

VI FÖR SVERIGE FRAMÅT!

Kommitté 2: Miljö och klimat

Centerpartiets partistämma 26-29 september 2019

KOMMITTÉ 2 MILJÖ OCH KLIMAT

[2.1](#), [2.2](#): Pant

2.1.1 att Panten höjs till 5 kr på alla PET-flaskor och aluminiumburkar.

2.1.2 att Panten breddas till flera plastflaskor och plåtkonserver.

2.1.3 att Panten samordnas mellan alla våra grannländer.

2.1.4 att Panten successivt införs i hela Europa genom EU-förordning.

2.1.5 att Plastkassar med handtag får ett minimipris på 5 kr.

2.2.1 att Centerpartiet verkar för att panten på glasflaskor sätts till fem kronor per flaska och att panten på plastflaskor höjs till fem kronor per flaska.

Partistyrelsens yttrande:

Nyligen har nya EU-regler om att förbjuda vissa engångsartiklar i plast förhandlats fram. Där har Centerpartiet drivit att man ska stimulera övergången från fossilbaserade produkter i plast - till våra skogliga, hållbara, biobaserade alternativ. För att påskynda övergången till en cirkulär ekonomi tillkommer nu flera åtgärder med direktivet, där det bland annat från år 2025 blir obligatoriskt med 25 procent återvunnen plast i PET-flaskor, samt ett mål om att 77 procent av alla PET-flaskor ska samlas in år 2025. Det är nu upp till medlemsstaterna att ta fram nationella handlingsplaner för att nå målsättningarna.

I Januariavtalet finns även delar om att införa förbud mot onödiga plastartiklar och införa skatt/avgifter på engångsartiklar. Centerpartiet har sedan tidigare föreslagit att fasa ut engångsartiklar i plast till 2020 och även att vi vill införa en miljöskatt på plastbärkassar. Januariavtalet innehåller även en överenskommelse om att krav på pant ska omfatta fler produkter, som exempelvis batterier, mobiltelefoner och annan elektronik, vilket väl stämmer överens med motionens intentioner.

Partistyrelsen anser att Sverige ska vara ledande i omställningen till en cirkulär ekonomi. I detta arbete ingår att stärka styrmedel och system som möjliggör ökad återvinning av råvaror, till exempel pantsystem. Aluminium är en produkt som kan återvinnas i det oändliga. Att återvinna aluminium kräver 95 procent mindre energi än att utvinna nytt. Partistyrelsen ställer sig positiv till motionärens intentioner men anser att 5 kr för alla PET-flaskor är ett alltför specifikt och detaljerat förslag för att bifalla.

Partistyrelsen anser att det bör vara upp till respektive medlemsland att styra över sina egna system för återvinning och pant-system. Mål för återvinning är viktiga på EU-nivå men det ska vara upp till länderna själva vilket system de använder för måluppfyllelse. Det kan dock finnas behov av en ökad samordning avseende återvinning och pant mellan länder, till

Kommitté 2 Miljö och klimat

- 41 exempel för flaskor som sålts i Tyskland eller Danmark som hanteras i Sverige. Vi
42 förespråkar dock inte ett gemensamt pant-system inom EU.
- 43 Motionärerna lyfter flera möjliga sätt att minska nedskräpningen och öka återvinningen.
44 Många av åtgärderna är dock alltför detaljerade och partistyrelsen anser inte att det är lämpligt
45 att partiet nationellt fattar så detaljerade beslut som föreslås.
- 46 Partistyrelsen anser att Sverige ska vara ledande i omställningen till en cirkulär ekonomi. I
47 detta arbete ingår att stärka styrmedel och system som möjliggör ökad återvinning av råvaror,
48 till exempel pantsystem. Partistyrelsen ställer sig positiv till motionärens intentioner om att
49 göra det mer lönsamt att återvinna sina pantflaskor. Samtidigt anser partistyrelsen att
50 förslaget är alltför specifikt med en exakt summa .
- 51 I Januariavtalet finns en överenskommelse om att krav på pant ska omfatta fler produkter,
52 som exempelvis batterier, mobiltelefoner och annan elektronik, vilket väl stämmer överens
53 med motionens intentioner även om just glas och plåtkonserver inte uttryckligen står nämnt.

54

Partistyrelsen föreslår partistämman bifalla följande motioner:

2.1.3 att panten samordnas mellan alla våra grannländer.

55

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i följande motioner:

2.1.1

2.1.2

2.2.1

56

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

2.1.4

2.1.5

57

58

CUF reserverar sig till förmån för bifall på motionerna 178.2 och 178.4

Motivering:

CUF anser att det är viktigt att ha ett livscykelperspektiv på de material som används i produkter och att dessa skall vara lämpliga för återvinning och återanvändning i så hög grad som det är möjligt. Som ett led i detta vill vi utvidga dagens pantsystem till konservburkar för att öka återvinningen av aluminium samt införa ett gemensamt pantsystem för EU:s inre marknad.

[2.3](#), [2.4](#), [2.5](#), [2.6](#), [2.7](#): Solceller

2.3.1 att utreda ekonomiska konsekvenser samt miljöeffekter av att alla medborgare kan förbruka en viss mängd egenproducerad solel eller likvärdig el, skattefritt, oavsett var produktionen sker geografiskt eller hur stor anläggningen är.

2.3.2 att investeringsstödet används för att säkra elförsörjning av kritiska samhällsfunktioner.

2.4.1 att montera solceller på allmänna byggnader där lämpliga förutsättningar finns.

2.5.1 att Centerpartiet tar fram incitament för fastighetsägarna att fylla sina fastigheter med solceller.

2.5.2 att Centerpartiet i riksdagen verkar för att det blir möjligt att dra ”interna” ledningar mellan fastigheter för att få en effektiv solcellsanvändning.

2.6.1 att Centerpartiet skall driva på för att slopa alla nuvarande solcellsbidrag och istället göra solcellerna momsfria.

2.7.1 att stödet till solcellsanläggningar skall återställas till den nivå som rådde i Socialdemokraternas och Miljöpartiets budget för 2018 eller ska höjas mera.

Partistyrelsens yttrande:

Med förenklade regler, minskat krångel och slopad solskatt kan fler människor bidra till produktionen av förnybar energi och ta makten över sin egen energiförsörjning. Partistyrelsen anser att incitamenten för mikroproduktion av förnybar el bör stärkas och delar intentionen om att även andelsägande i solceller ska vara giltig anledning för skattereduktion, det vill säga möjliggöra andelsägande i solesproduktion utan att själv bo där solcellerna är belägna.

Centerpartiet vill ge fler möjlighet att bli mikroproducenter. Förslaget om att prioritera stora anläggningar riskerar utvecklingen gå åt motsatt riktning och leda till att privatpersoner nedprioriteras framför större anläggningar.

Det är viktigt att skapa goda förutsättningar för att göra det enkelt, lönsamt och smidigt att montera solceller på byggnader. Centerpartiet har flera förslag för detta. Det Centerpartiet kan

Kommitté 2 Miljö och klimat

göra på nationell nivå är att skapa rätt förutsättningar, röja hinder och minska regelkrånglet för solcellsinvesteringar. Själva beslutet att montera solceller på en allmän byggnad fattas dock bäst på lokal nivå, och partistyrelsen uppmuntrar sådana initiativ runt om i landet. Partistyrelsen instämmer därmed i intentionen om att öka antalet solceller på allmänna byggnader där lämpliga förutsättningar råder.

Alla hus är inte lämpade för solceller, men för att alla ska kunna ta del av solenergin vill vi att det ska bli tillåtet att dra elledningar mellan husen. På det sättet kan villaägare dela på elen från de soligaste taken och skapa en solpool i kvarteret.

Om inget tak i kvarteret lämpar sig för solceller ska man med Centerpartiets förslag kunna dra nytta av solel från en solpark. På samma sätt anser vi att man ska kunna bygga en gemensam solpark och dra elledningar ut till husen därifrån.

Ekonomiskt stöd till solceller viktigt för såväl privatpersoner som företag. Det är alltså inget hinder idag att stödet ges även till stora anläggningar.

Regeringen har tidigare infört, därefter sänkt, och slutligen helt tagit bort skatten på egenproducerad solel. Centerpartiet har varit väldigt kritiska till regeringens hantering. Centerpartiets inställning är sedan tidigare att skattebefrielsen för solenergi som produceras för eget bruk bör gälla alla, oavsett anläggningens toppeffekt.

Partistyrelsen delar uppfattningen om problemen med det nuvarande systemet för stöd till solceller men har andra förslag för att premiera solceller än att göra dessa momsfria, vilket framförs i en motion.

Centerpartiet har tidigare presenterat förslaget om att införa ett ”grönt avdrag”. Avdraget är tänkt att ersätta dagens riktade miljöstöd, till exempel solcellsstödet. Till skillnad från det stöd som finns i dag slipper man ansöka; man slipper vänta på att ansökan ska behandlas och man slipper vänta på pengarna. Det blir lägre skatt från början, istället för att som idag söka statligt stöd som kommer i efterhand. Dessutom minskar krånglet. I januariavtalet finns dessutom en överenskommelse att ett nytt avdrag för grön teknik ska införas, något som kan komma att omfatta reformerat solcellsstöd.

Det har visat sig att privatpersoner, trots möjligheten att få bidrag, avstår att investera i solceller och laddstationer på grund av krångliga regler och långa handläggningstider. Det finns en lång upparbetad kö av människor som väntar på beslut om den årliga budgeten för stöd till solceller ska räcka till deras investering. Partistyrelsen anser inte att det är ett effektivt system.

Centerpartiet har tillsammans med Liberalerna och regeringspartierna under våren 2019 i samband med budgetförhandlingar enats om att delvis återställa investeringsstödet och att tillföra medel för att beta av merparten den kö av ansökningar som uppstått.

Partistyrelsen anser dock att det finns mer effektiva stödsystem för att gynna utbyggnaden av solel än investeringsstödet. Det nuvarande stödet är krångligt och osäkert och många som investerar idag är osäkra på om de ens kommer få del av stödet. Ett bättre system vore att införa ett grönt avdrag, som nämns ovan, för klimatinvesteringar i hemmet.

Partistyrelsen föreslår partistämman att besluta:

Att Centerpartiet verkar för incitament för fastighetsägare att använda solceller i större utsträckning.

Att Centerpartiet verkar för att underlätta att dra elledningar mellan fastigheter för en effektiv solcellsanvändning.

132

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i följande motioner:

2.3.1

2.4.1

2.5.1

133

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

2.3.2

2.6.1

2.7.1

134

135 [2.8](#), [2.9](#): Koldioxidavgift

136

137 2.8.1 Att Centerpartiet driver frågan i riksdagen för att införa en passande version av avgift
138 och utdelning i Sverige.

139

140 2.8.2 Att Centerpartiet driver frågan i Europa (gärna i samarbete med den svenska regeringen
141 eller andra svenska riksdagspartier) för att införa en passande version av avgift och utdelning i
142 EU eller EES.

143

144 2.9.1 Att Centerpartiet jobbar för att införa Kanadas CO2 avgiftssystem även i Sverige under
145 minst 10 år.

146

147 **Partistyrelsens yttrande:**

148 Partistyrelsen instämmer i vikten av att ha effektiva styrmedel på plats för en grön
149 omställning som ställer om samhället bort från fossila bränslen med höga utsläpp av koldioxid
150 till hållbara alternativ. Den svenska koldioxidskatten är basen i svensk klimatpolitik och anses

151 allmänt ha varit framgångsrik för att få ner våra koldioxidutsläpp. Den infördes med bred
152 politisk enighet 1991 och blev då en av de första i världen. Den har sedan dess varit en
153 förebild för andra länder. Centerpartiet står bakom den nuvarande utformningen av
154 koldioxidskatten och ser ingen anledning att förändra systemet i grunden. Därtill kommer en
155 grön skatteväxling genomföras inom ramen för Januariavtalet, som innebär högre skatter på
156 sådant som påverkar miljön och klimatet negativt, vilket gör att vi kan sänka skatten på
157 jobboch företag. Genom att växla miljöskatter mot sänkt skatt på arbete sjunker de höga
158 kostnaderna för att anställa och arbeta. Svenska företags konkurrenskraft stärks samtidigt som
159 vi rustar svensk ekonomi för den globala gröna omställningen.

160

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

2.8

2.9

161

162 2.10, 2.11: Flygutsläpp

163

164 2.10.1 Att Centerpartiet ska driva på för att ICAO:s hållning gällande beskattning av
165 flygbränslen ska luckras upp för att möjliggöra ordentliga miljöskatter på just bränsle

166

167 2.10.2 Att flygskatten oavsett beskattning på flygstol eller bränsle ska subventionera
168 biobränsle-produktionen för att snabba på utvecklingen till flyg på biobränsle.

169

170 2.10.3 Att procentuella avdrag på flygskatten skall motsvara de procentuella inblandning av
171 biobränslen som finns flygplanets bränsletank vilket skapar incitament för resenärer att välja
172 dessa flighter

173

174 2.10.4 Att Centerpartiet ska verka för system som möjliggör för resenärer att välja flight
175 utifrån flygbränsle

176

177 2.11.1 Att flygets utsläppstakt skall minska i samma takt som den utsläppsminskningstakt
178 som beslutas för övriga samhället för att klara fossilfrihet i Sverige 2040. Detta skall gälla alla
179 tankningar som sker i Sverige, även för utrikesflyg.

180

181 2.11.2 Att ökning av flygplatsernas flygkapacitet i förhållande till 2018 års nivå endast ges
182 tillstånd om trafikökningarna bidrar till 0 (noll) kg nettoutsläpp av CO₂.

183

184 2.11.3 Att de medel som står till buds för att uppnå detta är i första hand fossilfria
185 energilösningar och i andra hand, och upp till en viss nivå, klimatkompensation.

186

187 2.11.4 Att Chicagokonventionen förändras för att möjliggöra användandet av styrmedel för att
188 minska det internationella flygets utsläpp.

189

190 **Partistyrelsens yttrande:**

191 Centerpartiet har redan tagit ställning för att Chicagokonventionen, den internationella
192 luftfartsorganisationen ICAOs grunddokument från 1940-talet som begränsar effektiva
193 ekonomiska styrmedel för internationella klimatutsläpp från flyg, bör begränsas. Centerpartiet
194 driver att Sverige ska ta ledartröjan för att omförhandla de internationella avtal och
195 konventioner som sätter stopp för en beskattning av fossilt flygbränsle.

196 Centerpartiet driver också att krav på obligatorisk inblandning av förnybart bränsle ska
197 införas (så kallad reduktionsplikt), att ett förslag om miljöstyrande start- och
198 landningsavgifter ska tas fram, samt att en hög inblandning av hållbart förnybart bränsle ska
199 ges ekonomiska incitament. Partistyrelsen delar motionärens uppfattning om att miljöskatter
200 ska tas ut på det som verkligen skadar vår miljö: bränsle och utsläpp snarare än
201 flygande/resande, men Centerpartiet har i form av reduktionsplikt och grön skatteväxling valt
202 andra styrmedel än de som motionären föreslår för att nå dessa mål.

203 Centerpartiet har tagit ställning för att Sverige ska vara helt förnybart och fritt från
204 nettoutsläpp av växthusgaser till år 2040. Att utsläppen från flyget ska minska i samma takt
205 som övriga samhället ingår i detta mål. Centerpartiet driver redan också fossilfria lösningar i
206 första hand och därutöver klimatkompensation för att nå målet. Centerpartiet har dessutom
207 också redan tagit ställning för att Chicagokonventionen, den internationella
208 luftfartsorganisationen ICAOs grunddokument från 1940-talet som begränsar effektiva
209 ekonomiska styrmedel för internationella klimatutsläpp från flyg, bör begränsas. Centerpartiet
210 driver att Sverige ska ta ledartröjan för att omförhandla de internationella avtal och
211 konventioner som sätter stopp för en beskattning av fossilt flygbränsle.

212 Partistyrelsen delar motionärens intentioner i dessa delar. På förslaget om att ökning av
213 flygplatsernas flygkapacitet ska kopplas till nettoutsläpp av koldioxid delar partistyrelsen
214 däremot inte motionärens uppfattning. Detta på grund av en situation som skulle kunna uppstå
215 att en flygplats stänger och en annan tar över trafik. I det fallet ökar utsläppen för flygplatsen
216 som tar över trafik, men nettoutsläppen för de tidigare två flygplatserna skulle eventuellt
217 kunna minska. I en sådan situation kan ett tak bli kontraproduktivt. Däremot bör
218 trafikplaneringen generellt, inte bara för flyg, ske i enlighet med klimatmålen.

219

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i följande motioner:

2.10

2.11.1

2.11.3

2.11.4

220

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

2.11.2

221

222 [2.12](#), [2.13](#), [2.14](#), [2.15](#), [2.16](#): Biodrivmedel i
223 Sverige

224

225 2.12.1 att en grön skatteväxling skall genomföras där höjd koldioxidskatt på bensin och diesel
226 för både företag och privatpersoner används för att finansiera en statlig rabatt på rena eller
227 högvärdiga biodrivmedel. Rabatten på biodrivmedlet skall trappas ned till privatbilister i takt
228 med att fordonsflottan blir elektrifierad, för att i högre grad göra biodrivmedlen tillgängliga
229 för tung trafik, arbetsmaskiner och flyg.

230

231 2.12.2 att rabatten på biodrivmedel skall differentieras beroende på respektive biobränsles
232 klimat och miljöavtryck.

233

234 2.12.3 att den sk. pumplagen skall breddas så att alla mackar från en viss storlek skall åläggas
235 att ha pumpar för biobaserade drivmedel för både bensin och dieselfordon, och till både tunga
236 och lätta fordon.

237

238 2.12.4 att fossila drivmedel i personbilar skall förbjudas från 2030. Genom detta krav skall det
239 fortfarande tillåtas att sälja bilar med förbränningsmotorer efter 2030 men de får då bara
240 drivas med förnyelsebara bränslen.

241

242 2.12.5 att förutsättningarna för konkurrenskraftig inhemsk produktion av biodrivmedel bör
243 utredas för att ta fram konkreta förslag till bättre förutsättningar och detta bör följas upp i
244 reduktionspliktens kontrollstationer vartannat år.

245

246 2.12.6 att offentliga upphandlingar av transporter och biodrivmedel bör anpassas så att man
247 ställer samma miljökrav som gäller för svensk produktion för alla biodrivmedel.

248

249 2.12.7 att sträva efter att dessa punkter överenskomms över blockgränsen, för att skapa
250 långsiktig trygghet för investeringar i produktion av biodrivmedel.

251

252 2.13.1 att Centerpartiet verkar för att biodrivmedel skall fortsätta vara skattebefriade i Sverige
253 efter 2020 och vidhåller detta, även om det står i strid med eventuella nya miljöstödsriktlinjer.

254

255 2.14.1 att uppdra till partistyrelsen att snarast ta fram mål, strategi och handlingsplan för att
256 öka produktionen av biodrivmedel i Sverige och då främst HVO.

257

258 2.14.2 att styrmedel skapas med möjlighet till att subventionera produktionen av
259 biodrivmedel, vilket skulle stimulera fler att framställa bioenergi i Sverige.

260

2.15.1 att Centerpartiet ska verka för en differentierad koldioxidskatt på icke förnybara drivmedel, beroende på vart i landet de säljs.

2.16.1 att Centerpartiet verkar för att stimulera den inhemska produktionen av HVO.

2.16.2 att förändra reduktionsplikten så att även rena eller höginblandade biodrivmedel räknas in i underlaget för reduktionsplikten.

Partistyrelsens yttrande:

I Sverige har ekonomiska styrmedel med koldioxidskatt och energiskatt på fossila drivmedel och skattebefrielsen på förnybara drivmedel varit helt avgörande för att biodrivmedelsandelen idag är cirka 20 procent av volymen i transportsektorn. I praktiken har vi i Sverige haft ett system där förorenaren betalar och det förnybara undantas från beskattning. Det är också så att Centerpartiet inom ramen för januariavtalet kommit överens med regeringspartierna att genomföra en grön skatteväxling som går betydligt bredare än att enbart omfatta skatterna på bensin och diesel. I januariavtalet ingår även ett beslut om att utreda ett årtal för när fossila bränslen till personbilar ska vara helt utfasade. Partistyrelsen anser att 2030 är ett lämpligt målfår för ett sådant beslut och delar motionärens ståndpunkt om att förbränningsmotorer som drivs av fossilfria drivmedel fortsatt kommer spela en stor roll i fordonsflottan efter detta år och instämmer därför i motionens intention.

För Centerpartiet har det varit viktigt i utformningen av styrmedel för biodrivmedel att premiera de med bäst klimatprestanda. Det är därför vi varit drivande för att införa en reduktionsplikt för biodrivmedel som premierar de biodrivmedel med högst klimatnytta, det är ett direkt sätt att öka betalningsviljan för de bästa biodrivmedlen.

Centerpartiet har tidigare stämmobeslut om att se över pumplagen för att möjliggöra en ökad introduktion av fossilfria drivmedel och gröna mobilitetstjänster. I nuläget gör partistyrelsen bedömningen att intentionen i befintligt stämmobeslut och motionen om breddning av pumplagen är densamma.

Centerpartiet har länge verkat för att skapa långsiktiga spelregler för aktörer som verkar på biodrivmedelsmarknaden i Sverige. Mycket av bestämmelserna kring beskattning och annat styrs dock från EU-nivå, vilket gör att det är svårt att formera styrmedel som skapar den politiska säkerhet som investerare efterfrågar. Centerpartiet har dock länge förespråkat det system med reduktionsplikt för drivmedelsleverantörer som nu är implementerat. Partistyrelsen anser att det är ett av de viktigaste styrmedlen för att få investeringar i landet. Rätt utformat kan reduktionsplikten skapa den långsiktigt stabila och växande marknaden för biodrivmedel som krävs för att investeringar ska komma till. Partistyrelsen anser även att det är positivt för investeringsviljan att en reduktionsplikt föreslås för flygtrafiken också.

Utöver det faktum att biodrivmedel ersätter fossila drivmedel finns det ytterligare fördelar med att produktionen sker i Sverige. Det skapar jobb, utveckling och försörjningstrygghet inom energisektorn. Det kan dock finnas behov av ytterligare åtgärder för att en storskalig produktion av biodrivmedel ska komma till i landet. Partistyrelsen anser därför att Sverige bör anta en strategi för att bli mer attraktivt för investeringar i hållbara biodrivmedel. Mer om detta återfinns i stämmoprogrammet om miljö och klimat.

Kommitté 2 Miljö och klimat

304 Partistyrelsen anser att det offentliga har ett stort ansvar i omställningen av transportsektorn.
305 Partistyrelsen vill därför att de tjänstebilar och bilar som används i verksamheten i den
306 offentliga verksamheten enbart är miljöbilar. Partistyrelsen anser visare att det kan behövas
307 ytterligare åtgärder för att den offentliga upphandlingen blir ett bättre verktyg för att
308 åstadkomma mindre klimatutsläpp och mindre miljöpåverkan. Precis som för
309 livsmedelssektorn är det rimligt att ställa motsvarande miljökrav vid upphandling som gäller
310 för den inhemska produktionen.

311 Partistyrelsen anser att dessa frågor är extremt viktiga och kommer därför verka för
312 överenskommelser över partigränserna för att skapa så mycket stabilitet som är möjligt sett till
313 rådande politiska läge.

314 Sverige har högt uppsatta mål för att minska utsläppen från transportsektorn, och då kommer
315 biodrivmedel spela en mycket viktig roll. Precis som motionären lyfter sker en betydande del
316 av produktionen av biodrivmedel som används i Sverige i andra länder. Motionären lyfter
317 särskilt fram HVO eftersom det är ett drivmedel som enkelt kan användas i den befintliga
318 fordonsflottan. Ren HVO är också utmärkt eftersom det är det enklaste sättet för lantbrukare
319 att ersätta bränslet i sina arbetsmaskiner. Centerpartiet vill se en ökad produktion av flera
320 biodrivmedel, inklusive HVO, och instämmer därför i motionens intentioner.

321 Energimyndigheten presenterade sin kontrollstation för reduktionsplikten i juni. Den förordar
322 inte i nuläget att rena biodrivmedel ska räknas in i reduktionsplikten. Detta ställningstagande
323 baseras på en rad faktorer, bland annat svårigheten att skapa en likvid marknad där handel av
324 certifikat exempelvis kan ske på effektivt sätt. Partistyrelsen anser att marknaden ännu inte är
325 redo för en reduktionsplikt där höginblandade biodrivmedel ingår. Istället bör politiska
326 styrmedel konstrueras för att säkerställa att konkurrenskraften för de rena biodrivmedlen är
327 tillräckligt hög för att dessa fortsättningsvis ska kvarstå som ett konkurrenskraftigt alternativ
328 för konsumenterna.

329 Centerpartiet har länge verkat för att hållbara biodrivmedel fortsatt ska ges möjlighet till
330 skattebefrielse. Systemet med skatt på det fossila och skattefrihet på det förnybara alternativet
331 har fungerat väl och är i praktiken ett mycket effektivt styrmedel för omställningen av
332 transportsektorn. Det finns dock begränsningar i Sveriges möjligheter att tillämpa
333 skattebefrielsen enligt EU:s riktlinjer för statsstöd. Sverige har ett godkännande från EU-
334 kommissionen som löper ut 2020. Det har nu beslutats att det inte kommer antas några nya
335 riktlinjer för statsstöd innan 2022 så Partistyrelsen anser att det vore rimligt att det befintliga
336 godkännandet som Sverige har också förlängs ytterligare två år till att börja med.

337 På lång sikt anser partistyrelsen att det är ett prioriterat arbete att säkerställa att rätt
338 förutsättningar råder för höginblandade och helt fossilfria biodrivmedel. Partistyrelsen delar
339 bedömningen att beskattningen av biodrivmedel är avgörande för att investeringar i
340 produktion och infrastruktur skall ske.

341 Reseavdraget infördes för resor till och från arbetet och tjänsteresor. Det är idag det främsta
342 transportpolitiska styrmedlet för människor som har långt att resa på landsbygden.
343 Landsbygdsfokuset har dock urholkats i takt med att priserna för bilåkning i
344 storstadsområdena har ökat alltmer. En stor majoritet av avdragen görs numera i
345 storstadsområden där kollektivtrafiken är god. Vidare är problemen med fusk omfattande.
346 Sammantaget finns det ett stort behov av att reformera och uppdatera reseavdraget.

Kommitté 2 Miljö och klimat

347 Centerpartiet vill därför se över reseavdraget så att hänsyn tas till miljö samt villkor i områden
348 där kollektivtrafiken är begränsad. Inriktningen ska också vara att ett nytt avdrag i högre grad
349 ska vara transparent och lättkontrollerat och avståndsbaserat.

350 Det finns idag tre skäl för att beskatta vägtrafik, som är olika starka i olika delar av världen:
351 finansiering av väginfrastrukturen, externa effekter (buller, utsläpp, olyckor och trängsel) och
352 fiskala skäl (vägtrafik som stabil skattebas).

353 Mot denna bakgrund anser partistyrelsen, i likhet med motionären, att det kan finnas skäl att
354 också se över det nuvarande skattesystemet i transportsektorn för att internaliseringsgraden av
355 de miljöeffekter transporterna medför tydligare återspeglar de faktiska problemen och de
356 geografiska förutsättningarna i landet.

357

Partistyrelsen föreslår partistämman bifalla följande motioner:

2.12.5 Att förutsättningarna för konkurrenskraftig inhemsk produktion av biodrivmedel bör utredas för att ta fram konkreta förslag till bättre förutsättningar och detta bör följas upp i reduktionspliktens kontrollstationer vartannat år.

2.12.6 Att offentliga upphandlingar av transporter och biodrivmedel bör anpassas så att man ställer samma miljökrav som gäller för svensk produktion för alla biodrivmedel.

2.12.7 Att sträva efter att dessa punkter överenskomms över blockgränsen, för att skapa långsiktig trygghet för investeringar i produktion av biodrivmedel.

358

Partistyrelsen föreslår partistämman att instämma i intentionerna i följande motioner:

2.12.1

2.12.2

2.12.3

2.12.4

1.13.1

2.14.1

2.16.1

359

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

2.15.1

2.16.2

2.17, 2.18: Kärnkraft

2.17.1 att bejaka utvecklingen av fjärde generationens kärnkraft.

2.18.1 att Centerpartiet förordar att kärnkraft kommer att vara en del av Sveriges energiproduktion för överskådlig framtid.

2.18.2 att det ska råda etableringsfrihet för kärnkraft i Sverige för reaktorer som möter högt ställda säkerhetskrav.

2.18.3 att kärnkraften ska bära sina egna kostnader.

Partistyrelsens yttrande:

Centerpartiet har under decennier ingått parlamentariska energiöverenskommelser som hanterar frågan om kärnkraft. I den senaste energiöverenskommelsen som Centerpartiet deltog i ingick följande skrivningar om kärnkraften:

Målet år 2040 är 100% förnybar elproduktion. Detta är ett mål, inte ett stoppdatum som förbjuder kärnkraft och innebär inte heller en stängning av kärnkraft med politiska beslut.

Svensk kärnkraft står inför stora investeringsbehov för att möta kommande säkerhetskrav. Strålsäkerhetsmyndigheten har beslutat att dessa krav behöver vara uppfyllda 2020, i annat fall får reaktorerna inte drivas vidare. Det har redan fattats beslut om att fyra reaktorer ska avvecklas till 2020. Kärnkraften ska bära sina egna kostnader och principen om att kärnkraft inte ska subventioneras består. Principerna från regeringens proposition 2008/09:163 En sammanhållen klimat- och energipolitik kvarstår. Det innebär bland annat att:

- Avvecklingslagen har avskaffats och kommer inte att återinföras.
- Kärnkraftsparentesen är förlängd genom att inom ramen för maximalt tio reaktorer tillåta nybyggnation på befintliga platser.
- Tillstånd kan ges för att successivt ersätta nuvarande reaktorer i takt med att de når sin ekonomiska livslängd.
- Tillstånd för nya reaktorer kommer att prövas enligt lagstiftningens krav på bästa tillgängliga teknik.
- Något statligt stöd för kärnkraft, i form av direkta eller indirekta subventioner, kan inte påräknas.

Energiöverenskommelsen innehåller vidare ytterligare beslut som rör kärnkraften, till exempel en stegvis avveckling av skatten på termisk effekt och ytterligare skärpningar avseende ansvar vid radiologiska olyckor. Energiöverenskommelsen slår fast att kärnkraften ska bära sina egna kostnader och att råder etableringsfrihet för kärnkraft i Sverige - förutsatt

att högt ställda säkerhetskrav och tillståndprocesser kan uppfyllas. Fjärde generationens kärnkraft är ett begrepp som förekommit i energidebatten under en lång tid. Begreppet omfattar många olika tekniker med målen att förbättra kärnsäkerheten, förbättra skyddet mot spridning av kärnvapentechnik, minimera mängden radioaktivt avfall och förbrukningen av naturresurser. De reaktorer som idag drivs kommersiellt är framförallt av generation två och tre. Tekniker för generation fyra är dock fortsatt inte kommersialiserad i stor skala och kostnaderna är ovissa, men höga. Även för fjärde generationens kärnkraft behövs en säker hantering av bränsleavfall och avfall från driften och rivningen av de olika anläggningarna i kärnbränslecykeln. Fjärde generationens kärnkraft blir för överskådlig framtid ännu dyrare än vanlig kärnkraft, medan kostnaden för vind och sol faller. När det gäller prioritering av resurser för forskning och utveckling är partistyrelsen av den uppfattningen att dessa resurser ska riktas till utbyggnad av förnybar energi. I i ljuset av detta instämmer partistyrelsen i motionens intentioner.

Det har visat sig i verkligheten att kostnaderna förknippade med ny kraftproduktion från kärnkraft är väldigt höga, och att den förnybara energin har en betydligt bättre investerings- och produktionskalkyl än kärnkraften. Den befintliga kärnkraften kommer vara en del av Sveriges kraftproduktion under en lång tid framöver, och Centerpartiet kommer inte agera för att ta ytterligare politiska beslut för att stänga reaktorer i förtid.

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i följande motioner:

2.18.2

2.18.3

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner:

2.17.1

2.18.1

[2.19](#), [2.20](#), [2.21](#): Vindkraft

2.19.1 att riksdagens klimatmål också ska ingå i en sammantagen bedömning när vindkraftsetableringar provas.

2.20.1 att gällande rekommendationer ska ses över så att vindkraft med fördel lättare kan etableras i redan ianspråktaga och bullerutsatta områden.

2.21.1 att möjligheten för havsbaserad vindkraft i Östersjön är en viktig resurs som måste utnyttjas.

2.21.2 att införa ett separat stödsystem för havsbaserad vindkraft i Östersjön.

2.21.3 att ett separat stödsystem för havsbaserad vindkraft i huvudsak utformas på samma sätt som i Danmark

Partistytrelsens yttrande:

Centerpartiet anser att arbetet för att nå ett helt förnybart elsystem behöver intensifieras. Idag finns en rad processer som hämmar etableringen av vindkraft, till exempel intresseavvägningar och målkonflikter i frågor om artskydd, rennäring och försvarets restriktionsområden. En svårighet i prövningen är att väga klimatnyttan, som är global eller nationell, mot miljöpåverkan, som är lokal.

Även tillståndprocesserna för vindkraftsparker och elnät är hämmande för utvecklingen och måste snabbas på, förenklas och göras mer rättssäkra. Dessutom behöver tillstånden bli mer flexibla med hänsyn till teknikutvecklingen så att vindresursen kan nyttjas på bästa sätt, förslagsvis genom s.k. boxtillstånd där placering av verken inom parken inte är låst. Den totala prövningstiden överstiger ofta 10 år från samråd om miljö tillstånd. För att nå målet om ett 100 procent förnybart elsystem kommer vi behöva ännu mer ny vindkraft. Dagens utdragna processer är ohållbara och därför måste klimatnytta med vindkraften tydligare integreras i beslutsprocessen och myndigheternas handläggningstiderna för miljöprövningar och nätkoncessioner måste kraftigt kortas.

Avgörande för att en kostnadseffektiv investering i vindkraft ska komma till är goda vindlägen där vindresursen nyttjas på bästa sätt och modern teknik tillåts för att vindkraften ska nå sin fulla potential – med minsta möjliga miljöpåverkan. När vindkraften förpassas till sämre vindlägen krävs fler vindkraftverk, vilket leder till såväl större påverkan på landskapet som ökad kostnad för att nå samma produktion. Att strategiskt planera vindkraft till redan ianspråktaga och bullerutsatta områden är önskvärt och i dagsläget finns det ingenting som hindrar detta, problemet infaller om vindläget inte visar sig vara optimalt.

Centerpartiet bejakar och uppmuntrar utbyggnaden av vindkraft. Den förnybara energin är en grundpelare i det svenska energisystemet och det är därför vi drivit på för en förlängning av elcertifikatsystemet och andra regelförenklingar som stimulerar en ökad utbyggnad av förnybar kraftproduktion, till exempel vindkraft.

I Alliansregeringen genomförde vi även förändringar för att förenkla och påskynda tillståndprocessen vid ansökan om tillstånd för att upprätta vindkraftverk. Trots detta är tillståndprocessen fortfarande orimligt lång. Därför kan det finnas skäl att genomföra ytterligare förändringar för att underlätta tillståndprocessen. På stämman i Malmö 2017 antogs beslut om effektivisera och förbättra dagens tillståndprocesser och i sådana reformer bör även regler och prövning av vindkraftsetableringar inkluderas.

Det är viktigt att påpeka tillståndprocessen finns till för att ta hänsyn till berörda intressen och säkerställa att det sker en rättssäker och omsorgsfull prövning vid nya vindkraftsetableringar. Det är viktigt att alla som berörs i ett ärende har lika möjlighet att få sin sak prövad.

472 Centerpartiet har genom flertalet partiöverskridande energiöverenskommelser drivit på för
473 implementering och utökning av elcertifikatsystemet som bidragit till en kraftig utbyggnad av
474 den förnybara energin, inte minst vindkraften.

475 I den senaste energiöverenskommelsen som slöts 2016 var ett av Centerpartiets krav att
476 anslutningsavgiften till nätet skulle slopas för havsbaserad vindkraft, något som vi också fick
477 gehör för i förhandlingarna. Just nu pågår ett arbete för att färdigställa detaljerna i det
478 förslaget.

479 Partistyrelsen anser att ett ambitiöst elcertifikatsystem i kombination med slopade
480 anslutningsavgifter inte bör kombineras med separata stödsystem för havsbaserad vindkraft.
481

Partistyrelsen föreslår partistämman bifalla följande motioner:

2.19.1 att riksdagens klimatmål också ska ingå i en sammantagen bedömning när
vindkraftsetableringar prövas.

2.21.1 att möjligheten för havsbaserad vindkraft i Östersjön är en viktig resurs som måste
utnyttjas.

482

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i följande motioner

2.20.1

483

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

2.21.2

2.21.3

484

485 [2.22:](#) Renat avloppsvatten

486

487 2.22.1 att lagstiftning utformas så man får tydliga riktlinjer för vattenkvaliteten vid bevattning
488 av avloppsvatten till jordbruk och för användning i industrin

489

490 **Partistyrelsens yttrande:**

491 Motionären vill se lagstiftning som möjliggör renat avloppsvatten till bevattning i jordbruket
492 samt industrin.

Vatten har länge ansetts vara en outtömlig resurs som det inte råder någon brist på. Torra somrar som resulterat i låga grundvattennivåer och ett stort bevattningsbehov i jordbruket har medfört nya insikter om att vi måste se över våra sätt att använda vatten för olika behov.

Det finns stora utmaningar att rena vatten från substanser som inte hör hemma i jordbruket, exempel läkemedelsrester. För livsmedelsproduktion finns det också stränga krav på hur odlingen ska gå till. Troligen skulle många jordbrukare ställa sig tveksamma till att använda renat avloppsvatten om det inte håller väldigt hög kvalitet. Utöver det skulle det även tillkomma kostnader för transport av vattnet som troligen skulle överstiga den kostnad de har för redan tillgängligt vatten.

Partistyrelsen anser ändå att det kan finnas skäl att se över möjliga åtgärder och regeländringar som krävs för att möjliggöra en mer effektiv vattenanvändning, men det övergripande syftet bör inte vara att använda avloppsvatten, snarare att effektivisera vattenanvändningen och öka beredskapen vid torka och vattenbrist. Partistyrelsen instämmer med problembeskrivningen i motionen men ser ett behov av en bredare ansats än att använda avloppsvatten.

Partistyrelsen föreslår partistämman att besluta:

att se över åtgärder som möjliggör en mer effektiv vattenanvändning i jordbruket och industrin i syfte att öka beredskapen vid torka och vattenbrist.

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i följande motioner:

2.22.1

2.23: VA-utbyggnad

2.23.1 Vi föreslår att Centerpartiet verkar för att staten årligen avsätter bidragsmedel för att kommuner ska kunna delfinansiera ut/ombyggnad av de kommunala vatten och avloppsanläggningarna, allt för att hela landet ska kunna utvecklas.

Partistyrelsens yttrande:

I motionen läggs förslag om ett statsbidrag för utbyggnad och ombyggnad av kommunala vatten- och avloppsanläggningar.

Centerpartiet värnar det kommunala självstyret, också i VA-frågor. Kommunerna måste ha förutsättningar att planera och prioritera. Vi har återkommande vänt oss mot det ständigt ökande antalet riktade statsbidrag som i synnerhet missgynnar små kommuner. Mindre kommuner har helt enkelt inte förvaltningsresurser nog att söka alla riktade stöd. I våra budgetmotioner har vi därför prioriterat att öka de generella statsbidragen.

525 Det råder ingen tvekan om att det finns ett behov av att rusta och bygga ut kommunala VA-
526 nät på många håll i landet. I synnerhet som vi behöver sträva efter ständigt minskande
527 miljöpåverkan. När befolkningen växer tillkommer ytterligare påfrestningar och behov.
528 Samtidigt är inte kommunala VA-nät alltid lösningen. Utanför tätorter och i mindre
529 bostadsområden finns bra alternativ till kommunala VA-nät. Oaktat vilken lösning man lokalt
530 väljer är det partistyrelsens uppfattning att det bör bli färre riktade statsbidrag, inte fler.
531 Genom att öka de generella statsbidragen stärker vi också i praktiken det kommunala
532 självstyret. Det är principiellt viktigt och något vi bör hålla fast vid.
533

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

2.23.1

534

535 2.24: ROT-avdrag för VA-avgift

536 2.24.1 att Centerpartiet inför en form av avdrag för anslutning till kommunalt VA-nät där
537 tvångsanslutning till nya verksamhetsområden blir aktuella.

538 Partistyrelsens yttrande:

539 I motionen föreslås avdragsrätt för anslutning till kommunalt VA-nät.

540 Centerpartiet värnar det kommunala självstyret, också i VA-frågor. Vi är medvetna om de
541 konsekvenser som tvångsanslutning kan leda till och menar att det är viktigt att pröva olika
542 alternativ för att hitta flexibla lösningar som inte onödigtvis drabbar enskilda hushåll. Att
543 värna människors frihet och självbestämmande är grundläggande, och därför är det viktigt
544 med flexibilitet och dialog i dessa frågor. Det finns i dag fullgoda alternativ till anslutning till
545 kommunalt nät. Huruvida det är den bästa lösningen eller ej måste avgöras i det enskilda
546 fallet.

547 Under 2018 presenterades den så kallade avloppsutredningen (Vägar till hållbara
548 vattentjänster). I den förslås bland annat att kommunerna lägger ett större fokus på att
549 bedöma behovet av vattentjänster. Kommunen ska utreda om det finns en möjlighet att på ett
550 annat sätt än med en allmän VA-anläggning uppnå ett motsvarande skydd för människors
551 hälsa och miljön. Detta minskar rimligen behovet av tvångsanslutningar, och därmed också
552 behovet av olika typer av ekonomiska stöd för sådana insatser. Detta är positivt. Centerpartiet
553 har vidare drivit på för fler generella statsbidrag vilket också förbättrar kommunernas
554 möjlighet att prioritera olika insatser. Ett avdrag för denna typ av åtgärder utanför den egna
555 fastigheten är därmed inte en lösning som partistyrelsen bedömer som lämplig.
556

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

2.24.1

557

558 [2.25:](#) Vatten och avlopp

559 2.25.1 att Centerpartiet arbetar för att skärpa lagstiftningen så att den enskilde individen själv
560 har rätt att välja godkända vattenoch avloppslösningar utanför detaljplanerade områden.

561 **Partistyrelsens yttrande:**

562 Motionären vill minska antalet tvångsanslutningar till kommunalt VA-när och öka den
563 enskilda fastighetsägarens självbestämmande.

564 Centerpartiet värnar det kommunala självstyret, också i VA-frågor. Vi är medvetna om de
565 konsekvenser som tvångsanslutning kan leda till och menar att det är viktigt att pröva olika
566 alternativ för att hitta flexibla lösningar som inte onödigtvis drabbar enskilda hushåll. Att
567 värna människors frihet och självbestämmande är grundläggande, och därför är det viktigt
568 med flexibilitet och dialog i dessa frågor. Det finns i dag fullgoda alternativ till anslutning till
569 kommunalt nät. Huruvida det är den bästa lösningen eller ej måste avgöras i det enskilda
570 fallet.

571 Under 2018 presenterades den så kallade avloppsutredningen (Vägar till hållbara
572 vattentjänster). I den förspråkas bland annat att kommunerna lägger ett större fokus på att
573 bedöma behovet av vattentjänster. Kommunen ska utreda om det finns en möjlighet att på ett
574 annat sätt än med en allmän VA-anläggning uppnå ett motsvarande skydd för människors
575 hälsa och miljön. Detta minskar rimligen behovet av tvångsanslutningar, och därmed också
576 behovet av olika typer av ekonomiska stöd för sådana insatser. Detta är positivt. Centerpartiet
577 har vidare drivit på för fler generella statsbidrag vilket också förbättrar kommunernas
578 möjlighet att prioritera olika insatser. För att detta ska hanteras på bästa sätt är det inte helt
579 säkert att lagstiftningen behöver skärpas, kanske behövs snarare en liberalisering, vilket nog
580 är den mest sanningsenliga tolkningen av avloppsutredningens förslag. Det viktigaste är
581 emellertid inriktningen: att begränsa antalet tvångsanslutningar och fokusera snarare på
582 miljöpåverkan än den tekniska lösningen. I detta avseende instämmer partistyrelsen i
583 motionärens intentioner.

584

Partistyrelsen föreslår partistämman att instämma i intentionerna i följande motioner:

2.25.1

585

586 [2.26](#), [2.27](#): Cirkulär ekonomi

587

588 2.26.1 att Centerpartiet ska verka för att genomföra en cyklisk ekonomi där miljön ska ingå
589 som en värdefull del.

590

591 2.27.1 att Centerpartiet arbetar för att utveckla den cirkulära ekonomin.

2.27.2 att ett arbete påbörjas med att utveckla ett system för välfärdsräkning som inte enbart omfattar ekonomiska frågor.

2.27.3 att ett arbete påbörjas med visioner om hur samhället skall se ut och fungera utan BNP-tillväxt.

Partistyrelsens yttrande:

Motionärerna lyfter viljan att Centerpartiet ska verka för en omställning till en cirkulär ekonomi.

Partistyrelsen är av uppfattningen att en bättre miljö går hand i hand med ekonomisk utveckling och tillväxt. Med gröna jobb och företag skapas lösningar och resurser för att satsa på miljöåtgärder. Då krävs en miljöpolitik där globalt miljöansvar kombineras med lokalt miljöarbete.

Sverige har många både små och stora företag som ligger i framkant när det gäller att utveckla ny miljöteknik och hitta nya affärsmodeller inom cirkulär ekonomi. En dynamisk och jobbskapande ekonomi är också det enda sättet som Sverige kan utgöra ett trovärdigt föredöme för andra länder. Politikens roll ska vara möjliggörande, att underlätta idéer, innovation och investeringar och att röja hinder för den omställning som redan pågår. Regler och skatter ska därför utformas så att det är lönsamt att vara miljö- och klimatsmart och utveckla varor och tjänster som minskar miljöpåverkan och resursförbrukning.

Historiskt har den ekonomiska utvecklingen präglats av att vara linjär. Det innebär i sig att den ekonomiska utvecklingen har orsakat negativa miljöeffekter som inte är synliga i ekonomin. För att möjliggöra en hållbar ekonomisk utveckling krävs att vi ställer om till mer cirkulär ekonomi med hållbara resursflöden, där resurser kan behållas i samhällets kretslopp eller på ett hållbart sätt återföras till naturen och mängden avfall minskar kraftigt.

Omställningen till mer cirkulär ekonomi bör tydligt genomsyra flera politikområden och det politiska ledarskapet är extremt viktigt, partistyrelsen är därmed helt enig med motionären. Mer om cirkulär ekonomi återges i programmet ”Resultat för klimat och miljö”. I ljuset av detta instämmer partistyrelsen i motionens intentioner.

Partistyrelsen instämmer i att det är angeläget att komplettera BNP-redovisningen med andra indikatorer som visar tillväxt och välbefinnande. I samband med 2017 års ekonomiska vårproposition introducerades ett nytt verktyg för att följa utvecklingen av människors livskvalitet och ekonomins långsiktiga hållbarhet. Totalt femton mått på välbefinnande som belyser ekonomiska, miljömässiga och sociala aspekter av livskvalitet. Partistyrelsen anser att denna redovisning fyller en viktig funktion. Med denna redovisning anser också partistyrelsen att ett bra mått på välbefinnande finns i statsbudgeten och ser inget behov av att i nuläget utveckla ytterligare mått. Många av de mått som traditionellt brukar ingå i det som kallas välfärd finns redan tillgängligt via den officiella statistiken, exempelvis människors levnadsförhållanden, med redogörelser för deras ekonomi, hälsa, utbildning, bostadsförhållanden.

Partistyrelsen föreslår partistämman att instämma i intentionerna i följande motioner:

2.26
2.27.1

632

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

2.27.2

2.27.3

633

634 [2.28](#), [2.29](#): Klimatdeklaration

635

636 2.28.1 att införa upplysningsplikt/deklaration beträffande koldioxidbelastningen vid
637 marknadsföring/försäljning av resor.

638

639 2.28.2 att göra energideklarationerna vid försäljning av bostäder frivilliga.

640

641 2.29.1 att införa en klimatdeklaration av alla produkter, på förpackning, bränslepump,
642 produktinformation etc där informationen är lätt synlig. Deklarationen skall omfatta utsläpp
643 under produkternas livscykel från tillverkning till kassering. I början kan enklare modeller
644 användas för beräkningen som så småningom kan förfinas.

645

646 2.29.2 att krav på sådan märkning successivt skall införas även på importerade varor.

647

648 2.29.3 att införa av en oberoende revision av produkters klimatdeklarationer, för att kunna
649 sanktionera dem som har inkorrekta deklarationer.

650

651 2.29.4 att verka för att sådant krav skall införas även på EU-nivå och gälla även för varor
652 importerade till EU på sikt.

653

654 **Partistyrelsens yttrande:**

655 Transporter står för cirka en tredjedel av Sveriges utsläpp av växthusgaser. Om även utrikes
656 sjöfart och flyg tas med, är andelen drygt 40 procent. Det behövs åtgärder på bred front för att
657 tackla klimatutmaningen. Inte minst bör konsumenterna kunna göra informerade val för att
658 kunna konsumera klimatsmart. En obligatorisk klimatdeklaration vid köp av flygresor
659 planeras att genomföras i Sverige och partistyrelsen ställer sig positivt till tanken om att detta
660 ska kunna gälla fler typer av resor med kollektiva färdssätt, inte bara flyg.

661 Det är samtidigt viktigt att väga fördelarna med märkningar och deklarationer mot den
662 administratvia börda det kan innebära, därför bör varje liknande märkning prövas utifrån
663 dessa förutsättningar.

664 När det gäller energideklaration vid försäljning av bostäder delar inte partistyrelsen
665 intentionen som anförs i motionen. Centerpartiet anser att energideklarationen är ett bra

666 verktyg som ger både köpare och ägare till en bostad ett bra underlag att enkelt jämföra
667 bostäder när det gäller energiprestanda.

668 Sveriges klimatmål rör endast utsläpp som sker inom Sveriges gränser. Men om man tittar på
669 Sveriges hela klimatpåverkan handlar det inte bara om utsläppen i Sverige, utan även om
670 utsläppen från produktion av varor och tjänster som konsumeras i Sverige men producerats
671 någon annanstans. När dessa utsläpps läggs ihop blir de betydligt högre än de officiellt
672 redovisade nationella utsläppen.

673 Partistyrelsen delar den bild som beskrivs i motionen om problematiken kring utsläpp från
674 tillverkning av produkter. Det är samtidigt viktigt att väga fördelarna med märkningar och
675 deklARATIONER mot den administrativa börda det kan innebära och därför bör varje liknande
676 märkning prövas utifrån dessa förutsättningar. När det gäller förslag om klimatomärkning så
677 instämmer partistyrelsen i målsättningen att förenkla för konsumenter att göra hållbara och
678 medvetna val. Men det kan finnas svårigheter i att mäta klimatpåverkan och partistyrelsen
679 anser inte att det vore praktiskt genomförbart eller önskvärt att inför sådana krav för alla
680 produkter.

Partistyrelsen föreslår partistämman att besluta:

att Centerpartiet verkar för klimatdeklaration för kollektiva resor.

681

Partistyrelsen föreslår partistämman att instämma i intentionerna i följande motioner:

2.28.1

2.29.1

2.29.2

2.29.3

2.29.4

682

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

2.28.2

683

684 2.30: Klimatmoms

685

686 2.30.1 att utreda huruvida moms skulle kunna användas som styrmedel för att minska
687 klimatpåverkan hos konsumentprodukter genom skattedifferentiering mellan produkter som
688 orsakar olika mycket utsläpp av växthusgaser.

689 **Partistyrelsens yttrande:**

690 Motionären tar upp vikten av styrmedel för att minska klimatpåverkan hos
691 konsumentprodukter. Partistyrelsen delar motionärens uppfattning att det är angeläget att
692 minska klimatpåverkan från konsumentprodukter. Men att använda moms genom
693 skattedifferentiering mellan produkter som orsakar olika mycket utsläpp av växthusgaser är en
694 svårframkomlig väg. Klimatpåverkan kan skilja sig enormt inom samma produktgrupp, och
695 att ha olika momssatser inom samma produktgrupp låter sig inte göras. Partistyrelsen anser att
696 det finns andra vägar som är mer framkomliga när det gäller att minska produkters
697 klimatpåverkan, exempelvis klimatdeklaration för produkter.

698

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

2.30.1

699

700 **2.31: Matsvinn**

701

702 2.31.1 att Centerpartiet ska verka för att mat från butiker och matställen inte ska slängas i
703 onödan.

704

705 2.31.2 att genomföra regler enligt fransk modell för att minimera matsvinnet.

706

707 **Partistyrelsens yttrande:**

708 Centerpartiet har under flera år drivit frågan om att matsvinnet måste minska. Vi vill införa ett
709 nationellt mål för minskning av matavfall/matsvinn och ett etappmål för att minska
710 matsvinnet. Vi anser också att man bör ändra märkningen på livsmedel ”från bäst före” till
711 ”minst hållbar till”. Den franska modellen som åberopas går ut på att det bland annat är
712 förbjudet för matbutiker att slänga mat som inte passerat bäst-före-datum. Partistyrelsen anser
713 inte att ett förbud är aktuellt.

Partistyrelsen föreslår partistämman bifalla följande motioner:

2.31.1 Att Centerpartiet ska verka för att mat från butiker och matställen inte ska slängas i
onödan

714

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

2.31.2

715

2.32: Koldioxidskatt

2.32.1 att en ökning av koldioxidskatten skall ske för att säkerställa att utsläppen minskar i den takt nödvändig för att nå Sveriges ambition om klimatneutralitet 2040.

2.32.2 att intäkten från skatten oavkortat går till omställning till fossilfria och förnyelsebara energikällor.

2.32.3 att skattesatsen är progressiv på ett transparent sätt.

2.32.4 att skattesatsen skall revideras regelbundet för att göra det tydligt för privatpersoner och näringsidkare kring vad som gäller och från när.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären lyfter i huvudsak vikten av att koldioxidskatten ska öka och gå till utveckling av förnyelsebara energikällor.

Partistyrelsen delar motionärens uppfattning om vikten av att säkerställa att utsläppen minskar i den takt som krävs för att uppnå klimatmålen, och vikten av omställning till förnybara energikällor. Centerpartiet har redan som mål att Sverige ska vara helt förnybart och fritt från nettoutsläpp av växthusgaser till år 2040. Vi har dock en överenskommelse på klimatsidan, det klimatpolitiska ramverket, som innebär att Sverige ska uppnå nettonollutsläpp till 2045. Centerpartiet står bakom denna överenskommelse, även om vi vill införa alla våra förslag så snabbt som möjligt. Att riva upp överenskommelsen skulle innebära att vi återigen fokuserar på målen, inte på genomförandet, och det tror vi vore fel väg att gå.

Motionären lyfter flera förändringar av koldioxidskatten. För många av åtgärderna som föreslås har dock Centerpartiet lagt fram andra åtgärder som syftar till att uppnå samma sak, det vill säga att ha kraftfulla och långsiktiga styrmedel som minskar koldioxidutsläppen.

Centerpartiet vill att subventioner till fossila bränslen ska fasas ut så att de bär sin fulla miljökostnad. Det innebär att i praktiken att skatten höjs. Däremot är att höja skatten i sig inte ett självändamål om det skulle få effekten att vi slår ut vårt jordbruk eller vår industri och istället tvingas importera från andra länder där utsläppen är ännu högre. Det är ingen miljövinst.

Inga skatter öronmärks i Sverige och det tycker partistyrelsen är en bra ordning. Centerpartiet förordar en utökad grön skatteväxling. Därtill kommer en grön skatteväxling genomföras inom ramen för Januariavtalet, som innebär högre skatter på sådant som påverkar miljön och klimatet negativt, vilket gör att vi kan sänka skatten på jobb, företagande och investeringar. Genom att växla miljöskatter mot sänkt skatt på arbete sjunker de höga kostnaderna för att anställa och arbeta. Svenska företags konkurrenskraft stärks samtidigt som vi rustar svensk ekonomi för den globala gröna omställningen.

Alla skattesatser ses över inför varje budget, vilket innebär att det är en översyn med möjlighet till revidering. Detta gör det transparent och tydligt för privatpersoner och näringsidkare kring vad som gäller och från när, som motionären efterfrågar.

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i följande motioner:

2.32.1

2.32.3

2.32.4

758

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

2.32.2

759

[2.33:](#) Världshandelsorganisation och miljö

760

761

762 2.33.1 att Centerpartiet arbetar för att det skall vara Sveriges linje att krav ska ställas på
763 internationellt samarbete kring miljöregleringar inom fartygstransport i WTO.

764

Partistyrelsens yttrande:

765

766 Sverige ska vara pådrivande internationellt för åtgärder som förbättrar miljön. Sedan tidigare
767 har Sverige drivit fram tuffare krav för att förbättra miljön, till exempel vid implementeringen
768 av svaveldirektivet som syftade till att skärpa kraven på svavelinnehållet i marina bränslen.
769 Detta arbete bedrivs främst genom FN:s organ IMO, International Maritime Organization.
770 Partistyrelsen anser i likhet med motionären att Centerpartiet, och Sverige, fortsatt ska ta
771 initiativ för att stärka miljöarbetet i den internationella handeln och den internationella
772 sjöfarten, men anser inte att det bör begränsas till WTO.

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i följande motioner:

2.33.1

773

[2.34,](#) [2.35:](#) Plastanvändning

774

775

776 2.34.1 att Centerpartiet driver ett förbud 2025 mot ej nedbrytbar plast i engångsartiklar och
777 förpackningar.

778

779 2.35.1 Att centerpartiets riksdagsgrupp föreslå ett lagförslag som stryper åt användningen av
780 plast.

781

782 2.35.2 Att centerpartiets riksdagsgrupp verkar och påverkar att sluta eller kraftigt minska
783 användandet av plast i landet Sverige.

784

785 2.35.3 Att åtgärder vidtagas för att minska denna form av miljöpåverkan.

786

787 **Partistyrelsens yttrande:**

788 Motionärerna tar upp frågan om att minska förekomsten av skräp, särskilt plast, i naturen.

789 Nyligen har nya EU-regler om att förbjuda vissa engångsartiklar i plast förhandlats fram. Där
790 har Centerpartiet drivit starkt för att man ska stimulera övergången från fossilbaserade och
791 även nedbrytbara produkter i plast - till våra skogliga, hållbara, biobaserade alternativ. Det är
792 glädjande och det är nu upp till medlemsstaterna att ta fram nationella handlingsplaner för att
793 nå målsättningarna.

794 I Januariavtalet finns även skrivningar om att införa förbud mot onödiga plastartiklar och
795 införa skatt/avgifter på engångsartiklar. Centerpartiet har sedan tidigare föreslagit att fasa ut
796 engångsartiklar i plast till 2020 och även att vi vill införa en miljöskatt på plast som är gjord
797 av olja.

798 Partistyrelsen anser att Sverige ska vara ledande i omställningen till en cirkulär ekonomi. I
799 detta arbete ingår att stärka styrmedel och system som möjliggör ökad återvinning av råvaror
800 och en ökad nedbrytbarhet i naturen av plastbaserade produkter. Ett mål om att förbjuda ej
801 nedbrytbar plast i engångsartiklar och förpackningar ligger i linjer med Centerpartiets politik,
802 men ett sådant förbud kan dock kräva undantag till exempel för hygienprodukter.

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i följande motioner:

2.34.1

2.35.1

2.35.2

2.35.2

803

Centerpartiets ungdomsförbund reserverar sig till förmån för avslag på motion 68.

Motivering:

Diskussionen kring plastförbrukning och dess påverkan på miljö och klimat är inte så enkel att den låter sig reduceras till en fråga om förbud eller inte. CUF vill hellre se till exempel en bred internationell överenskommelse för förbättrad global sophantering, ökad återvinning av plastartiklar, och förbud mot dumpning av sopor i hav och floder. Vi tror däremot inte att förbud är rätt väg att gå.

804

805 **2.36: Skrotbåtar**

806

2.36.1 att ett ägarregister för båtar införs.

2.36.2 Att se över lagstiftning för att förenkla hantering av skrotbåtar och vrak.

2.36.3 Att fortsätta utbetalning av skrotpremie för båtar.

2.36.4 Att ta fram en modell och incitament som styr mot ökad återvinning av båtar.

Partistyrelsens yttrande:

Precis lika oacceptabelt som att övergivna bilar lämnas på privat mark är det att skrotbåtar och vrak överges i naturen, på land eller i vatten.

Håll Sverige rent har gjort en studie om svenska skrotbåtar och studiens viktigaste resultat är att det är mycket svårt att identifiera ägaren till övergivna båtar eftersom det saknas ett obligatoriskt register, samt att det är avsevärt dyrare att skrota båtar som är övergivna än vad som tidigare framkommit.

Idag finns det 100 000 båtar som närmar sig sitt bäst-före-datum. De flesta är uttjänta plastbåtar som riskerar att dumpas i naturen.

En orsak till att båtar blir kvar i naturen är att en bärgare som inte har någon fullmakt från ägaren riskerar att bli ersättningsskyldig om ägaren sedan ger sig till känna. En annan är att kommuner och markägare inte heller har rätt att flytta någon annans båt från deras mark utan tillstånd från båtägaren. Och går det då inte att identifiera båtägaren blir båten liggande.

Det är väldigt dyrt att frakta bort en båt, studien visade att bärgnings- och transportkostnaderna utgjorde den största delen av kostnaden. Kostnaden för återvinning/deponi utgjorde i flera fall bara av 10 procent av totalkostnaden. Det visar på vikten av ett fungerade nationellt system av båtskrotar samt att båtägare måste ha kunskap om hur de kan skrota sin båt.

Partistyrelsen anser att det bör införas ett producentansvar för fritidsbåtar i likhet med det som redan finns för personbilar. Ett producentansvar skulle kunna skynda på uppbyggnaden av ett återvinningssystem för fritidsbåtar som kan minska risken för övergivna och nedskräpande fritidsbåtvrak på båtuppställningsplatser, på havsbotten eller i strandkanten runt om i Sverige, något som kan förstöra miljön och vara farligt för allmänheten.

Havs- och Vattenmyndigheten (HaV) beslutade 2018 att avsätta pengar för en skrotningspremie för fritidsbåtar. En utvärdering av detta bör ske för att kunna fatta beslut om det är ett lämpligt system att gå vidare med. HaV använde 3.2 miljoner kr för att skrota båtar varav 200 000 kr användes för genomförande av en rikstäckande informationskampanj. Totalt skrotades 416 fritidsbåtar under september 2018 till december 2019. Enligt HaV var det var ett oerhört tryck efter att skrota sin fritidsbåt. Det har varit gratis att skrota sin båt så länge pengarna räcker men transport och eventuell sanering har man fått stå för själv. HaV kommer att upprepa båtskrotningskampanjen i år igen men i dagsläget är det oklart exakt hur stor summa pengar som finns avsatt för ändamålet.

Avseende frågan om att införa ett ägarregister för båtar finns det både för och nackdelar med det. Fördelar kan vara att det är positivt vid händelse av stöld då det är enklare att lokalisera

849 båten, även för räddningsaktioner till sjöss är det enklare med identifiering. Branschen ser
850 också en fördel när det kommer till tillhandahållande av service. Det finns dock en farhåga att
851 detta skulle innebära en administrativ pålaga för att tillhandahålla och starta upp detta register.
852 En annan väg kan vara att införa tvingande lagstiftning för ansvarsförsäkring, något som idag
853 saknas, och på så sätt får man ett båtregister via försäkringsbolagen. Detta är på väg att
854 implementeras i Danmark. Partistyrelsen anser att frågan om ägarregister inte är den
855 viktigaste frågan för att minska problemen med övergivna båtar, däremot kan det finnas andra
856 skäl att se över detta.

Partistyrelsen föreslår partistämman att besluta:

att Centerpartiet verkar för att ett producentansvar för båtar införs.

att se över möjligheten att införa ett ägarregister för båtar eller en tvingande
ansvarsförsäkring.

857

Partistyrelsen föreslår partistämman bifalla följande motioner:

2.36.2 att se över lagstiftning för att förenkla hantering av skrotbåtar och vrak.

2.36.3 att fortsätta utbetalning av skrotpremie för båtar.

2.36.4 att ta fram en modell och incitament som styr mot ökad återvinning av båtar.

858

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i följande motioner

2.36.1

859

860 2.37: Miljöbilspremie

861

862 2.37.1 att en momssats på 0 % gäller för inköp av nya elbilar (med ett bruttopris på upp till
863 500 000 kr).

864

865 2.37.2 att vid inköp av elbilar dyrare än 500 000 kr utgår ett maximalt momsavdrag på
866 100 000 kr.

867

868 **Partistyrelsens yttrande:**

869 Motionen beskriver utmaningar som finns för övergången till en fossilfri fordonsflotta och
870 föreslår åtgärder för att underlätta den.

871 Utsläppen från inrikes transporter står för en tredjedel av Sveriges totala utsläpp. Målet är att
872 utsläppen från transportsektorn ska minska med 70 procent till 2030 beräknat utifrån 2010 års
873 nivå. Då måste de styrmedel som finns skärpas och det måste bli mer lönsamt att ställa om.
874 Det kommer att kräva ett samspel mellan flera olika styrmedel, teknikutveckling, ökad
875 elektrifiering och förändrade beteendemönster. Personbilar i Sverige har minskat sina utsläpp
876 de senaste decennierna, men inte snabbt nog. Omställningen till icke fossildrivna fordon går
877 för långsamt. Valet vid nybilsinköp är avgörande för utsläppen. Forskningsstudier visar att då
878 skillnaden i kostnad syns tydligt på prislappen påverkar det klimateffekten mer än den mer
879 utspridda effekten av högre bränslepriser. Statistiken visar dock att elbilar fortfarande har en
880 väldigt liten marknadsandel, även om den ökar. Det krävs bättre incitament än idag för att
881 försäljningen av de mest klimateffektiva bilarna ska öka snabbare.

882 Partistyrelsen delar den bild som beskrivs i motionen om att omställningen till en fossilfri
883 fordonsflotta måste gå snabbare. Därför har Centerpartiet föreslagit en grön bilbonus som ger
884 de bästa bilarna en bonus på upp till 100 000 kronor. Köparen får en bonus eller en extra
885 avgift vid köp av ny personbil. Detta gör det billigare att välja en miljöbil trots att det
886 ursprungliga priset är något högre. Den gröna bilbonusen finansieras genom att de som köper
887 bilar med höga utsläpp får betala en extra avgift vid köptillfället. Partistyrelsen instämmer
888 också i den problematik som motionen beskriver om att miljöbilar efter bara några få år
889 försvinner till andra länder. För att stimulera en andrahandsmarknad av leasade bilar och
890 förmånsbilar är Centerpartiets gröna bilbonus uppdelad på två utbetalningstillfällen – det
891 andra efter fyra år. Ofta säljs bilarna när den första ägaren haft dem i tre år. Då blir det
892 billigare även för den som vill köpa en begagnad miljöbil eftersom även den nya ägaren får en
893 bonus när bilen är fyra år gammal. Det skapar också incitamenten för att bilarna ska stanna i
894 Sverige.

895

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i följande motioner:

2.37.1

2.37.2

896

897 2.38: Konsumtionsbaserade utsläpp

898

899 2.38.1 att tillsammans med en bredd av partier i riksdagen utarbeta metoder för att minska de
900 utsläpp svenskarna, och på samma sätt andra EU-medborgare, orsakar utomlands, t.ex. genom
901 köp av importerade produkter eller genom användning av importerade råvaror.

902

903 2.38.2 att målet skall vara att kunna reducera de utsläpp svenskarna orsakar utomlands i
904 samma takt som vi minskar dem i Sverige, med en fördröjning om max 2 år.

905

Kommitté 2 Miljö och klimat

2.38.3 att frågan skall tas upp till diskussion i EU och att en lägsta minskningstakt av invånarnas utsläpp utanför EU skall beslutas även där.

2.28.4 att Sverige snarast skall söka allianser globalt med länder och regioner (t.ex. delstater) som är villiga att gemensamt ställa internationella klimatkrav på de ingående ländernas ömsesidiga produkter och handel, dvs ett sätt att ställa högre krav på en viss del av den internationella handeln oberoende av WTO.

2.38.5 att Sverige via EU skall söka allianser globalt för att driva igenom miljö och klimatkrav i WTO och i Chicagokonventionen.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären föreslår mål och metoder för att minska svenskarnas utsläpp utomlands.

Partistyrelsen delar motionärens uppfattning att det är viktigt att minska svenskarnas utsläpp inte bara i Sverige, utan också utomlands, de så kallade konsumtionsbaserade utsläppen. Miljömålsberedningen ska få i uppdrag att bereda frågan om mål för konsumtionsbaserade utsläpp. För Centerpartiet är det viktigt att det ses som ett komplement till den statistik över utsläpp som sker inom Sverige och inom EU, det vill säga de utsläpp som Sverige respektive EU rapporterar till FN och har åtagit sig att minska inom ramen för Parisavtalet. Metoder för att mäta de konsumtionsbaserade utsläppen behövs alltså som ett komplement, men mätmetoderna är för osäkra idag för att införa skarpa mål. Det är också viktigt att noga bevaka frågan så att inte klimatet tillåts användas av vissa länder som svepskäl för protektionism och nya handelshinder.

Centerpartiet har redan tagit ställning för att Chicagokonventionen, den internationella luftfartsorganisationen ICAOs grunddokument från 1940-talet som begränsar effektiva ekonomiska styrmedel för internationella klimatutsläpp från flyg, bör begränsas. Att söka globala allianser för att driva igenom miljö- och klimatkrav internationellt ligger också väl i linje med grunden i Centerpartiets miljö- och klimatpolitik att klimatfrågan är en global utmaning som kräver internationella insatser och allianser. Partistyrelsen instämmer därför i motionens intentioner i den delen som handlar om att driva igenom miljö- och klimatkrav i WTO och Chicagokonventionen. I och med att Sverige är en del av EU:s inre marknad och tullunion söker Sverige allianser med andra länder som en del av EU och tillsammans med övriga EU-länder.

Partistyrelsen föreslår partistämman bifalla följande motioner:

2.38.5 att Sverige via EU skall söka allianser globalt för att driva igenom miljö och klimatkrav i WTO och i Chicagokonventionen.

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i följande motioner:

2.38.1

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

2.38.2

2.38.3

2.38.4

941

942 2.39: Elproduktion

943

944 2.39.1 att stimulera utbyggnaden av lokal elproduktion genom att de aktörer som investerar
945 skall ersättas för den nytta de skapar för nätägare genom mindre belastning på stamnät och för
946 Sverige genom att minska känsligheten i energiförsörjningen.

947

948 2.39.2 att förstärka incitamenten för lokala elproducenter, såväl privatpersoner som företag,
949 att investera i överskottskapacitet.

950

951 2.39.3 att skapa extra incitament till investering och/eller drift av sådan teknik som kan
952 användas för att balansera snabba variationer i produktion från väderberoende källor och i
953 förbrukning.

954

955 2.39.4 att låta investeringar i egen elproduktion göras avdragsgill för privatpersoner.

956

957 **Partistyrelsens yttrande:**

958 Elsystemet står inför en tid av förändring och ett helt förnybart elsystem med mer variabel
959 elproduktion kommer att ställa nya krav på producenter, konsumenter och nätägare.

960 Motionären lyfter fram flera aspekter av detta och partistyrelsen delar synen på åtgärder som
961 kommer att bli viktiga framgent för ett mer robust och flexibelt elsystem.

962 Centerpartiet har redan presenterat flera förslag för att förbättra förutsättningarna för
963 mikroproduktion av förnybar el, energilagring och utveckling av smarta nät. Vi vill till
964 exempel införa ett grönt avdrag som ska ge privatpersoner skattereduktion för investeringar i
965 exempelvis solceller eller hemmalagring av energi. Vi anser också att det ska bli enklare för
966 privatpersoner att sälja solel till grannarna genom att det ska bli tillåtet att dra elledningar
967 mellan husen. Alla hus är inte lämpade för solceller, men för att alla ska kunna ta del av
968 solenergin vill vi att det ska bli tillåtet att dra elledningar mellan husen. På det sättet kan
969 villaägare dela på elen från de soligaste taken och skapa en solpool i kvarteret. Om inget tak i
970 kvarteret lämpar sig för solceller ska man med Centerpartiets förslag kunna dra nytta av solel
971 från en solpark. På samma sätt anser vi att man ska kunna bygga en gemensam solpark och
972 dra elledningar ut till husen därifrån.

973 För överproduktion finns redan idag möjlighet att leverera överskottet på nätet och på så sätt
974 få skattereduktion. Vi vill också ge fler möjlighet att bli mikroproducenter. I dag är det så att
975 om solceller sätts upp på exempelvis en bostadsrättsförening är det enbart
976 bostadsrättsföreningen som kan göra skatteavdrag för det elöverskott som levereras ut på

Kommitté 2 Miljö och klimat

- 977 nätet. Vi vill möjliggöra för enskilda boenden i till exempel bostadsrättsföreningar att bli
978 mikroproducenter. På samma sätt tycker vi att det ska bli möjligt att köpa andelar i
979 mikroproduktion av el även om du själv inte bor på en gård där vindsnurren eller solcellerna
980 är belagda. För ideella föreningar som vill göra skatteavdrag för producerad överskottsel finns
981 ett skattetekniskt problem med dagens hantering. Återbäringen sker inte direkt mot elskatten
982 utan mot inkomst vilket gör att ideella föreningar inte kan göra avdraget. Det är olyckligt
983 eftersom det kan finnas ideella föreningar med goda förutsättningar att producera el och
984 leverera till nätet, men i nuläget anses frågan för skattetekniskt komplicerad för att kunna
985 justeras.
- 986 Centerpartiet kommer fortsätta arbetet för att minska regelkrånglet och underlätta för
987 mikroproducenter av el. Några steg har tagits i och med den slopade momsplikten, men det
988 finns fortfarande mer att åtgärda, till exempel anser vi att återbetalningen av ersättningen för
989 levererat överskott ska ske snabbare, precis som det gör för RUT- och ROT-avdragen. Det ger
990 en tydligare koppling mellan produktion och användning för den enskilda mikroproducenten.
- 991 På sikt ser vi att ett antal förändringar behöver göras inom elnätregleringen för att
992 upprätthålla en stabil och robust energiförsörjning i takt med en ökad andel intermittent
993 elproduktion. Vi vill att såväl enskilda konsumenter som företag ska kunna erbjudas en stabil
994 elförsörjning till ett konkurrenskraftigt pris. Det finns ett stort behov av att se över
995 elnätregleringen för att styra mer mot forskning och utveckling och investeringar i smarta
996 elnät, istället för att bibehålla en reglering som styr mot investeringar i äldre teknik.
- 997 Vi måste också vidta åtgärder som minskar kostnaderna för nyinvesteringar, till exempel
998 effektivisera tillståndsprocesserna – vi tycker att det ska finnas ett grönt spår i
999 tillståndsprocesserna där klimatvänliga investeringarna ska få gräddfil.
- 1000 Vi tycker också att elnätsföretag ska tillåtas upphandla lokalt och regionalt producerad el,
1001 upphandla minskad elanvändning hos större elanvändare, och även tillåtas äga energilagrar för
1002 ökad nätstabilitet.

Partistyrelsen föreslår partistämman bifalla följande motioner:

2.39.1 att stimulera utbyggnaden av lokal elproduktion genom att de aktörer som investerar skall ersättas för den nytta de skapar för nätägare genom mindre belastning på stamnät och för Sverige genom att minska känsligheten i energiförsörjningen.

2.39.2 att förstärka incitamenten för lokala elproducenter, såväl privatpersoner som företag, att investera i överskottskapacitet.

2.39.3 att skapa extra incitament till investering och/eller drift av sådan teknik som kan användas för att balansera snabba variationer i produktion från väderberoende källor och i förbrukning.

2.39.4 att låta investeringar i egen elproduktion göras avdragsgill för privatpersoner.

2.40: Skatteväxling

2.40.1 att miljöskatteintäkterna används till att lösa de miljöproblem som beskattas.

2.40.2 Att energiskatten tas bort och att koldioxidskatten/avgiften istället höjs.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären anser att en större andel av miljöskatteintäkterna ska användas för att lösa de miljöproblem som beskattas samt för att driva omställningen till ett klimatneutralt Sverige. Partistyrelsen delar den inställningen och anser till exempel i linje med detta att flygskatten är ett tydligt exempel där intäkten från skatten istället borde gå till omställning av flyget.

Inom januariavtalet är Centerpartiet överens med regeringspartierna och Liberalerna om att genomföra en kraftfull grön skatteväxling med höjda miljöskatter som ska växlas mot sänkt skatt på jobb och företagande. Målet är att den ska omsluta minst femton miljarder kronor samt att miljöskatternas andel av skatteinkomsterna ska öka. Exakt hur den ska utformas är i nuläget inte fastställt.

Att helt ta bort energiskatten kan dock verka som en oframkomlig väg med tanke på att energiskatten som sådan också fyller en viktig roll för att driva energieffektiviseringsåtgärder.

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

2.40.1

2.40.2

2.41: Hållbar transportsektor

2.41.1 att Centerpartiet ställer krav på att laddinfrastrukturen byggs ut gällande laddstolpar för elbilar samt vätgasstationer för vätgasfordon

2.41.2 att det offentliga går före i att nyttja fordon med nollutsläpp

Partistyrelsens yttrande:

Motionären framför behovet av snabba åtgärder som möjliggör en ökad elektrifiering av transportsektorn, vilken är en inställning som delas av partistyrelsen.

För att nå målet om fossilfria transporter behöver många olika tekniker användas. Utöver ökad andel biodrivmedel är elektrifieringen av transporterna extremt viktig.

Teknikutvecklingen, inte minst av batterier och applikationer för vätgas går fort. Samtidigt återstår stora brister i infrastruktur som möjliggör laddning och tankning av fossilfria drivmedel i hela landet, och i sammanhängande stråk. Centerpartiet vill därför se en nationell

1038 plan för elektrifiering av transportsektorn, som inkluderar satsningar på alternativa
1039 drivmedelsstationer, tex vätgasstationer, i hela landet, förenklade byggregler för laddstolpar
1040 vid nya parkeringar och bostadshus, satsningar på forskning och demonstration av elvägar och
1041 elektrifiering av godstrafik och busstrafik. Samhällsplaneringen måste inriktas på smarta och
1042 transportsnåla alternativ för såväl personresor som godstransporter. Motionärens intention om
1043 att det krävs en initierad insats att bygga ut infrastruktur för laddbara bilar längs riksvägar
1044 som täcker hela landet delas av partistyrelsen.

1045 Partistyrelsen anser vidare att offentliga aktörer har ett ansvar att verka som förebilder i
1046 omställningen till ett hållbart samhälle. För att möjliggöra detta är det viktigt att en ny
1047 definition av miljöbil tas fram som kan verka vägledande vid inköp av fordon i offentlig
1048 verksamhet. Partistyrelsen är av den uppfattningen att endast bilar som kvalificerar sig som
1049 ”bonus-bil” i vårt förslag om en grön bilbonus bör vara miljöbil, det innebär bilar med upp till
1050 75 g CO₂ per km kan ingå. Dock instämmer partistyrelsen i motionens intention om att
1051 företrädelsevis bör nollutsläppsfordon användas när rätt förutsättningarna råder.

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i följande motioner:

2.41.1

2.41.2

1052

1053 [2.42:](#) Elinfrastruktur

1054

1055 2.42.1 att verka för att driva igenom skapa förslag för framtidens el-infrastruktur.

1056

1057 **Partistyrelsens yttrande:**

1058 Elsystemet står inför en tid av förändring och ett helt förnybart elsystem med mer variabel
1059 elproduktion kommer att ställa nya krav på producenter, konsumenter och nätägare.

1060 Motionären vill att Centerpartiet tydligt driver på för att infrastrukturen för el möjliggör en
1061 ökad export av förnybar el och att infrastrukturen möter de utmaningar som ligger i
1062 omställningen till ett helt förnybart elsystem och en ökad andel variabel kraftproduktion.
1063 Partistyrelsen delar samma syn som motionären har och kommer verka för åtgärder som
1064 driver ett mer robust och flexibelt elsystem med en ökad överföringskapacitet.

1065 Sveriges elanvändning har är ungefär på samma nivå som år 1990, trots att
1066 befolkningmängden har ökat med ungefär 1,5 miljoner. 2017 nettoexporterades 19 TWh,
1067 vilket är den tredje högsta nettoexporten efter rekordåret 2015 (22,6 TWh) och 2012 (19,6
1068 TWh). Sverige nettoexporterade därmed el för sjunde året i följd. Den höga nettoexporten
1069 beror på en kombination av högre elproduktion och oförändrad elanvändning. Sverige har
1070 redan idag goda förutsättningar att exportera en stor andel el, men överföringskapaciteten har
1071 potential att förbättras än mer.

Partistyrelsen föreslår partistämman bifalla följande motioner:

2.42.1 att verka för att driva igenom skarpa förslag för framtidens el-infrastruktur.

1072

1073 **2.43: Miljöbalken**

1074

1075 2.43.1 att det blir ändringar i Miljöbalken så att överklagningsrätten inte gäller ideella
1076 föreningar annat än då de berörs i likhet med övriga som definieras som sakägare.

1077

1078 2.43.2 att statliga verk inte kan vara överklagningsinstans i ärenden beslutade enligt
1079 Miljöbalken, detta i likhet med att den kommunala tillsynsmyndigheten inte har klagorätt i
1080 strandskyddsärenden.

1081

1082 **Partistyrrelsens yttrande:**

1083 Motionären vill begränsa överklagandrätten för ideella föreningar och anser att statliga verk
1084 inte ska kunna överklada ärenden som beslutats i enlighet med miljöbalken.

1085 Sverige styrs av internationella konventioner och EU-rätt när det gäller vilka som har talerätt.
1086 Århuskonventionen – eller konventionen om tillgång till information, allmänhetens
1087 deltagande i beslutsprocesser och tillgång till rättslig prövning i miljöfrågor – trädde i kraft i
1088 oktober 2001. Konventionen vilar på princip 10 i Riodeklarationen från år 1992. Denna
1089 princip anger att miljöfrågor hanteras bäst med deltagande från den berörda allmänheten.
1090 I konventionen förklaras att ett tillfredsställande miljöskydd är väsentligt för människors
1091 välbefinnande och för deras åtnjutande av grundläggande mänskliga rättigheter. För att
1092 åstadkomma dessa rättigheter och skyldigheter säger konventionen att medborgarna måste ha
1093 tillgång till miljöinformation, rätt att delta i beslutsprocesser och tillgång till rättslig prövning
1094 i miljöfrågor. Enligt konventionen har miljöorganisationer en särskilt viktig roll och de
1095 tillerkänns därför samma rättigheter som den berörda allmänheten i övrigt.
1096 Århuskonventionen ratificerades av Sverige 2005.

1097 När det gäller rättsprövning av tillståndsbeslut som omfattas av Århuskonventionens rätt till
1098 domstolsprövning, får endast vissa subjekt ansöka om rättsprövning. De organisationer som
1099 får ansöka är sådana som anges i 16 kap. 13 § miljöbalken, det vill säga ideell förening eller
1100 juridisk person som: har till huvudsakligt ändamål att tillvarata naturskydds- eller
1101 miljöskyddsintressen, inte är vinstinriktad, har bedrivit verksamhet i Sverige under minst tre
1102 år, och har minst 100 medlemmar eller på annat sätt visar att verksamheten har allmänhetens
1103 stöd.

1104 2010 justerades miljöbalken med anledning av att Europeiska unionens domstol slog fast att
1105 den svenska bestämmelsen i miljöbalken som tidigare föreskrivit ett medlemsantal på 2 000
1106 medlemmar för att en miljöorganisation ska ha rätt att överklaga domar och beslut enligt
1107 balken inte var förenlig med det så kallade MKB-direktivet om bedömning av inverkan på
1108 miljön av vissa offentliga och privata projekt. Partistyrelsen bedömer därför det som en
1109 oframkomlig väg att inskränka överklaganderätten i MKB. Partistyrelsen anser dock att det

Kommitté 2 Miljö och klimat

1110 finns skäl att se över vissa grundläggande principer, till exempel närhetsaspekten när det
1111 gäller rätt till överklaganden.

1112 Centerpartiet anser generellt sett att tillståndsprocesser behöver bli effektivare och
1113 handläggningstider för tillståndsärenden behöver kortas. Det finns därför anledning att göra
1114 en översyn av hur och vem som ska kunna överklaga mer generellt för en mer effektiv
1115 process. Det är dock viktigt att flera intressen ges möjlighet att komma till tals i
1116 tillståndsprocesser.

1117 Som systemet är uppbyggt idag är det enligt partistyrelsen, i enighet med motionärens
1118 intentioner, inte ett effektivt system att staten kan överklaga sig själv, som i fall där
1119 Kammarkollegiet överklagar beslut som fattats av Länsstyrelsen. Det är inte heller lämpligt att
1120 statliga myndighetsanslag används för att finansiera tjänster hos organisationer som verkar för
1121 särskilt utpekade miljöintressen. Dessa organisationer bör bekosta sin verksamhet utan statliga
1122 medel.

1123
1124 Mer om detta återges i stämmoprogrammet om miljö och klimat.
1125

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i följande motioner:

2.43.1

2.43.2

1126

1127 2.44: Biokol

1128

1129 2.44.1 att ett ersättningssystem införs för att ekonomiskt ersätta den som lagrar in kol i form
1130 av biokol.

1131

1132 2.44.2 att intäkterna från koldioxidutsläpp, genom befintlig koldioxidskatt eller avgift,
1133 används för att bekosta inlagringen av biokol.

1134

1135 **Partistyrelsens yttrande:**

1136 Motionären föreslår att ekonomiskt främja biokol som ett sätt att ta bort koldioxid från
1137 atmosfären.

1138 Partistyrelsen instämmer i motionens intention att det för att nå klimatmålen kommer att
1139 krävas åtgärder för att ta bort koldioxid från atmosfären, utöver att minska utsläppen.

1140 Centerpartiet föreslog i augusti 2018 en mångmiljardsatsning på så kallade minusutsläpp,
1141 genom ny teknik som tar bort koldioxid från atmosfären. Centerpartiet har i

1142 vårändringsbudgeten 2019 fått igenom en satsning på 100 miljoner för minusutsläpp, som kan
1143 användas till åtgärder som bidrar till negativa utsläpp av växthusgaser, såsom forskning,

1144 utveckling, test, demonstration och investeringar.

- 1145 Partistyrelsen anser att det är en god idé att komplettera denna satsning på storskalig teknik
1146 med en satsning på den mer småskaliga formen att skapa minusutsläpp genom biokol.
1147 Förslaget återfinns i stämmoprogrammet ”Resultat för klimat och miljö”.

Partistyrelsen föreslår partistämman att instämma i intentionerna i följande motioner:

2.44.1

2.44.2

1148

1149 **2.45, 2.46, 2.47: Elförsörjning på Gotland**

1150

- 1151 2.45.1 att Centerpartiet på riksnivå arbetar för att särskilda statliga medel avsätts för att
1152 genomföra de planerade energisatsningarna på Gotland.

- 1153 2.46.1 att Centerpartiet på riksnivå arbetar för att särskilda medel för att kunna genomföra de
1154 planerade energisatsningarna på Gotland avsätts.

- 1155 2.47.1 att Centerpartiet arbetar för att det statliga affärsverket Svenska kraftnät fullföljer
1156 planeringen och utbyggnaden av en tredje elkabel till Gotland skyndsamt.

1157 **Partistyrelsens yttrande:**

- 1158 Centerpartiet anser att hela Sveriges omställning till ett förnybart energisystem är prioriterat.
1159 Politikens roll är att möjliggöra denna omställningen genom effektiva styrmedelssystem och
1160 budgeterade satsningar. Partistyrelsen bejakar det pågående initiativet för Gotland som
1161 pilotområde som går före i omställningen till ett hållbart energisystem. Ordningen är dock
1162 sådan att partistämman inte pekar ut riktade budgetsatsningar utan anser att det är prioriterat
1163 att myndigheten genomför uppdraget. Det finns även ett fortsatt behov av andra åtgärder
1164 som bör prioriteras för Gotland, och Centerpartiet har därför verkat för att en tredje
1165 överföringskabel för el ska realiseras.

- 1166 2009 fattade dåvarande Alliansregeringen beslutet att bygga en tredje kraftöverföringskabel
1167 till Gotland. Syftet var att göra elöverföringen till och från ön säkrare och möjliggöra
1168 ytterligare utbyggnad av förnybar elproduktion. Det finns ett stort intresse för investeringar i
1169 sol och vindkraft på Gotland. Svenska kraftnät har dock fattat ett beslut om att trots detta inte
1170 bygga den tredje kabeln till Gotland. Flera planerade investeringar i sol- och vindkraft riskerar
1171 nu att utebli. Detta beslut fattades parallellt med att den nuvarande regeringen gav
1172 Energimyndigheten i uppdrag att utreda hur Gotland skulle kunna bli självförsörjande på el.
1173 Detta uppdrag rimmar illa med Svenska kraftnäts beslut. För att möjliggöra en ökad
1174 utbyggnad i förnybar kraftproduktion på Gotland anser Centerpartiet att regeringen ska ge
1175 Svenska kraftnät i uppdrag att fortsätta byggandet av en tredje elnätskabel till Gotland.

Partistyrelsen föreslår partistämman bifalla följande motioner:

2.47.1 att Centerpartiet arbetar för att det statliga affärsverket Svenska kraftnät fullföljer planeringen och utbyggnaden av en tredje elkabel till Gotland skyndsamt.

1176

Partistyrelsen föreslår partistämman att instämma i intentionerna i följande motioner:

2.45.1

2.46.1

1177

1178 [2.48:](#) Nedskräpning

1179

1180 2.48.1 att skärpa lagstiftningen för nedskräpning i både tätort, naturområden och på privat
1181 mark.

1182

1183 2.48.2 att ordningsmakten ökar prioritering att lagföra personer som skräpar ned.

1184

1185 **Partistyrelessens yttrande:**

1186 Redan idag finns det skarp lagstiftning som syftar till att minska och förebygga nedskräpning,
1187 och döma när brott inträffar. Den som skräpar ner på en plats som allmänheten har tillträde till
1188 kan dömas för nedskräpningen och straffet är böter eller fängelse i högst ett år. När det gäller
1189 nedskräpning som är mindre allvarlig kan polisen bötfälla på plats, med så kallad
1190 nedskräpningsförseelse. Förbudet mot nedskräpning och straffbestämmelserna finns i 15
1191 respektive 29 kap. miljöbalken. Enligt Brottsförebyggande rådet anmäldes drygt 1900
1192 nedskräpningsbrott 2016 och 89 stycken skräpböter utfärdades samma år.

1193 Trots att det är förbjudet att skräpa ner är det en hel del skräp som hamnar på fel ställe och det
1194 är ofta upp till kommuner att hantera detta, eller enskilda markägare som motionären framför.

1195 Partistyrelsen delar motionärens intention att nedskräpningen ska minska, men tror inte att
1196 skärpt lagstiftning per automatik leder till detta, det krävs även andra åtgärder. På vissa
1197 punkter kan det dock finnas anledning att skärpa lagstiftningen. Partistyrelsen anser att även
1198 småskräp som fimpar och snus borde omfattas av nedskräpningboten.

1199 Sedan 2017 finns reviderade föreskrifter för kommunal avfallsplanering där det ingår att sätta
1200 upp mål och åtgärder för att förebygga och begränsa nedskräpning. Då är det också rimligt att
1201 mål och åtgärder följs upp och utvärderas. Skräpmätning är en bra metod för att få koll på
1202 omfattningen av nedskräpningen och att få kommunen att jobba aktivt för att minska
1203 nedskräpningen.

1204 Istället för skärpt lagstiftning är det snarare så att befintlig lagstiftning bättre måste efterlevas
1205 och att kontrollerna ska öka. Ordningsmakten är dock under hård press och partistyrelsen har
1206 förståelse för att nedskräpning inte alltid kan prioriteras i det brottsförebyggande arbetet. Mer
1207 om arbetet för att motverka nedskräpning återges i programmet ”Resultat för klimat och
1208 miljö”.

Partistyrelsen föreslår partistämman att bifalla följande motioner:

2.48.1 att skärpa lagstiftningen för nedskräpning i både tätort, naturområden och på privat mark.

1209

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

2.48.2

1210

1211 [2.49](#), [2.50](#), [2.51](#): Vatten

1212

1213 2.49.1 att Centerpartiet vill öka möjligheterna för kommunerna att reglera dagvattenfrågorna
1214 genom till exempel förtydligad lagstiftning.

1215

1216 2.49.2 att Centerpartiet vill utreda möjligheterna att införa incitament för fastighetsägare att
1217 minska tillförseln av dagvatten till VA-nätet.

1218

1219 2.49.3 att Centerpartiet vill utreda ett förbud av biltvätt på hårdgjord yta utan reningsteknik.

1220

1221 2.50.1 att centerpartiet initierar en översyn av landets vattenförsörjning med särskild hänsyn
1222 till vattenrening och återanvändning samt till privat konsumtion.

1223

1224 2.51.1 att utreda möjligheterna och effekterna på kort och lång sikt för att på nationell nivå
1225 kunna införa digital spårbarhet i realtid gällande vårt dricksvatten (från vattenkälla till
1226 vattenkran) på mellankommunal och kommunal nivå.

1227

1228 2.51.2 att utreda en möjlig nationell digital harmonisering av dricksvattnet (från vattenkälla
1229 till vattenkran) till befintliga digitala system som berörs av till exempel GIS och Miljö &
1230 Hälsa på mellankommunal samt kommunal nivå.

1231

1232 **Partistyrelsens yttrande:**

1233 Dagvatten är regn- och smältvatten samt dräneringsvatten som leds bort från tak, gator,
1234 parkeringar och andra hårdgjorda ytor. För att inte belasta reningsverken och riskera
1235 översvämning ska vattnet som samlas när det regnar ledas bort till separata ledningssystem
1236 och dagvattendammar om det inte föreligger krav på ytterligare rening i reningsverk genom
1237 definition enligt Miljöbalken. Kommunerna har ansvar för att se till så att dagvatten kan ledas
1238 bort. Fastighetsägare ansvarar för det dagvatten som uppstår på den egna fastigheten.

1239 SOU 2017:42 "Vem har ansvaret?" syftar till att utreda om det behövs ändringar i
1240 lagstiftningen för att åstadkomma en långsiktigt hållbar dagvattenhantering som medför att
1241 bebyggd miljö blir mer översvämningssäker i förhållande till climateffekterna. En

- 1242 övergripande slutsats i SOU 2017:42 "Vem har ansvaret?" är att dagvattenfrågorna måste
1243 beaktas tidigt i planprocessen och med ett övergripande perspektiv för att få till stånd en
1244 förbättrad dagvattenhantering.
- 1245 De förändringar som krävs är framför allt minskad sammanblandning av dagvatten och
1246 spillvatten, minskad hantering av dagvatten i rörledningar, och skapande av
1247 översvämningszoner och andra öppna lösningar. Lösningarna behöver vara anpassade till de
1248 förhållanden som råder på den specifika platsen. Hantering av dagvatten i områden med tätare
1249 bebyggelse är något som inte kan lösas av varje enskild fastighetsägare utan behöver hanteras
1250 på ett övergripande plan. Hanteringen måste därmed utgöra en kommunal angelägenhet.
- 1251 Utredningens slutsatser ligger delvis i linje med motionärens intentioner. Enligt utredningen
1252 leder en förbättrad dagvattenhantering till ökat behov av markåtkomst. Öppna
1253 dagvattenlösningar, diken och andra anordningar tar större fysisk plats än lösningar under
1254 mark som till exempel rörledningar. Enligt partistyrelsen bör kommunen, som många gånger
1255 äger mycket mark i bebyggelse, företrädesvis använda sin egen mark för
1256 dagvattenhanteringsåtgärder. Detta bör vara en "enkel" åtgärd för kommuner att planera eller
1257 förbättra sin dagvattenhantering, där det idag inte föreligger några hinder.
- 1258 För att förändra dagvattenhanteringen behöver dagvattenfrågan bättre införlivas i
1259 markplaneringen. Utredningen förslår därför krav på analys i översiktsplanen, vilket leder
1260 till att kommunerna blir skyldiga att analysera riskerna för bland annat nederbördsrelaterade
1261 översvämnningar och ange en strategi för åtgärder. På så sätt kommer dagvattenfrågorna in i
1262 planeringen på ett tidigt stadium, vilket är önskvärt för en mer effektiv hantering. Utredningen
1263 föreslår även att Boverket får i uppdrag att ge vägledning till kommunerna om hur en
1264 förbättrad dagvattenhantering kan komma till stånd. Ett kunskapsstöd till kommunerna skulle
1265 kunna hjälpa till att åstadkomma en förbättrad hantering.
- 1266 Utredningen föreslår vidare att det i vattentjänstlagen införs en möjlighet att i vissa fall ställa
1267 krav på fastighetsägarna att hantera en viss mängd dagvatten på den egna fastigheten. En
1268 sådan hantering utgörs antingen av att fastighetsägaren fördröjer dagvatten på fastigheten för
1269 att minska flödestopparna i den allmänna anläggningen eller att dagvattnet infiltreras på
1270 fastigheten så att vattnet inte belastar den allmänna anläggningen. Syftet med förslaget är att
1271 få till stånd en optimerad dagvattenhantering. Detta förslag anser partistyrelsen ligger väl i
1272 linje med motionärens intention.
- 1273 Kommunen måste vara den som löser hanteringen i ett större perspektiv. Privatfastigheter
1274 utgör dock en stor andel av den totala markarealen inom många verksamhetsområden för
1275 allmänna va-anläggningar och hanteringen som sker på dessa har stor betydelse för
1276 dagvattenhanteringen i området. I de fall som det skulle ge övervägande ekonomiska fördelar
1277 för anordnandet av tjänsten avlopp är det rimligt att möjligheten finns att ställa krav på
1278 fastighetsägaren att tillse viss hantering på fastigheten.
- 1279 I betänkandet föreslås även att det i PBL införs en möjlighet för kommunen att i detaljplanen
1280 bestämma att det krävs marklov för en viss förändring av markytans utformning. Syftet med
1281 förslaget är att kommunen ska få en bättre möjlighet att se till att en reglering av markytans
1282 utformning, exempelvis reglering om viss andel hårdgjord yta följs. Hur stor del av marken
1283 inom ett område som är hårdgjord har stor betydelse för avrinningsförhållandena varför en
1284 bättre kontroll av denna frågas efterlevnad ger fördelar för dagvattenhanteringen.

Kommitté 2 Miljö och klimat

- 1285 Precis som motionären skriver vill Centerpartiet att fler beslut om miljöregler och
1286 miljöavgifter ska kunna fattas lokalt. Det kan finnas lokala förutsättningar som gör att biltvätt
1287 på hårdgjord yta utan reningsteknik bör begränsas. Partistyrelsen instämmer i intentionerna i
1288 motionen men anser främst att arbetet för att minska förekomsten och användningen av för
1289 miljön skadliga partiklar bör koncentreras uppströms, till exempel vad gäller ingående
1290 komponenter i rengörings- och avfettningsmedel som används vid biltvätt.
- 1291 Tillgång till oändligt med rent dricksvatten har nog varit en självklarhet för svenska invånare.
1292 Men hoten mot vårt dricksvatten är mångfaldiga, i ökande grad aktuella och globalt är
1293 vattenbristen en utmaning och hot i nivå med klimatförändringarna.
- 1294 Vatten är ett kommunalt ansvar och ska så förbli men staten behöver stötta kommunerna i
1295 deras arbete. Alla kommuner som inte redan gjort det bör göra en plan för dricksvatten-
1296 försörjningen, där risker och hot analyseras och hanteras. Tillgången till bra vatten följer inte
1297 kommungränser och den kommunala planeringen bör också samordnas regionalt. Staten bör
1298 stödja både beredskap för akuta situationer och metoder för lokala och regionala vattenplaner,
1299 i vilka hela kedjan från råvattentäkt till ledningsnät och där även beredskapsfrågor och
1300 krisåtgärder hanteras. Det nationella ansvaret för vattenfrågor är idag splittrat på flera
1301 myndigheter och behöver samordnas bättre och i detta har Livsmedelsverket en central roll.
- 1302 Tillgången till dricksvatten påverkas av flera faktorer: överutnyttjande, underinvestering i
1303 VA-infrastruktur, förändrade flöden och nederbörd i klimatförändringarnas spår.
- 1304 I Sverige har vi en ineffektiv användning av vårt dricksvatten genom att exempelvis spola
1305 toaletter med drickbart vatten. Det behövs både större medvetenhet om effektiv
1306 vattenanvändning hos människor och företag samt forskning, utveckling och investeringar i
1307 vattensnål teknik för att minska vattenförbrukningen. Ett sätt att öka medvetenheten är att
1308 tydliggöra hushållens vattenanvändning genom att i större grad mäta varje hushålls
1309 vattenförbrukning liknande hur elförbrukning mäts idag. Det gör också att man har möjlighet
1310 att själv påverka sin vattenförbrukning. På många platser finns redan vattenmätning på
1311 hushållsnivå och Centerpartiet välkomnar det. Samtidigt kan det vara tekniskt komplicerat
1312 eller dyrt att installera individuell mätning i redan befintliga byggnader. Därför vill
1313 Centerpartiet att individuell vattenmätning ska vara ett krav vid nybyggnation för de som
1314 utnyttjar allmänna vattentjänster.
- 1315 Motionärerna anser att Centerpartiet ska verka för införandet av digital spårbarhet på vårt
1316 dricksvatten samt utreda möjligheten till en digital harmonisering av dricksvattnet.
- 1317 Klimat- och samhällsförändringarna innebär ökande risker för vattenburna föroreningar. Det
1318 ökar behovet av förebyggande arbete för att säkra vattenförekomster, täkter och
1319 beredningsprocesser. Långsiktighet krävs då det gäller övervakning, planering, skydd av
1320 vattentäkter, krisberedskap och andra åtgärder. Produktion och distribution av allmänt
1321 dricksvatten är en grundläggande välfärdsuppgift, som samhället ställer höga hälso- och
1322 säkerhetskrav på. De framtida perspektiven, med ökande risker för dricksvattnet, gör det
1323 nödvändigt för kommunerna att långsiktigt skydda och förvalta strategiska
1324 dricksvattenförekomster. Vattnet känner inga kommungränser, ett mer övergripande och
1325 regionalt synsätt för planering och skydd blir därför allt mer nödvändigt. Ett regionalt
1326 perspektiv, ökad inriktning på mellankommunal samverkan och långsiktighet krävs. Då kan

Kommitté 2 Miljö och klimat

- 1327 förutsättningar och verksamhet säkras i ett längre perspektiv, som också innefattar framtida
1328 generationers behov.
- 1329 Digitaliseringen medför möjligheter även för den framtida vattenförvaltningen. Framtidens
1330 uppkopplade VA-ledningsnät skapar möjligheter att tillgängliggöra information för
1331 vattenanvändare och bidra till hushållning med dricksvatten. Digitaliseringen skapar även
1332 möjligheter för bättre kontroll av dricksvattensystemet, från vattentäkt till konsument.
1333 Samtidigt är det viktigt att de digitala lösningarna är säkra och resilienta. Dricksvattnet är
1334 landets i särklass mest kritiska försörjningssystem, en förutsättning för att samhälle, företag
1335 och olika verksamheter ska fungera.
- 1336 Digidrick är ett nystartat Vinnovaprojekt som leds av Svenska miljöinstitutet IVL och samlar
1337 vattenverk, teknikleverantörer, it-bolag och forskningsaktörer för att utveckla nya digitala
1338 lösningar för dricksvattensektorn. Genom datainsamling, modellering och övervakning av
1339 vattenresurserna ska projektet effektivisera och trygga dricksvattenproduktionen i Sandviken.
1340 Det kommer att ske genom digitalisering och automatisering av produktionsprocesserna från
1341 vattentäkt till färdig produkt. Projektet tittar också på den framtida dricksvattenförsörjningen i
1342 Sandviken.
- 1343 Partistyrelsen delar motionärens intentioner men anser att det är viktigt att utvärdera lärdomar
1344 och slutsatser av redan pågående projekt för digitalisering av dricksvattnet innan ytterligare
1345 politiska beslut fattas på nationell nivå.

Partistyrelsen föreslår partistämman att besluta:

att verka för en effektiv och säker vattenförvaltning som möjliggör implementering av digitala verktyg för en ökad spårbarhet och säkerhet med syftet att stärka skyddet och förvaltningen av strategiska dricksvattenförekomster.

1346

Partistyrelsen föreslår partistämman bifalla följande motioner:

2.49.1 att Centerpartiet vill öka möjligheterna för kommunerna att reglera dagvattenfrågorna genom till exempel förtydligad lagstiftning.

.
2.49.2 att Centerpartiet vill utreda möjligheterna att införa incitament för fastighetsägare att minska tillförseln av dagvatten till VA-nätet.

2.50.1 att centerpartiet initierar en översyn av landets vattenförsörjning med särskild hänsyn till vattenrening och återanvändning samt till privat konsumtion.

1347

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i följande motioner:

2.49.3

2.51

1348

1349 [2.52:](#) Byggsäckar

1350

1351 2.52.1 att dessa ska vara spårbara, dvs man ska veta vem köpt säcken och vem som har
1352 ansvaret för att få den bortforslad.

1353

1354 2.52.2 att Centerpartiet verkar för att ett mer hållbart och cirkulärt system införs.

1355

1356 **Partistyrelsens yttrande:**

1357 Motionären lyfter att byggsäckar som ofta används vid renoveringar och byggnadsprojekt tar
1358 plats från trottoarer och gräsmattor då de inte hämtas upp. Motionären menar att de som inte
1359 hämtas blir kommunens problem och i förlängningen skattebetalarnas.

1360 Centerpartiet driver sedan tidigare att producentansvaret ska stärkas och utvecklas med högre
1361 mål för insamling, återvinning och service för hushållen samt stärkt inflytande för
1362 kommunerna. För att tillvarata resurser behövs högre grad av insamling, men också ett stärkt
1363 producentansvar som skulle ge producenter ett större incitament att ta fram produkter som
1364 lättare går att återvinna, och därmed skapas förutsättningar också ett mer hållbart och cirkulärt
1365 system.

1366 Byggsäckar är både ett förfulande inslag i stadsmiljön och även ett framkomlighetsproblem
1367 såväl för människor som för till exempel snöröjning. Det finns dock även fördelar med dessa
1368 byggsäckar, inte minst att en större mängd materiel kan bortforslas till återvinningen vid ett
1369 och samma tillfälle. Ett spårbarhetssystem för byggsäckar skulle innebära att det går att veta
1370 vem som köpt säcken och vem som ansvarar för att få den bortforslad, men den ökade
1371 byråkratin, integritetsfrågor och att andra typer av säckar kan användas talar mot en sådan
1372 lösning. Om människor istället skulle välja att använda andra säckar riskerar det att ytterligare
1373 förfula stadsmiljön och göra ansvaret för bortforsel än mer otydligt. Byggsäckkonceptet går ut
1374 på att företaget hämtar förpackningskärlen när kunden ringer och vill få dem bortforslade.
1375 Görs inte detta kan istället informationen behöva tydliggöras. Partistyrelsen instämmer i
1376 intentionerna med motionen, och anser att partiets generella arbete för ett stärkt
1377 producentansvar och mer hållbara och cirkulära system även ska omfatta byggmaterial, men
1378 att införa spårbarhet på byggsäckar anser partistyrelsen vara alltför långtgående och riskerar
1379 dessutom medföra stora administrativa kostnader som inte är proportionerliga.

Partistyrelsen föreslår partistämman att instämma i intentionerna i följande motioner:

2.52.1

2.52.2

1380

2.53: Läkemedel

2.53.1 att transportkostnader och klimatkompensation ska räknas in i totalkostnaden av läkemedel för att ge en rättvis bild av kostnaden för läkemedel.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären tar upp ett perspektiv som inte är unikt just för läkemedel, nämligen aspekter kring transporter och miljöpåverkan vid produktion av varor som sker i andra länder där vi inte med nationell politik kan påverka produktionsförutsättningarna.

Partistyrelsen delar motionärens intention men anser att det finns andra verktyg för att stärka mer hållbart producerade läkemedel, till exempel via upphandling där krav som motsvarar svenska miljökrav vid produktion skulle kunna ställas.

Läkemedel tillverkas ofta i långa leverantörskedjor där läkemedlets aktiva substans oftast tillverkas utanför EU, i länder där produktionskostnaderna är lägre. Det saknas idag krav på att begränsa utsläpp av aktiv substans vid tillverkningen vilket leder till utsläpp som medför betydande hälso- och miljöproblem. Speciellt utsläpp av antibiotika är ett stort hot mot den globala folkhälsan eftersom det även bidrar till utveckling och spridning av antimikrobiell resistens. Att kombinera tillgång till effektiva läkemedel och minskad miljöpåverkan är en utmaning. Eftersom lagstiftningen för läkemedel i stor utsträckning är harmoniserad inom EU och internationellt, behövs samverkan för att nå framgång med nya krav på minskad miljöpåverkan från läkemedel.

I takt med att medvetenheten och viljan att göra aktiva val ökar hos konsumenterna anser partistyrelsen att Apoteken bör hjälpa till att göra medvetna val där aspekter som miljö, klimat och hållbarhet vägs in.

I Sverige syns allt mer aktivt arbete av landstingen och regionerna. Det finns flera nätverk där aspekter på läkemedel och miljö diskuteras, t.ex. miljöaspekter för läkemedel i hållbar upphandling, ansvarsfull användning och avfallshantering.

Det är viktigt att dessa initiativ från den offentliga sektorn och apoteken fortsätter. Vi behöver också se att de läkemedelsföretag som är verksamma i Sverige driver frågan framåt internationellt och att pågående initiativ inom EU stärks.

Artikel 8c i direktiv 2008/105/EG förpliktar Europeiska kommissionen att utveckla en strategi för att hantera föroreningar från läkemedel i vattenmiljön. Strategin ska innehålla förslag till åtgärder som ska vidtas av EU och/eller på nationell nivå, för att minska miljöpåverkan av läkemedel, detta är ett mycket viktigt arbete för EU. Specifikt bör ett förslag om utsläppsbegränsningar av aktiv substans vid tillverkning utvecklas och kunskap behöver spridas internationellt.

För att kunna nå etappmålet om minskad miljöpåverkan från läkemedelstillverkning (inom miljömålssystemet) anser Läkemedelsverket att det behövs åtgärder som syftar till att åstadkomma förändringar på global nivå. Sverige bör driva på för att få till stånd ändringar som kan öka miljöhänsynen i EU:s regelverk om god tillverkningssed (GMP). EU:s

1422 lagstiftning gäller endast inom EU, och i vissa fall inom EES-länder. För försäljning av
1423 läkemedel inom EU krävs dock att tillverkningen uppfyller kraven i GMP, oavsett var den
1424 äger rum. Tillverkare och importörer av läkemedel inom EU/EES är skyldiga att se till att alla
1425 tillverkningsprocesser sker i enlighet med GMP. GMP är en del av den kvalitetssäkring som
1426 ska se till att produkterna framställs på ett sådant sätt att de uppfyller de kvalitetskrav som
1427 finns. Som reglerna är utformade i dag kan dock företagen släppa ut miljöfarliga ämnen vid
1428 tillverkningen och ändå följa GMP. Partistyrelsen anser att dessa aspekter bör vägas in i
1429 regelverket.

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i följande motioner:

2.53.1

1430

1431 [2.54:](#) Laddinfrastruktur

1432

1433 2.54.1 att en strategi för laddinfrastrukturen för elbilar i hela Sverige tas fram.

1434 2.54.2 att ett mål om max 10 mil mellan offentliga laddstationer för elbilar införs.

1435 **Partistyrelsens yttrande:**

1436 Motionären framför behovet av snabba åtgärder som möjliggör en ökad elektrifiering av
1437 transportsektorn i hela landet och att det finns en utbyggd infrastruktur med stor geografisk
1438 täckning, som möjliggör fungerande elektrifierade stråk för laddning.

1439 Det återstår att genomföra betydande investeringar i infrastruktur som möjliggör laddning och
1440 tankning av fossilfria drivmedel i hela landet, och i sammanhängande stråk. Centerpartiet vill
1441 därför se en nationell plan för elektrifiering av transportsektorn, som inkluderar satsningar på
1442 alternativa drivmedelsstationer, tex vätgasstationer, i hela landet, förenklade byggregler för
1443 laddstolpar vid nya parkeringar och bostadshus, satsningar på forskning och demonstration av
1444 elvägar och elektrifiering av godstrafik och busstrafik.

1445 Partistyrelsen delar motionärens intentioner men anser att exakt vilket avstånd som ska råda är
1446 svårt att politiskt definiera men det är en aspekt som kan komma att ingå i den nationella
1447 strategin.

Partistyrelsen föreslår partistämman bifalla följande motioner:

2.54.1 Att en strategi för laddinfrastrukturen för elbilar i hela Sverige tas fram.

1448

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i följande motioner:

2.54.2

1449

1450 [2.55:](#) Koldioxidskatt på nybyggnation

1451

1452 2.55.1 att Centerpartiet verkar för en koldioxidskatt på nybyggda byggnader.

1453

1454 2.55.2 att skatten utformas så att den betalas av byggnadens ägare över 30 år.

1455

1456 **Partistyrelsens yttrande:**

1457 Motionären föreslår att koldioxidskatt ska införas för nybyggnation.

1458 Centerpartiet står bakom att minimikrav ska ställas vid byggande utifrån ett

1459 livscykelperspektiv. Byggande i trä ska öka och klimatdeklarationer för klimatbra byggande

1460 ska införas. Eftersom dessa åtgärder är på gång understryker partistyrelsen att det är viktigt att

1461 börja med att införa dem och se vilken effekt det får innan nya skatter införs. Därtill kan sägas

1462 att transporter, tillverkning av material etcetera betalar klimatskatter på olika sätt redan idag.

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

2.55.1

2.55.2

1463

1464 [2.56:](#) Rörlig nätavgift

1465

1466 2.56.1 att Centerpartiet arbetar för att en större andel av nätavgifterna blir rörliga.

1467

1468 **Partistyrelsens yttrande:**

1469 Partistyrelsen instämmer med motionären om att en större andel av prissättningen av el bör

1470 vara rörlig för att öka incitamenten till energisparande åtgärder vid perioder av elbrist och vid

1471 tidpunkter när effektuttaget är högt.

1472

1473 Sedan tidigare har Centerpartiet föreslagit en flexibel elskatt. Genom en mer flexibel elskatt

1474 som varierar beroende på efterfrågan, kan belastningen minskas när trycket är som hårdast.

1475 Det kan också skapa nya affärsmöjligheter för lagring, när efterfrågan är låg. Smarta, och

1476 uppkopplade, apparater och smarta elnät kan också öka användarflexibiliteten och avlasta

1477 elnätet.

1478

1479 Nätkostnaden eller nätavgiften är det vi betalar för drift och underhåll av elledningarna och

1480 transport av elen till ditt hus eller lägenhet. Nätavgiften består redan idag av en fast del,

1481 abonnemangsavgift och en rörlig del, elöverföringsavgift. Abonnemangsavgiften baseras

1482 bland annat på hur stor huvudsäkring du har. Elöverföringsavgiften betalar du per överförd
1483 kilowattimme (kWh). Partistyrelsen anser att det är en intressant idé att en högre andel ska
1484 vara beroende av det verkliga effekt-uttaget och mängden energi som används.

Partistyrelsen föreslår partistämman bifalla följande motioner:

2.56.1 att Centerpartiet arbetar för att en större andel av nätavgifterna blir rörliga.

1485

1486 2.57: Miljöbrott

1487

1488 2.57.1 att Centerpartiet ska verka för att ecocide inkluderas i internationell lag, t.ex.
1489 Romstadgan.

1490

1491 2.57.2 att Centerpartiet ska verka för att ecocide inkluderas i svensk lag.

1492

1493 **Partistyrelsens yttrande:**

1494 Motionärerna anser att Centerpartiet ska verka för lagstiftning om ecocide. Ekocid definieras
1495 som ”omfattande skada på, förstörelse eller förlust av ekosystem inom ett avgränsat
1496 geografiskt område, antingen genom mänskligt handlande eller andra orsaker, i en sådan
1497 omfattning att invånarnas möjligheter till ett fredligt åtnjutande av området allvarligt
1498 inskränkts.” Det avser således storskalig skadeverkan på miljö, exempelvis
1499 regnskogsskövling, fracking och brunkolsutvinning och antropogen klimatpåverkan.

1500 Motionärerna vill införa ekocid som ett femte brott i Romstadgan vilket innebär att grova
1501 miljöbrott som faller in under ekocidebegreppet skulle bli kriminella och att till exempel
1502 företagsledare, finansiärer och regeringsrepresentanter ska kunna ställas till ansvar och dömas
1503 enligt internationell lag och bli betalningsskyldiga.

1504 Centerpartiet anser att det krävs ett krafttag globalt mot denna typ av miljöbrott som omfattas
1505 av begreppet ecocide. Vi behöver i högre utsträckning stoppa förlusten av ekosystem
1506 internationellt och verka för en omställning till hållbara investeringar och åtaganden. Det är
1507 dock oklart om en sådan internationell (ytterligare) lagstiftning som motionärerna förespråkar
1508 uppnår den önskade effekten, särskilt då det knappast är troligt att de stora utsläpparländerna
1509 skulle ställa sig bakom de tillägg som krävs i Romstadgan. USA, Ryssland och Kina – har
1510 inte ratificerat Romstadgan vilket innebär att dessa viktiga länder i miljösammanhang inte
1511 skulle omfattas av lagstiftningen i alla fall.

1512 För många miljöbrott finns det redan nationell lagstiftning som innebär att skyldiga aktörer
1513 kan åtalas. Det kan till exempel röra sig om brott mot miljöbalken eller jaktbrott eller
1514 allvarliga miljöbrott som tydligt påverkar människors direkta hälsa - så som förgiftningar av
1515 områden/vatten.

1516 Partistyrelsen anser inte att implementering av ecocide i internationell och nationell
1517 lagstiftning är ett rättssäkert och effektivt verktyg. Det finns alltför stora problem med
1518 gränsdragningsproblematik och miljöintressen som ställs mot varandra vid tillståndsgivning.

1519 Ett exempel kan vara gruvbrytning för att utvinna metaller som behövs för produktion av
1520 elbilar eller solceller, detta kan potentiellt sett orsaka negativa effekter för miljön om det inte
1521 sker korrekt. Sedan ska dessa tillstånd också prövas mot andra samhällsintressen så som
1522 ekonomi, jobbutveckling och regional utveckling. Dessa intressen kan politisk vägas mot
1523 varandra genom svensk lagstiftning. Skulle man införa ecocide i internationell lag så skulle
1524 nationella beslut troligen ofta överprövas av ekocide-lagstiftningen på ett icke önskvärt sätt.
1525 Detta bör innebära betydligt längre och mer omfattande tillståndsprocesser, ett problem som
1526 vi redan har idag som är hämmande för företag. Jordbruk är ett annat exempel på verksamhet
1527 som idag klassas som miljöfarlig verksamhet och som troligen skulle påverkas negativt av en
1528 ekocidlagstiftning.

1529 Den internationella brottmålsdomstolen (ICC) beslutade i september 2016 att de nu kommer
1530 att åtala för brott som innebär förstörelse av livsmiljöer. En tydlig signal från institutionen
1531 själv att gapet mellan lagstiftning och förstörelse av livsmiljöer är för stort. ICC utvidgar inte
1532 sin jurisdiktion till att omfatta nya brott utan specificerar sin tolkning att även brott som
1533 innebär miljöförstöring kan utgöra ett brott mot mänskligheten och sin ambition att prioritera
1534 dessa fall. Detta beslut innebär i praktiken att t ex regeringsrepresentanter, företagsledare och
1535 andra individer kan åtalas inom internationell lag för brott mot mänskligheten genom t ex
1536 miljöförstöring, exploatering av naturresurser och fördrivning av människor. Med denna
1537 bakgrund känns det inte som att en förändring i förändring i Romstadgan är nödvändig.

1538 Partistyrelsen tror att kompetensen bäst avgörs på nationell nivå och att det är mer effektivt
1539 med nationell lagstiftning för miljöbrott.

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

2.57.1

2.57.2

1540

1541 [2.58:](#) Laddlyktstolpar

1542

1543 2.58.1 att Centerpartiet vill ändra lagstiftningen i syfte att kunna använda belysningsnätet för
1544 exempelvis laddning av fordon.

1545

1546 **Partistyrelsens yttrande:**

1547 Partistyrelsen delar helt motionärens synpunkter och just detta politiska förslag har
1548 Centerpartiet konkretiserat och presenterat tidigare. Vi måste utveckla infrastrukturen för
1549 laddning av elfordon och att använda belysningsnätet för detta ändamål är något som
1550 Centerpartiet vill möjliggöra.

Partistyrelsen föreslår partistämman bifalla följande motioner:

2.58.1 att Centerpartiet vill ändra lagstiftningen i syfte att kunna använda belysningsnätet för exempelvis laddning av fordon.

1551

1552 2.59: Insamling av avfall

1553

1554 2.59.1 att skärpa lagstiftningen för insamling av avfall till fler fraktioner.

1555

1556 **Partistyrelsens yttrande:**

1557 Partistyrelsen instämmer i motionärens ståndpunkt att mer måste göras för att öka och
1558 förbättra återvinningen och att insamlingen av avfall ska utökas till fler fraktioner.

1559 Centerpartiet har sedan tidigare flera förslag för detta och vill se skarpare krav på insamling
1560 av textilier och matavfall, samt höjda krav för de fraktioner som redan omfattas av
1561 producentansvaret. Samtidigt är det viktigt att systemen utformas på ett effektivt sätt, utan
1562 onödiga detaljregleringar, att uppnådda miljöresultat är det centrala och så att de främjar
1563 utveckling och företagande inom den cirkulära ekonomin.

1564 För att hantera et vill Centerpartiet införa ett nationellt mål för att minska matavfall och
1565 matsvinn. Sedan tidigare finns ett mål om att öka insamlingsgraden av biologiskt nedbrytbart
1566 avfall, men att gå ett steg längre är att införa ett mål om minskning av matavfall och svinn för
1567 att förebygga att avfallet uppstår. Ett sådant mål finns inte i dag, vilket gör det svårt att visa en
1568 tydlig viljeriktning som driver på insatser hos aktörer.

1569 Sverige har producentansvar för returpapper, förpackningar, elektriskt och elektroniskt avfall,
1570 däck, bilar, batterier och läkemedel. Producenterna ansvarar för att samla in och ta hand om
1571 uttjänta produkter. Det innebär att det ska finnas lämpliga insamlingssystem och
1572 behandlingsmetoder för återvinning. Producentansvaret skapar ekonomiska drivkrafter för att
1573 göra produkter lätta att återvinna. Genom att stärka det befintliga producentansvaret, och att
1574 fler produktgrupper såsom textilier, möbler och byggmaterial omfattas, kan företag få tillbaka
1575 sina produkter och material i slutet av livscykeln och på så sätt sluta kretsloppet. Genom att
1576 öppna fler delar av återvinningssmarknaden för företagande och konkurrens kan både teknik-
1577 och tjänsteinnovation öka. Det finns också behov av att inom ramen för ett fortsatt
1578 sammanhållet producentansvar stärka möjligheterna för kommuner att kunna påverka hur
1579 insamlingen av producentansvarsmaterial görs och att den kan samordnas med de
1580 avfallsfraktioner som kommunen har ansvar för. Om en kommun eller fastighetsägare tar ett
1581 utökat ansvar ska de också få en rimlig ersättning förutsatt att de levererar insamlat material
1582 på ett sätt att det går att återvinna effektivt.

1583 Sverige uppnådde samtliga nationella mål för materialutnyttjande för förpackningar 2016
1584 utom för PET-flaskor och pantburkar. Glasförpackningar var det förpackningsslag som
1585 materialutnyttjats i högst utsträckning, 93 procent.

Partistyrelsen föreslår partistämman bifalla följande motioner:

2.59.1 att skärpa lagstiftningen för insamling av avfall till fler fraktioner.

1586

1587

[2.60:](#) CO2-avtryck

1588

1589 2.60.1 att Centerpartiet uttalar sig positiva till att stimulera och underlätta medborgares
1590 möjlighet att med konsumentmakt göra medvetna och klimatsmarta val.

1591

1592 2.60.2 att ett system för att CO2e-deklarera aktier, fonder och sparkonton utreds.

1593

Partistyrelsens yttrande:

1595

1596 Motionären föreslår åtgärder för att förenkla för medborgare och investerare att göra
1597 klimatsmarta val.

1598 Motionens förslag ligger väl i linje med Centerpartiets målsättning om att förenkla för
1599 konsumenter att göra hållbara och medvetna val. Partistyrelsen instämmer med motionären att
1600 det behövs en bredd av incitament för att underlätta för medborgare att fatta klimatsmarta val.
1601 Redan idag finns en stor mängd finansiella produkter, exempelvis klimatfonder, som
1602 konsumenter kan använda sig av för att driva gröna investeringar. Centerpartiet driver redan
1603 att det svenska pensionskapitalet ska klimatsäkras genom en långsiktigt hållbar förvaltning.
1604 För att finanssektorn framgångsrikt ska kunna delta i den gröna omställningen krävs
1605 fungerande standarder och kunskap på området. Att arbeta med gröna obligationer är ett bra
1606 exempel på det. I juli 2016 trädde nya regler för redovisning av icke finansiell information, så
1607 kallad hållbarhetsrapportering, i kraft för företag med över 200 anställda. Det är ytterligare ett
1608 viktigt steg. I arbetet med standarder och regleringar är det viktigt att samtidigt säkerställa att
1609 den administrativa bördan inte blir orimlig. När det gäller exempelvis hållbarhetsrapportering
1610 så följer många företag som inte omfattas av reglerna denna redovisning frivilligt ändå.
1611 Partistyrelsens uppfattning är att detta räcker för tillfället.

Partistyrelsen föreslår partistämman att bifalla följande motioner:

2.60.1 att Centerpartiet uttalar sig positiva till att stimulera och underlätta medborgares
möjlighet att med konsumentmakt göra medvetna och klimatsmarta val.

1612

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner:

2.60.2

1613

1614

1615 2.61: Vättern

1616

1617 2.61.1 att Centerpartiet snarast tar initiativ till att en lagstiftning kommer till stånd, som
1618 innebär att inga nya föroreningar av Vätterns vatten tillåts och att pågående föroreningar
1619 avvecklas målmedvetet och enligt ambitiösa tidsplaner.

1620

1621 **Partistyrelsens yttrande:**

1622 Skyddet av miljön och dricksvattnet är mycket viktigt i hela landet och det är viktigt med en
1623 generell lagstiftning som leder till detta. Genom Miljöbalkens 7 kapitel 21-22 §§ kan
1624 Länsstyrelsen eller kommunen fastställa vattenskyddsområden med tillhörande
1625 skyddsföreskrifter runt dricksvattentäkter.

1626 Skyddsföreskrifterna begränsar olika verksamheter som riskerar att förorena dricksvattnet på
1627 kort eller lång sikt, till exempel täktverksamhet, hantering av kemikalier och spridning av
1628 bekämpningsmedel.

1629 Även allmänheten kan ibland beröras av skyddsföreskrifterna genom exempelvis förbud mot
1630 motorbåtstrafik på sjöar som är vattentäkter. Vättern är idag ett fastställt vattenskyddsområde.

1631 All verksamhet som riskerar att påverka dricksvattentäkter måste genomgå en omfattande
1632 miljöprövning och om prövningen visar på risker så ska och kommer man inte heller att få
1633 miljötillstånd. Partistyrelsen anser inte att det finns skäl för en separat lagstiftning för skydd
1634 av Vätterns vatten.

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

2.61.1

1635

1636 2.62: Underlätta VA-investeringar

1637

1638 2.62.1 att Centerpartiet vill ändra lagstiftningen i syfte att premiera de så kallade
1639 huvudmännens reinvesteringar i befintliga VA-ledningar (och inte bara nyinvesteringar).

1640

1641 **Partistyrelsens yttrande:**

1642 Motionären vill ändra lagstiftningen för att premiera reinvesteringar i befintliga VA-
1643 ledningar.

1644 Det finns idag ett stort behov av investeringar i VA-infrastruktur och partistyrelsen delar
1645 motionärens intention om att reinvesteringar i befintliga VA-ledningar bör premieras.

1646 Klimatförändringar och tätare bebyggelse och en ökad befolkning ställer nya och hårdare krav
1647 på vår hantering av vatten och avlopp.

1648 Investeringar i VA-nätet är osynliga så länge systemen fungerar, men uteblivna investeringar
1649 märks snabbt. Sveriges VA-nät är gammalt och har ett eftersläpande investeringsbehov.
1650 Svenskt Vatten menar att omsättningstakten för VA-nätet skulle behöva fördubblas, för att
1651 kunna garantera friskt dricksvatten och rena vattendrag även i framtiden.

1652 Många anläggningar och ledningar behöver investeringar och uppgraderingar. Ett växande
1653 problem är också alla de kemiska ämnen som via våra avlopp och på andra sätt hamnar i
1654 naturen. Ökande kunskap om bland annat läkemedelsresters påverkan på vatten ställer nya
1655 krav men idag saknas teknik i många anläggningar för att rena vattnet från dessa
1656 läkemedelsrester. Det krävs både större medvetenhet om vilka medel som används och hur de
1657 tas om hand så att de inte hamnar i avloppet, och dessutom ny teknik för rening av det som
1658 ändå hamnar i avloppen.

1659 Partistyrelsen delar motionärens ståndpunkt om att det kan behövas en översyn av
1660 lagstiftningen och åtgärder som behövs för att skapa en långsiktigt hållbar drift och
1661 förvaltning av landets VA-nät. Mer om detta återges i stämmoprogrammet om miljö och
1662 klimat.

Partistyrelsen föreslår partistämman att instämma i intentionerna i följande motioner:

2.62.1

1663

1664 2.63: Parisavtalet

1665

1666 2.63.1 att utarbeta en "Regelbok" enligt beslut på FN:s klimatomöte i Katowice om hur
1667 Parisavtalet från 2015 ska bli verklighet.

1668

1669 2.63.2 att den gröna Regelboken ska visa hur vi, Sverige och Världen, uppfyller hur
1670 Parisavtalet från 2015 ska uppnå målet om att jordens uppvärmning ska hejdas vid max 2,
1671 helst 1,5 grader.

1672

1673 2.63.3 att Regelboken ska utgå från en meny av åtgärder som säkrar ambitionsnivån på alla
1674 nivåer globalt, nationellt, lokalt och i företag, organisationer och bland enskilda medborgare.

1675

1676 2.63.4 att minskade klimatutsläpp öppet ska kunna mätas, redovisas och utvärderas
1677 att åtgärderna ska ha som inriktning att uppfylla egna mål som bygger på att de samlade,
1678 gemensamma ländermålen uppfylls som leder till max 2-graders-, eller helst 1,5 gradersmålet.
1679 Målen kan uppnås genom allt från internationella överenskommelser, lagstiftning och
1680 frivilliga insatser.

1681

1682 **Partistyrelsens yttrande:**

1683 Partistyrelsen instämmer i motionens intentioner, men många av åtgärderna som föreslås är
1684 sådana som redan täcks av det klimatpolitiska ramverket. Det klimatpolitiska ramverket
1685 beslutades av riksdagen 2017 och innehåller nya klimatmål till 2030, 2040 och 2045, en

1686 klimatlag och ett klimatpolitiskt råd. Ramverket baseras på en överenskommelse i
1687 Miljömålsberedningen från 2016 som Centerpartiet var en del av, tillsammans med
1688 Socialdemokraterna, Miljöpartiet, Moderaterna, Liberalerna och Kristdemokraterna (och i
1689 stora delar även Vänsterpartiet). Klimatlagen lagfäster att regeringens klimatpolitik ska utgå
1690 ifrån klimatmålen och anger hur arbetet ska bedrivas. Sveriges totala utsläpp ska enligt denna
1691 överenskommelse vara netto-noll år 2045, för att därefter uppnå negativa utsläpp. Enligt
1692 klimatlagen ska regeringen varje år presentera en klimatredovisning i budgetpropositionen
1693 och vart fjärde år ta fram en klimatpolitisk handlingsplan som bland annat ska redovisa hur
1694 klimatmålen ska uppnås. Det klimatpolitiska rådets uppgift är att bistå regeringen med en
1695 oberoende utvärdering av hur den samlade politik som regeringen lägger fram är förenlig med
1696 klimatmålen. Rådet ska bland annat utvärdera om inriktningen inom olika relevanta
1697 politikområden gynnar eller motverkar möjligheten att nå klimatmålen. Partistyrelsen
1698 instämmer i motionens intentioner, men med beaktande av att det klimatpolitiska ramverket
1699 redan täcker in dessa ser partistyrelsen ett behov av en bredare ansats.

Partistyrelsen föreslår partistämman att besluta:

att klimatpolitiken ska visa hur vi uppfyller Parisavtalet och utgå från en rad åtgärder på
alla nivåer - globalt, nationellt, lokalt, företag, organisationer och enskilda.

1700

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i följande motioner:

2.63.1

2.63.2

2.63.3

2.63.4

1701

1702 [2.64:](#) Energilagring

1703

1704 2.64.1 att bidragsreglerna för lagring av egenproducerad elektricitet kraftfullt förbättras.

1705

1706 **Partistyrelsens yttrande:**

1707 Motionären lyfter de problem som finns i det nuvarande systemet för stöd till energilagring.

1708 Partistyrelsen har ännu inte någon kännedom om effekterna av det införda bidraget till

1709 energilagring i hemmet, men vi är måna om att stödet ska fungera ändamålsenligt och

1710 effektivt.

1711 Att förbättra möjligheterna till energilagring har länge varit en prioriterad fråga för

1712 Centerpartiet och något som vi drev tydligt i förhandlingarna inom Energikommissionen.

1713 Centerpartiet har tidigare presenterat idén med att införa ett ”grönt avdrag”. Avdraget är
1714 tänkt att ersätta dagens riktade miljöstöd, till exempel solcellsstödet och stödet till
1715 energilagring. Vi vill införa ett grönt avdrag, så att den som gör en klimatinvestering i sin
1716 lägenhet eller i sitt hus får sänkt skatt. Det ska fungera precis som ROT-avdraget, vilket
1717 innebär att man får en rabatt direkt på arbetet. Det kan till exempel handla om att installera
1718 solceller på taket, lagra energi i batterier i källaren eller sätta upp en laddbox till elbilen på
1719 uppfarten. Till skillnad från det stöd som finns i dag slipper man ansöka, man slipper vänta på
1720 att ansökan ska behandlas och man slipper vänta på pengarna. Det blir lägre skatt från början,
1721 istället för att som idag söka statligt stöd som kommer i efterhand. Dessutom minskar
1722 krånglet. I januariavtalet finns dessutom en överenskommelse att ett nytt avdrag för grön
1723 teknik ska införas, något som kan komma att omfatta reformerat stöd till energilagring.

Partistyrelsen föreslår partistämman att instämma i intentionerna i följande motioner:

2.64.1

1724

1725 2.65: Utsläpp

1726

1727 2.65.1 att Sverige skall sätta upp en skarpare målbana för minskningen av växthusgasutsläpp
1728 från hela samhället fram till nollutsläpp 2040, och till målbanan planera åtgärder som bedöms
1729 räcka till och dessutom skapa en marginal för att följa banan.

1730

1731 2.65.2 att ambitionen skall vara en kraftig sänkning tidigt under perioden, och hämta igen en
1732 del förlorad tid genom att nettoutsläppen av växthusgaser i Sverige skall halveras till senast
1733 2026 i förhållande till nivån 2018.

1734

1735 2.65.3 att en större revidering görs vartannat år för att justera styrmedlen för att se till att vi
1736 kommer i mål i god tid innan 2040.

1737

1738 2.65.4 att åtgärder skall utarbetas för att undvika att villkoren för fattigare grupper i samhället
1739 försämras, och så att de grupperna istället skall stödja åtgärderna.

1740

1741 **Partistyrelsens yttrande:**

1742 Motionären föreslår att reduktionstakten för utsläpp av växthusgaser ska öka och åtgärder för
1743 detta.

1744 Centerpartiet har redan som mål att Sverige ska vara helt förnybart och fritt från nettoutsläpp
1745 av växthusgaser till år 2040, så Partistyrelsen instämmer i motionärens intentioner i den delen.
1746 Vi har dock en överenskommelse på klimatsidan, det klimatpolitiska ramverket, som innebär
1747 att Sverige ska uppnå nettonollutsläpp till 2045. Att införa ett klimatpolitiskt ramverk för
1748 Sverige beslutades av riksdagen 2017 och innehåller nya klimatmål till 2030, 2040 och 2045,
1749 en klimatlag och ett klimatpolitiskt råd. Ramverket baseras på en överenskommelse i
1750 Miljömålsberedningen från 2016 som Centerpartiet var en del av, tillsammans med

Kommitté 2 Miljö och klimat

1751 Socialdemokraterna, Miljöpartiet, Moderaterna, Liberalerna och Kristdemokraterna (och i
1752 stora delar även Vänsterpartiet). Klimatlagen lagfäster att regeringens klimatpolitik ska utgå
1753 ifrån klimatmålen och anger hur arbetet ska bedrivas. Klimatmålen innebär att utsläpp inom
1754 den icke-handlande sektorn ska minska med 40 procent till år 2020, 63 procent till år 2030
1755 och 75 procent till år 2040, alla i jämförelse med år 1990. Utsläppen från inrikes transporter,
1756 utom inrikes flyg, ska dessutom minska med minst 70 procent senast år 2030 jämfört med
1757 2010. Sveriges totala utsläpp ska vara netto-noll år 2045, för att därefter uppnå negativa
1758 utsläpp. Enligt klimatlagen ska regeringen varje år presentera en klimatredovisning i
1759 budgetpropositionen och vart fjärde år ta fram en klimatpolitisk handlingsplan som bland
1760 annat ska redovisa hur klimatmålen ska uppnås. Det klimatpolitiska rådets uppgift är att bistå
1761 regeringen med en oberoende utvärdering av hur den samlade politik som regeringen lägger
1762 fram är förenlig med klimatmålen. Rådet ska bland annat utvärdera om inriktningen inom
1763 olika relevanta politikområden gynnar eller motverkar möjligheten att nå klimatmålen.

1764

1765 Centerpartiet står bakom denna överenskommelse, även om vi vill införa alla våra förslag så
1766 snabbt som möjligt. Att riva upp överenskommelsen skulle innebära att vi återigen fokuserar
1767 på målen, inte på genomförandet, och det tror partistyrelsen vore fel väg att gå. Det är viktigt
1768 att omställningen ska fungera för alla grupper – staden såväl som landsbygden,
1769 höginkomstagare såväl som låginkomsttagare etc. Målet är att det inte ska bli sämre för
1770 någon, även om det ibland kan bli annorlunda än idag.

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

2.65.1

2.65.2

2.65.3

2.65.4

1771

1772

1773 [2.66:](#) Politik för ett grönare samhälle

1774

1775 2.66.1 att Klimatfrågan och den globala uppvärmningen ska ha högsta prioritet i
1776 Centerpartiets miljö- och klimatpolitik.

1777

1778 2.66.2 att Centerpartiet ska verka för fullständig integration av Europas elmarknader.

1779

1780 2.66.3 att Centerpartiet ska verka för att öka den nationella överföringskapaciteten i hela
1781 landet.

1782

Kommitté 2 Miljö och klimat

- 1783 2.66.4 att Centerpartiet ska verka för att Sverige och övriga europeiska länder ska öka den
1784 transnationella överföringskapaciteten i elsystemet.
1785
- 1786 2.66.5 att Centerpartiet ska verka för att avskaffa nationella hinder för marknadsintegration i
1787 Europa, såsom det svenska elcertifikatsystemet.
1788
- 1789 2.66.6 att Centerpartiet ska verka för ett avskaffande av kravet på kommunal tillstyrkan av
1790 vindkraft.
1791
- 1792 2.66.7 att Centerpartiets mål för energipolitiken ska vara fossilfri elproduktion.
1793
- 1794 2.66.8 att Centerpartiet ska verka för att avskaffa politiska hinder för att bygga ut eller
1795 underhålla fossilfria energikällor.
1796
- 1797 2.66.9 att Centerpartiet inte ska motsätta sig utbyggnad av kärnkraft på marknadsmässiga
1798 villkor i Sverige.
1799
- 1800 2.66.10 att Centerpartiet ska verka för att Svenska kraftnäts ansvar utökas till att omfatta den
1801 långsiktiga utvecklingen och balansen på elmarknaden.
1802
- 1803 2.66.11 att Centerpartiet ska verka för att Sverige ska ta fram ett nationellt mål för
1804 leveranssäkerhet i elförsörjningen.
1805
- 1806 2.66.12 att Centerpartiet ska verka för att ett tak för koldioxidutsläpp införs på den svenska
1807 och europeiska effektreserven.
1808
- 1809 2.66.13 att Centerpartiet bör ställa sig positivt till utredningar av, och vara öppna för, nya
1810 marknadslösningar vid sidan av ”Energy-only”.
1811
- 1812 2.66.14 att Centerpartiet bör verka för att timdebitering införs som standard för elhandel.
1813
- 1814 2.66.15 att Centerpartiet ska verka för att EU:s system för godkännande av genmodifierade
1815 grödor görs mer tillåtande.
1816
- 1817 2.66.16 att Centerpartiet tar en tydligt vetenskapsförankrad och teknikpositiv ståndpunkt till
1818 nya växtförädlingsmetoder.
1819
- 1820 2.66.17 att Centerpartiet ska verka för att EU:s system och regelverk för godkännande av nya
1821 växtförädlingsmetoder blir mer tillåtande
1822
- 1823 2.66.18 att Centerpartiet ska verka för ett förbättrat företagsklimat för lantbrukare genom att
1824 minimera och effektivisera antalet jordbruksstöd, samt verka för ett förenklat regelverk.
1825
- 1826 2.66.19 att Centerpartiet ska verka för att EU ska förbjuda utvinning och prospektering av nya
1827 kol- och oljekällor inom EEA.
1828
- 1829 2.66.20 att Centerpartiet ska verka för att kompensation för indirekta effekter inom EU ETS
1830 ska harmoniseras och på sikt avvecklas.
1831

Kommitté 2 Miljö och klimat

- 1832 2.66.21 att Centerpartiet ska verka för att privatpersoner ges rätt att köpa och makulera
1833 utsläppsrätter inom EU ETS.
1834
- 1835 2.66.22 att Centerpartiet ska verka för att avskaffa alla miljöskadliga subventioner genom
1836 grön skatteväxling.
1837
- 1838 2.66.23 att Centerpartiet ska verka för att avskaffa samtliga subventioner av fossila bränslen.
1839
- 1840 2.66.24 att Centerpartiet ska verka för att reseavdraget görs färdmedelsneutralt och baseras på
1841 avstånd mellan hem och arbete.
1842
- 1843 2.66.25 att Centerpartiet ska verka för att reseavdraget differentieras baserat på
1844 utsläppsnivåer.
1845
- 1846 2.66.26 att Centerpartiet ska verka för att alla klimatskatter ska vara teknikneutrala.
1847
- 1848 2.66.27 att Centerpartiet ska verka för en harmonisering av skattenivåerna för bensin
1849 respektive diesel.
1850
- 1851 2.66.28 att Centerpartiet ska motverka att det införs en avfallsförbränningskatt.
1852
- 1853 2.66.29 att Centerpartiet ska verka för att transportsektorn ska inkluderas i EU/ETS.
1854
- 1855 2.66.30 att Centerpartiet ska verka för att avskaffa energiskatten.
1856
- 1857 2.66.31 att Centerpartiet ska verka för att äganderätten inom skogsbruket stärks.
1858
- 1859 2.66.32 att Centerpartiet ska verka för att minerallagen omarbetas för att stärka markägarens
1860 rättigheter och möjlighet till kompensation.
1861
- 1862 2.66.33 att Centerpartiet verkar för att kommuner främjar hållbart byggande samt att de
1863 hänsyn till klimatpåverkan från byggnadens livscykel vid nybyggnation.
1864
- 1865 2.66.34 att Centerpartiet ska verka för att antalet riksintressen i Sverige ska minska.
1866
- 1867 2.66.35 att Centerpartiet ska verka för att begränsa antalet sakägare med rätt att överklaga vid
1868 tillståndsprocesser inom ramen för miljöbalken.
1869
- 1870 2.66.36 att Centerpartiet ska verka för att tillståndsprocesser inom ramen för miljöbalken ska
1871 tidsbegränsas.
1872
- 1873 2.66.37 att Centerpartiet ska verka för att övergripande mål om minskad klimatpåverkan ska
1874 inkluderas i miljöbalken.
1875
- 1876 2.66.38 att Centerpartiet ska verka för att utvidga koldioxidskatten så att den även omfattar
1877 koldioxidreduktion genom en negativ skatt för de som vidtar åtgärder eller utvecklar tekniker
1878 som reducerar koldioxidutsläpp.
1879
- 1880 2.66.39 att Centerpartiet ska verka för att införa en gemensam EU-strategi för ökade anslag
1881 och satsningar på koldioxidavskiljning på EU-nivå.

1882

1883 **Partistyrelsens yttrande:**

1884 **Energi för ett grönare samhälle**

1885 Motionären lyfter utgångspunkter och flera konkreta förslag på hur politik för ett grönare
1886 samhälle bör drivas, och till stor del delar partistyrelsen samma uppfattning. Klimatfrågan är
1887 vår tids största utmaning, och det är redan idag en fråga av högsta prioritet i Centerpartiets
1888 miljö- och klimatpolitik, men klimatfrågans ställning i lagstiftningen bör framhävas. Ett
1889 utvecklat resonemang om partiets inriktning för den kommande klimat och miljöpolitiken
1890 återfinns i stämmoprogrammet "Resultat för klimat och miljö."

1891 Precis som motionärerna lyfter påverkar den globala elproduktion klimatutsläppen enormt
1892 mycket. Om vi ska tjäna på en elektrifiering av industriprocesser och transporter krävs att elen
1893 blir klimatneutral. Förutsättningarna till klimatneutral elproduktion är olika i olika delar av
1894 världen. I Sverige har vi goda förutsättningar att bygga ett helt förnybart elsystem, där
1895 kärnkraften på sikt fasas ut. Men i många länder kommer kärnkraften vara en viktig del för att
1896 minska utsläppen. En av delarna i energiöverenskommelsen som slöts 2016 var just att
1897 eventuell utbyggnad av kärnkraft ska ske utan statliga subventioner och på marknadsmässiga
1898 villkor, partistyrelsen delar alltså redan denna ståndpunkt med motionären. I
1899 energiöverenskommelsen slogs det även fast att "målet år 2040 är 100% förnybar
1900 elproduktion. Detta är ett mål, inte ett stoppdatum som förbjuder kärnkraft och innebär inte
1901 heller en stängning av kärnkraft med politiska beslut." Partistyrelsen anser att Centerpartiet
1902 ska stå fast vid denna ståndpunkt och anser inte att justeringar är nödvändiga. Centerpartiet
1903 anser heller inte att det existerar politiska hinder (som motionären anser bör avskaffas) för att
1904 bygga ut eller underhålla kärnkraften, inte minst i ljuset av energiöverenskommelsens beslut
1905 att avskaffa effektskatten.

1906 Frågor om elnät, timdebitering, mer effektiva tillståndprocesser för elnät och -produktion,
1907 stopp för elcertifikatsystemet, överföringskapacitet och effektreserven hanteras mer utförligt i
1908 stämmoprogrammet "Resultat för klimat och miljö" och partistyrelsen kan konstatera att
1909 förslagen delvis är överensstämmande med motionens och instämmer därför i motionens
1910 intentioner på dessa punkter.

1911 Det kommunala vetot har, precis som motionären gör gällande, i vissa fall verkat hämmande
1912 för den fortsatta utbyggnaden av vindkraften. Partistyrelsen anser att det finns skäl att se över
1913 hur det kommunala vetot kan förändras, i syfte att fortfarande låta det lokala inflytande vara
1914 stort men komma tidigt i processen och med kompletterande reglerande kriterier för på vilka
1915 grunder ett beslut ska vara gällande. Genom att också ge klimatet större vikt i lagstiftningen
1916 ska även investeringens roll för att nå klimatmål utvärderas parallellt med det kommunala
1917 tillstyrkandet. Målet ska vara effektivare och kortare tillståndprocesser med större
1918 förutsägbarhet och med en växande andel förnybar kraftproduktion.

1919 Svenska kraftnät ska enligt sin instruktion varje år utvärdera hur effektbalansen har
1920 upprätthållits den föregående vintern. I utvärderingen görs även en prognos för effektbalansen
1921 den kommande vintern. 2018 kompletterades instruktionen med ett uppdrag att bedöma
1922 förutsättningarna för att långsiktigt upprätthålla effektbalansen. Partistyrelsen anser att ett
1923 sådant uppdragsansvar bör permanentas, där den långsiktiga utvecklingen och balansen på
1924 elmarknaden och risken för energibrist i elsystemet återkommande analyseras och utvärderas
1925 och där elsystemets leveranssäkerhet utvärderas och analyseras, och vid behov ge förslag på
1926 möjliga åtgärder för att säkerställa energibalansen.

Kommitté 2 Miljö och klimat

- 1927 Det finns inte någon enskild aktör som ansvarar för kraftsystemets leveranssäkerhet och inte
1928 heller något fastlagt mål för detta. Det finns dock flera aspekter som bidrar till att upprätthålla
1929 en hög leveranssäkerhet i elsystemet. Förlängningen av effektreserven är en sådan åtgärd,
1930 avbrottsersättning är en annan. Ansvar för att systemet är leveranssäkert är uppdelat och
1931 beroende av ett flertal roller och aktörer, såsom systemansvariga myndigheten, nätägare och
1932 producenter. Genom att permanenta Svenska kraftnäts uppdrag att analysera och bedöma
1933 förutsättningarna avseende effektbalans och leveranssäkerhet anser Partistyrelsen i nuläget
1934 inte att det behövs ett mål för leveranssäkerhet på elmarknaden.
- 1935 Norden har en ”energy only-marknad”, vilket innebär att energipriset sätts på spotmarknaden.
1936 Det finns för närvarande inga starka ekonomiska incitament för att tillhandahålla effekt, vilket
1937 troligen är det som motionären syftar på avseende marknadslösningar vid sidan om energy-
1938 only. I teorin kommer en energy only-marknad att uppfylla kraven på leveranssäkerhet i
1939 avsaknad av allvarliga marknadsmisslyckanden. Värt att notera är att redan idag har
1940 kraftvärmens ett prispremium jämfört med vindkraften, eftersom den levererar när priserna är
1941 högre. Dock kan marknaden stå inför utmaningar som till exempel effektbrist, avsaknad av
1942 efterfrågefleksibilitet, etc. som kan behöva nya lösningar.
- 1943 För att möta elsystemets utmaningar kan det finnas skäl att se över alternativa
1944 marknadsmodeller. Partistyrelsen anser dock inte per automatik att det är nya marknadsplatser
1945 som krävs, däremot är partistyrelsen öppen för nya innovativa lösningar för att möta de
1946 systemutmaningar vi ser framåt på lokal och nationell nivå. Det kan ta sig olika uttryck, både i
1947 form av marknadsmodeller, upphandling eller marknadsplatser. Lokala elnätbolag
1948 upphandlar redan idag lokal kraft, och i bland annat Uppsala finns försök med lokal
1949 marknadsplats för effektivare användning av elnätet som ser mycket lovande ut.
- 1950 **Jordbruk för ett grönnare samhälle**
- 1951 Klimatförändringarna ändrar förutsättningarna för svenskt lantbruk genom bland annat nya
1952 och ökad förekomst av svampar, ogräs och andra skadedjur. Teknikutveckling är viktigt för
1953 att möta ett förändrat klimat, ökad produktion och en mer hållbar produktion. Att ändra i
1954 generna är en modernisering av växtförädlingen som sparar tid, tid som kan vara viktig när
1955 målet är att mätta världens befolkning. För att stärka tillgången på bra grödsorter med
1956 exempelvis egenskaper som högre avkastning, skydd mot skadegörare, bättre
1957 växtnäringssupptag eller torkresistens vill Centerpartiet se att lagstiftningen kring
1958 växtförädling förändras så att den bygger på sortens egenskaper istället för förädlingsmetod.
1959 Under våren 2019 riktade riksdagen ett tillkännagivande till regeringen, baserat på bland
1960 annat en motion från Centerpartiet, om att driva på för en moderniserad och teknikneutral
1961 växtförädlingslagstiftning. Partistyrelsen delar också bedömningen att regelverket och
1962 tillståndsprocessen i EU för moderna växtförädlingsmetoder måste reformeras och anpassas
1963 till dagens situation och utmaningar vad gäller nya förädlingsmetoder.
- 1964 Centerpartiet vill ha ett lönsamt och växande jordbruk. Därför är det vår skyldighet att också
1965 skapa marknadsförutsättningar som inte gör dem beroende av inkomststöd. Det är nödvändigt
1966 att fokusera på konkurrenskraften och vi anser att man måste våga lyfta fram skillnader
1967 mellan medlemsstaterna. Till exempel skulle man på EU-nivå kunna ta fram tydligare
1968 jämförelser mellan medlemsstaterna vad som skiljer dem åt och hur detta påverkar
1969 konkurrenskraften för jordbruket.
- 1970 Centerpartiets linje är att EU:s jordbrukspolitik bör gå från dagens upplägg med kvoter,
1971 marknadsregleringar och inkomststöd till en marknadsbaserad och konkurrenskraftig sektor,
1972 något som också motionären efterlyser. Därför är det glädjande att se att EU nu är i

Kommitté 2 Miljö och klimat

- 1973 startgroparna för att ta fram en ny modell för jordbruksstöd. EU-kommissionen föreslår att
1974 politiken ska genomföras på ett helt annat sätt än i dag; i dag är allt mer eller mindre reglerat
1975 på EU-nivå, inklusive mycket detaljerade regler om vilka krav som ska ställas för att få
1976 tillgång till stöd och hur kontroller ska genomföras. Kommissionen föreslår att dessa regler
1977 ska utformas och anpassas till hur det ser ut i den enskilda medlemsstaten. I praktiken så ska
1978 varje medlemsstat ta fram en nationell CAP-strategisk plan för hur man ska genomföra
1979 politiken.
- 1980 Kan man göra det på ett rättvist sätt så kommer svenska bönder stå sig väl i konkurrensen –
1981 för våra lantbrukare är välutbildade och har tillgång till kunskap som gör att man kan
1982 producera högkvalitativa livsmedel. Det finns en stor potential här för det svenska jordbruket
1983 – men allt detta förutsätter att det skapas konkurrenskraftig och lika villkor inom unionen,
1984 något Centerpartiet värnar.
- 1985 Centerpartiet delar motionärens vilja att politiken på EU-nivå ska bli mer inriktad på att öka
1986 konkurrenskraften så att vi långsiktigt kan få en växande sektor som är mindre beroende av
1987 offentliga stöd. Vi vill också säkerställa att lantbrukares insatser för miljö och klimatet, inte
1988 minst för biodiversitet, erkänns och att de får tillräcklig ersättning för dessa insatser. Större
1989 fokus ska läggas på miljö- och klimatåtgärder - samtidigt som utformningen av stöden ska
1990 göras ännu enklare och smidigare både för medlemsstaterna men framförallt för lantbrukaren.
- 1991 Vi vill få på plats en politik som levererar hållbarhet och konkurrenskraft samtidigt som
1992 lantbrukaren just kan lägga mer tid på att åstadkomma detta än att sitta på sitt kontor och vara
1993 upptagen med administration.
- 1994 **Ett grönare samhälle är inte beroende av fossila bränslen**
- 1995 Partistyrelsen instämmer i intentionen att vi inte vill se utvinning och prospektering av nya
1996 kol- och oljekällor i Europa. Dock anser partistyrelsen att detta är en subsidiaritetsfråga som
1997 inte bör hanteras på EU-nivå. På nationell nivå driver Centerpartiet redan att prospektering
1998 och nyexploatering av kol, olja och fossilgas ska förbjudas.
- 1999 Partistyrelsen delar flera av motionärens ståndpunkter för en mer effektiv och kraftfull
2000 klimatpolitik. EU:s främsta klimatverktyg, handeln med utsläppsrätter (EU ETS) behöver bli
2001 mer kraftfullt och utvidgas till fler sektorer för att EU:s utsläpp ska minska snabbare. Den
2002 kompensation som vissa länder ger till sin industri för ökade energikostnader när priset på
2003 utsläppsrätter får genomslag snedvrider konkurrensen och motverkar syftet med
2004 utsläppshandeln, därför vill Centerpartiet att denna kompensation ska upphöra, vilket även
2005 återges i stämmoprogrammet ”Resultat för klimat och miljö”.
- 2006 Partistyrelsen är öppen för att se över hur transportsektorn skulle kunna ingå i EU ETS. Det är
2007 viktigt att en sådan eventuell inkludering kan göras utan att urholka det svenska målet om att
2008 minska utsläppen från inrikes transporter med minst 70 procent senast 2030. Det är också
2009 nödvändigt att en eventuell inkludering av transportsektorn i EU ETS inte tar bort Sveriges
2010 möjligheter att vid behov införa ytterligare styrmedel för att uppnå det svenska målet, med
2011 tanke på att det är betydligt tuffare än EU:s mål att användning av förnybar energi i EU:s
2012 transportsektor ska vara 14 procent till 2030.
- 2013 Privatpersoner kan redan idag köpa och makulera utsläppsrätter inom EU ETS, vilket
2014 Centerpartiet tycker är bra. Ett hinder idag är dock att många upplever systemet som dyrt och
2015 krångligt, partistyrelsen anser därför att det ska bli enklare för privatpersoner att verka inom
2016 EU ETS.

Kommitté 2 Miljö och klimat

- 2017 Partistyrelsen delar intentionen att miljöskadliga subventioner och subventioner till fossila
2018 bränslen bör avskaffas. För Centerpartiet är grön skatteväxling en central del av både
2019 miljöpolitiken och den ekonomiska politiken. Högre skatter på miljöpåverkan matchas med
2020 skattesänkningar på jobb och företagande. Att Sverige och svenska företag går före och ligger
2021 längst fram i omställningen till en förnybar och klimatsmart ekonomi är att långsiktig stärka
2022 vår konkurrenskraft och förutsättningarna för fler jobb. Att minska och på sikt helt fasa ut
2023 miljöskadliga subventioner är ett sätt att låta den som förorenar stå för hela kostnaden.
2024 Partistyrelsen delar motionärens intention att miljöskadliga subventioner ska fasas ut genom
2025 en grön skatteväxling och att subventioner till fossila bränslen bör fasas ut.
- 2026 Partistyrelsen delar bilden att vägen framåt är att främja teknikneutralitet och en mångfald av
2027 förnybara energislag, och vill se långsiktiga och förutsägbara spelregler, ambitiösa mål och
2028 delmål för Sverige liksom fortsatta forskningsinsatser för att främja utveckling och spridning
2029 av ny hållbar energi. Samtidigt ska vi fortsätta att stegvis minska beroendet av fossil energi.
2030 Centerpartiet anser att politiken inte bör värdera olika råvaror utan istället låta
2031 teknikneutralitet och klimateffektivitet vara centralt när styrmedel utformas. Koldioxidskatt
2032 bör betalas baserat på innehåll av fossilt kol och energiskatt baserat på energiinnehåll. I ljuset
2033 av detta anser partistyrelsen i likhet med motionären också att skattenivåerna mellan bensin
2034 och diesel bör harmoniseras.
- 2035 Reseavdraget infördes för resor till och från arbetet och tjänsteresor. Det är idag det främsta
2036 styrmedlet för människor som har långt att resa på landsbygden. Landsbygdsfokuset har dock
2037 urholkats i takt med att priserna för bilåkning i storstadsområdena har ökat alltmer. En stor
2038 majoritet av avdragen görs numera i storstadsområden där kollektivtrafiken är god. Vidare är
2039 problemen med fusk omfattande. Centerpartiet vill reformera reseavdraget så att det tar större
2040 hänsyn till avstånd, en idé som vi utvecklar mer i stämmoprogrammet Frihetsreformer för
2041 landsbygden. En differentiering av avdraget riktat mot delar av landet som saknar
2042 kollektivtrafik bör övervägas. Vidare behöver vi ta ett samlat grepp tas kring de regler och
2043 skatter som är kopplade till mobilitet, i syfte att finna nya modeller som tillgodoser
2044 landsbygdernas behov.
- 2045 Partistyrelsen vill se över reseavdraget så att det får miljö- och klimatstyrande effekt samt att
2046 det underlättar för människor i glesbygd som är beroende av bil och saknar tillgång till
2047 kollektivtrafik. Inriktningen ska också vara att ett nytt avdrag i högre grad ska vara
2048 transparent och lättkontrollerat. Partistyrelsen gör bedömningen att avsikten är i linje med
2049 motionens avsikt och instämmer därför i intentionen.
- 2050 Avfallsförbränning har bidragit till att stärka energiförsörjningen och minska deponier. För
2051 Centerpartiet är det samtidigt självklart att försöka sluta kretsloppen och använda de resurser
2052 vi har på det mest effektiva sättet. Effektiva kretslopp och en hållbar återvinning av resurser
2053 är en viktig del av en grön omställning. Därutöver är en skatt på avfallsförbränning en del av
2054 januariavtalet och en del i reformen för den gröna skatteväxlingen. Införandet av en sådan
2055 skatt måste ske ansvarsfullt med beaktande av exempelvis kraftvärmens konkurrenskraft.
- 2056 Nästan all energi är belagd med en allmän energiskatt som på olika sätt tas ut i både
2057 konsument- och producentledet. Energiskatten har en viktig miljöstyrande funktion, och
2058 Centerpartiet ser därmed positivt på att skatten finns kvar, inte minst för att driva
2059 energieffektiviseringsåtgärder.
- 2060 FN:s klimatpanel bekräftar i sin senaste rapport att minusutsläpp måste till om vi ska kunna nå
2061 klimatmålen. EU bör därför belöna minusutsläpp och på så sätt se till att tillräckliga
2062 investeringar kommer på plats. Partistyrelsen delar synen att parallellt med att utsläppen ska

Kommitté 2 Miljö och klimat

2063 minska måste även incitamenten för minusutsläpp, så kallade negativa utsläpp, stärkas. Detta
2064 gäller såväl storskaliga satsningar på minusutsläpp likväl som småskalig teknik för biokol i
2065 verksamheter som inte omfattas av industrisatsningarna på minusutsläpp. Tekniken för
2066 minusutsläpp är dyr och betalningsviljan är idag låg, därför har Centerpartiet drivit igenom
2067 offentliga satsningar på minusutsläpp i Sverige. Det är viktigt att utvecklingen går framåt
2068 både nationellt och internationellt och därför vill Centerpartiet skapa ett system för
2069 minusutsläpp på EU-nivå där varje aktör som genererar minusutsläpp får ersättning för det.
2070 Partistyrelsen delar motionärens intention om vikten av att på EU-nivå verka för större
2071 satsningar på koldioxidavskiljning på EU-nivå, under förutsättning att siktet tas på att skapa
2072 minusutsläpp, ett utvecklat resonemang om detta anförs i stämmoprogrammet ”Resultat för
2073 klimat och miljö”. På svensk nivå vill Centerpartiet införa ett avdrag per ton lagrad koldioxid
2074 från biomassa, som de bioenergi-, industri- och kraftföretag som väljer att etablera tekniken i
2075 sina anläggningar kan få.

2076 **Ett grönare samhälle kräver förändrade synsätt**

2077 Ägande- och brukade rätten har under senare år allt oftare blivit åsidosatt för skogsägare. Det
2078 finns därför ett behov av att öka förtroendet mellan skogsägare och myndigheter samt andra
2079 berörda aktörer. Centerpartiets utgångspunkt är att stärka och värna den privata äganderätten
2080 till skog. Inskränkningar i äganderätten till mark måste vara förenliga med
2081 proportionalitetsprincipen, vilket kräver att åtgärden är ägnad att nå det mål som eftersträvas
2082 och att den inte får gå längre än vad som är nödvändigt för att uppnå detta mål. Beslut från
2083 myndighet om formellt skydd av mark - eller andra inskränkningar av äganderätt - ska ske
2084 med markägarens samtycke och på frivillig grund. Det är grundläggande att ersättning för
2085 detta intrång lämnas enligt principerna i grundlagen. Rättssäkerheten ska stärkas för
2086 markägare och företag och det ska säkerställas att markägare får ekonomisk kompensation för
2087 inskränkningar i ägande- och brukanderätten i den utsträckning de har rätt till. Centerpartiet
2088 driver inom ramen för Januariavtalet linjen om en stärkt ägande- och brukanderätt inom
2089 skogsbruket samt hur intrång ska ersättas och hur nya skydds- och ersättningsformer kan
2090 utvecklas fört att tillgodose skogsägarens äganderätt.

2091 Partistyrelsen delar motionens ståndpunkt om att verka för att antalet riksintressen ska
2092 minska. Ungefär halva Sverige är i dag klassat som statligt riksintresse. Vi menar att det är för
2093 mycket och hela processen bakom etableringen av riksintressen bör ses över, menar vi.
2094 Formellt uppstår riksintressen genom att de ritas in i planer av landets kommuner. De
2095 myndigheter som identifierar var riksintressen finns tenderar att vara oprecisa när dessa
2096 områden pekas ut. Därför måste riksintressena preciseras så att mindre mark omfattas. Vi
2097 driver också idén om en så kallad ”solnedgångsparagraf”, vilket betyder att riksintressen
2098 avskrivs om de inte tagits i anspråk inom en viss tid, något vi bland annat beskriver i
2099 stämmoprogrammet om landsbygd.

2100 Äganderätten är grunden för att de gröna näringarna ska kunna bedrivas på ett hållbart sätt.
2101 Genom förhandlingar med regeringen bidrar nu Centerpartiet till att äganderätten stärks, men
2102 fler åtgärder behövs, och det finns också skrivningar om en utvecklad äganderätt i
2103 stämmoprogrammet Frihetsreformer för landsbygden

2104 Samtidigt som mineralnäringen är viktig för flera av Sveriges landsbygder så finns i många
2105 delar av landet oro över den svaga ställning och maktlöshet som många markägare upplever
2106 att de har i samband med undersökningstillstånd och prospektering. För Centerpartiet är
2107 äganderätten ett grundfundament i en fungerande demokrati och Centerpartiet driver därför
2108 frågan om en översyn av äganderätten. I kommitté 6 behandlas partistyrelsens förslag till en
2109 utredning om hur markägarperspektivet kan stärkas i minerallagstiftningen.

Kommitté 2 Miljö och klimat

- 2110 När det gäller äganderätten och mineraler vill vi se över mineralavgiften i syfte att den i
2111 framtiden helt ska tillfalla markägaren. Och det är viktigt att säkerställa att de förändringar
2112 som gjorts i minerallagstiftningen för att ge markägarna utökad rätt till information och
2113 samråd efterlevs.
- 2114 Den snabba utvecklingen när det gäller träbyggnation har skapat helt nya möjligheter att
2115 bygga också stora och komplexa byggnader med trä som huvudsakligt material, med en hög
2116 klimatnytta som följd. Centerpartiet har tagit en lång rad initiativ för att skapa bättre
2117 förutsättningar för svensk skogsproduktion. I våra skogar växer bokstavligen lösningen på en
2118 lång rad utmaningar på miljö- och klimatområdet. Att skogen kan bidra med hållbart och
2119 närproducerat byggmaterial är ett exempel på det. Det är ingen tvekan om att trä har stor
2120 potential som byggnadsmaterial, och det är önskvärt att byggandet i trä ökar. Det är därför
2121 positivt att det är inskrivet i Januariavtalet. Mot bakgrund av att klimatpåverkan från
2122 nybyggnation behöver minska instämmer partistyrelsen i att hållbart byggande ska främjas.
2123 Även om betydligt fler byggnader kan uppföras med trä som huvudsakligt byggmaterial är det
2124 också angeläget att alla materialslag minskar sin klimatpåverkan. Därför behöver klimatkrav
2125 ställas som innebär teknikneutralitet och som gynnar forskning och utveckling. Det finns skäl
2126 att tro att skarpt utformade livscykelbaserade klimatkrav också kommer att gynna
2127 träbyggnation.
- 2128 I stämmoprogrammet ”Resultat för klimat och miljö” förs ett längre resonemang om åtgärder
2129 för att effektivisera tillståndprocesser och begränsa okynnesöverklaganden inom ramen för
2130 miljöbalken. Partistyrelsen instämmer med den motiveringen i motionens intentioner. I
2131 samma stämmoprogram förs också ett utvecklat resonemang om att klimataspekter tydligare
2132 än idag behöver integreras i befintlig lagstiftning.
2133

Partistyrelsen föreslår partistämman bifalla följande motioner:

2.66.1 att Klimatfrågan och den globala uppvärmningen ska ha högsta prioritet i Centerpartiets miljö- och klimatpolitik.

2.66.2 att Centerpartiet ska verka för fullständig integration av Europas elmarknader.

2.66.3 att Centerpartiet ska verka för att öka den nationella överföringskapaciteten i hela landet.

2.66.4 att Centerpartiet ska verka för att Sverige och övriga europeiska länder ska öka den transnationella överföringskapaciteten i elsystemet.

2.66.10 att Centerpartiet ska verka för att Svenska kraftnäts ansvar utökas till att omfatta den långsiktiga utvecklingen och balansen på elmarknaden.

2.66.14 att Centerpartiet bör verka för att timdebitering införs som standard för elhandel

2.66.31 att Centerpartiet ska verka för att äganderätten inom skogsbruket stärks.

2.66.33 att Centerpartiet verkar för att kommuner främjar hållbart byggande samt att det tas hänsyn till klimatpåverkan från byggnadens livscykel vid nybyggnation.

2.66.34 att Centerpartiet ska verka för att antalet riksintressen ska minska.

2134

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i följande motioner:

2.66.5

2.66.6

2.66.8

2.66.9

2.66.12

2.66.13

2.66.15

2.66.16

2.66.17

2.66.18

2.66.20

2.66.21

2.66.22

2.66.23

2.66.24

2.66.25

2.66.26

2.66.27

2.66.29

2.66.32

2.66.35

2.66.36

2.66.37

2.66.38

2.66.39

2135

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner:

2.66.7

2.66.11

2.66.19

2.66.28

2.66.30

2136

2137

Centerstudenter reserverar sig till förmån för bifall på följande motioner:

2.66.5, 2.66.6-9, 2.66.11-13, 2.66.15-30, 2.66.32, 2.66.35-39

CUF reservation till förmån för bifall:

2.66.5, 2.66.11, 2.66.12, 2.66.15-29 och 2.66.37

2138

2139 2.67: Ftalater

2140

2141 2.67.1 att det kemiska ämnet Ftalater helt förbjuds och att produkter som innehåller ämnet
2142 ej får föras in i Sverige.

2143

2144 **Partistyrelsens yttrande:**

2145 Både i Sverige och EU har det skett ett omfattande arbete för att minska förekomsten av skadliga
2146 ftalater. Inom EU:s kemikalielagstiftning REACH har det fattas beslut om förbud mot de fyra
2147 farligaste ftalaterna från år 2020. Partistyrelsen anser att det är ett prioriterat arbete som måste
2148 fortsätta.

2149

2150 Alla ftalater är dock inte skadliga, men vissa kan påverka utvecklingen av testiklarna och göra
2151 det svårare att få barn och vissa ftalater är hormonstörande eller misstänks vara
2152 hormonstörande.

2153 Europeisk industri har till stor del ersatt de skadliga ftalaterna som är begränsade eller
2154 förbjudna, med andra mjukgörande ämnen. Det innebär att äldre mjuka plastprodukter samt
2155 sådana som är tillverkade utanför EU kan innehålla ftalater som idag är reglerade inom EU.
2156 Några ftalater misstänks vara så skadliga att de är förbjudna i alla leksaker och
2157 barnavårdsartiklar och en del är förbjudna i sådana leksaker och barnavårdsartiklar som kan

2158 stoppas i munnen. Partistyrelsen anser att Centerpartiet fortsatt ska verka för att ftalater med
2159 egenskaper som är farliga för miljön och människor ska förbjudas och delar därför motionens
2160 intentioner, men anser inte att ett generellt förbud är rätt väg framåt.
2161

Partistyrelsen föreslår partistämman att instämma i intentionerna i följande motioner:

2.67.1

2162

2163 [2.68:](#) PFAS och brandskum

2164

2165 2.68.1 att ämnet PFAS förbjuds.

2166

2167 **Partistyrelsens yttrande:**

2168 Centerpartiet har länge arbetat aktivt för att minska förekomsten och användningen av
2169 skadliga kemikalier. Högfluorerade ämnen, PFAS, är en grupp ämnen med liknande
2170 egenskaper som har långlivade skadliga effekter för naturen och misstänks vara
2171 cancerframkallande och hormonstörande för människor. De används som textil och
2172 läderimpregnering men finns även i rengöringsmedel, papper, brandskum och
2173 livsmedelsförpackningar där fettavvisande egenskaper är önskvärda.

2174 I de brandskum som bland annat försvaret använder är det svårt att helt fasa ut PFAS, men
2175 användningen kan begränsas och regler införs för kontroll av användning och uppsamling. I
2176 konsumentprodukter anser partistyrelsen däremot att försiktighetsprincipen ska kunna
2177 tillämpas och PFAS fasas ut. Partistyrelsen anser att Centerpartiet ska driva ett förbud i EU
2178 mot PFAS i alla konsumentprodukter, inklusive livsmedelsindustrin.
2179

Partistyrelsen föreslår partistämman att instämma i intentionerna i följande motioner:

2.68.1

2180

2181

2182

2183 Kommitté 2 - Miljö, klimat

2184 2.01 Pant

2185 *Bengt Walla, Linköping Östergötland.*

2186

2187 Panten på burkar och PET-flaskor har varit densamma i decennier och tappat sin betydelse
2188 som belöning. Resultatet ser vi längs vägarna, över allt i naturen och i haven. 5 200 kor dör en
2189 plågsam död i Sverige varje år, sedan de fått i sig vassa fragment som skär sönder de fyra
2190 magarna inifrån. Därför måste vi nu återställa värdet av panten till 5 kr kräver LRF, dvs en
2191 halv Euro säger centerpartisten Bengt Walla i Sturefors:
2192 <https://corren.se/asikter/insandare/infor-en-europant-for-miljons-skull-om5486676.aspx> Med
2193 Europant menar jag ett bredare pantsystem som enkelt kan samordnas med Norge, Danmark
2194 och Finland för att successivt byggas söderut med målet att omfatta hela Europa.
2195 Pantsystemet har redan breddats till runda saftflaskor. Varför är inte alla flaskor runda och
2196 tillverkade av PET-plast, så att de går att panta och återvinna? En chockhöjning till 5 kr för
2197 alla flaskor och burkar spelar ingen roll för normalkonsumenten, som får femman tillbaka,
2198 men det blir fem gånger dyrare att hiva ut tomburken genom sidorutan och fem gånger bättre
2199 belöning till alla som plockar upp en burk. Dessutom kan det rädda livet på ett par tusen kor
2200 per år som ätit plåt och dör i blodförgiftning och inte ens duger till slakt. Hästar är liksom
2201 fåren mera kräsna på sitt grovfoder och ratar plåtburkar. Nu tror jag inte heller att en ko eller
2202 en älg äter upp en hel burk eller en PET-flaska, men när burken strimlas i en slätterkross och
2203 lindas in i en rundbal som serveras våra mjölkkor någon gång i vinter, så blir den fullkomligt
2204 livsfarlig för de 5 200 kor som har otur varje år. Det är därför som våra bönder i bland måste
2205 tacka nej till extra hö från våra kommunala ängar och parker. Plastkassen med handtag är en
2206 svensk uppfinning som sprider sig bokstavligen talat runt hela klotet, med varor, med vinden
2207 och slutligen med golfströmmarna i haven. År 2050 beräknas haven innehålla mer plast än
2208 fisk. Därför vill jag lägga samma Europant 5 kr på alla plastkassar med handtag, så att
2209 papperskassen blir det billigare alternativet. Handeln har sedan juni 2017 uppmanat oss att
2210 minska användningen av plastkassar genom att öka återanvändningen och välja pappers- eller
2211 tygkassen för våra inköp. Gröna Påsen med knytsnibbar saknar handtag och slipper
2212 Europant. Påspanten blir ingen riktig pant, som du får tillbaka, utan ett minimipris på
2213 plastkassar som tillfaller butiken. Sedan betalar butiken mer än så till FTI AB som sköter
2214 plastinsamlingen på uppdrag av handeln. Det gäller att sluta kretsloppet innan våra plastkassar
2215 och flaskor får evigt liv i Sargassohavet. Min Europant är ett litet bidrag till att plastbanta
2216 naturen vi fått att förvalta.

2217

2218 Jag/vi föreslår partistämman besluta

2219 att Panten höjs till 5 kr på alla PET-flaskor och aluminiumburkar

2220 att Panten breddas till flera plastflaskor och plåtkonserver.

2221 att Panten samordnas mellan alla våra grannländer.

2222 att Panten successivt införs i hela Europa genom EU-förordning.

Kommitté 2
Miljö och klimat

2223 att Plastkassar med handtag får ett minimipris på 5 kr.

2224

2225 **Distriktets yttrande**

2226 Kretsstyrelsens svar på motionen

2227 Ett internationellt fungerande pantsystem för burkar och flaskor är något som många resenärer
2228 önskat sig länge. Det är därför inte svårt att instämma i intentionerna bakom denna motion.

2229 Kretsstyrelsen önskar också att dessa frågor tas med till EU-nivån. Men Centerpartiet kan
2230 bara driva på i dessa frågor, inte ensamma besluta om det.

2231 Sammantaget yrkar ändå kretsstyrelsen i detta fall på att motionen avslås, men att motionens
2232 intentioner tas tillvara av Centerpartiet på EU-nivån.

2233 Kretsårsmötet besvarar motionen med följande skrivelse; att ett internationellt pantsystem inte
2234 är något vi ensamma kan beslut om. Men motionens intentioner bör övervägas av
2235 Centerpartiet och att motionen med detta bör anses besvarad.

2236 Distriktsstyrelsen yttrande

2237 Intentionerna i denna detaljerade motion stämmer väl överens med centerpartiets miljömål
2238 och en samordning inom EU skulle stärka effekten av dess förslag.

2239 Distriktsstyrelsens förslag till stämman: PS får i uppdrag att formulera beslutssatser i enlighet
2240 med motionens intentioner som är användbara i partiets politik såväl nationellt som inom EU.

2241 Distriktsstämmans beslut

2242 Stämman beslutade enligt distriktsstyrelsens förslag.

2243

2244 Kommitté 2 - Miljö, klimat

2245 2.02 Pant

2246 *Charlotte Unander-Scharin, Skultuna CK-avd Västmanlands län*

2247

2248 Glasflaskor har blivit vanligare i takt med att många mindre ölbryggerier använder glasflaskor
2249 till sin produkt. Det är i och för sig välkommet att aluminiumburkarna konkurreras ut av
2250 glasflaskor men dessvärre roar sig många konsumenter med att krossa flaskorna
2251 utomhus. Glassplittret kan skada hundar och vilda djur samtidigt som det är ett gissel för
2252 cyklister och andra som tar sig fram på luftpumpade hjul. En pant på fem kronor per flaska
2253 skulle kanske minska intresset för att förstöra flaskorna. Då lönar det sig att ta med sig flaskan
2254 hem istället för att kasta den på marken eller ut genom bilfönstret. Även plastflaskor är ett
2255 elände i naturen, inte minst i havet. Samtidigt blir plastflaskor allt vanligare för förvaring av
2256 saft och andra drycker, speciellt vid stordrift. Centerpartiet har redan tagit föredömliga initiativ
2257 när det gäller att begränsa användningen av plast. Men det behövs fler så att vi kan rädda
2258 stränder och hav.

2259

2260 Jag/vi föreslår partistämman besluta

2261 att Centerpartiet verkar för att panten på glasflaskor sätts till fem kronor per flaska och att
2262 panten på plastflaskor höjs till fem kronor per flaska.

2263

2264 **Distriktets yttrande**

2265 Distriktsstämmans yttrande

2266 I motionen föreslås ” att Centerpartiet verkar för att panten på glasflaskor sätts till fem kronor
2267 per flaska och att panten på plastflaskor höjs till fem kronor per flaska.”

2268 Det svenska pantsystemet är en del av producentansvaret för att öka andelen återvunnet
2269 material. Alla producenter av läskedryck och några särskilt i lag angivna drycker måste även
2270 tillhöra ett pantsystem.

2271 Det lagen talar om är alltså att producerar och säljer du ex läsk ska flaskan ingå i ett
2272 pantsystem. Hur mycket pant som tas ut är däremot ägaren av pantsystemet som avgör. För att
2273 kunna finansiera och sköta systemet.

2274 Sönderkastade glasflaskor är alltmer ett bekymmer, för att inte tala om mängden plastflaskor
2275 som finns i omlopp. Ytterligare stimulering för att få bort dessa från gator och mark skulle
2276 vara önskvärt, men just höjd pant är inte lagstiftarens roll i systemet

2277 Att fler typer av drycker, och därmed fler flaskor, ska omfattas av pantsystem, skulle kunna
2278 vara en väg att gå. Samt att sats än mer på information för att höja det individuella
2279 medvetandet kring återvinning.

2280 Distriktsstämman beslutar att avslå motionen enligt vad som framförs i yttrandet.

2281 Kommitté 2 - Miljö, klimat

2282 2.3 Solceller

2283 *Anders Kensby, Karlstad*

2284

2285 Alla ska kunna tillverka egen skattefri solproducerad el för eget bruk, och investeringsstödet
2286 ska användas till något alla har nytta av.

2287 Idag går det söka investeringsstöd för att sätta upp solceller både som privatperson och
2288 företag. Om solcellerna kan sättas upp i anslutning till bostaden (eller verksamheten) och
2289 anläggningen inte görs större än 255 kW blir producerad el skattefri, såvida den inte säljs
2290 vidare.

2291 Att investera i en anläggning som ger skattefri el och där 20% finansieras med hjälp av
2292 investeringsstöd är en mycket god affär.

2293 En mycket god affär för den som har möjlighet att skaffa en anläggning vill säga.

2294 Några förutsättningar för att göra denna goda affär är till exempel:

2295 att bostaden/byggnaden har tillräckligt med sol.

2296 att bostaden har ett lämpligt tak.

2297 att man har ekonomiska resurser att göra investeringen.

2298 Utöver detta behöver den som bor i bostadsrätt övertyga sin förening, samt hoppas på att alla i
2299 föreningen har ekonomiska förutsättningar. De som bor i hyresrätt tycks idag inte ha någon
2300 möjlighet att ta del av stödet.

2301 Det hade varit fantastiskt om det fanns möjlighet köpa en andel i en solpark och att
2302 producerad el från andelen med solceller var skattefri, precis som om solcellerna suttit på det
2303 egna taket. Då skulle investeringen inte vara knuten till den nuvarande bostaden, utan till en
2304 person som får med sig sin el vid eventuell flytt.

2305 Ett värde på hur mycket el en person i Sverige anses behöva för sina basbehov skulle kunna
2306 vara en gräns för hur mycket solel var och en kan få producera skattefritt till sig själv.

2307 Då kostnaden per kW blir mycket lägre när solceller sätts upp i en park jämfört med mindre
2308 hustak, så skulle incitamentet att investera i solparker finnas även utan investeringsbidrag, så
2309 länge den producerade elen blir skattefri!

2310 Syftet med investeringsstödet är, eller bör vara, att driva teknikutvecklingen samt att öka
2311 andelen solproducerad el i Sverige.

2312 Både att driva teknikutveckling och öka andelen solproducerad el skulle göras med bättre
2313 effekt om stödet gick till större anläggningar.

2314 Istället för att styra investeringsstödet mot små installationer, som inte är kostnadseffektiva
2315 och som bara en liten del av befolkningen kan ta del av, kunde stödet användas för att bygga
2316 större anläggningar som alla har nytta av.

Kommitté 2 Miljö och klimat

- 2317 Anläggningar som säkrar elförsörjningen till kritiska samhällsfunktioner skulle vara sådana
2318 anläggningar.
- 2319 Då skulle stödet gå till något som:
2320 gagnar alla genom att stärka samhällets beredskap vid kris.
2321 driver tekniken bättre då stödet räcker till fler solceller.
2322 ökar elproduktionen då solcellerna får bättre förutsättning till placering.
2323
- 2324 Jag/vi föreslår partistämman besluta
2325 att utreda ekonomiska konsekvenser samt miljöeffekter av att alla medborgare kan förbruka
2326 en viss mängd egenproducerad solel eller likvärdig el, skattefritt, oavsett var produktionen
2327 sker geografiskt eller hur stor anläggningen är.
- 2328 att investeringsstödet används för att säkra elförsörjning av kritiska samhällsfunktioner.
2329
- 2330 **Distriktets yttrande**
- 2331 Solceller har en mycket viktig funktion för vårt energisystem - i flera aspekter - och det är
2332 önskvärt att utbyggnaden av denna förnybara produktion fortsätter. Detta arbetar också
2333 centerpartiet för.
- 2334 Distriktsstämman tillstyrker därför motionen.
2335

2336 Kommitté 2 - Miljö, klimat

2337 2.4 Solceller

2338 *Anders Danielsson, Kristdala, Oskarshamns kommun*

2339

2340 Solen är en förnybar och ren energikälla som vi bör använda oss av mer.

2341

2342 Jag/vi föreslår partistämman besluta

2343 att montera solceller på allmänna byggnader där lämpliga förutsättningar finns.

2344

2345 **Distriktets yttrande**

2346 Inget yttrande insänt från distriktet

2347

2348 Kommitté 2 - Miljö, klimat

2349 2.5 Solceller

2350 *Henrik Oretorp & Kjell Helgesson, Halmstad*

2351

2352 Centerpartiet vill ha ett helt förnybart energisystem till 2040. En viktig beståndsdel för att nå
2353 det är solceller på fastigheter, såväl på tak som på fasad. Vid nyproduktion är nu detta oftast
2354 en självklarhet hos fastighetsägarna. Idag går det dock oftast inte att sätta så många solceller
2355 som är fysiskt möjligt på fastigheten. Anledningen är att fastighetsägaren då får tuffare
2356 myndighetskrav och högre skatt vilket inte gör det ekonomiskt försvarbart att investera.
2357 Resultatet blir att det sätts upp så många solceller som motsvarar fastighetens elbehov, vilket
2358 innebär att samhället går miste om förnybar energi. Idag får inte heller ledningar dras mellan
2359 fastigheter för att förse en annan fastighet med el producerat av solceller på en annans
2360 fastighets tak. För att förklara tydligare. Om det byggs fyra hus och två av dem är lämpligast
2361 för solceller och takens omfattning på dessa två hus räcker till att motsvara den elen alla fyra
2362 hus gör av med får man inte dra ledningar mellan husen som gör detta möjligt. Utan alla fyra
2363 hus måste förseas med solceller, vilket bara fördyrar och ger en sämre produktion av el.

2364

2365 Jag/vi föreslår partistämman besluta

2366 att Centerpartiet tar fram incitament för fastighetsägarna att fylla sina fastigheter med
2367 solceller.

2368 att Centerpartiet i riksdagen verkar för att det blir möjligt att dra ”interna” ledningar mellan
2369 fastigheter för att få en effektiv solcellsanvändning.

2370

2371 **Distriktets yttrande**

2372 Distriktsstyrelsens yttrande

2373 I Centerpartiet är vi helt överens om att vi behöver ställa om till förnybar energi. Det behövs
2374 också vara en blandning av olika alternativa energikällor. När man stöter på snårigt
2375 regelkrångel som den som beskrivs i motionen måste Centerpartiet arbeta kraftfullt för att ta
2376 bort de hinder som finns.

2377 Distriktsstyrelsen föreslår stämman

2378 att bifalla motionen.

2379 Centerpartiet Hallands årsstämmobeslut:

2380 Årsstämman beslutade i enlighet med distriktsstyrelsens förslag

2381 att bifalla motionen

2382

2383 Kommitté 2 - Miljö, klimat

2384 2.6 Solceller

2385 *Magnus Schalin*

2386

2387 Nuvarande solcellsbidrag är krångligt och rättsosäkert. Bidraget ändras också av varje ny
2388 regering, detta gör det svårt för villaägare mfl att räkna på kostnaden för investeringen.
2389 Solceller kan stå för ca 30% av Sveriges elförsörjning. Solceller är även ett av det billigaste
2390 sätten att producera el.

2391

2392 Jag/vi föreslår partistämman besluta

2393 att Centerpartiet skall driva på för att slopa alla nuvarande solcellsbidrag och istället göra
2394 solcellerna momsfria.

2395

2396 **Distriktets yttrande**

2397 Distriktsstyrelsens förslag: Motionären tar upp viktiga frågor om hur vi bygger
2398 förutsättningarna för det fossilfria samhället. Motionären pekar på momsen som ett viktigt
2399 verktyg för att styra fram användningen av såväl solel som elbilar. Centerpartiets
2400 grundinställning är att skatteprincipen för övergången till det fossilfria samhället ska grunda
2401 sig i ett bonus-malus tänk. Det vill säga att beskatta det skadliga respektive gynna det
2402 miljövänliga. Att i det sammanhanget använda momsen som styrmedel kan vara ett
2403 bekymmer eftersom vi har momsregler som förhåller sig till EUs regelverk. Centerpartiets
2404 distriktsstyrelse vill ändå inte avstyrka momsen som verktyg om den kan kombineras med
2405 andra skatteåtgärder. Mot bakgrund av ovanstående föreslår distriktsstyrelsen stämman
2406 besluta

2407 att instämma i motionernas syften, samt

2408 att sända motionerna vidare till Centerpartiets riksstämma

2409 Stämman beslutar: att avslå motionen.

2410

2411 Kommitté 2 - Miljö, klimat

2412 2.7 Solceller

2413 *Anders Danielsson, Kristdala, Oskarshamns kommun*

2414

2415 Moderaterna, Kristdemokraterna med stöd från Sverigedemokraterna halverade stödet till
2416 solcellsanläggningar. Jag tycker att nivån av stödet skall återställas eller höjas jämfört med
2417 Socialdemokraternas och Miljöpartiets budget för 2018.

2418

2419 Jag/vi föreslår partistämman besluta

2420 att stödet till solcellsanläggningar skall återställas till den nivå som rådde i

2421 Socialdemokraternas och Miljöpartiets budget för 2018 eller ska höjas mera.

2422

2423 **Distriktets yttrande**

2424 Motionären konstaterar helt riktigt att den av Sverigedemokraterna, Moderaterna och
2425 Kristdemokraterna framröstade statsbudgeten för 2019 innebar ett dråpslag privatpersoners
2426 och företags ambitioner att installera solceller. Motionären kräver att stödet till elproduktion
2427 genom solceller skall återställas till den nivå som rådde tidigare.

2428 Distriktsstyrelsen delar motionärens besvikelse över det inträffade och konstaterar att
2429 Centerpartiet inom ramen för Januariavtalet verkar enligt motionärens intentioner.

2430 Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman besluta

2431 Att instämma i motionens intentioner.

2432 Distriktsstämman beslutade:

2433 att. bifalla distriktsstyrelsens förslag

2434

2435 Kommitté 2 - Miljö, klimat

2436 2.8 Koldioxidavgift

2437 *Andreas Asker & John Stranne, Malmö*

2438

2439 Det finns en mycket enkel metod för att reducera koldioxidutsläppen från fossila bränslen som
2440 kallas ”avgift och utdelning” och som till exempel infördes i Kanada från årsskiftet. Metoden
2441 går ut på att man inför en avgift på exempelvis bensin och diesel, men att intäkterna från
2442 avgiften delas ut varje månad till alla invånare i lika stora delar i form av ett
2443 omställningsbidrag. Avgift och utdelning är självfinansierad samt skapar ekonomiska
2444 incitament för samtliga invånare att själva ställa om till mer hållbara alternativ – de som lever
2445 mer fossilsnålt än genomsnittet kommer att gå med vinst!

2446 Ett avgörande inslag i avgift och utdelning är att avgiften höjs successivt varje år vilket leder
2447 till allt högre priser på till exempel transporter och varor som orsakar stora koldioxidutsläpp
2448 och därigenom en gradvis omställning bort från fossila bränslen med höga utsläpp av
2449 koldioxid. Avgiftsnivåerna ska vara bestämda långt i förväg för att företag och människor ska
2450 ha bäst förutsättningar att kunna ställa om.

2451 En annan följd av avgift och utdelning är att behovet av att subventionera olika klimatåtgärder
2452 och tekniker minskar eftersom marknaden själv kommer att visa vilka alternativ som är mest
2453 lönsamma långsiktigt.

2454 De flesta av riksdagens partier bör kunna enas om en modell för avgift och utdelning, särskilt
2455 med tanke på att avgiften inte är en skatt utan delas tillbaka ut till invånarna. Metoden kräver
2456 långsiktighet och transparens – det är viktigt att så många riksdagspartier som möjligt kan
2457 enas kring bland annat:

2458 om det ska lägga en avgift på köp/försäljning av fossila bränslen eller utsläppen som sker vid
2459 förbränningen av bränslen

2460 om bara bensin och diesel ska åläggas avgift eller även till exempel fossila bränslen till
2461 elkraftverk

2462 hur stora de årliga höjningarna av avgiften ska vara

2463 och inte minst utdelningens form – ska exempelvis barn få halv utdelning jämfört med vuxna
2464 och de som bor i glesbygd dubbel?

2465

2466 Jag/vi föreslår partistämman besluta

2467 att Centerpartiet driver frågan i riksdagen för att införa en passande version av avgift och
2468 utdelning i Sverige.

2469 att Centerpartiet driver frågan i Europa (gärna i samarbete med den svenska regeringen eller
2470 andra svenska riksdagspartier) för att införa en passande version av avgift och utdelning i EU
2471 eller EES.

2472 **Distriktets yttrande**

2473 Motionären lyfter en viktig fråga och Centerpartiet förespråkar idag gröna skatteväxlingar i
2474 samma syfte

2475 Distriktsstämman föreslår Partistämman

2476 att instämma i motionens intentioner

2477

2478 Kommitté 2 - Miljö, klimat

2479 [2.9 Koldioxidavgift](#)

2480 *Magnus Schalin*

2481

2482 Kanada har infört ett system med extra avgift på CO2. Avgiften går sedan tillbaka oavkortat
2483 lika till alla medborgare. Detta gör att stora CO2 utsläppare ger pengar till de som släpper ut
2484 lite. Systemet är med andra ord både CO2 reducerande och fördelande eftersom ekonomiskt
2485 starka människor släpper ut mer CO2. Systemet är bättre än vårt skattesystem då det blir mer
2486 uppenbart.

2487

2488 Jag/vi föreslår partistämman besluta

2489 att Centerpartiet jobbar för att införa Kanadas CO2 avgiftssystem även i Sverige under minst
2490 10 år.

2491

2492 **Distriktets yttrande**

2493 Stämman beslutar:

2494 att motionen är besvarad.

2495

2496 Kommitté 2 - Miljö, klimat

2497 2.10 Flygutsläpp

2498 *Gustaf Eskhult, Uppsala*

2499

2500 Hösten 2016 lanserades den kontroversiella flygskatten som kom att bli en skatt på flygstol,
2501 istället för en skatt på flygbränslet. Detta beror på Chicagokonventionen som ratificerades
2502 1946 som handlade om en gemensam internationell utveckling av
2503 flygtrafiken. Chicagokonventionen berör allt ifrån tillåtelse av civila flyg från andra stater att
2504 flyga igenom andra signatär-länders luftrum samt landa på deras flygplatser, till
2505 överenskommelser om passkontroller och så vidare. ICAO (International Civil Aviation
2506 Organization) är den organisation som övervakar att Chicagokonventionen upprätthålls. En
2507 del av denna överenskommelse är att det inte skulle tillåta ensidiga beskattningar på
2508 flygbränsle för internationella flighter. I den flygstrategi, som regeringen antog i januari i år,
2509 betonas att Sverige ska vara pådrivande i EU och ICAO för effektiva krav och styrmedel för
2510 att minska flygets miljö- och klimatpåverkan. I den överenskommelse som de fyra partierna
2511 träffade gällande regeringsbildning i januari stipuleras det att flygskatten finns kvar tills det
2512 finns möjligheter att beskatta flygbränslet. Problemet med flygskatten är den är ineffektiv som
2513 miljöskatt. En miljöskatt ska ses ur två olika syften. Antingen är den en finansierande
2514 miljöskatt dvs den ger skatteintäkter till staten som sedan kan använda den till att sänka andra
2515 skatter eller finansiering av annan statlig verksamhet. Nackdelen är att det inte levererar
2516 kortsiktiga miljöeffekter. Alternativet är en miljöstyrande miljöskatt i syfte att fasa ut något
2517 och skattenivåerna sätts därefter. Flygskatteutredningen då den lades fram, hade en slutsats att
2518 skatten ska minska ned resandet med någonstans runt en halv miljon enskilda resor per år.
2519 Sanningen är den att enligt data från Eurostat så ökade antalet enskilda flygresor med ca 1,5
2520 miljoner per år, detta under samma period som flygskatten utreddes. Således har flygskatten
2521 misslyckats som miljöskatt. Skatten förväntas gå över till att beskatta flygbränslen då ICAO
2522 kommit överens om det men det kan dröja. Centerpartiet vill se krav på biobränslen i flyget
2523 men dessa bränslen produceras i sådan liten skala att det är långt kvar tills att man kan blanda
2524 in dem i flygbränslet. En väg framåt vore att använda flygskatten till subventionering av
2525 biobränsleproduktionen. Detta gör biobränslet billigare att producera och snabbar på
2526 utvecklingen mot att det når stordriftsfördelar och verksamheten kan gå runt utan statliga
2527 subventioner. Man skulle kunna bygga på detta ytterligare att flighter som har en viss procent
2528 inblandat biobränsle får avdrag flygskatten och göra detta synligt för konsumenten för att
2529 driva på konsumenten att göra rätt val vilket gör att resenärerna själva driver på utvecklingen.
2530 Detta kan enkelt överföras till skatten på flygbränslet, den dagen då det blir möjligt via ICAO.

2531 Kretsstyrelsens yttrande och förslag till beslut

2532 Vi håller med motionären om att miljöskatter alltid ska tas ut på det som verkligen skadar vår
2533 miljö: bränsle och utsläpp snarare än flygande/resande. Flygplan kan fylla sin tank i vilket
2534 land som helst och sedan flyga in i Sverige. Detta gör att flygbolagen väljer att tanka där de
2535 anser att det är mest förmånligt. Det gör det också mycket svårt att i förväg precisera andelen
2536 biobränsle i tanken på ett sätt som gör det möjligt för en resenär att välja flygstol med
2537 avseende på sammansättningen av flygbränslet.

Kommitté 2 Miljö och klimat

- 2538 Motionären beskriver att skatteintäkterna ska gå till utveckling av nya flygbiobränslen. Detta
2539 är en grön skatteväxling vilket är en viktig komponent i Centerpartiets miljöpolitik.
- 2540 Vi anser att det är klokare att lägga ansvaret för en hållbar utveckling av flygbranschen på
2541 flygbolagen snarare än på enskilda passagerare. I den mån ICAO blockerar beskattning på
2542 miljöskadligt bränsle bör varje aktör som har påverkansmöjlighet försöka ändra denna
2543 hållning. Motionären skriver att ”I den flygstrategi, som regeringen antog i januari i år,
2544 betonas att Sverige ska vara pådrivande i EU och ICAO för effektiva krav och styrmedel för
2545 att minska flygets miljö- och klimatpåverkan.” varför kretsstyrelsen inte kan dra någon annan
2546 slutsats än att även Centerpartiet redan idag är positiv till en sådan lösning.
- 2547 Förslag till beslut
- 2548 Att anse att-sats 1 och 2 besvarade
- 2549 Att avslå att-sats 3 och 4Kretsstämman beslutar:Att anse att-sats 1 och 2 besvarade
- 2550 Att avslå att-sats 3 och 4
- 2551
- 2552 Jag/vi föreslår partistämman besluta
- 2553 att Centerpartiet ska driva på för att ICAO:s hållning gällande beskattning av flygbränslen ska
2554 luckras upp för att möjliggöra ordentliga miljöskatter på just bränsle
- 2555 att flygskatten oavsett beskattning på flygstol eller bränsle ska subventionera biobränsle-
2556 produktionen för att snabba på utvecklingen till flyg på biobränsle.
- 2557 att procentuella avdrag på flygskatten skall motsvara de procentuella inblandning av
2558 biobränslen som finns flygplanets bränsletank vilket skapar incitament för resenärer att välja
2559 dessa flighter
- 2560 att Centerpartiet ska verka för system som möjliggör för resenärer att välja flight utifrån
2561 flygbränsle
- 2562
- 2563 **Distriktets yttrande**
- 2564 Motionärerna lyfter ett viktigt ämne. Det är ytterst angeläget att minska flygets
2565 klimatpåverkan. Distriktsstyrelsen håller med om att i den mån ICAO blockerar beskattning
2566 på miljöskadligt bränsle bör varje aktör som har påverkansmöjlighet försöka ändra denna
2567 hållning. Det är precis såsom motionären beskriver, att ”I den flygstrategi, som regeringen
2568 antog i januari i år, betonas att Sverige ska vara pådrivande i EU och ICAO för effektiva krav
2569 och styrmedel för att minska flygets miljö- och klimatpåverkan.” Distriktsstyrelsen kan inte
2570 dra någon annan slutsats än att även Centerpartiet redan idag är positiv till en sådan
2571 inriktning.
- 2572 Distriktsstyrelsen håller med om att intäkterna från miljöskatter bör användas för en grön
2573 skatteväxling, vilket är en viktig komponent i Centerpartiets miljöpolitik. Om det är klokast
2574 att subventionera produktion av biobränsleroduktion eller om pengarna bör gå till forskning
2575 och utveckling av ny grön teknik är en avvägning som bör göras.

Kommitté 2

Miljö och klimat

- 2576 Vi konsumenter blir allt mer miljömedvetna, inte minst när det gäller transporter. Det är
2577 flygbranschen mycket väl medvetna om. För flygbranschen liksom många andra branscher är
2578 klimatomställningen en överlevnadsfråga.
- 2579 Flera aktörer har redan presenterat långtgående förslag till klimatmål och åtgärder för att
2580 minska sin klimatpåverkan. Swedavias mål är till exempel ett fossilfritt inrikesflyg till 2030.
2581 Flera nordiska flygbolag, som BRA, SAS och Norwegian, har som mål att halvera sin
2582 klimatpåverkan till 2030.
- 2583 Flygplan kan fylla sin tank vid vilken flygplats som helst i i hela världen och sedan flyga in i
2584 Sverige. Det gör det också mycket svårt att i förväg precisera andelen biobränsle i tanken på
2585 ett sätt som gör det möjligt för en resenär att välja flygstol med avseende på
2586 sammansättningen av flygbränslet. Centerpartiet bör inte driva på för regler som i praktiken
2587 blir omöjliga eller mycket krångliga att följa. Här gäller det istället att hjälpa branschens
2588 aktörer, ge dem morötter att fortsätta det pågående omställningsarbetet.
- 2589 Distriktsstyrelsen föreslår stämman besluta:
- 2590 Att instämma med motionens intentioner.
- 2591 Mötet biföll distriktsstyrelsens yrkande.
- 2592

2593 Kommitté 2 - Miljö, klimat

2594 2.11 Flygutsläpp

2595 *Gustaf Forsberg, Enköping Uppsala län*

2596

2597 Flyget står för en signifikant andel av alla utsläpp som orsakas av svenskarna. Mängden
2598 flygresor har en lång period ökat och förutses fortsätta att öka kraftigt, även om den minskat i
2599 år, troligen temporärt, och kraftiga utbyggnader av flygkapaciteten planeras t.ex. på Arlanda.
2600 Flygets utsläpp äger dessutom till stor del rum på hög höjd i atmosfären där de gör ännu större
2601 skada än i marknivå. Därför är det mycket viktigt att kraftigt minska flygets utsläpp.

2602 Genom dagens regelverk, t.ex. Chicagokonventionen, har vi svårt att ställa vissa miljökrav på
2603 det befintliga internationella flyget. Dock måste vi arbeta för förändringar så att vi kan kräva
2604 samma reduktion av utsläpp på flyget som vi ställer på övriga samhället. För att inte
2605 möjligheterna att klara det skall raderas genom utbyggnad av flygplatsernas kapacitet måste
2606 ökningar av utsläppen från utökad flygkapacitet elimineras. Utan att komma i konflikt med
2607 internationella regelverk borde man kunna ställa hårdare krav på såväl inrikesflyget som det
2608 internationella flyget då det handlar om villkoren för att godkänna utbyggnad av kapacitet på
2609 svenska flygplatser. Där är vi inte beroende av Chicagokonventionen och är i vår fulla rätt att
2610 inte godkänna utbyggnad som inte uppfyller högt ställda miljökrav. Samtidigt bör man arbeta
2611 för en förändring av Chicagokonventionen för möjligheten att införa styrmedel för att sänka
2612 det internationella flygets utsläpp. Då skulle man till exempel kunna beskatta utsläppen från
2613 flyget eller inkludera flyget i EU i ETS, systemet för utsläppskvoter och reduktionsplikt.

2614

2615 Jag/vi föreslår partistämman besluta

2616 att flygets utsläppstakt skall minska i samma takt som den utsläppsminskningstakt som
2617 beslutas för övriga samhället för att klara fossilfrihet i Sverige 2040. Detta skall gälla alla
2618 tankningar som sker i Sverige, även för utrikesflyg.

2619 att ökningar av flygplatsernas flygkapacitet i förhållande till 2018 års nivå endast ges tillstånd
2620 om trafikökningarna bidrar till 0 (noll) kg nettoutsläpp av CO₂.

2621 att de medel som står till buds för att uppnå detta är i första hand fossilfria energilösningar och
2622 i andra hand, och upp till en viss nivå, klimatkompensation.

2623 att Chicagokonventionen förändras för att möjliggöra användandet av styrmedel för att
2624 minska det internationella flygets utsläpp.

2625

2626 **Distriktets yttrande**

2627 Distriktsstyrelsens yttrande och förslag till beslut:

2628 Vi konsumenter blir allt mer miljömedvetna, inte minst när det gäller transporter. Det är
2629 flygbranschen mycket väl medvetna om. För flygbranschen liksom många andra branscher är
2630 klimatomställningen en överlevnadsfråga.

Kommitté 2 Miljö och klimat

- 2631 Flera aktörer har redan presenterat långtgående förslag till klimatmål och åtgärder för att
2632 minska sin klimatpåverkan. Swedavias mål är till exempel ett fossilfritt inrikesflyg till 2030.
2633 Flera nordiska flygbolag, som BRA, SAS och Norwegian, har som mål att halvera sin
2634 klimatpåverkan till 2030. Här gäller det att hjälpa branschens aktörer, ge dem morötter att
2635 fortsätta det pågående omställningsarbetet.
- 2636 Centerpartiet vill se en obligatorisk inblandning av förnybart i flygbränsle för inledningsvis
2637 alla flyg som lyfter från svenska flygplatser. Vi vill se ett system som är igång redan under
2638 pågående mandatperiod.
- 2639 Effektiva styrmedel är viktiga verktyg för att komma åt negativ klimatpåverkan. Grön
2640 skatteväxling är något Centerpartiet förespråkar. Centerpartiet sa nej till den flygskatt som
2641 regeringen föreslog då den inte skapade några incitament hos flygbolagen att använda mer
2642 förnybart bränsle, eftersom den slog lika hårt oavsett inblandning av biobränsle.
- 2643 I regeringens egen utredning om en flygskatt beräknas det att utsläppen kommer att minska
2644 med ungefär lika mycket som vägtrafiken släpper ut under två dygn, cirka två promille av
2645 Sveriges totala utsläpp. Genom att satsa på en flygskatt som man på förhand vet är ineffektiv
2646 så riskerar man också att förlora tid i klimatomställningen av flyget. Resenärerna straffas, utan
2647 att klimatet gynnas.
- 2648 När det gäller förändringen av Chicagoöverenskommelsen kan Sverige endast vara
2649 pådrivande för en snabbare klimatomställning för flygbranschen. Att Sverige går före genom
2650 att skapa ett system där obligatorisk inblandning av förnybart i flygbränslet är ett sätt.
- 2651 Distriktsstyrelsen föreslår stämman besluta:
- 2652 Att instämma med motionens intentioner.
- 2653 Mötet biföll distriktsstyrelsens yrkande.
- 2654

2655 Kommitté 2 - Miljö, klimat

2656 2.12 Biodrivmedel i Sverige

2657 *Gustaf Forsberg, Enköping*

2658

2659 Elbilar kommer troligen att dominera privatbilismen på längre sikt. De är dock dyra idag och
2660 deras tillverkning är än så länge långt ifrån miljövänlig eller klimatneutral och långt från all el
2661 för driften är förnybar. Biodrivmedel från skog, åkermark och avfall har en betydligt bättre
2662 klimatprofil än de fossila drivmedlen och flera typer finns tillgängliga idag för både bensin-
2663 och dieselmotorer. De är viktiga för att snabbt reducera utsläpp av växthusgaser från
2664 befintliga fordon och en viktig framtidslösning för tunga transporter, arbetsmaskiner och flyg.
2665 Att få fram biodrivmedel till bensinbilar har blivit ännu viktigare nu då debatten om
2666 kväveoxidutsläpp från dieslbilar lett till en kraftigt ökad försäljning av bensinbilar som har
2667 betydligt sämre klimatprofil.

2668 Om man i Frankrike hade haft stora volymer med biodrivmedel till konkurrenskraftigt pris att
2669 erbjuda som alternativ när man höjde skatterna på bensin och diesel i höstas hade inte de med
2670 minst inkomst drabbats på samma sätt. Resultatet blev istället att människor på landsbygden
2671 med låga inkomster agerar emot klimatomställningen för att de inte har råd med de elbilar den
2672 franska regeringen vill gynna med skatterna. Detta är en utveckling vi inte vill se i Sverige.
2673 Istället bör vi se till att det snabbt kommer fram förnybara alternativ till konkurrenskraftigt
2674 pris till den befintliga fordonsflottan.

2675 För att kunna täcka kortsiktiga och långsiktiga behov av biodrivmedel krävs en kraftigt ökad
2676 produktionskapacitet. För att det skall bli möjligt krävs en tillräcklig efterfrågan, långsiktig
2677 lönsamhet för producenten och stabila villkor.

2678

2679 Jag/vi föreslår partistämman besluta

2680 Att en grön skatteväxling skall genomföras där höjd koldioxidskatt på bensin och diesel för
2681 både företag och privatpersoner används för att finansiera en statlig rabatt på rena eller
2682 högvärdiga biodrivmedel. Rabatten på biodrivmedlet skall trappas ned till privatbilister i takt
2683 med att fordonsflottan blir elektrifierad, för att i högre grad göra biodrivmedlen tillgängliga
2684 för tung trafik, arbetsmaskiner och flyg.

2685 Att rabatten på biodrivmedel skall differentieras beroende på respektive biobränsles klimat-
2686 och miljöavtryck.

2687 Att den sk.pumplagen skall breddas så att alla mackar från en viss storlek skall åläggas att ha
2688 pumpar för biobaserade drivmedel för både bensin- och dieselfordon, och till både tunga och
2689 lätta fordon.

2690 Att fossila drivmedel i personbilar skall förbjudas från 2030. Genom detta krav skall det
2691 fortfarande tillåtas att sälja bilar med förbränningsmotorer efter 2030 men de får då bara
2692 drivas med förnyelsebara bränslen.

Kommitté 2 Miljö och klimat

2693 Att förutsättningarna för konkurrenskraftig inhemsk produktion av biodrivmedel bör utredas
2694 för att ta fram konkreta förslag till bättre förutsättningar och detta bör följas upp i
2695 reduktionspliktens kontrollstationer vartannat år.

2696 Att offentliga upphandlingar av transporter och biodrivmedel bör anpassas så att man ställer
2697 samma miljökrav som gäller för svensk produktion för alla biodrivmedel.

2698 Att sträva efter att dessa punkter överenskomms över blockgränsen, för att skapa långsiktig
2699 trygghet för investeringar i produktion av biodrivmedel.

2700

2701 **Distriktets yttrande**

2702 Distriktsstyrelsens yttrande och förslag till beslut:

2703 Motionären tar upp viktiga frågeställningar för den omställningen till fossilfri fordonstrafik.

2704 Att med styrmedel öka den inhemska produktionen av Biobränsle är inte bara viktig för
2705 omställningen utan även viktig för Sveriges krisförsörjning. Att inte förbjuda tekniker som tex
2706 förbränningsmotorer som faktiskt kan gå på förnyelsebara bränslen som biogas, HVO, Fame
2707 och etanol är också viktigt för våra framtida transporter. Att det krävs långsiktiga beslut, över
2708 blockgränserna, är också en viktig synpunkt för att företag och organisationer ska våga
2709 investera.

2710 Distriktsstyrelsen yrkade på

2711 att bifalla motionen

2712 Birgitta Johansson yrkade på

2713 att avslå motionens första att-sats

2714 Mötet biföll distriktsstyrelsens yrkande.

2715 Birgitta Johansson och Gerd Carlsson reserverade sig till förmån för att avslå motionens första
2716 att-sats.

2717

2718 Kommitté 2 - Miljö, klimat

2719 2.13 Biodrivmedel i Sverige

2720 *Stefan Björnmalm, Trosabygdens Centerkrets Sörmland*

2721

2722 Sverige har höga målsättningar vad gäller reduktion av koldioxidutsläpp från trafiken,
2723 exempelvis fossilfri fordonsflotta 2030. Utan massiv introduktion av biobränslen kommer
2724 detta inte att ske. EU-kommissionen medger idag skattebefrielse för biodrivmedel inom det så
2725 kallade statsstödsystemet. Det nuvarande systemet löper inom ramen för
2726 miljöstödsriktlinjerna, som verkat sedan 2014 och är i kraft tom 2020. Vad som händer efter
2727 2020 är en öppen fråga. Sverige har som bekant utomordentliga förutsättningar att producera
2728 biodrivmedel i stor skala som omedelbart kan ersätta fossil bensin och diesel. För att
2729 investeringar i produktion och infrastruktur skall ske, är långsiktiga ramar för beskattningen
2730 av biodrivmedel nödvändiga. Med sådana på plats ges investerare hållbara spelregler, som i
2731 sin tur möjliggör nödvändiga investeringar. EU har hittills visat ett svalt intresse för
2732 biobränslen och dess utökade användning, och jag menar att vi nu inte längre kan vänta på
2733 EU, utan Sverige måste agera oberoende av vad EU nu än kommer fram till om vad som skall
2734 hända efter 2020. Därför föreslår jag att Centerpartiet verkar för att biodrivmedel skall
2735 fortsätta vara skattebefriade i Sverige efter 2020 och vidhåller detta, även om det står i strid
2736 med eventuella nya miljöstödsriktlinjer. Klimatet väntar som bekant inte, inte ens på EU.

2737

2738 Jag/vi föreslår partistämman besluta

2739 att Centerpartiet verkar för att biodrivmedel skall fortsätta vara skattebefriade i Sverige efter
2740 2020 och vidhåller detta, även om det står i strid med eventuella nya miljöstödsriktlinjer.

2741

2742 **Distriktets yttrande**

2743 Motionären pekar på svårigheten att nå målen när det gäller reduktionen av koldioxidutsläpp.
2744 Motionären anser att det krävs en stor mängd biobränslen för att målet om en fossilfri
2745 fordonsflotta 2030 ska kunna bli verklighet.

2746 Idag är det möjligt att skattebefria dessa produkter även ur ett EU perspektiv, men det är inte
2747 säkert att det kommer vara så efter 2020.

2748 EU hänger inte med Sverige i synen på biobränslen men motionären ser att det är ett måste att
2749 Sverige går före, även om det i framtiden kommer bryta mot EU:s direktiv.

2750 Distriktsstyrelsen anser att det är en angelägen fråga att nå den fossilfria fordonsflottan till
2751 2030 och ser behovet att Sverige går före i denna fråga.

2752 Distriktsstyrelsen förslag till beslut:

2753 Motionären pekar på svårigheten att nå målen när det gäller reduktionen av koldioxidutsläpp.
2754 Motionären anser att det krävs en stor mängd biobränslen för att målet om en fossilfri
2755 fordonsflotta 2030 ska kunna bli verklighet.

Kommitté 2

Miljö och klimat

- 2756 Idag är det möjligt att skattebefria dessa produkter även ur ett EU perspektiv, men det är inte
2757 säkert att det kommer vara så efter 2020.
- 2758 EU hänger inte med Sverige i synen på biobränslen men motionären ser att det är ett måste att
2759 Sverige går före, även om det i framtiden kommer bryta mot EU:s direktiv.
- 2760 Distriktsstyrelsen anser att det är en angelägen fråga att nå den fossilfria fordonsflottan till
2761 2030 och ser behovet att Sverige går före i denna fråga.
- 2762 Distriktsstyrelsen förslag till beslut:
- 2763 Bifall till motionen
- 2764 Distriktsstämman beslutar
- 2765 Bifall till motionen
- 2766

2767 Kommitté 2 - Miljö, klimat

2768 2.14 Biodrivmedel i Sverige

2769 *Anna-Maja Roos, Rättviks-kretsen Dalarna*

2770

2771 Bio-drivmedel är fordonsbränslen som produceras från förnybar biomassa. Om vi ska nå
2772 målet med en fordonsflotta som är oberoende av fossila drivmedel 2030, är det nödvändigt att
2773 vi ökar produktionen av bio-drivmedel i Sverige. Det snabbaste alternativet att nå en fossilfri
2774 fordonsflotta är att så fort som möjligt fasa ut de fossila drivmedlen och ersätta dem med bio-
2775 drivmedel. För det behövs en ökad produktion av bio-drivmedel. Det är ett stort problem och
2776 inte acceptabelt att vi importerar hela 85 % av de biodrivmedel som vi använder i dag och att
2777 endast 15 % produceras i Sverige. De importerade biodrivmedlen består ofta av rest- och
2778 avfallsråvaror, bland annat palmolja, och kommer i huvudsak från Indonesien och Malaysia.
2779 Det är inte rimligt att vi baserar tillgången av bio-drivmedel på en så stor del import. Därför är
2780 det bråttom och absolut nödvändigt att vi i Sverige möjliggör att fler anläggningar skapas för
2781 en ökad produktion av inhemska bio-drivmedel till våra fordon. Det mest effektiva och
2782 realistiska alternativet är att öka produktionen av gröna drivmedel, baserad på skogsråvara.
2783 Det är ett mycket bättre alternativ än importerade bio-drivmedel baserade på palmolja.

2784

2785 Jag/vi föreslår partistämman besluta

2786 att uppdra till partistyrelsen att snarast ta fram mål, strategi och handlingsplan för att öka
2787 produktionen av biodrivmedel i Sverige och då främst HVO

2788 att styrmedel skapas med möjlighet till att subventionera produktionen av biodrivmedel, vilket
2789 skulle stimulera fler att framställa bioenergi i Sverige

2790

2791 **Distriktets yttrande**

2792 Det är inte rimligt att vi importerar så stor del av biodrivmedelsproduktionen i Sverige när vi
2793 lever i ett land med mycket stor möjlighet att framställa inhemska biodrivmedel. Att den
2794 importerade mängden biodrivmedel innehåller stora delar av PFAD (Palm Fatty Acid
2795 Distillate) vilket är en biprodukt från palmoljeproduktion, är omdiskuterat. Om Sverige
2796 istället för att subventionera konsumtion, som gynnar import, skulle subventionera inhemska
2797 produktion så skulle jobb skapas i landet och det skulle också vara bra ur en säkerhetspolitisk
2798 synpunkt.

2799 Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman besluta

2800 att bifalla motionen

2801 Centerpartiet Dalarnas distriktsstämma beslutade

2802 att bifalla motionen

2803 Kommitté 2 - Miljö, klimat

2.15 Biodrivmedel i Sverige

Johan Jonsson, Emmaboda Kalmar län

2806

2807 Sverige är ett stort och i stora delar ett glest befolkat land, medan det i andra delar är
2808 tätbefolkat. Detta leder till vitt skilda möjligheter att bygga ut och drifva kollektivtrafik.

2809 I vissa områden är redan idag kollektivtrafiken väl utbyggd, men människor väljer ändå att
2810 ta sin egna bil framför att åka kollektivt. I andra områden är bilen det enda rimliga alternativet
2811 och ibland det enda alternativet.

2812 För att minska vår klimatpåverkan så måste vi totalt sett minska vårt bilåkande och/eller köra
2813 bilarna på förnybara drivmedel. Samtidigt är det inte rimligt att den som valt att bo där det
2814 inte finns någon kollektivtrafik (eller nästan ingen kollektivtrafik) och som inte har råd med
2815 en nyare (miljövänligare) bil, ska behöva skattas så högt att man kanske väljer att flytta.

2816 Ett sätt att premiera kollektivt åkande, där det är möjligt, är att höja koldioxidskatten (på
2817 bensin och diesel), samtidigt som detta skulle få oerhört negativa konsekvenser i andra delar
2818 av Sverige.

2819 Jag föreslår därför att man differentiera skatten. Hur den ska differentieras får man utreda,
2820 men nedan ges två exempel på hur man eventuellt skulle kunna göra.

2821 Exempel 1:

2822 Område 1: Höjd skatt med $3 \cdot x$ kronor/liter (exempelvis Sveriges tre storstadsområden)

2823 Område 2: Höjd skatt med $2 \cdot x$ kronor/liter (exempelvis områden nära de tre
2824 storstadsområdena)

2825 Område 3: Höjd skatt med x kronor/liter (övriga större städer)

2826 Område 4: Oförändrad skatt (exempelvis medelstora städer och områden utanför större städer)

2827 Område 5: Sänkt skatt med x kronor/liter (områden utanför område 4)

2828 Område 6: Sänkt skatt med $2 \cdot x$ kronor/liter (övrig landsbygd)

2829 Område 7: Sänkt skatt med $3 \cdot x$ kronor/liter (glesbygd)

2830 Exempel 2:

2831 Sänkt skatt med y kronor/liter i glesbygd.

2832 Som alla förstår så finns det massor av olika sätt att differentiera skatten på. Jag vill inte påstå
2833 att det ena är bättre än det andra, men jag tror att det vore klokt att på något sätt differentiera
2834 skatten om vi vill att hela Sverige ska leva.

2835

2836 Jag/vi föreslår partistämman besluta

2837 att Centerpartiet ska verka för en differentierad koldioxidskatt på icke förnybara drivmedel,
2838 beroende på vart i landet de säljs

2839

2840 **Distriktets yttrande**

2841 Utan tvekan är klimatomställning som följd av allt för stora utsläpp av klimatpåverkande
2842 gaser från förbränning av fossila bränslen mänsklighetens störa utmaning. I Sverige har vi i
2843 bred politisk majoritet, endast Sd står utanför, lagstiftat i en klimatlag som innebär att de
2844 klimatpåverkande utsläppen från transporter till år 2030 skall minska med 70% jämfört med
2845 vad de var år 2010. Detta åtagande mobiliserar svensk industri och transportnäring. Mot detta
2846 kan invändas att endast en ringa del av de globala utsläppen kommer från utsläpp alstrade i
2847 vårt land. Men mot det kan man ställa att 97% av de fordonshytter som för Scantias räkning
2848 tillverkas i Oskarshamn går på export ut ur landet. Sverige är två av världens främsta
2849 fordonstillverkares hemmamarknad. Sverige är en i hög grad exportberoende nation.
2850 Klimatutmaningen är global och den som bejakar smarta lösningar har en global marknad att
2851 försörja med smart teknik. Effekterna av klimatomställningen är dock lokal och utan tvekan är
2852 förra sommarens värmerekord och innevarande säongs problem med grundvattenförsörjning
2853 ett uttryck för detta.

2854 Motionären tar upp de olika förutsättningar som råder i vårt land för att nyttja kollektivtrafik
2855 och föreslår mot bakgrund av detta ett differentierat uttag av skatt på CO₂.

2856 Inom ramen för Januariavtalet har Centerpartiet gjort upp om en rad åtgärder i syfte att ställa
2857 om till en mera klimatsmart transportsektor med bibehållande av förutsättningar att leva och
2858 bo i hela landet.

2859 Utveckla och effektivisera klimatinvesteringsprogrammen. All relevant lagstiftning ses över
2860 så att det klimatpolitiska ramverket får genomslag

2861 Fossilfri laddning och tankning ska möjliggöras genom att infrastrukturen byggs ut. Investera
2862 i produktion och distribution av biogas.

2863 Dagens eurovinjettaavgift för godstransporter ska behållas så länge som möjligt. (i stället för
2864 en avståndsbaserad vägslitagaavgift, km skatt) Ett nytt miljöstyrande system ska utredas.

2865 Inför ett avståndsbaserat och färdmedelsberoende reseavdrag

2866 Ovanstående i syfte att möjliggöra klimatsmarta resor och transporter oavsett människor och
2867 verksamhet är belägna i stora städer eller i landets landsbygder.

2868 Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman besluta

2869 Att avstyrka motionen

2870 Distriktsstämman beslutade:

2871 att bifalla distriktsstyrelsens förslag

2872

2873 Kommitté 2 - Miljö, klimat

2874 2.16 Biodrivmedel i Sverige

2875 *Fredrik Jarl, Gagnefs kommunkrets Dalarna*

2876

2877 Omställningen till en fossilfri fordonsflotta är viktigt för att Sverige ska nå de klimatmål som
2878 har satts upp. Vägen dit är knappast enkel eller enfilig. Det krävs många olika insatser, men
2879 också en större tydighet och stabilitet för att skapa en trygghet för de som investerar i
2880 produktion av förnyelsebara bränslen. HVO har en stor potential i det här sammanhanget.
2881 Såväl som rent biodrivmedel, HVO100, och som hög- eller låginblandat i ordinärt tillverkad
2882 diesel. Detta eftersom dieselmotorer kan drivas på detta bränsle, med betydligt lägre
2883 klimatpåverkan. Därför behöver vi stimulera inhemsk produktion av HVO. Det finns möjlighet
2884 att använda såväl spillråvara från skogen som slaktavfall för att producera HVO, men i
2885 Sverige ligger vi efter många andra länder och tvingas därför att importera
2886 HVO. Reduktionsplikten behöver också förändras så att rena eller höginblandade
2887 biodrivmedel – såsom exempelvis HVO100 och E85 – räknas in i underlaget för
2888 reduktionsplikten. Risken är annars stor att det blir brist på de rena biodrivmedlen eftersom
2889 det kommer att prioriteras att uppnå låginblandningen för att på så sätt undvika
2890 sanktionsavgifter. Det viktigaste måste vara att öka klimateffektiviteten för att på så sätt
2891 förbättra förutsättningarna för att nå klimatmålen.

2892

2893 Jag/vi föreslår partistämman besluta

2894 att Centerpartiet verkar för att stimulera den inhemska produktionen av HVO.

2895 att förändra reduktionsplikten så att även rena eller höginblandade biodrivmedel räknas in i
2896 underlaget för reduktionsplikten.

2897

2898 **Distriktets yttrande**

2899 Det är inte rimligt att vi importerar så stor del av biodrivmedelsproduktionen i Sverige när vi
2900 lever i ett land med mycket stor möjlighet att framställa inhemska biodrivmedel. Att den
2901 importerade mängden biodrivmedel innehåller stora delar av PFAD (Palm Fatty Acid
2902 Distillate) vilket är en biprodukt från palmolja-produktion, är omdiskuterat. Om Sverige
2903 istället för att subventionera konsumtion, som gynnar import, skulle subventionera inhemsk
2904 produktion så skulle jobb skapas i landet och det skulle också vara bra ur en säkerhetspolitisk
2905 synpunkt.

2906 Att rena eller höginblandade biodrivmedel räknas in i underlaget för reduktionsplikten är
2907 logiskt för att förbättra förutsättningarna att nå klimatmålen.

2908 Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman besluta

2909 att bifalla motionen

2910 Centerpartiet Dalarnas distriktsstämma beslutade

Kommitté 2
Miljö och klimat

2911 att bifalla motionen

2912

2913 Kommitté 2 - Miljö, klimat

2914 2.17 Kärnkraft

2915 *Anders Danielsson, Kristdala, Oskarshamns kommun*

2916

2917 Centerpartiet har varit starkt emot kärnkraft. Ny kärnkraftsteknik har inte den problematiken
2918 som den gamla har. För att klara energiförsörjning på ett skonsamt sätt bör vi vara
2919 pragmatiska till ny teknik för att klara energiförsörjningen.

2920

2921 Jag/vi föreslår partistämman besluta

2922 att bejaka utvecklingen av fjärde generationens kärnkraft.

2923

2924 **Distriktets yttrande**

2925 Centerpartiets inställning till kärnkraften är väl känd. Den är en energikälla som är storskalig,
2926 dyr och osäker. Det finns stora miljöproblem förknippade med uranbrytning, risker för
2927 olyckor och slutförvar.

2928 Genom Alliansregeringens energiöverenskommelse 2009, och i överenskommelsen med
2929 regeringen 2016 har Centerpartiet fått igenom att kärnkraften inte ska få statligt stöd, varken
2930 direkt eller indirekt. Sverige ska inte ha fler reaktorer och det ska få inte byggas någon ny
2931 kärnkraft utanför de platser där det redan finns kärnkraft. Kärnkraften ska stå för sina egna
2932 kostnader. Distriktsstyrelsen kan inte finna skäl för att bejaka utvecklingen av fjärde
2933 generationens kärnkraft.

2934 Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman besluta

2935 Att avstyrka motionen.

2936 Distriktsstämman beslutade:

2937 att bifalla distriktsstyrelsens förslag

2938

2939 Kommitté 2 - Miljö, klimat

2940 2.18 Kärnkraft

2941 *Lars Thomasson Upplands-Bro, Stockholms län*

2942

2943 Centerpartiet har historiskt sett förknippats med kärnkraftsmotstånd. Dock har vi nu en
2944 situation där det inte råder något som helst tvivel om att global uppvärmning hotar hela
2945 planetens framtid. Att inte klara 1,5 gradersmålet vore förödande. Temperaturökningar på två
2946 grader och däröver vore extremt förödande.

2947 Att i det läget förorda avveckling av kärnkraft är fel. Det är inte kärnkraft ELLER
2948 förnyelsebara energikällor. Det är kärnkraft/förnyelsebara energikällor ELLER fossilbaserad
2949 energi.

2950 Tysklands omtalade energiomvandling, energiewende, har problem och beroendet av
2951 fossilbaserad energi är fortfarande stort där. I Sverige står kärnkraften för 40 procent av
2952 elproduktionen. Man kan starkt ifrågasätta möjligheten i att avveckla nästan hälften av källan
2953 till all elproduktion i Sverige på endast 20 år. Idag står vindkraften endast för 11 procent av
2954 den totala produktionen.

2955 Globalt räknar Internationella energioorganisationen IEA, med att dagens kärnkraftskapacitet
2956 på 396 gigawatt elektrisk effekt måste öka till 930 gigawatt fram till år 2050 för att jorden ska
2957 klara av att hålla den globala uppvärmningen under två grader.

2958 Kärnkraften har med rätta kritiserats för att vara dyr och farlig. Den kärnkraft som
2959 utvecklades och togs i bruk på mellan 1960 och 1980, lättvattenreaktorer, är såväl
2960 energiineffektiv som osäker. Varav det senaste besannats vid olika tillfällen, senast i Japan
2961 2011.

2962 Runt hörnet kommer nu den så kallade fjärde generationens kärnkraft. Det handlar om olika
2963 typer av mer energieffektiva reaktorer med följande gemensamt:

2964 Inte lämnar efter sig långlivat avfall.

2965 Utformas så att det inte kan orsaka olyckor med allvarliga konsekvenser.

2966 Ekonomiskt konkurrenskraftiga gentemot dagens kärnkraft och andra energislag.

2967 Bränslecykeln utformas så att det blir ointressant att avleda klyvbart material för
2968 vapentillverkning.

2969 Kraven på fjärde generationens kärnkraft innebär att reaktorerna ska producera mer bränsle än
2970 de förbrukar samtidigt som de långlivade ämnen som uppstår i reaktorn under drift förstörs.

2971 Ett svenskt företag som utvecklar den nya tekniken är Blykalla reaktorer, en avknoppning från
2972 KTH, med siktet inställt på att ha en blykyld kommersiellt gångbar reaktor i drift i norra
2973 Kanada i mitten av 20-talet.

Kommitté 2 Miljö och klimat

- 2974 Det är viktigt för Centerpartiet att lossa sitt känslomässiga motstånd mot kärnkraft för att inse
2975 att det står ny teknik runt hörnet. Man kan inte se den nya tekniken på samma sätt som
2976 reaktorer från 70-talet.
- 2977 Ingen skulle ju idag sätta sina barn i en Volvo från 1973, utan airbags, utan låsningsfria
2978 bromsar, utan fästen för barnbilstolar och köra ut i rusningstrafiken.
- 2979 Vi måste inse att boven är koldioxidutsläppen och istället välkomna samtliga
2980 koldioxidneutrala energikällor, oavsett vilka, så länge de uppfyller högt ställda säkerhetskrav.
- 2981 Därför bör Centerpartiet överge sitt kärnkraftsmotstånd och omfamna all energiproduktion
2982 som på ett säkert sätt kan bidra till att planeten klarar klimatmålen. Det betyder att det inte ska
2983 finnas någon form av bortre parantes för kärnkraften. Det betyder att också att det måste vara
2984 fritt för envar som vill bedriva kärnkraftsbaserad energiproduktion i Sverige att göra så, under
2985 förutsättning att högt säkerhetskrav möts.
- 2986
- 2987 Jag/vi föreslår partistämman besluta
- 2988 att Centerpartiet förordar att kärnkraft kommer att vara en del av Sveriges energiproduktion
2989 för överskådlig framtid
- 2990 att det ska råda etableringsfrihet för kärnkraft i Sverige för reaktorer som möter högt ställda
2991 säkerhetskrav
- 2992 att kärnkraften ska bära sina egna kostnader
- 2993
- 2994 **Distriktets yttrande**
- 2995 1 Avslag
- 2996 2 Avslag
- 2997 3 Bifall
- 2998 Johan Krogh, Christine Lorne och Robert Steffens, reserverar sig beträffande motion 667 till
2999 förmån för bifall av motionen i dess helhet
- 3000 Alexi Strandberg, Nacka, reserverar sig beträffande motion 667, att-sats 1 och 2
- 3001

3002 Kommitté 2 - Miljö, klimat

3003 2.19 Vindkraft

3004 *Karin Jonsson Norrköpings C-krets, Östergötland.*

3005

3006 Sveriges riksdag har beslutat om både klimatmål och en klimatlag. Kortfattat kan man säga att
3007 senast år 2045 ska Sverige inte ha några nettoutsläpp av växthusgaser till atmosfären, för att
3008 därefter uppnå negativa utsläpp. För att klara de uppsatta klimatmålen behöver mycket ställas
3009 om inom både energi- och drivmedelssektorn. Vindkraftsetableringar prövas idag både via
3010 miljöbalken och via plan- och bygglagen. Det är strikta prövningar inom alla områden. Den
3011 enda prövning som dock inte ingår i en vindkraftsetablering är om anläggningen bidrar till att
3012 klimatmålen kan uppnås!

3013 Idag görs ingen samlad bedömning där klimatnyttan vägs in i den totala bedömningen av
3014 etableringen. Det vore mer rimligt att prövande myndighet måste göra en sammantagen
3015 bedömning där ev negativa inverkan på natur och miljö ska vägas mot vindkraftens totala
3016 miljöfördelar i form förnybar energi. Det är ju faktiskt de miljövänliga energikällorna som
3017 möjliggör att de totala skadorna i naturen minskar och att Sverige kan uppnå de klimatmål
3018 som riksdagen har beslutat om.

3019 Vid en sammantagen bedömning kan det mycket väl bli så att de positiva resultat som
3020 vindkraften bidrar med rent miljömässigt faktiskt överstiger de nackdelar som kan finnas. Det
3021 känns ju helt orimligt att de förnybara energikällorna ska ses som miljöbovar när de
3022 egentligen är till för att rädda miljön!

3023

3024 Jag/vi föreslår partistämman besluta

3025 att riksdagens klimatmål också ska ingå i en sammantagen bedömning när
3026 vindkraftsetableringar prövas.

3027

3028 **Distriktets yttrande**

3029 Distriktsstyrelsen yttrande

3030 Distriktsstyrelsen anser att detta är viktigt när man ställer utbyggnad av förnyelsebar energi
3031 mot andra riksintressen.

3032 Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman besluta att bifalla motionen.

3033 Distriktsstämmans beslut

3034 Stämman beslutade enligt distriktsstyrelsens förslag.

3035

3036 Kommitté 2 - Miljö, klimat

3037 2.20 Vindkraft

3038 *Karin Jonsson Norrköpings centerkrets, Östergötland.*

3039

3040 Sverige har tydliga klimatmål och en utbyggnad av vindkraften är nödvändig. För att klara
3041 uppsatta klimatmål behöver vindkraften ges möjligheter att utvecklas inte bara i glesa
3042 områden utan också i tätbebyggda områden där elförbrukningen som regel också är som
3043 störst.

3044 Runt om i landet prövas etableringen av vindkraft som också ofta möts av stort motstånd
3045 bland boende. Dagens riktvärden för bl a buller och skyddsavstånd gör att vindkraften ofta
3046 prövas i landsbygds- och skärgårdsområden som är glest befolkade och i jungfrulig mark.
3047 Ofta hindras också etableringen i dessa områden p g a höga naturvärden och närheten till hav
3048 och obruten kust.

3049 Om man reser runt om i Europa, t ex i Tyskland, så är placeringen av vindkraft mycket vanlig
3050 både ute i glesa områden men också vid redan bullerstörda områden. Vindkraft ses ofta precis
3051 intill motorvägar eller vid industriområden som redan är bullerstörda och marken är redan
3052 ianspråktagen. Vid dessa områden finns ofta också en naturlig infrastruktur redan uppbyggd i
3053 form av vägar och kanske även elkabelförsörjning vilket underlättar byggnationen betydligt.
3054 Man behöver kanske inte bygga nya vägar eller gå in i jungfrulig terräng och
3055 etableringskostnaderna kan hållas nere. Motståndet mot vindkraften torde också minska
3056 betydligt om etableringen mera sker i redan bullerutsatta områden. Buller från vägar
3057 överröstar vindkraftens ev ljudstörning.

3058 Sverige behöver ha en mer generös tillståndsgivning som tillåter etablering av vindkraft
3059 såsom också är vanligt i andra länder. Kommunernas lokala kompetens bör också tas tillvara
3060 genom att i översiktsplaner peka ut lämpliga områden för vindkraft intill industriområden och
3061 redan bullerstörda områden, t ex längs järnvägar och trafikleder.

3062

3063 Jag/vi föreslår partistämman besluta

3064 att gällande rekommendationer ska ses över så att vindkraft med fördel lättare kan etableras i
3065 redan ianspråktaga och bullerutsatta områden.

3066

3067 **Distriktets yttrande**

3068 Distriktsstyrelsen yttrande

3069 Distriktsstyrelsen anser att detta är en viktig fråga för att underlätta för kommunala planer och
3070 beslut.

3071 Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman besluta att bifalla motionen.

3072 Distriktsstämmans beslut

Kommitté 2
Miljö och klimat

3073 Stämman beslutade enligt distriktsstyrelsens förslag.

3074

3075 Kommitté 2 - Miljö, klimat

3076 2.21 Vindkraft

3077 *Henrik Malmberg, Malmö*

3078

3079 I många länder i Europa byggs både land- och havsbaserade vindkraftsanläggningar.
3080 Utvecklingen i respektive land drivs dels av fysiska förhållanden och av regeringsstyrda
3081 incitament.

3082 Denna kraftiga utbyggnad har i Sverige inneburit att det under 2019 kommer att produceras
3083 nästan 22 TWh elektricitet från vindkraft. Redan 2022 kommer produktionen vara över 30
3084 TWh och detta skall jämföras med den årliga produktionen från vattenkraft och kärnkraft som
3085 är cirka 60 TWh vardera.

3086 I Sverige har nästan all utbyggnad hittills skett i form av landbaserade vindkraftsanläggningar.
3087 Detta kan tyckas förvånande med tanke på de till synes mycket goda förutsättningar som
3088 Sverige har för havsbaserade anläggningar i form av innanhavet Östersjöns skyddade
3089 förhållanden. I korthet är Östersjön en mycket lämplig plats att bygga havsbaserad vindkraft
3090 på grund av lägre extremvindar, lugnare vågförhållanden, inget tidvatten, lägre salthalt och
3091 goda anslutningsmöjligheter och många hamnar.

3092 Ett flertal uppförda anläggningar i Östersjön har visat att de grundläggande förutsättningarna
3093 finns. I jämförelse med den kraftiga utveckling som just nu pågår i brittiska, tyska och danska
3094 vatten, är det svårt att förstå varför inte också Östersjön är föremål för samma exploatering.

3095 Denna skillnaden kan såklart bero på att lönsamheten för anläggningar i Östersjön helt enkelt
3096 är för dålig. Till skillnad från i andra länder finns det inget separat stödsystem för havsbaserad
3097 vindkraft i Sverige. Det svenska elcertifikatssystemet ger samma ersättning per producerad
3098 mängd energi producerad till havs som på land.

3099 Ett lämpligt sätt att avgöra hur stora subventioner som behövs för att havsbaserade
3100 vindkraftsanläggningar i Östersjön skall kunna byggas, är att genomföra upphandling på
3101 samma sätt som i Danmark. I Danmark genomför Energistyrelsen projektspecifika
3102 upphandlingar för utpekade områden, där anläggningens storlek är förutbestämd och där
3103 Energistyrelsen ombesörjer att elanslutningen byggs till platsen. I upphandlingen bjuder de
3104 aktörer som vill uppföra anläggningen på subventionsnivån och det lägsta budet vinner. Till
3105 exempel vann svenska Vattenfall upphandlingen om att bygga en vindkraftspark på totalt 600
3106 MW på den danska sidan av området Kriegers Flak. Det vinnande budet var 49,9 EUR/MWh.
3107 I det danska systemet betalas subventionen ut under 20 år.

3108 Fördelen med det danska systemet, till skillnad från ett mer generellt stöd för havsbaserad
3109 vindkraft, är att subventionerna anpassas efter teknikutvecklingen och efter varje specifik
3110 anläggning.

3111

3112 Jag/vi föreslår partistämman besluta

3113 att möjligheten för havsbaserad vindkraft i Östersjön är en viktig resurs som måste utnyttjas.

Kommitté 2
Miljö och klimat

- 3114 att införa ett separat stödsystem för havsbaserad vindkraft i Östersjön.
3115 att ett separat stödsystem för havsbaserad vindkraft i huvudsak utformas på samma sätt som i
3116 Danmark

3117

3118 **Distriktets yttrande**

- 3119 Distriktsstyrelsen instämmer i motionärens andemening om att vindkraft är en viktig resurs
3120 som bör utvecklas. Centerpartiet vill använda energikällor som är förnybara och därför bra för
3121 klimatet – vattenkraft, bioenergi, vindkraft och solenergi. Genom energiöverenskommelsen
3122 har vi medverkat till att fler ska få tillverka förnybar el. Det är bra och kommer göra att bland
3123 annat vindkraften kan byggas ut ytterligare. Centerpartiet har en politik idag som syftar till att
3124 stärka arbetet mot ett helt förnybart elsystem och att avskaffa fastighetsskatten på vindkraft
3125 för att stärka konkurrenskraften i vindkraftsbranschen.

- 3126 Distriktsstämman föreslår Partistämman

- 3127 att bifalla motionen

3128

3129 Kommitté 2 - Miljö, klimat

3130 2.22 Renat avloppsvatten

3131 *Lena Holst, Kristianstads Centerkrets*

3132

3133 Renat avloppsvatten bör ses som en viktig resurs i samhället. Runt om i världen används
3134 redan renat avloppsvatten till bevattning av åkermark och användning i till exempel industrier.

3135 Man skulle vinna mycket på att använda renat avloppsvatten där det inte behöver vara lika
3136 rent som dricksvatten – närliggande jordbruk och industri är två viktiga områden där vi skulle
3137 kunna börja, men i en förlängning kan vi också se möjligheter för biltvätt,
3138 trädgårdsbevattning, toalettpolning mm.

3139 För jordbruken handlar det dels om att lösa transporten från reningsverk till jordbruksmarken.
3140 Ju närmare desto enklare. Det saknas idag också lagstiftning, tydliga riktlinjer för
3141 vattenkvaliteten. För jordbruken är klimatförändringar och torrperioder ett problem som renat
3142 avloppsvatten skulle kunna vara en lösning på.

3143 I industrin används idag vatten för olika processer. För att kunna ersätta inkommande vatten
3144 med renat avloppsvatten måste man kunna erbjuda en bra kvalitet till ett lågt pris, som kan
3145 konkurrera med det relativa låga priset på dricksvatten. Priset på dricksvatten kommer dock
3146 på sikt att öka, och då även incitamentet att byta ut det till ett bättre renat avloppsvatten.

3147

3148 Jag/vi föreslår partistämman besluta

3149 att lagstiftning utformas så man får tydliga riktlinjer för vattenkvaliteten vid bevattning av
3150 avloppsvatten till jordbruk och för användning i industrin

3151

3152 **Distriktets yttrande**

3153 Distriktsstämman föreslår Partisstämman

3154 att bifalla motionen

3155

3156 Kommitté 2 - Miljö, klimat

3157 2.23 VA-utbyggnad

3158 *Jacob Spangenberg Inger Abrahamsson, Kommunkretsen i Östhammars kommun*

3159

3160 I vårt land skedde en massiv utbyggnad av moderna miljövänliga vatten och avloppssystem i
3161 Sveriges samtliga kommuner, i huvudsak under sextio- och sjuttioalet. Det var en
3162 kraftsamling till förmån för miljön, som delvis finansierades med statliga bidrag för att kunna
3163 klara denna mycket stora utmaning. Driften av dessa system har kommunerna ansvarat för,
3164 och med hjälp av kunderna i VA kollektivet, har driften kunnat finansieras. Taxorna har
3165 historiskt i väldigt många kommuner inte motsvarat verklig kostnad utan skattekollektivet har
3166 i många fall bidragit till finansieringen. De flesta kommuner, särskilt de mindre, har
3167 dessutom i många fall misskött underhåll och strategisk finansiell planering, både för om- och
3168 nybyggnad. I många fall finns lokala VA- system som har stora underhållsbehov, samt behov
3169 av viktiga framtidssatsningar för att kunna försörja nuvarande såväl som framtida abonnenter.
3170 Många kommuner står dessutom inför stora utmaningar när det gäller att kunna producera
3171 vatten av tillräcklig och god kvalitet. Det är dessutom inte rimligt och ens möjligt för
3172 nuvarande va.abonnenter att kunna finansiera framtida abonnenters behov. Detta måste
3173 sålunda i det korta perspektivet hanteras via kommunens resultat och balansräkning. För att
3174 även mindre kommuner ska kunna växa och anta va- utmaningarna på ett ekonomiskt rimligt
3175 sätt, föreslår vi att Centerpartiet verkar för att staten årligen avsätter medel för att kommuner
3176 ska kunna delfinansiera sin utbyggnad av de lokala vatten och avloppsanläggningarna. Allt
3177 detta för att hela landet ska kunna utvecklas och växa på ett för medborgarna rimligt sätt.

3178

3179 Jag/vi föreslår partistämman besluta

3180 att Centerpartiet verkar för att staten årligen avsätter bidragsmedel för att kommuner ska
3181 kunna delfinansiera ut/ombyggnad av de kommunala vatten- och avloppsanläggningarna, allt
3182 för att hela landet ska kunna utvecklas.

3183

3184 **Distriktets yttrande**

3185 Distriktsstyrelsens yttrande och förslag till beslut:

3186 Motionen pekar på ett viktigt och sedan många år eftersatt område i flertalet kommuner.
3187 Vatten, mat och värme är de allra mest grundläggande funktionerna i ett samhälle, men som
3188 tyvärr ofta kommer i skymundan av andra behov högre upp på behovstrappan.

3189 Motionärerna sätter inte bara fingret på de stora utmaningarna om bristande underhåll och
3190 finansiering, utan lyfter också behovet av ”viktiga framtidssatsningar” som inte bara handlar
3191 om att ”bli kvitt” riskerna för människors hälsa och miljö.

3192 Nu kommer ny teknik med lokala, källsorterande avloppsanläggningar som inte bara klarar
3193 miljö- och hälsoskyddskraven utan även möjliggör resursåterföring av näringsämnen till
3194 produktiv mark, energi- och värmeåtervinning samt minskar uttag av och ökar återföring till

Kommitté 2

Miljö och klimat

3195 grundvattnet. Dessa småskaliga system är helt avgörande för den långsiktiga hållbarheten,
3196 möjligheten att hantera klimatfrågan och som dessutom minskar samhället sårbarhet samtidigt
3197 som dessa är prismässigt konkurrenskraftiga både i investering och drift jämfört med
3198 traditionella storskaliga VA-lösningar.

3199 Distriktsstyrelsen anser att det är principiellt problematiskt att staten ska gå in och
3200 delfinansiera utbyggnaden av lokala vatten- och avloppsanläggningar. Denna typ av riktade
3201 statsbidrag bör så långt möjligt undvikas. Däremot kan andra regelförändringar behövas för
3202 att säkerställa möjligheten att finansiera nödvändig uppbyggnad och upprustning.

3203 Distriktsstyrelsen föreslår stämman besluta:

3204 Att avslå motionen

3205 Jacob Spangenberg yrkade på

3206 att bifalla motionen

3207 Efter genomförd acklamationsomröstning begärdes votering, vilken genomfördes medelst
3208 försöksvotering. Mötet biföll Jacob Spangenbergs yrkande.

3209

3210 Kommitté 2 - Miljö, klimat

3211 2.24 ROT-avdrag för VA-avgift

3212 *Tarja Mikkilä Pettersson & Jenny Adolphson, Köpings C-krets, Västmanland*

3213

3214 På många håll byggs de kommunala VA-näten ut för att ansluta fler fastigheter till det
3215 kommunala kretsloppet. Ofta är det kopplat till att nya bostadsområden bereds, men även för
3216 att höja standarden i exempelvis sommarstugeområden. De kommunala avloppen har många
3217 fördelar när det kommer till robusthet i systemet och vattenleveranser där läckor eller andra
3218 brister snabbt kan upptäckas. Säkerhet i vattensystemet är viktigt för att förhindra
3219 övergödning eller utsläpp via vattensystemet som är skadliga för miljön. Men att ansluta sig
3220 till ett kommunalt avloppsnät kan vara en kostsam historia. Särskilt för fastighetsägare i nya
3221 verksamhetsområden där andra lösningar för vatten och avlopp funnits sedan tidigare.
3222 Bostaden är dessutom kanske enbart för sommarboende med enklare lösningar som inte
3223 medger neddragen avgift, enligt lagen om allmänna vattentjänster. Idag medges ROT-avdrag
3224 för arbetet på den egna fastigheten när ledningar ska dras för VA-anslutning, men för den del
3225 som kommunen gör medges inga avdrag eftersom kommunen inte har F-skattsedel. Därför
3226 tycker jag att Centerpartiet bör, exempelvis genom ett ROT-avdrag eller annat skattemässigt
3227 avdrag, göra det möjligt för privatpersoner att få avdrag för del av anslutningsavgiften, om du
3228 som fastighetsägare blir påtvingad kommunal VA när nya verksamhetsområden tas fram. Görs
3229 inget kan människor tvingas flytta från sitt mångåriga boende eller ge upp sommarboendet på
3230 grund av kommunens tvångsanslutning. Förutom anslutningsavgiften tillkommer ofta, i dessa
3231 områden ett mer omfattande arbete på den egna fastigheten.

3232

3233 Jag/vi föreslår partistämman besluta

3234 att Centerpartiet inför en form av avdrag för anslutning till kommunalt VA-nät där
3235 tvångsanslutning till nya verksamhetsområden blir aktuella.

3236

3237 **Distriktets yttrande**

3238 Distriktsstämman yttrande

3239 I motionen föreslås ”att Centerpartiet inför en form av avdrag för anslutning till kommunalt
3240 VA-nät där tvångsanslutning till nya verksamhetsområden blir aktuella”.

3241 Nya verksamhetsområden för kommunalt vatten och avlopp är ofta en svårgreppad fråga. Ur
3242 vattensäkerhet och ofta även ur miljösynpunkt är en utbyggnad ofta välkommen. Men när
3243 utbyggnad föreslås och genomförs i området där enskilda eller samfälliga VA-lösningar redan
3244 finns är det inte alltid lika enkelt.

3245 Därför är det viktigt att gå varsamt fram när nya verksamhetsområden tillskapas. I
3246 lagstiftningen klargörs bland annat att den som har en godkänt anläggning ska få en reducerad
3247 kostnad för anslutningsavgiften. Förutsatt att särskilda krav uppfylls gällande ålder och miljö.
3248 Det går även att få ROT-avdrag för arbetet med rördragningen på den egna fastigheten.

Kommitté 2 Miljö och klimat

- 3249 De största problemen vållas dock kring själva genomförandet av nya verksamhetsområden.
3250 Tvångsanslutningar och oklarheter kring hur miljösäkra eller miljöbelastande de existerande
3251 VA-lösningarna är, leder ofta till schismer och även juridiska överklaganden.
- 3252 Rättssäkerheten kring tvångsanslutningar behöver därför ses över.
- 3253 Motionens förslag om ytterligare avdrag skulle dock till viss del ställa den så kallade
3254 likställighetsprincipen åt sidan. Likställighetsprincipen innebär att kommunen är skyldig att
3255 behandla alla invånare likvärdigt. Den kommunala anslutningsavgiften är en sådan som måste
3256 vara lika för alla för att säkerställa likställigheten.
- 3257 Distriktsstämman anser det därför viktigare att se över lagstiftningen för anslutning till
3258 kommunalt vatten och avlopp, än om ytterligare avdrag.
- 3259 Distriktsstämman beslutade om följande tilläggs-att-sats:
- 3260 att Centerpartiet Västmanland vill uppdra till partistyrelsen att initiera ett arbete för att se över
3261 lagstiftningen vad avser anslutning kommunalt verksamhetsområde för vatten och avlopp.
3262 Samt att i övrigt anse motionen besvarad.
- 3263

3264 Kommitté 2 - Miljö, klimat

3265 2.25 Vatten och avlopp

3266 *Annika Almborg, Stockholm*

3267

3268 Den enskilde individen fråntas idag i vissa kommuner rätten att själva välja godkända
3269 alternativ till kommunalt vatten och avlopp. Detta trots att det finns godkända lösningar på
3270 marknaden. Lagstiftningen borde skärpas så att den enskilde individens rätt att själv välja
3271 godkända vatten- och avloppslösningar utanför detaljplanerat område stärks.

3272

3273 Jag/vi föreslår partistämman besluta

3274 att Centerpartiet arbetar för att skärpa lagstiftningen så att den enskilde individen själv har rätt
3275 att välja godkända vatten- och avloppslösningar utanför detaljplanerade områden.

3276

3277 **Distriktets yttrande**

3278 Det är kommunerna som har tillsynsansvar även för de enskilda avloppen i Sverige och det
3279 kommunala tillsynsansvaret innebär att bedömningar och agerande skiljer sig åt lokalt.
3280 Individer ska kunna ha en förutsägbarhet i hur en bedömning sker. Fastighetens placering
3281 spelar stor roll denna bedömning som bland annat innebär högre krav om fastigheten är nära
3282 vatten på grund av en förhöjd risk för utsläpp.

3283 Distriktsstyrelsen ser fördelar med att se över den lagstiftning som finns på området så att den
3284 både värnar individens valfrihet och skyddar den omliggande miljön från eventuellt utsläpp
3285 och föroreningar. Flera EU-länder har nyligen gjort förändringar i sin lagstiftning gällande de
3286 krav som ställs för enskilda avlopp. Dessa är intressanta att titta på och inspireras av vid en
3287 översyn av hanteringen av enskilda avlopp för att få till ett mer effektivt och hållbart system
3288 som tar hänsyn till både fastighetsägare och miljön.

3289 Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman

3290 Att instämna i motionens intentioner

3291 Distriktsstämmans beslut:

3292 Att instämna i motionens intentioner

3293

3294 Kommitté 2 - Miljö, klimat

3295 2.26 Cirkulär ekonomi

3296 *Karlskronakretsens*

3297

3298 att Centerpartiet ska verka för att genomföra en cyklisk ekonomi där miljön ska ingå som en
3299 värdefull del.

3300

3301 Jag/vi föreslår partistämman besluta

3302 att Centerpartiet ska verka för att genomföra en cyklisk ekonomi där miljön ska ingå som en
3303 värdefull del.

3304

3305 **Distriktets yttrande**

3306 Vi förmodar att det är cirkulär ekonomi som menas i motionen.

3307 Allt fler börjar bli överens om att det inte går att tära på jordens resurser på det sätt som sker
3308 idag. Både EU och FN har en ökad cirkulär ekonomi bland sina mål. Medlemsländerna ska
3309 således arbeta för att så liten del av produkterna går till avfall. Istället ska materialet samlas in
3310 och återvinnas för att ingå i ny produktion. För att en ekonomi ska bli cirkulär krävs stora
3311 förändringar i samhället. Centerpartiets miljöprogram innehåller flera delar för att ta stora steg
3312 mot en cirkulär ekonomi.

3313 Distriktsstyrelsen för Centerpartiet i Blekinge föreslår stämman;

3314 Att bifalla motionen

3315

3316 Kommitté 2 - Miljö, klimat

3317 2.27 Cirkulär ekonomi

3318 *Torsten Sandberg Norrbotten*

3319

3320 I början på 1960-talet introducerade Centerpartiet miljöpolitiken i Sverige. Kretsloppet var en
3321 grundbult. Redan då kopplat till ekonomi. Begreppet och förslagen fanns med i partiets och
3322 Sveriges första miljöprogram 1968. De stora liberala och konservativa dagstidningarna
3323 ironiserade om detta men fler och fler började så småningom att hålla med. Det skulle ändå
3324 dröja till 1991-1994 innan kretsloppsprincipen officiellt lades fast. Genom en proposition när
3325 Olof Johansson och Görel Thurdin var statsråd på det dåvarande miljö- och
3326 naturresursdepartementet. Under motstånd från vissa av näringslivets branchorganisationer.
3327 Inte från företagen i sig. Idag är kretsloppstänkandet helt accepterat, även om det hade kunnat
3328 göras mycket mer fram till nu.

3329 Cirkulär ekonomi

3330 Idag har kretsloppet som begrepp ersatts av ett annat. Cirkulär ekonomi. Men det är samma
3331 sak. Det handlar om hur nya teknologier skall utvecklas som inte stödjer slöseri med
3332 naturresurser. Produktionssätt och affärsmodeller skall utvecklas. Produkter skall ges en
3333 betydligt längre livslängd. Bl. a KTH (Tekniska högskolan i Stockholm) arbetar med detta i
3334 en sammanslutning av företag och forskare.

3335 Ett exempel. Elektrotekniska avfallsprodukter är världens snabbast växande flöde. Enligt en
3336 uppskattning 44,7 miljoner ton 2018, lika med 125 000 jumbojetplan. Endast ca 20 %
3337 hanteras på ett godtagbart sätt. Resten hamnar i deponier eller tas hand om av fattiga under
3338 svåra och miljömässigt dåliga förhållanden. Alla dessa produkter måste föras tillbaka till
3339 kretsloppet när de gjort sitt!

3340 Centerpartiet bör aktivera sitt arbete till förmån för den cirkulära ekonomin. Och acceptera att
3341 denna ekonomi i stor utsträckning handlar om att frikoppla ekonomisk tillväxt från
3342 användandet av icke förnybara resurser. Eftersom vi då lämnar det traditionella slit- och
3343 slängsamhället och exploateringen av ändliga naturresurser. Denna iakttagelse leder över till
3344 nästa fråga. Är ständig ekonomisk tillväxt ett självklart mål? Måste bruttonationalprodukten
3345 (BNP) ständigt öka? Hur skulle samhällena kunna fungera i alternativa modeller?

3346 Valfärdsmått

3347 Dags att backa bandet igen. Åter till 1960-talet. Centerpartiet diskuterade redan då
3348 välfärdsbegreppen och det fanns en debatt bland forskare och andra. T ex professorn i
3349 nationalekonomi Erik Dahmén vid handelshögskolan i Stockholm. Centerpartiet lämnade t o
3350 m motionsförslag i frågan i riksdagen. I Politisk Tidskrift, centerrörelsens tidskrift för
3351 idédebatt, fanns många artiklar att läsa. Det är fascinerande att läsa mängden av artiklar i
3352 ämnet från då fram till nu. En stor uppslutning, givetvis främst bland miljötänkande forskare,
3353 ekonomer och politiker, om behovet av nya välfärdsbegrepp. Ändå har lite hänt. Både det
3354 socialistiska och det marknadsliberalt styrda maskineriet har tuggat på nästan som förr.

Kommitté 2 Miljö och klimat

- 3355 BNP är visserligen inte helt synonymt med välfärd, men det används ofta som ett sådant.
3356 Beroende på att begreppet omfattar produktionsprocesser som ger sysselsättning. Och färre
3357 arbetstillfällen förknippas med arbetslöshet och försämrad välfärd. Men ekonomisk välfärd är
3358 bara en aspekt på välfärd. I Nya Zeeland skrotas BNP-måttet enligt uppgifter i febr. 2019.
3359 Man börjar mäta välmående med fyra indikationer: socialt, mänskligt, naturligt och finansiellt
3360 kapital. I detta ryms bl. a psykisk hälsa och barnfattigdom.
- 3361 Det går att fylla flera sidor om BNP:s brister som välfärdsbegrepp. Några exempel bara.
3362 Frivillig fritid i stället för betald sysselsättning. Om en hushållsmedlem syr kläder istället för
3363 att köpa konfektionsvaror. Då minskar BNP men välfärden ökar för den som valde fritid och
3364 syr sina kläder? Däremot, om två bilar blir inblandade i en krock, ökar BNP avsevärt när
3365 bilarna hamnar på verkstaden och personerna på sjukhuset. Ökade välfärden?
- 3366 Det största problemet med det ständiga kravet på ökat ekonomisk tillväxt är ändå förknippat
3367 med klimat- och miljöfrågor. Kurvorna för världens globala BNP-ökning lär följa kurvorna
3368 för utsläpp av växthusgaser, vattenanvändning, utfiskning, antalet motorfordon,
3369 skogsskövling och artutrotning. Vår materiella välfärd bygger i stor utsträckning på de
3370 skadliga fossila bränslena. Vi är inne i en akut miljökris och på väg mot en kommande
3371 resurskris.
- 3372 Centerpartiet håller på att hamna på efterkälken i de frågor som berörs i denna motion.
3373 Genom sitt fasthållande vid en bokstavstroende marknadsekonomi med bl. a krav på ständigt
3374 ökande ekonomisk tillväxt. Det är dags att återknyta till verkligheten. Inte minst på den
3375 globala arenan. Partiet behöver utveckla ett system för välfärdsmätning som inte bara uttrycks
3376 i ekonomiska termer. Partiet behöver utveckla tankar om hur en framtid utan BNP-tillväxt ser
3377 ut.
- 3378 Frågor som inte minst ungdomsförbunden borde ta tag i. Vars medlemmar och barn skall föra
3379 samhället vidare. Att tänka fritt är stort, att tänka rätt är större!
- 3380
- 3381 Jag/vi föreslår partistämman besluta
3382 att Centerpartiet arbetar för att utveckla den cirkulära ekonomin
3383 att ett arbete påbörjas med att utveckla ett system för välfärdsmätning som inte enbart
3384 omfattar ekonomiska frågor
3385 att ett arbete påbörjas med visioner om hur samhället skall se ut och fungera utan BNP-tillväxt
3386
- 3387 **Distriktets yttrande**
- 3388 Distriktsstämman föreslår bifall till motionen
3389

3390 Kommitté 2 - Miljö, klimat

3391 2.28 Klimatdeklaration

3392 *Herbert Falck, Botkyrka Stockholms län*

3393

3394 En stor del av vår konsumtion är resor som ofta medför stor miljöpåverkan. Samtidigt har de
3395 flesta av oss stora ambitioner när det gäller att ta miljöhänsyn. Man kan jämföra situationen
3396 med läget vid införandet av kravet på energideklarationer vid försäljning av bostäder. På detta
3397 område har man framgångsrikt nått ökad medvetenhet. När det gäller energideklarationerna
3398 kan det dock vara dags att avskaffa tvånget, som ibland kan skapa onödig byråkrati. Inför
3399 upplysningsplikt/deklaration beträffande koldioxidbelastningen vid
3400 marknadsföring/försäljning av resor. Gör energideklarationerna vid försäljning av bostäder
3401 frivilliga.

3402

3403 Jag/vi föreslår partistämman besluta

3404 att införa upplysningsplikt/deklaration beträffande koldioxidbelastningen vid
3405 marknadsföring/försäljning av resor.

3406 att göra energideklarationerna vid försäljning av bostäder frivilliga.

3407

3408 **Distriktets yttrande**

3409 1 Bifall

3410 2 Avslag

3411

3412 Kommitté 2 - Miljö, klimat

3413 2.29 Klimatdeklaration

3414 *Gustaf Forsberg, Enköping*

3415

3416 En stor del av utsläppen vi orsakar kommer från tillverkningen och kassering av de produkter
3417 vi köper. Om storleksordningen på dessa utsläpp blev tydliga på varje produkt skulle det vara
3418 lättare för konsumenter och företag att välja produkter som orsakat mindre utsläpp och genom
3419 sin köpkraft påverka tillverkarna att sänka sina utsläpp. Vissa leverantörer använder detta
3420 redan idag. Pga frihandelsregler är det svårt att reglera bort utsläpp som svenskar orsakar
3421 utomlands, t.ex. genom de importerade produkter man köper. Man borde därför
3422 klimatdeklarera alla produkter, tydligt synligt på förpackningen, bränslepumpen,
3423 produktinformation på nätet etc. Det bör vara möjligt att kräva detta även på importerade
3424 produkter, på samma sätt som det finns krav på innehållsdeklarationer. Även Moderaterna har
3425 idéer om klimاتمärke i sitt miljöprogram så frågan bör gå att komma överens om.

3426

3427 Jag/vi föreslår partistämman besluta

3428 att införa en klimatdeklaration av alla produkter, på förpackning, bränslepump,
3429 produktinformation etc där informationen är lätt synlig. Deklarationen skall omfatta utsläpp
3430 under produkternas livscykel från tillverkning till kassering. I början kan enklare modeller
3431 användas för beräkningen som så småningom kan förfinas.

3432 att krav på sådan märkning successivt skall införas även på importerade varor.

3433 att införa av en oberoende revision av produkters klimatdeklarationer, för att kunna
3434 sanktionera dem som har inkorrekta deklarationer.

3435 att verka för att sådant krav skall införas även på EU-nivå och gälla även för varor
3436 importerade till EU på sikt.

3437

3438 **Distriktets yttrande**

3439 Centerpartiet är positiva till sådant som underlättar för oss konsumenter att göra kloka
3440 klimatval. Förslaget om klimatdeklarationer på produkter, inhemska som internationella, är
3441 intressant och bör utredas.

3442 Distriktsstyrelsen föreslår stämman besluta:

3443 Att instämma med motionens intentioner.

3444 Mötet biföll distriktsstyrelsens yrkande.

3445

3446 Kommitté 2 - Miljö, klimat

3447 2.30 Klimatmoms

3448 *Gustaf Forsberg, Enköping*

3449

3450 Om man inför krav på produktdeklaration av produktionsrelaterade utsläpp, från produktion
3451 och kassering, för alla produkter (vilket föreslås i en annan motion) finns möjlighet att
3452 använda deklarationen som bas för momsdifferentiering, under förutsättning att man har en
3453 bra revision som gör märkningen trovärdig och rättssäker. Momsen kan vara ett lämpligt
3454 verktyg att använda eftersom där redan finns system för att styra momssatser på olika
3455 produktkategorier och systemet skulle kunna utgöra ett bra styrmedel med fördelar framför
3456 punktskatter genom att vara enklare att implementera. Denna tanke har introducerats av Prof
3457 Emeritus vid KTH Staffan Laestadius. Den skulle även kunna användas på importerade varor
3458 och på så sätt hjälpa till att minska de utsläpp svenskarna orsakar utomlands.

3459

3460 Jag/vi föreslår partistämman besluta

3461 att utreda huruvida moms skulle kunna användas som styrmedel för att minska
3462 klimatpåverkan hos konsumentprodukter genom skattedifferentiering mellan produkter som
3463 orsakar olika mycket utsläpp av växthusgaser.

3464

3465 **Distriktets yttrande**

3466 Distriktsstyrelsens yttrande och förslag till beslut:

3467 Generellt anser Centerpartiet att det ska kosta att smutsa ner. Och det ska löna sig att göra rätt.
3468 Om man kan lösa problematiken kring en säker märkning så skulle en momsdifferentiering av
3469 det här slaget vara ett effektivt styrmedel för oss konsumenter att göra kloka val.
3470 Distriktsstyrelsen tycker att det här är ett intressant förslag, som tål att titta närmare på.

3471 Distriktsstyrelsen föreslår stämman:

3472 Att bifalla motionen

3473 Att skicka vidare motionen till partistämman i Karlstad.

3474 Jonas Petersson yrkade på

3475 att avslå motionen

3476 Efter genomförd acklamationsomröstning begärdes votering, vilken verkställdes. Med
3477 röstsiffrorna 34-33 beslutade mötet att avslå motionen.

3478

3479 Kommitté 2 - Miljö, klimat

3480 2.31 Matsvinn

3481 *Karlskronakretsen*

3482

3483 Motionären lämnade ingen brödtext.

3484

3485 Jag/vi föreslår partistämman besluta

3486 att Centerpartiet ska verka för att mat från butiker och matställen inte ska slängas i onödan.

3487 Genomför regler enligt fransk modell för att minimera matsvinnet.

3488

3489 **Distriktets yttrande**

3490 Den här motionen har ett vällovligt syfte. Men det måste framgå i motionens text vad
3491 motionen åsyftar.

3492 Distriktsstyrelsen måste få veta vad ”fransk modell” innebär, för att kunna bifalla.

3493 Distriktsstyrelsen föreslår

3494 Att motionen avslås

3495

3496 Kommitté 2 - Miljö, klimat

3497 2.32 Koldioxidskatt

3498 *Gustaf Eskhult, Uppsala*

3499

3500 I Sverige finns redan en skatt på koldioxid på ca 1000 kr per ton, och den avser bränslena
3501 bensin, olja, gasol, naturgas, kol och koks. Däremot ger den inte tillräcklig effekt då vi lever i
3502 en tid där utsläppen faktiskt ökar. Den här ökningen är inte egentligen märkvärdig då
3503 koldioxidutsläppen fortfarande är till viss del länkade till produktion och konsumtion vilket
3504 innebär att de följer konjunkturen. Just nu lever vi i en tid där Sverige har tagit sig ur den
3505 lågkonjunktur som vi upplevde med finanskrisen 2008 och Greklandskrisen 2010-12. I
3506 samband med det ökar koldioxidutsläppen något igen. Detta är ett tecken på misslyckade
3507 styrmedel som sträckt sig över flera regeringar. Vi har helt enkelt inte tillräckligt effektiva
3508 styrmedel. Här är koldioxidskatten en central del som forskningen visar på borde höjas, med
3509 grön skatteväxling som en del av styrmedlet. Detta har fördelen av att vara en del av politiken
3510 både från höger och vänster och kan således vinna ett stöd i riksdagen som håller sig över
3511 mandatperioder. Likaså är det viktigt att en skatt inte tas in och sedan försvinner ut den
3512 offentliga sektorn. Skatten behöver ha ett ändamål. Således borde den gå till att subventionera
3513 förnyelsebara och fossilfria energikällor såsom biobränslen, vindkraft, solkraft, vågkraft mm.
3514 Detta snabbar på utvecklingen av just omställningen till hållbar energiproduktion samtidigt
3515 som skatten internaliseras i just det politiska området. Det vill säga den skatt som tas in
3516 kommer även att pytsas ut till olika projekt som driver på omställningen till att Sverige skall
3517 nå klimatneutralitet. Likaså är det viktigt att styrmedel av detta slag inte bara är kraftfulla utan
3518 även långsiktiga. En långsiktighet i en progressiv koldioxidskatt är att kommer öka med
3519 jämna mellanrum då skatten revideras för att den med säkerhet ska vara en del av utfasningen
3520 av fossila bränslen. Centerpartiet står upp för företagarnas intressen, och det ligger i
3521 företagens intressen att veta vilka regler som gäller och hur länge de kommer att gälla. Därför
3522 är det av stor vikt att skatten revideras regelbundet och att datumet är lagstiftat så att
3523 näringsidkare men även privatpersoner kan fatta bra beslut utan bekymmer för att dessa rivs
3524 upp vid t ex regeringsskiftet. Kretsstyrelsen yttrande och förslag till beslut:

3525 I motionen föreslås i huvudsak att koldioxidskatten ska öka, göras progressiv och gå till
3526 utveckling av fossilfria och förnyelsebara energikällor. Kretsstyrelsen delar helt den ambition
3527 som ligger bakom motionen. På central nivå har också Centerpartiet förklarat att man vill att
3528 den gröna skatteväxlingen förstärks med höjda skatter på utsläpp, avfall och miljöpåverkande
3529 ämnen samtidigt som skatten på jobb och företagande sänks. Miljöskadliga subventioner,
3530 framförallt på fossila bränslen och material, ska fasas ut och miljöskatter ska stegvis stärkas
3531 för att bibehålla effektivitet och miljöstyrning. Centerpartiet har också därutöver en mycket
3532 omfattande agenda för sin miljöpolitik, bl.a. för att säkra att Sverige senast år 2040 ska vara
3533 helt fritt från nettoutsläpp av växthusgaser. Med beaktande av Centerpartiets redan mycket
3534 höga ambitionsnivå föreslås stämman besluta:

3535 att anse motionen besvarad Mia Nordström yrkade på

3536 att anse att-sats 1, 2 och 4 besvarad.

3537 att bifalla att-sats 3 Kretsstämmans beslut:

Kommitté 2 Miljö och klimat

- 3538 att bifalla att-sats 3 och i övrigt anse motionen besvarad
- 3539
- 3540 Jag/vi föreslår partistämman besluta
- 3541 att en ökning av koldioxidskatten skall ske för att säkerställa att utsläppen minskar i den takt
3542 nödvändig för att nå Sveriges ambition om klimatneutralitet 2040.
- 3543 att intäkten från skatten oavkortat går till omställning till fossilfria och förnyelsebara
3544 energikällor.
- 3545 att skattesatsen är progressiv på ett transparent sätt.
- 3546 att skattesatsen skall revideras regelbundet för att göra det tydligt för privatpersoner och
3547 näringsidkare kring vad som gäller och från när.
- 3548
- 3549 **Distriktets yttrande**
- 3550 Distriktstyrelsen delar ambitionen att hitta sätt för att minska koldioxidutsläppen.
- 3551 Centerpartiet på nationell nivå vill att det ska kosta att smutsa ner. En förstärkning av den
3552 gröna skatteväxlingen är ett effektivt styrmedel. Centerpartiet har en mycket omfattande
3553 agenda för vår miljöpolitik, bl.a. för att säkra att Sverige senast år 2040 ska vara helt fritt från
3554 nettoutsläpp av växthusgaser.
- 3555 Distriktsstyrelsen föreslår stämman besluta:
- 3556 Att instämma med motionärens intentioner.
- 3557 Mötet biföll distriktsstyrelsens yrkande.
- 3558

3559 Kommitté 2 - Miljö, klimat

3560 2.33 Världshandelsorganisation och miljö

3561 *Gustaf Eskhult, Uppsala*

3562

3563 Idag finns det multilaterala avtal som styr handeln med världshandelsorganisationen (WTO)
3564 som dess garant. En slags föregångare till detta är General Agreement on Trade and Tariffs
3565 (GATT) från 1947 och överfördes till WTO då organisationen skapades 1995. WTO ansvar är
3566 att övervaka och vidare liberalisera världshandeln, men det finns bekymmer med detta syfte
3567 som man kan se bland annat gällande rättvis handel och gällande miljö och klimat som väckts
3568 under senare tid. Fram tills efterkrigstiden genomgick världshandeln en förvandling, från att
3569 vara bilateralt till att bli mer multilateralt. Avtal under de senaste decennierna handlar om
3570 frihandelsområden mellan flertalet länder och då övervakat av Världshandelsorganisationen.
3571 Konsekvenserna av detta har blivit att försörjningskedjan är numera inte längre nationell utan
3572 internationell med flera led i produktionen sker i flera länder till låga kostnader.

3573 Handeln möjliggörs av att den sker till 90 procent till havs. Detta i en större utsträckning sker
3574 genom rederier som skriver sina fartyg i länder utan miljöregleringar eller ordentliga
3575 arbetsskyddslagstiftningar, vilket kallas bekvämlighetsflagg. Det uppskattades 2009 att ca 55
3576 procent av skeppningen mätt i dödviktstonnage (DWT) skeddes på detta sätt. Bland dessa
3577 länder återfinns Panama (ca 25 procent DWT av total handel DWT). Detta möjliggör att även
3578 skeppningen till havs sker till låga kostnader men utan att ta med kostnader för konsekvenser
3579 och skador på miljön. Detta innebär till exempel att ca 5 procent av klimatpåverkande
3580 utsläppen står denna skeppning för. Samtidigt finns det lokala problem såsom
3581 svaveldioxidutsläpp på grund av ett bränsle som i hög utsträckning går på smutsiga
3582 restprodukter från fossilbränsle-produktion. Detta ger både effekter på miljö och hälsa i
3583 områden nära hamnarna. Samtidigt sker utsläpp direkt i havsmiljön genom att fartyg dumpar
3584 avfall i hamnar och vikar vilket leder till övergödning. Ett annat problem är en ökning av
3585 olyckor till havs bland annat till följd av arbetsmiljön ombord där långa skift och obekväma
3586 arbetsförhållanden utgör säkerhetsrisker. Detta system av bekvämlighetsflagg har möjliggjorts
3587 av att de avtal som undertecknats inte explicit eller implicit kräver att man uppfyller krav på
3588 att miljö eller arbetsskydd. WTO medger själva att miljöreglering saknas men att det
3589 uppmuntras att varje land tar till åtgärder för miljöskydd så länge det inte är protektionistiska
3590 åtgärder i förklädnad. Världshandeln och WTO har spelat en viktig roll och är fortsatt viktig i
3591 att sammankoppla världen och skapa nya arbetstillfällen och driva på innovativitet. Men
3592 världshandelns parter behöver ta hänsyn till miljön och kostnaderna för den internationella
3593 handelns miljökonsekvenser. Därför vore det rimligt att det uppkommer styrmedel i det
3594 multilaterala samarbetet kring handeln som WTO står för. Detta skapar förutsättningar för en
3595 hållbar handel och en fortsatt ihopkopplad värld.

3596 Kretsstyrelsens yttrande och förslag till beslut Vi delar motionärens intentioner med
3597 motionen. Vi ska värna havsmiljön i världen.

3598 Förslag till beslut

3599 Att bifalla motionenKretsstämman beslut Att bifalla motionen

3600

3601 Jag/vi föreslår partistämman besluta

3602 att Centerpartiet arbetar för att det skall vara Sveriges linje att krav ska ställas på

3603 internationellt samarbete kring miljöregleringar inom fartygstransport i WTO

3604

3605 **Distriktets yttrande**

3606 Att Sverige ska ställa hårda miljö- och säkerhetskrav på sjöfarten är en självklarhet. Det

3607 innebär bland annat att driva på för miljöstyrande ambitiösa och effektiva styrmedel, vilket är

3608 den linje som Centerpartiet redan driver nationellt och internationellt. Att arbeta för att

3609 Sveriges ska ställa krav på internationellt samarbete kring miljöregleringar inom

3610 fartygstransport i WTO känns som en naturlig del i det arbetet.

3611 Distriktsstyrelsen föreslår stämman besluta:

3612 Att bifalla motionen.

3613 Mötet biföll distriktsstyrelsens yrkande.

3614

3615 Kommitté 2 - Miljö, klimat

3616 2.34 Plastanvändning

3617 *Magnus Schalin*

3618

3619 Ej nedbrytbar plast ett av vår tids största miljöhot. Enligt flera av de stora
3620 förpackningsföretagen går det att ersätta förpackningsplast och annan engångs plast till
3621 nedbrytbara alternativ. Kostnaden enligt företagen för detta är rimliga.

3622

3623 Jag/vi föreslår partistämman besluta

3624 att Centerpartiet driver ett förbud 2025 mot ej nedbrytbar plast i engångs artiklar och
3625 förpackningar.

3626

3627 **Distriktets yttrande**

3628 Stämman beslutar:

3629 att motionen är besvarad.

3630

3631 Kommitté 2 - Miljö, klimat

3632 2.35 Plastanvändning

3633 *Nada Alami, Stockholm*

3634

3635 Hösten 2017 har Regeringen tillsatt en utredare som ska utreda plastens miljöeffekter och som
3636 ska vara klar till december år 2018. Detta som om att det inte redan finns åtskilliga bevis på
3637 att material som är tillverkad av plast är en riktig miljöbov! Men att regeringen reagerar såhär
3638 sent är en märklig historia för sig.

3639 Marint skräp är ett av vår tids största miljöproblem. Upp emot 13 miljoner ton skräp hamnar i
3640 haven varje år, det mesta av det är plast. Plast som hamnar i haven är också en källa till att
3641 farliga kemikalier sprids i naturen förstör fiskenäringen och miljön som onekligen skadar
3642 även hälsan på vissa människor och djur.

3643 Det är inte enbart den gemene medborgaren som skräpar ner naturen med plast, det är också
3644 storindustri, stor företag med flera som använder plast i stor skala och som utgör en gigantisk
3645 källa till nedskräpning av vår gemensamma miljö.

3646 Precis som riksdagen lyckade förbjuda rökning på restauranger, på offentliga inrättningar och
3647 på vissa utvalda platser genom lag, kan riksdagen också tvinga fram en lag som förbjuder
3648 användningen av plast i vissa sammanhang.

3649 Men att vänta på en utredning så sent som nu, ses som ett hån mot alla instanser, forskare och
3650 förståsigpåare som har redan för länge sedan visat gång på gång att plasten är en riktig
3651 miljöbov.

3652 Många länder i Asien har förbjudit användandet av plastpåsar för ett antal år sedan. Ta tex i
3653 Bangladesh där plastpåsar är totalt förbjudna sedan år 2002, eftersom de ansågs ligga bakom
3654 flera stora översvämningar. Varför inte göra som de? Eller varför inte göra som Frankrike
3655 redan gjort? Som ju redan har förbjudit försäljning av plastpåsar i butiker och kommer
3656 implementera förbud av vissa plastartiklar år 2020. Varför ska det ta så lång tid att reagera
3657 mot miljöförstöringen i Sverige och vänta länge innan någonting görs åt det?

3658

3659 Jag/vi föreslår partistämman besluta

3660 att centerpartiets riksdagsgrupp föreslå ett lagförslag som stryper åt användningen av plast.

3661 att centerpartiets riksdagsgrupp verkar och påverkar att sluta eller kraftigt minska
3662 användandet av plast i landet Sverige.

3663 att åtgärder vidtagas för att minska denna form av miljöpåverkan.

3664

3665 **Distriktets yttrande**

3666 Inget distriktsyttrande har inkommit

3667 Kommitté 2 - Miljö, klimat

3668 2.36 Skrotbåtar

3669 *Anne-Li Hilbert (Österåker) samt Michaela Haga (Österåker) Stockholms län*

3670

3671 Det finns ungefär 100 000 båtar i Sverige som är över 40 år gamla, varav cirka 62000
3672 kategoriseras som sjöodugliga och 2000 som övergivna. Vissa är en miljöfara då de kan läcka
3673 både båtottenfärger och olja eller avge plastfragment. Därför behöver vi ett förbättrat och
3674 komma på ett mer robust sätt att återvinna dessa båtar .Många tar sig inte för att återvinna sin
3675 båt, utan dumpar den i naturen, på privat eller kommunal mark – på land eller i vatten. Olika
3676 lagstiftningar faller ut beroende på situation. Något ägarregister finns inte heller, så många av
3677 dessa båtar går det inte att identifiera ägaren till. Dessa faktorer bidrar till en utdragen process
3678 då ägaren ska sökas och ansvar för bortforsling delas på olika aktörer beroende på situation.
3679 Det är den senaste båtägaren som är ansvarig för bärgning och skrotning, men faktum är att
3680 antalet fritidsbåtar som lämnas åt sitt öde blir allt större. Den premie som det senaste året har
3681 betalats ut av Havs- och vattenmyndigheten har skapat incitament och gjort att fler fritidsbåtar
3682 har skrotats. Det behövs fortsatta incitament, men också ordning och reda vad gäller
3683 registrering av ägare till båtar för att undvika problemet i framtiden. I framtiden kan även fler
3684 båtskrotar behöva komma till för att möta det ökade behovet. Lagstiftningen kan även behöva
3685 ses över så att kommunerna ges större rätt att flytta skrotbåtar och för att stötta en enklare
3686 handläggning och hantering av dessa båtar.

3687

3688 Jag/vi föreslår partistämman besluta

3689 att ett ägarregister för båtar införs

3690 att se över lagstiftning för att förenkla hantering av skrotbåtar och vrak

3691 att fortsätta utbetalning av skrotpremie för båtar

3692 att ta fram en modell och incitament som styr mot ökad återvinning av båtar

3693

3694 **Distriktets yttrande**

3695 1 Instämna i motionens intentioner

3696 2 Bifall

3697 3 Bifall

3698 4 Bifall

3699 Michaela Haga reserverar sig beträffande motion 558, att-sats 1, till förmån för bifall

3700

3701 [Kommitté 2 - Miljö, klimat](#)

3702 [2.37 Miljöbilspremie](#)

3703 *Sven Svederberg Landskrona*

3704

3705 Förenklad administration av supermiljöbilspremieHar till min glädje läst att Centerpartiet
3706 bestämt sig för att det är dags att stimulera övergången till en fossilfri fordonsflotta och
3707 särskilt elbilar. Sverige är ett av de länder som har allra bäst möjligheter att utveckla fossilfri
3708 teknik och stimulera utveckling av en framtida företagsamhet för teknik associerad till eldrift
3709 och för andra fossiloberoende bränslen.Det bonus-malus system som alliansen utvecklade var
3710 en mycket bra tanke men får inte bli en ny beskattning av bilismen. Tanken är skatteväxling
3711 där förhöjda avgifter för de fordon som smutsar ner ska bekosta en premie vid inköp av rena
3712 fordon.Trafikverket räknade med 2016 att en elbil kostade mellan 100 000 till 150 000 kr mer
3713 än motsvarande bil med förbränningsmotor. Centerpartiets föreslagna supermiljöbilspremie på
3714 100000 kr förefaller väl avvägd för att elbilar ska kunna vara konkurrenskraftiga i nuläget.
3715 Som det är nu tar det lång tid innan supermiljöbilspremien betalas ut vilket kan vara
3716 återhållande för de ekonomiskt svagare. Ibland kan läsa om att miljöbilspremien är slut för
3717 året. En del är misstänksamma och undrar om premien alls kommer att betalas ut.Sveriges väg
3718 att hantera supermiljöbilspremien förorsakar att svenska el-bilar blir attraktiva på den norska
3719 marknaden som begagnade. Orsaken är att elbilar i Norge är befriade från mervärdeskatt. Ofta
3720 exporteras bilarna till Norge av leasingföretagen snart efter att den svenska miljöbilspremien
3721 betalats ut. Bilarna blir mycket konkurrenskraftiga på den norska marknaden. Det kan
3722 knappast vara meningen att svenska skattepengar används för att subventionera norska el-
3723 bilister.Svenska begagnade elbilar får på den norska marknaden med ett lågt ingångsvärde
3724 efter svensk miljöbilspremie och därefter också importen en avdragen mervärdeskatt. Svenska
3725 politiker har tänkt att om man fördröjer utbetalningen av supermiljöbilspremien borde detta
3726 lösa problemet. Själv är jag övertygad om att man bara något kommer att fördröja exporten
3727 och utgör ett effektivt hinder för fr ekonomiskt svaga i samhället att skaffa elbil. Samma
3728 problem har uppstått med begagnade gasbilar. Dessa exporteras till Holland och
3729 Tyskland.Begagnade miljövänliga bilar som sålts nya i Sverige gör bäst miljönytta i Sverige.
3730 Bäst är att bygga ett stimulanssystem som gör att miljövänliga bilar stannar kvar på
3731 hemmamarknaden.Det är dags att lära sig av Norge avskaffa momsen på elbilar. Fördelen för
3732 norrmännen att importera elbilar från Sverige skulle försvinna.Att avskaffa momsen på elbilar
3733 borde vara ett administrativt enklare system och som inte borde kräva några extra
3734 administrativa resurser. Jag tänker mig att momsen på upp till 100000 kr ska kunna lyftas på
3735 nya elbilar. Dvs för elbilar med ett pris på upp till 500 000 kr inkl moms.Om man befriar
3736 elbilar från moms kommer de ekonomiska stödet att bli successivt lägre allt eftersom priserna
3737 på elbilar sjunker. Systemet kommer därför inte att kräva några justeringar sett över flera år
3738 framåt.

3739

3740 Jag/vi föreslår partistämman besluta

3741 att en momssats på 0 % gäller för inköp av nya elbilar (med ett bruttopris på upp till 500 000
3742 kr)

Kommitté 2
Miljö och klimat

3743 att vid inköp av elbilar dyrare än 500 000 kr utgår ett maximalt momsavdrag på 100 000 kr

3744

3745 **Distriktets yttrande**

3746 Motioner som är budgetpåverkande brukar inte antas då partiet ska

3747 genomföra den politik som stämman beslutar och att då låsa fast exakta

3748 summor i stämmobeslut utan att först utreda blir ohållbart. Vi tackar

3749 motionären för engagemang och goda idéer kring fossilfri fordonsflotta

3750 och hänvisar till att Centerpartiet idag driver grön bilbonusen och att

3751 man i januariöverenskommelsen fått igenom en skärpt och förbättrad

3752 bonus/malus. Centerpartiet arbetar ständigt för att hitta nya styrmedel

3753 och distriktsstyrelsen har därför skickat motionen till ansvarig

3754 talesperson och den arbetsgrupp som jobbar med ett nytt klimatprogram

3755 inför stämman.

3756 Distriktsstämman föreslår Partistämman

3757 att instämma med motionärens intentioner.

3758

3759 Kommitté 2 - Miljö, klimat

3760 2.38 Konsumtionsbaserade utsläpp

3761 *Gustaf Forsberg, Enköping*

3762

3763 Mer än hälften av de utsläpp av växthusgaser som svenskarnas livsstil orsakar äger rum
3764 utanför landet. Det handlar om utsläpp i samband med resor, transporter och tillverkning av
3765 varor. Interna utsläpp kan vi styra med våra regelverk. Regelverken i EU har vi visst
3766 inflytande över men regelverken utanför EU har vi mycket litet inflytande över.
3767 Frihandelsavtal inom EU och WTO gör att vi inte har rätt att reglera vår import på ett sätt som
3768 minskar utsläppen utomlands.

3769 Chicagokonventionen gör att vi inte har rätt att reglera utsläpp från internationell flygtrafik.
3770 Pga de stora svårigheterna har lösningar på detta inte diskuterats tidigare inom politiken. Men
3771 nu kan vi inte vänta längre. 27 amerikanska toppekonomier krävde nyligen krafttag för
3772 klimatet bl.a. genom sk "Border carbon adjustments" som syftar till att minska
3773 klimatpåverkan av importerade produkter, vilket öppnar för att frågan kan börja diskuteras på
3774 allvar. En rad republikanska statsmän, tillsammans med Ted Halstead, grundaren för den
3775 amerikanska tankesmedjan Climate Leadership Council argumenterar också för Border
3776 carbon adjustments, vilket är en indikation på att USA verkligen skulle kunna gå att få med på
3777 att reducera den globala handelns klimatpåverkan och en öppning för att föra upp frågan på
3778 internationell nivå.

3779 En fördel med Border carbon adjustments är att man sätter press på importprodukterna att bli
3780 mer miljövänliga, konkurrenskraften hos miljövänliga inhemskt producerade produkter
3781 förbättras och dessutom förenklas att klimatskatterna sätts in så nära källan som möjligt, dvs
3782 vid tillverkning/utvinning av inhemskt producerade varor respektive vid import. Det finns en
3783 lång rad med enskilda länder och även delstater i t.ex. USA som är mycket engagerade i
3784 klimatfrågan och med vilka det troligen skulle gå att komma överens om samarbeten gällande
3785 klimatet på global nivå.

3786

3787 Jag/vi föreslår partistämman besluta

3788 Att tillsammans med en bredd av partier i riksdagen utarbeta metoder för att minska de
3789 utsläpp svenskarna, och på samma sätt andra EU-medborgare, orsakar utomlands, t.ex. genom
3790 köp av importerade produkter eller genom användning av importerade råvaror.

3791 Att målet skall vara att kunna reducera de utsläpp svenskarna orsakar utomlands i samma takt
3792 som vi minskar dem i Sverige, med en fördröjning om max 2 år.

3793 Att frågan skall tas upp till diskussion i EU och att en lägsta minskningstakt av invånarnas
3794 utsläpp utanför EU skall beslutas även där.

3795 Att Sverige snarast skall söka allianser globalt med länder och regioner (t.ex. delstater) som är
3796 villiga att gemensamt ställa internationella klimatkrav på de ingående ländernas ömsesidiga
3797 produkter och handel, dvs ett sätt att ställa högre krav på en viss del av den internationella
3798 handeln oberoende av WTO.

Kommitté 2 Miljö och klimat

3799 Att Sverige via EU skall söka allianser globalt för att driva igenom miljö- och klimatkrav i
3800 WTO och i Chicagokonventionen.

3801

3802 **Distriktets yttrande**

3803 Distriktsstyrelsens yttrande och förslag till beslut:

3804 För Centerpartiet är det självklart att globala samarbeten, inte minst EU ska vara ledande i det
3805 internationella miljö- och klimatarbetet.

3806 Distriktsstyrelsen delar motionärens syn att vår klimatpolitik inte bara kan handla om våra
3807 egna utsläpp här hemma i Sverige. Vi ska vara ett grönt föredöme i EU, som visar att det går
3808 att förena grön tillväxt med minskade utsläpp, och vi ska verka för att EU blir ett föredöme
3809 för resten av världen. Ska vi lyckas stoppa den globala uppvärmningen krävs ny grön teknik
3810 samt att världens länder lever upp till sina åtaganden. EU kan och måste spela en avgörande
3811 roll på båda dessa fronter.

3812 Ny grön teknik är en nyckel för oss var och en att leva mer klimatsmart. Vi konsumenter har
3813 genom våra val stort inflytande på hur snabbt den utvecklingen ska gå, hur vi reser, hur ofta vi
3814 reser mm. Våra val sätter press på forskningen och på företagen angående hur snabbt det sker.
3815 Det är tillsammans som vi kan vi öka ansträngningarna för att forska fram ny grön teknik, och
3816 ställa krav på andra länder att ta sitt ansvar, genom att visa att vi tar vårt.

3817 Distriktsstyrelsen föreslår stämman besluta:

3818 Att bifalla motionen

3819 Mötet biföll distriktsstyrelsens yrkande.

3820

3821 Kommitté 2 - Miljö, klimat

3822 2.39 Elproduktion

3823 *Gustaf Forsberg, Enköping*

3824

3825 Elnätet i stora delar av Sverige är idag väldigt hårt belastat. Belastningen ökar i takt med
3826 expansionen hos högintensiv elkonsumentindustri, som stora serverhallar, batterifabriker
3827 och det pågående skiftet från fossil energi till el i t.ex. fordon, stålproduktion mm. Att möta
3828 hela Sveriges ökade elbehov med stora centraliserade elgeneratorer som storskalig vattenkraft
3829 och kärnkraft kommer att ställa enorma krav på ledningsnätet och nödvändiggöra mycket
3830 stora investeringar. Istället borde vi satsa på mer lokalt genererad el där transportsträckan till
3831 slutanvändare är kort och bara mindre energimängder behöver överföras inom ett område. El
3832 producerad av lokala värmekraftverk, biogasanläggningar, lokala vindkrafts- och
3833 solkraftsparker liksom el producerad hos privatpersoner bör kunna bli en viktig komponent i
3834 den framtida energiförsörjningen.

3835 Idag är starkaste ekonomiska incitamentet för enskilda och företag som installerar t.ex.
3836 solceller eller biogaselverk att de får minskade kostnader för el för egen användning genom
3837 att man sparar in både kostnad för förbrukning och skatter på elen. För eventuell
3838 överproduktion är ersättningen låg vilket minskar incitamenten för investeringen och ffa
3839 minskar det incitamentet att investera i en överkapacitet som annars hade kunnat bidra till
3840 elnäten med mängder med förnyelsebar energi.

3841 Den lokala småskaliga produktionen kan bidra till att lösa landets ökade behov av el och
3842 minska behovet av långväga överföring och därmed belastningen på stamnätet. Denna
3843 nätnytta har rimligen ett värde, både genom att den kan minska behovet av investeringar i
3844 långväga överföringskapacitet, och genom att den kan minska riskerna i systemet vid till
3845 exempel en beredskapssituation. Nätägarna tillåts trots sin monopolställning göra enorma
3846 vinster idag, just på grund av sitt ansvar att säkerställa tillgången på el i hela landet. Det värde
3847 för nätföretagen och för landet som den småskaliga elproduktionen skapar ur denna synvinkel
3848 är därmed troligen inte ringa och borde kunna användas för att stimulera utbyggnaden av
3849 lokal elproduktion, från t.ex. solceller, vindkraft, vattenkraft, biogas, och stimulera
3850 investeringar i lokal ellagring, genom företag och privatpersoner.

3851 Genom smartare nät skulle man få möjlighet att styra en pool av flexibla och
3852 väderberoende energikällor lokalt efter variationerna i sol, vind och efterfrågan. Sådana
3853 flexibla energikällor skulle kunna vara till exempel biogaselverk, och på sikt ellagring, som
3854 kan utformas för att balansera förändringar i kapaciteten hos de övriga källorna.

3855

3856 Jag/vi föreslår partistämman besluta

3857 Att stimulera utbyggnaden av lokal elproduktion genom att de aktörer som investerar skall
3858 ersättas för den nytta de skapar för nätägare genom mindre belastning på stamnät och för
3859 Sverige genom att minska känsligheten i energiförsörjningen

Kommitté 2 Miljö och klimat

- 3860 Att förstärka incitamenten för lokala elproducenter, såväl privatpersoner som företag, att
3861 investera i överskottskapacitet
- 3862 Att skapa extra incitament till investering och/eller drift av sådan teknik som kan användas för
3863 att balansera snabba variationer i produktion från väderberoende källor och i förbrukning
- 3864 Att låta investeringar i egen elproduktion göras avdragsgill för privatpersoner
- 3865
- 3866 **Distriktets yttrande**
- 3867 Distriktsstyrelsens yttrande och förslag till beslut:
- 3868 För att nå målet om ett energisystem med helt förnybart till år 2040 krävs inte bara
3869 energieffektiviseringar utan även ökat mångfald av förnybara energislag i både liten och stor
3870 skala. För att minska belastningarna i våra transmissionsnät och för att minska transporter av
3871 energi behöver en allt större del av vår energi produceras lokalt och även konsumeras lokalt.
- 3872 Detta leder till en rad positiva effekter inte minst inom landsbygden som producent av
3873 förnybar energi. Det ökar också samhällets motståndskraft vid kris och höjd beredskap. Man
3874 kan i större utsträckning prioritera vilka samhällsfunktioner som ska ha tillgång till energi vid
3875 en kris på lokal nivå. För att nå målen kommer det också att behöva utarbeta långsiktiga
3876 spelregler för industri och investerare för att de ska våga satsa på förnybar energi.
- 3877 Distriktsstyrelsen föreslår stämman besluta:
- 3878 Att bifalla motionen
- 3879 Mötet biföll distriktsstyrelsens yrkande.
- 3880

3881 Kommitté 2 - Miljö, klimat

3882 2.40 Skatteväxling

3883 *Henrik Jansson Vänersborg*

3884

3885 Vi får fler miljöskatter och nivåerna höjs. Staten får in mer och mer pengar via miljöskatter.
3886 Energi och koldioxidskatt ger staten årliga intäkter på 70 miljarder kronor. Dessa
3887 skatteintäkter används sen nästan uteslutande till att sänka andra skatter. Nästan inget används
3888 till att åtgärda de problem som beskattas. Principen att den som smutsar ner ska betala är
3889 logisk och bra, om pengarna sen används till att städa upp. I så fall löser man problemet. Men
3890 att använda miljöskatteintäkter för att sänka andra skatter sätter staten i ett beroende av
3891 fortsatt miljöförstöring för att behålla skatteintäkterna, och då minskar såklart den politiska
3892 viljan att faktiskt lösa miljöproblemen, vilket vi redan har sett. Att gå till val på den
3893 nuvarande skatteväxlingen, och samtidigt gå till val på att stoppa utsläppen är motsägelsefullt.
3894 Om vi med nuvarande skatteväxling trots allt lyckas att stoppa utsläppen, innebär det att vi
3895 återigen måste höja skatterna för att kompensera för de uteblivna
3896 miljöskatteintäkterna. Utsläppen måste ses som det de är, ett problem, och inte som en
3897 möjlighet till att få in pengar till statskassan. Om vi istället hade haft en mer logisk princip att
3898 alla miljöskattepengar faktiskt gick till att lösa de problem som beskattas, så hade våra stora
3899 miljöproblem varit lösta för längesen. Då hade staten inte heller hamnat i den
3900 beroendeställning av fortsatta utsläpp som vi är i nu. Samtidigt som staten tar in 70 miljarder
3901 kronor i energi och koldioxidskatt läggs bara några hundra miljoner på exempelvis laddstolpar
3902 och forskning om förnybara bränslen. Ett års miljöskatteintäkter hade räckt till all forskning
3903 som krävs och all utbyggnad som behövs för att omedelbart ställa om hela transportsektorn
3904 till fossilfri drift. Pengarna skulle inte bara räcka till att göra den nödvändiga omställningen,
3905 utan också till att börja städa upp efter gamla utsläpp, som exempelvis att lagra in koldioxid
3906 igen för att minska växthuseffekten. Därför måste den ”gröna” skatteväxlingen verkligen vara
3907 grön, och alla miljöskatter måste användas till att lösa de problem som beskattas, och inte ses
3908 som en kassako där nivåerna ständigt höjs när staten behöver mer pengar. Att i detta läge, när
3909 vi behöver en kraftig utbyggnad av förnybar energi, även beskatta den förnybara energin är
3910 kontraproduktivt och straffar främst landsbygden. Energi är inget miljöproblem, det är den
3911 smutsigt framställda energin som är ett problem. Avskaffa därför energiskatten och beskatta
3912 istället problemet, de fossila utsläppen, genom att istället höja koldioxidskatten.

3913

3914 Jag/vi föreslår partistämman besluta

3915 att miljöskatteintäkterna används till att lösa de miljöproblem som beskattas.

3916 att energiskatten tas bort och att koldioxidskatten/avgiften istället höjs.

3917

3918 **Distriktets yttrande**

3919 Distriktsstyrelsen delar motionärens syn att en grön skatteväxling verkligen vara grön, och att
3920 alla miljöskatter ska användas till att lösa de problem som beskattas, och inte ses som en

Kommitté 2 Miljö och klimat

- 3921 kassako där nivåerna ständigt höjs när staten behöver mer pengar. Distriktsstyrelsen anser
3922 även att det är ett ställningstagande som är enklare att kommunicera och mer logiskt för att
3923 lösa problemet.
- 3924 Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman:
- 3925 Att bifall motionen i sin helhet.
- 3926 Fredrik Christensson yrkar avslag på motionen. Henrik Jansson yrkar bifall till
3927 distriktsstyrelsens förslag. Votering begärs.
- 3928 Stämman beslutar efter försöksvotering att avslå motionen.
- 3929 Reservation från Fredrik Christensson och Britt Lindgren
- 3930 Vi anser att det inom flera områden är viktigt att de höjda skatterna på miljöförstöring återförs
3931 till subventioner/incitament till bättre produkter för miljö inom samma område.
- 3932 Transportsektorn är ett exempel där ett Bonus-Malus-system är bra. En kraftig bonus för den
3933 som köper de bästa miljöbilarna och högre skatt för de som köper bilarna med högst utsläpp.
- 3934 Däremot finns det många andra områden där det inte är lika applicerbart och skulle riskera att
3935 endast bli en skattechock för vanliga människor, om ny teknik inte finns på plats. Vi vill se en
3936 grön skatteväxling som höjer miljöskatter och sänker skatter på jobb och företagande. Att
3937 kompensera höjda miljöskatter med sänkta skatter på jobb och företagande skapar inte bara
3938 incitament att handla mindre av det som är farlig för miljön, det leder även till ökad
3939 ekonomisk frihet för människor och stärkta drivkrafter för arbete och företagande. Det är helt
3940 avgörande för att på stärka svensk konkurrenskraft och samtidigt ställa om. När miljöskatterna
3941 inte längre genererar intäkter i samma utsträckning, som motionären är oroad för, anser vi att
3942 skattetrycket bör sänkas samt om ytterligare inkomstförstärkningar behövs bör det ske på
3943 andra delar än jobb och företagande.
- 3944 Vi föreslår därför distriktsstämman att:
- 3945 Att avslå motionen.
- 3946

3947 [Kommitté 2 - Miljö, klimat](#)

3948 [2.41 Hållbar transportsektor](#)

3949 *Carl-Ewert Ohlsson, Sandvikens kommunkrets*

3950

3951 På nationellt plan har en ovilja eller rädsla att ta ett tydligare grepp mot ett fossiloberoende
3952 samhälle skapat ett låst läge, likt en blöt filt. Att gömma sig bakom uttryck som
3953 ”teknikneutralt förhållningssätt”, befäster en låst administrativ förvaltning av myndigheter
3954 som Energimyndigheten, Trafikverket, Tillväxtverket, Naturvårdsverket, Vinnova och
3955 Transportstyrelsen. Det behövs en tydligare riktning från politiskt håll. Vill vi på allvar att
3956 luftkvaliteten i våra samhällen blir bättre, bromsa växthuseffekten, måste vi i det offentliga
3957 gå i bräsch för att bryta vallen. Det innefattar en statligt initierad insats att bygga ut
3958 infrastruktur för laddbara bilar längs riksvägar som täcker hela landet. För att det inte ska
3959 uppstå köer av de nya elbilar som ska ersätta den fossila fordonsflottan behöver vi även
3960 komplettera med tankmöjlighet för bränslecellsfordon och vätgas. Detta öppnar möjligheter
3961 för hela Sverige att växla till elektrifierade transporter. Intresse finns från Norge att samverka
3962 kring tankinfrastruktur även längs Sveriges vägnät. Var ska norska fordon tanka om de kör i
3963 våra korridorer? Det blir lika för egna fordon som inte kommer att växlas ut på grund av
3964 obefintliga statliga insatser. Vi måste våga ta fram nationella strategier. Att använda en
3965 kolskatt som verktyg. Skatt på avgaser ger snabb effekt. Se Schweiz kilometerskatt på
3966 dieslbilar. Direkt växlar marknaden till lastbilar med bränsleceller och vätgas. EU tar ansvar
3967 och står på sig. Det är Sverige som ”fegar ur” och inte undertecknar internationella
3968 överenskommelser. Tillåts myndigheternas tjänstemän ”förhålla” utveckling kommer vi aldrig
3969 att nå våra klimatmål. Lyckas vi vända denna trend blir Sverige en ledstjärna för omställning
3970 med tillväxtmöjligheter som följd. Även vårt inhemska näringsliv kan globalt göra stora
3971 ökningar i en hållbar omställning. Den elbussutredning som ligger till grund för en
3972 omställning i Stockholm är ett bra steg och exempel på lokala initiativ. Men vi behöver göra
3973 mer på det nationella planet så vi ställer om hela Sverige och förstärker de kommuner som
3974 leder genom exempel. Behov av åtgärd Vi behöver ett politiskt parti som äger förmågan att ta
3975 ledartröjan för det utsläppsfria samhället Sandvikens kretsårsmöte 2019 genom Carl-Ewert
3976 Ohlsson

3977

3978 Jag/vi föreslår partistämman besluta

3979 att Centerpartiet ställer krav på att laddinfrastrukturen byggs ut gällande laddstolpar för elbilar
3980 samt vätgasstationer för vätgasfordon

3981 att det offentliga går före i att nyttja fordon med nollutsläpp

3982

3983 **Distriktets yttrande**

3984 Centerpartiet i Gävleborgs förslag till Distriktsstämman

3985

Kommitté 2
Miljö och klimat

- 3986 Motionären vill att Centerpartiet ska ställa krav på utbyggnad av laddningsinfrastrukturen
3987 samt att de offentliga verksamheterna ska ställa om till en fossilfri fordonsflotta. Detta är
3988 frågor som Centerpartiet nationellt redan driver, där Centerpartiet vill bygga ut
3989 laddningsinfrastrukturen samt ställa om våra offentliga verksamheters fordonsflottor.
- 3990 Centerpartiets distriktsstyrelse i Gävleborg yrkar
- 3991 att motionen anses besvarad.
- 3992

3993 Kommitté 2 - Miljö, klimat

3994 2.42 Elinfrastruktur

3995 *Lars-Göran Zetterlund, Hällefors Centerpartiets Örebro län.*

3996

3997 Sveriges stora energianläggningar och infrastruktur byggdes tidigare upp och finansierades av
3998 staten för att bygga Sveriges välfärd.

3999 I dagens klimatomställning kommer elkonsumtionen kraftigt att öka. Sverige har stor
4000 potential att vara en betydande nettoexportör av förnybar el som en del av den europeiska
4001 klimatomställningen. Därför behövs styrmedel och politik som möjliggör storskalig och
4002 småskalig elproduktion. Sverige behöver en ny el infrastruktur som möter framtidens krav på
4003 el-konsumtion.

4004

4005 Jag/vi föreslår partistämman besluta

4006 att verka för att driva igenom skapa förslag för framtidens el-infrastruktur

4007

4008 **Distriktets yttrande**

4009 Distriktsstyrelsen instämmer i motionens syfte och föreslår distriktsstämman besluta:

4010 -Att Centerpartiet verkar för en utredning som jobbar fram nya, skarpa förslag för en ny
4011 elinfrastruktur som möter framtidens behov.

4012 Distriktsstämman beslutade:

4013 Att lägga till att-sats: centerpartiet verkar för en utredning som jobbar fram nya,
4014 skarpa förslag för en elinfrastruktur som möter framtidens behov

4015 Att bifalla distriktsstyrelsens förslag till beslut att bifalla motionen med ovanstående
4016 tillägg

4017

4018 Kommitté 2 - Miljö, klimat

4019 2.43 Miljöbalken

4020 *Knut Svensson, Ronneby centerpartikrets*

4021

4022 Då Miljöbalken började gälla 1999 infördes och preciserades vilka som ansågs vara sakägare
4023 och vilka som hade rätt att föra talan då det gällde överklagan. Sakägare vilka direkt berördes
4024 av myndighetsbeslut som kunde påverka deras verksamhet, boende eller miljö kunde inte
4025 anses kontroversiellt. Men med balkens tillkomst fick även ideella föreningar som på något
4026 sätt hade kopplingar till natur eller miljö överklagningsrätt förutsatt att de hade 2000
4027 medlemmar. 2010 ändrades lagen så att det inte krävs mer än 100 medlemmar för att
4028 överklagningsrätt kan utövas. På senare tid har tillståndsgivningar för mindre vattenkraftverk
4029 och historiska dammar varit föremål för överklagningar av Kammarkollegiet, Älvräddarna
4030 och Sportfiskarna. Älvräddarna och Sportfiskarna har från Naturvårdsverket tilldelats medel
4031 för anställningar av jurister med uppgift att driva sådana överklagningsärenden mot enskilda
4032 medborgare. Man kan inte utesluta att det är särintresse hos tjänstemän på Kammarkollegiet
4033 som utnyttjar sin ställning i sin rätt att föra talan vid överklagningar. Det är inte rimligt att
4034 skattebetalarnas medel används på det sätt som sker i dag. Det är i grunden en
4035 rättsäkerhetsfråga.

4036

4037 Jag/vi föreslår partistämman besluta

4038 Att det blir ändringar i Miljöbalken så att överklagningsrätten inte gäller ideella föreningar
4039 annat än då de berörs i likhet med övriga som definieras som sakägare.

4040 Att statliga verk inte kan vara överklagningsinstans i ärenden beslutade enligt Miljöbalken,
4041 detta i likhet med att den kommunala tillsynsmyndigheten inte har klagorätt i
4042 strandskyddsärenden.

4043

4044 **Distriktets yttrande**

4045 Svar

4046 1. Vi instämmer i motionens andemening och tycker det finns allanledning att se
4047 över regelverket kring överklagningsrätt kopplat till Miljöbalken.

4048 2. Med dagens ordning på aktuellt område är rättsosäkerheten påtaglig och tilltron
4049 till berörda myndigheter därmed starkt avtagande. Den ordning som etablerats där icke
4050 sakägare getts rätt att närmast agera domstol är inte förenlig med vare sig grundlagens
4051 skrivning om äganderätt eller med gällande kulturmiljöförordning.

4052 Distriktsstyrelsen instämmer med motionären i nödvändigheten av att revidera Miljöbalken
4053 enligt intentionerna i motionen samt föreslår distriktsstämman bifalla densamma.

4054 Kommitté 2 - Miljö, klimat

2.44 Biokol

Henrik Jansson Vänersborg

Människan har genom åren orsakat fossila utsläpp av koldioxid motsvarande 400 miljarder ton kol.

Utsläppen har dessutom hittills bara ökat och de årliga utsläppen är nu 8 miljarder ton kol. Hela 4% av människans utsläpp har alltså skett sen förra partistämman.

Det kommer att ta tid att få ner utsläppen till noll, så därför måste vi med all sannolikhet även komma att behöva vidta åtgärder för att ta bort koldioxid ifrån atmosfären.

Det finns flera sätt att göra detta, exempelvis genom att pumpa ner koldioxid i marken, vilket kanske är det mest kända sättet då det finns stora ekonomiska intressen bakom den tekniken då den också skulle kunna användas för att fortsätta använda fossila bränslen och pumpa ner koldioxiden för att undvika utsläpp. Ett annat sätt som inte har fått så stor uppmärksamhet, trots att det egentligen är mycket mer beprövat är att göra biokol, alltså förkolnad växtmassa, och lagra in i åkermarken i första hand.

Biokolet fås genom pyrolys av i princip vilken växtmassa som helst, det kan vara en energigröda, avverkningsrester eller halm. Då bildas brännbara gaser och vätskor som kan användas direkt för att få värme eller driva en generator för att få el, eller för att syntetiskt tillverka olika sorters biodrivmedel. Restprodukten är biokol, i princip samma sak som grillkol. Det positiva med detta kol är att det bryts ner otroligt långsamt. Det kan ligga i marken i 100-tals eller 1000-tals år. Till skillnad mot att pumpa ner koldioxid i marken ger biokol en rad andra fördelar. Biokolets struktur gör att det likt aktivt kol håller fast näringsämnen i marken, så att näringsläckaget från marken minskar, men det är ändå tillgängligt för växterna. Det håller också vatten bundet vilket motverkar skadeverkningarna av torka, och det gör jorden mer lättarbetad, och mer genomtränglig för växternas rötter. Vi får alltså högre skördar och mindre näringsläckage. Tekniken finns och fungerar, och potentialen är i praktiken obegränsad i ett längre perspektiv. Genom att blanda in 25 kg biokol per kvadratmeter i världens all brukad åkermark, eller omkring 10% av landytan, så skulle vi lagra in allt kol människan har släppt ut. Biokolets egenskap att hålla kol bundet i marken, och de positiva bieffekterna löser flera av de miljöproblem som vi är tvungna att lösa. Det kan, och måste för att bli ekonomiskt genomförbart, också kombineras med utnyttjande av energidelen som fås vid pyrolysen, förnybar energi, som vi ju också måste ha. Då måste kolinlagringen på något sätt bekostas av staten. Det rimliga är att man på samma sätt som att man betalar koldioxidskatt när man släpper ut koldioxid, också får ersättning när man gör motsatsen, alltså tar upp koldioxid från atmosfären och lagrar in det igen. Principen ska ju vara att förorenaren betalar, då måste också den som städar upp få betalt, om problemet ska kunna lösas.

Jag/vi föreslår partistämman besluta

att ett ersättningssystem införs för att ekonomiskt ersätta den som lagrar in kol i form av biokol.

Kommitté 2
Miljö och klimat

4096 att intäkterna från koldioxidutsläpp, genom befintlig koldioxidskatt eller avgift, används för
4097 att bekosta inlagringen av biokol.

4098

4099 **Distriktets yttrande**

4100 Motionären lyfter ett spännande och intressant förslag för att bidra till en grön omställning
4101 genom att lagra in koldioxid med biokol. För att stimulera en utveckling med lagring via
4102 biokol behövs ekonomiska incitament för att fler ska vilja och kunna göra det och ett
4103 ersättningssystem för det behöver tas fram likt på andra områden för att få fart på den gröna
4104 omställningen. Därför ställer sig distriktsstyrelsen positiv till förslaget.

4105 Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman att bifalla motionen.

4106 Stämman beslutade att bifalla motionen

4107

4108 Kommitté 2 - Miljö, klimat

4109 2.45 Elförsörjning på Gotland

4110 *Stefan Nypelius. Gotland norra kretsen*

4111

4112 Den förändring av vårt klimat som vi ser idag är en ödesfråga för oss människor. Vi måste
4113 minska våra utsläpp och få stopp på den temperaturstegring som vi ser på jorden idag. En
4114 viktig del för att få bukt med detta är att få till en fossilfri förnyelsebar energiproduktion. Vi
4115 ser det som mycket positivt att regeringen har utsett Gotland till pilot i omställning till ett
4116 hållbart energisystem i Sverige. Det är bra att energimyndigheten engagera sig i projektet.
4117 Tyvärr finns inga nya medel avsatta till att genomföra alla förslag som finns uppräknade, utan
4118 Gotland måste konkurrera med alla andra om de knappa medel som finns avsatta för
4119 energiomställningen i Sverige. För att Gotland ska lyckas med att bli den föregångsplats som
4120 visar vägen för övriga Sverige och världen som det pratas om måste också tillföras
4121 ekonomiska resurser.

4122

4123 Jag/vi föreslår partistämman besluta

4124 att Centerpartiet på riksnivå arbetar för att särskilda statliga medel avsätts för att genomföra
4125 de planerade energisatsningarna på Gotland.

4126

4127 **Distriktets yttrande**

4128 Distriktsstyrelsens yttrande angående motion nr 162 och nr 448 angående medel till
4129 genomförande av energiomställning på Gotland.

4130 Motionerna lyfter en viktig och mycket angelägen fråga för Gotlands utveckling och
4131 möjlighet att bidra i energiomställningen till fossilfri förnyelsebar energi samt för hela landets
4132 möjlighet till energiomställning.

4133 Energimyndigheten har fått i uppdrag av regeringen att arbeta för att Gotland ska vara ett
4134 pilotområde som går före i omställningen till ett hållbart energisystem. En färdplan för arbetet
4135 skall presenteras för regeringen den 29 mars. För att Sverige och omvärlden ska klara
4136 energiomställning är det bra att Gotland kan användas som pilot och försöksområde. Det är
4137 däremot orimligt att de gotländska konsumenterna ska stå för utvecklingskostnaderna i
4138 försöket. Pilotprojektet måste därför finansieras gemensamt och nationellt.

4139 Åtgärderna i projektet är valda för att vara skalbara för omställning av energisystemet i hela
4140 landet och åtgärderna har bedömts utifrån de samhällsekonomiska konsekvenserna. De
4141 utvecklingsvägar för ett robustare energisystem som ingår i projektet kommer hela Sverige till
4142 del och därmed ska hela Sverige vara med och finansiera!

4143 De hållbara och innovativa lösningar och möjligheterna till utveckling av tillkommande
4144 elproduktion och nya elmarknadslösningar som projektet utvisar är nödvändiga. Vi ser dock
4145 med oro på risken att investeringar i elnätet kan ge högre elnätsavgifter för abonnenter på

Kommitté 2 Miljö och klimat

- 4146 Gotland trots ellagen om skäliga avgifter. Både vi som bor på Gotland och näringslivet här,
4147 ska kunna räkna med fungerande system för bland annat elleveranser på motsvarande villkor
4148 som i övriga landet.
- 4149 För att pilotprojektet skall lyckas krävs att man tar till vara all den kraft och engagemang som
4150 finns i dessa frågor hos såväl näringsliv som enskilda medborgare. Därför är det viktigt att
4151 resurser också avsetts för utveckling och till pilotprojekt så att det verkligen leder till
4152 omställning och utveckling.
- 4153 I förstudierna till arbetet ingick uppdrag för ökad leveranssäkerhet och nyanslutning av
4154 förnybar elproduktion på Gotland. Förstudien gör klart att Gotland utöver nuvarande två
4155 överföringsförbindelser även på längre sikt kommer att behöva ytterligare en länk till
4156 fastlandet för sin elförsörjning. Skall t ex industrin med Cementa kunna ställa om och
4157 elektrifiera sin produktion för att minska utsläppen krävs infrastruktur och ytterligare
4158 överföringskapacitet för att klara omställningen.
- 4159 För att inte riskera framtida elleverans till Gotland måste projekteringen av Gotlandslänken
4160 återupptas parallellt med pilotprojektet. Om arbetet återupptas inom det närmaste kan tidigare
4161 arbete fortfarande utnyttjas. Vid förseningar riskeras nedlagt arbete och resurser gå förlorade.
4162 Det är självklart att Svenska Kraftnät ska stå för en tredje elkabel mellan Gotland och
4163 fastlandet som finansieras på samma sätt som alla annan utbyggnad, gemensamt av hela
4164 kollektivet som använder el.
- 4165 Distriktsstyrelsen instämmer i motionärernas yrkanden och bifaller den på så sätt
- 4166 - Att särskilda statliga medel avsätts för att kunna genomföra planerade
4167 energisatsningar och utvecklingsarbete för en hållbar energiomställning på Gotland.
- 4168 - Att Centerpartiet arbetar för att Svenska kraftnät får i uppdrag att ansluta
4169 Gotland till stamnätet.
- 4170

4171 Kommitté 2 - Miljö, klimat

4172 2.46 Elförsörjning på Gotland

4173 *Kjell Genitz, Gotlands norra krets*

4174

4175 Den förändring av vårt klimat som vi ser idag är en ödesfråga för oss människor. Vi måste
4176 minska våra utsläpp och få stopp på den temperaturstegring som vi ser på jorden idag. En
4177 viktig del för att få bukt med detta är att få till en fossilfri förnyelsebar energiproduktion. Vi
4178 ser det som mycket positivt att regeringen har utsett Gotland till pilot i omställning till ett
4179 hållbart energisystem i Sverige. Det är bra att energimyndigheten engagera sig i projektet.
4180 Tyvärr finns inga nya medel avsatta till att genomföra alla förslag som finns uppräknade, utan
4181 Gotland måste konkurrera med alla andra om de knappa medel som finns avsatta för
4182 energiomställningen i Sverige. För att Gotland skall lyckas med att bli den föregångsplats som
4183 visar vägen för övriga Sverige och världen som det pratas om måste det också tillföras
4184 ekonomiska resurser.

4185

4186 Jag/vi föreslår partistämman besluta

4187 att Centerpartiet på riksnivå arbetar för att särskilda medel för att kunna genomföra de
4188 planerade energisatsningarna på Gotland avsätts.

4189

4190 **Distriktets yttrande**

4191 -Att särskilda statliga medel avsätts för att kunna genomföra planerade energisatsningar och
4192 utvecklingsarbete för en hållbar energiomställning på Gotland.

4193 -Att Centerpartiet arbetar för att svenska kraftnät får i uppdrag att ansluta Gotland till
4194 stamnätet.

4195

4196 Kommitté 2 - Miljö, klimat

4197 2.47 Elförsörjning på Gotland

4198 *Lars Thomsson Gotland*

4199

4200 Gotland har sedan lång tid varit beroende av kablar från fastlandet för sin elförsörjning. Den
4201 första anlades 1954 och är numera borttagen. Dagens två kablar som är i funktion anlades
4202 1983 och 1987. De börjar därmed närma sig åldersstrecket då de är uttjänta. Detta trots att de
4203 nyligen fått ny styrutrustning. På ön finns även reservkraftverk i form av diesellaggregat och
4204 gasturbiner, som används som backup vid större avbrott. Gotland har under de senaste åren
4205 upplevt en allt osäkrare elförsörjning, med allt flera totalavbrott. Detta är hämmande för öns
4206 utveckling, både för pågående verksamheter, utökning av befintliga verksamheter och för nya
4207 etableringar. Behovet av en stabil elförsörjning är väldigt påtagligt hos alla, det är en
4208 grundförutsättning för alla landsändar. Gotland var lovade en tredje elkabel sedan Svenska
4209 kraftnät tog ett inriktningsbeslut 2009 om att genomföra 1000 MW överföringskapacitet till
4210 ön. Därmed skulle det sista länet kunna anslutas till stamnätet. Det fanns tre huvudskäl till
4211 beslutet hos Svenska kraftnät, de ansåg det rimligt att ansluta Gotland till stamnätet som län,
4212 att det var klokt att nyttja Gotlands goda vindlägen och att elkraft behövdes i södra Sverige.
4213 All planering har sedan dess byggts på detta besked, såväl hos Svenska kraftnät som hos
4214 Vattenfall och alla aktörer på Gotland. Därför var chocken total när Svenska kraftnät efter
4215 åtta år, i maj 2017, meddelade att de avbröt sina planer och att projektet med Gotlandskabeln
4216 avslutades. Gotland har goda naturliga förutsättningar för vindkraft. Därför blev Gotland
4217 vindkraftens vagga i Sverige med en omfattande utbyggnad som startade i början av 1980-
4218 talet. Idag har ön ca 130 vindkraftverk med ca 185 MW ansluten effekt. Totalt står den lokala
4219 vindkraftselen för ca 45 % av öns elförsörjning varje år. Sedan lång tid är det stopp med
4220 utökad anslutning av storskalig förnyelsebar energiproduktion eftersom de befintliga kablarna
4221 är fulla. Idag är det möjligt att vända eltransporten i en av kablarna, det sker ca 500 gånger per
4222 år när den lokala produktionen är större än den lokala konsumtionen. Gotland är sedan
4223 sommaren 2017 utsett som pilotlän av regeringen för omställningen till ett 100 %
4224 förnyelsebart samhälle. Förstudien pekar på ett flertal inriktningar som pilotinvesteringar,
4225 systemöversyn och regelförändringar. Men förstudien klargör också att det kommer att
4226 behövas grundläggande infrastruktur för att kunna genomföra omställningen till ett
4227 klimatsmart samhälle. Gotland har ett väldigt centralt läge i Sveriges försvarsförmåga. En av
4228 de avgörande funktionerna som behöver finnas på Gotland är en säker elförsörjning sett ur
4229 totalförsvarssynpunkt. Den pågående uppbyggnaden av totalförsvaret på ön, som
4230 Länsstyrelsen i Gotlands län ansvarar för, lyfter särskilt denna aspekt. Med tanke på de långa
4231 ledtiderna att anlägga stamnätskablar, normalt 7-10 år, så är det enda rimliga åtgärden att
4232 återstarta projektet kring Gotlandskabeln hos Svenska kraftnät. Klimatutvecklingen kräver
4233 snabba insatser och pilotuppdraget kräver snabba insatser.

4234

4235 Jag/vi föreslår partistämman besluta

4236 att Centerpartiet arbetar för att det statliga affärsverket Svenska kraftnät fullföljer planeringen
4237 och utbyggnaden av en tredje elkabel till Gotland skyndsamt.

Kommitté 2
Miljö och klimat

4238

4239 **Distriktets yttrande**

4240 -Att bifalla motionen.

4241

4242 Kommitté 2 - Miljö, klimat

4243 2.48 Nedskräpning

4244 *Michaela Haga (Österåker) Stockholms län*

4245

4246 Alla vill vi ha en ren natur och stadsmiljö, men nedskräpning och dumpning är tyvärr något vi
4247 ser både i tätort och i naturen. Det kan handla om skräp med alltifrån tobaksprodukter,
4248 tuggumi, sopsäckar som dumpas med diverse innehåll, möbler, färger och annat farlig
4249 avfall. Renhållning är en stor post i kommunernas budget och det påverkar även enskilda
4250 fastighetsägare som får hantera och forsla bort skräp som dumpats på sin mark. Det behöver
4251 kosta mer för de som skräpar ned och nedskräpning behöver också prioriteras av
4252 ordningsmakten.

4253

4254 Jag/vi föreslår partistämman besluta

4255 att skärpa lagstiftningen för nedskräpning i både tätort, naturområden och på privat mark

4256 att ordningsmakten ökar prioritering att lagföra personer som skräpar ned

4257

4258 **Distriktets yttrande**

4259 1 Bifall

4260 2 Instämma i motionens intentioner

4261 Michaela Haga reserverar sig beträffande motion 578, att-sats 2, till förmån för bifall

4262

4263 Kommitté 2 - Miljö, klimat

4264 2.49 Vatten

4265 *Christian Ottosson, kommunalråd Huddinge kommun*

4266

4267 Ökad medvetenhet, nya vägledande domar och länsstyrelser som pekar med hela handen – så
4268 kan man beskriva de senaste årens ökade fokus på vattenkvalitetsfrågorna. Men det behöver
4269 göras mer, särskilt utifrån ett lokalt perspektiv. Partistämman 2017 beslutade att ”fler beslut
4270 om miljöregler och miljöavgifter ska kunna fattas lokalt”. Det var ett generellt steg i rätt
4271 riktning för oss som driver miljöfrågor i kommunerna. Men vi behöver fler verktyg för att få
4272 såväl gamla som nya fastighetsägare att ta vara på vårt vatten. När ytor hårdgörs skapas också
4273 risker för att föroreningar i dagvattnet når sjöar och hav. Med dagvatten brukar räknas
4274 tillfälliga flöden av regnvatten, smältvatten, spolvatten eller framträngande grundvatten. Det
4275 finns förvisso möjligheter att reglera dagvattenpåverkan redan idag, men det är inte enkelt.
4276 Det kan ofta behövas motivering utifrån att skydda grundvattennivåer eller skydda mot
4277 översvämning, vilket gör att krav ofta inte kan ställas. I plan- och bygglagen nämns inte ens
4278 dagvatten och lagen är på flera sätt otydlig kring hur vatten, klimat, översvänningsrisker och
4279 miljökvalitetsnormer kan och ska hanteras vid planläggning och lovgivning. Trots de lagrum
4280 som ändå finns i Plan- och bygglagen, Miljöbalken och Lagen om allmänna vattentjänster är
4281 det alltså svårt att införa planbestämmelser med hänsyn till vattenföroreningar. Det bör
4282 Centerpartiet förändra. För att processerna i våra vattenreningsverk ska fungera så effektivt
4283 som möjligt behöver också volymerna vatten minska. Det är inte ovanligt att stora mängder
4284 relativt rent vatten förs till VA-nätet vilket i sin tur fördyrar reningen. Det vore därför
4285 värdefullt om relativt rent takvatten, regnvatten och dräneringsvatten (dagvatten) inte fördes
4286 till ledningsnätet. En annan källa till föroreningar är privata biltvättar. Spillvattnet från en bil
4287 innehåller tungmetaller, oljerester och avfettningsmedel. Om bilen tvättas på en hårdgjord yta
4288 utan rening så kommer föroreningarna antingen att nå vattendrag direkt eller belasta någon
4289 reningsanläggning. Beräkningar visar att föroreningarna uppgår till tusentals ton olja och
4290 tungmetaller. I den specifika frågan om föroreningar från biltvättar konstaterade partistyrelsen
4291 i sitt yttrande 2017 dels att det sker en ”spridning av olja, tungmetaller och andra miljöfarliga
4292 ämnen”, dels att det är ”komplicerat” att idag begränsa biltvättar utan rening på privata
4293 fastigheter. Enligt Naturvårdsverket är det inte möjligt för en kommun att utfärda ett generellt
4294 förbud mot biltvätt på gatan enligt miljöbalken. Detta trots att hemmabiltvättning rimligen är
4295 att anse som förbjudet i linje med miljöbalkens förbud mot att släppa ut orenat
4296 avloppsvatten. En reglering med sikte på hårdgjorda ytor – där någon reningsteknik inte finns
4297 – bör vara det mest lämpliga. Att tvätta bilen på gräsmattan hemma bör vara tillåtet eftersom
4298 det annars kan bli orimligt för vissa att exempelvis ta sig till en biltvätt som kan ligga långt
4299 borta från hemmet. Om bilen tvättas på gräsmattan kommer en viss filtrering och rening att
4300 ske (beroende på vilket material som finns därunder), vilket därför bör vara tillåtet.

4301

4302 Jag/vi föreslår partistämman besluta

4303 att Centerpartiet vill öka möjligheterna för kommunerna att reglera dagvattenfrågorna genom
4304 till exempel förtydligad lagstiftning

Kommitté 2
Miljö och klimat

4305 att Centerpartiet vill utreda möjligheterna att införa incitament för fastighetsägare att minska
4306 tillförseln av dagvatten till VA-nätet

4307 att Centerpartiet vill utreda ett förbud av biltvätt på hårdgjord yta utan reningsteknik

4308

4309 **Distriktets yttrande**

4310 1 Instämna i motionens intentioner

4311 2 Bifall

4312 3 Bifall

4313 Johan Krogh reserverar sig avseende motion 634, att-sats 3 till fördel för att instämna i
4314 motionens intentioner

4315

4316 Kommitté 2 - Miljö, klimat

4317 2.50 Vatten

4318 *Jerry Harrysson Folkare Centerkrets*

4319

4320 Vi påminns ständigt om olika miljökatastrofer runt om i världen men också i vårt närområde-
4321 vi kommer alla ihåg de stora skogsbränderna i Västmanland och Dalarna.

4322 Klimatförändringarna är här och med dem ökande globala temperaturer där vi själva upplevt
4323 extremt långvarig sommarheta. En effekt som dramatiskt påverkar vattentillgången. Vi har
4324 sett sjunkande grundvattennivåer, lägre vattenstånd i kraftverksdammar. Vattenbrist i borrhäls-
4325 och grävda brunnar tvingade myndigheter att transportera extra vatten till drabbade områden
4326 men också att införa vattenransonering. Hur ser då vattenförsörjningen ut år 2028 när man
4327 beräknar att folkmängden uppgår till 11 miljoner människor? Att vatten kommer ur kranen
4328 när man vrider på den är ingen självklarhet. Fåsighetsbolag installerar nu vattenmätare i
4329 lägenheter. Förbrukningstaxor kan behöva ses över. Återanvändning av "Gråvatten"
4330 (disk, tvätt, dusch) måste utredas för applicering i stor skala. Lönsamhetsperspektivet blir här
4331 viktigt för att motivera åtgärder liksom den enskildes ansvar att minimera överförbrukning

4332

4333 Jag/vi föreslår partistämman besluta

4334 att centerpartiet initierar en översyn av landets vattenförsörjning med särskild hänsyn till
4335 vattenrening och återanvändning samt till privat konsumtion

4336

4337 **Distriktets yttrande**

4338 Motionären lyfter behovet av en översyn av landets vattenförsörjning med sikte på år 2028. Vi
4339 instämmer i motionärens oro vad gäller den framtida dricksvattenförsörjningen.

4340 Vattenfrågan är viktig. Med mer effektiva tekniker och genom att ändra vårt beteende kan vi
4341 minska vår vattenanvändning. Dricksvatten har länge varit billigt, vilket gör att vi slösar på
4342 vatten utan tanke på att vatten är vårt viktigaste livsmedel.

4343 Vatten är ett kommunalt ansvar. Men staten kan också behöva stötta kommunerna i deras
4344 arbete. En plan för dricksvattenförsörjningen bör finnas i alla kommuner. Kommuner bör
4345 också ges möjlighet att genomföra projekt som kan säkra dricksvattentillgången.

4346 Det är nödvändigt att stärka den nationella vattenkatastrofberedskapen. Mer samarbete mellan
4347 kommuner, och att det ska finnas regional samordning.

4348 Viktigt med teknikutveckling för såväl rening och återanvändning av "gråvatten", som ny,
4349 effektiv teknik för rening av kemikalier, läkemedel mm i avloppsvatten.

4350 Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman besluta

4351 att instämma i motionens intentioner

4352 Centerpartiet Dalarnas distriktsstämma beslutade

Kommitté 2
Miljö och klimat

4353 att instämma i motionens intentioner

4354

4355 Kommitté 2 - Miljö, klimat

4356 2.51 Vatten

4357 *Fredrik Adolfsson, Pia Andreasson, Caroline Blomberg, Camilla Byrinder, Jörgen Dyssvold,*
4358 *Christer Eriksson, Pietro Marchesi, Erik Sarfors, Eva von Wernstedt, Marcus Wangel och*
4359 *Susanne Wicklund (samtliga Centerpartiet i Stockholm).*

4360

4361 Bakgrund: Det tas för givet att vårt dricksvatten, som är av hög kvalitet, ska finnas tillgängligt
4362 och i överflöd överallt i Sverige. Det är också vida känt i omvärlden att vårt dricksvatten har
4363 en jämn och mycket hög kvalitet. Vi tar också för givet att myndighetskontrollen av
4364 dricksvatten sker regelbundet, samt att de avvikelser som upptäcks även åtgärdas, rapporteras
4365 och följs upp effektivt.

4366 Flera utredningar och rapporter har under de sista sju åren tydligt uppmärksammat en rad
4367 oroväckande händelser som redan fått, samt riskerar få allvarliga framtida konsekvenser för
4368 både individ och samhälle.[1]

4369 På det har Livsmedelsverket, som ansvarar för dricksvattnets kvalitetskontroll,
4370 uppmärksammat i sin senaste rapport[2] att kommunala miljö- och hälsoskyddsverksamheter
4371 inte har förutsättningar att klara sitt uppdrag. Stora delar av kontroll, provtagning och
4372 uppföljning har under flera år lämnats därhän i minst tre av fyra kommuner. Var femte
4373 vattenverk i hög riskklass har inte kontrollerats sedan 2017. Orsakerna som uppges i
4374 rapporten är här lätt förenklat; en kombination av kompetens- och personalbrist samt brist på
4375 investeringsvilja, även om investerings- och förnyelsebehovet är stort överlag. Ett införande
4376 av effektiva digitala verktyg som skulle kunna underlätta arbetet, från vattenkälla till
4377 vattenkran, faller tungt på samtliga enskilda kommuner. Det är även kommunerna enskilt som
4378 ansvarar för säkerställandet av effektivt spårbarhetsarbete när det finns risk för människors liv
4379 och hälsa.

4380 I branschinformation som ges ut av Svenskt Vatten, vilka samlar landets samtliga vatten- och
4381 avloppsverksamheter är det samfälliga budskapet att dricksvatten är vårt mest kontrollerade
4382 livsmedel.[3] Verkligheten är dock en annan enligt Livsmedelsverket 2018. Länsstyrelserna,
4383 som ansvarar för kontroll av primärproduktionen och Livsmedelsverket, konstaterar att
4384 kontrollen varken är riskbaserad eller regelbunden.

4385 Lösning: Samhällsuppdraget ska upprätthålla samhällets funktionalitet. Målet med en robust
4386 vattenförsörjning anpassas från 2019 och framåt, utifrån klara klimatförändringar flera
4387 generationer framåt, både vad gäller försörjnings- och kvalitetsmål. Stödja, förenkla och bidra
4388 till hög produktivitet såväl efterlevnadskontroll med hjälp av samman- kopplade digitala
4389 verktyg kan passa väl in i upprustningsarbetet som påbörjats i våra kommuner, kopplat till
4390 behovet av klimatanpassningar.[4]

4391 Idag finns insikt, vilja, tekniska lösningar och rimliga priser på utveckling av digital mätning
4392 som möjliggör förenkling av kontroller, provtagning, avvikelshantering, uppföljning samt
4393 rapportering i realtid. En möjlig positiv bieffekt kan ges lokalt ifall befintliga och digitala
4394 GIS-system (geografiskt informationssystem) där även lokala vattenledningar, avlopp och
4395 in/utflöden redan anges, sammanlänkas gentemot möjlig digitalisering av dricksvatten. Miljö

Kommitté 2 Miljö och klimat

4396 & Hälsa i respektive kommun skulle därmed kunna ges möjlighet klara sitt myndighetsarbete
4397 kopplat till nationellt samhällsuppdrag.

4398 Ett förbiseende av de möjligheter som ett digitaliserat dricksvatten kan ge vårt samhälle, vore
4399 förödande på kort respektive lång sikt. Det må vara förlåtet att digitaliseringsutveckling inte
4400 ges ett enda bokstavsutrymme år 2016 i regeringens slutbetänkande och sammanfattning av
4401 nödvändiga åtgärder. Att vi år 2019 inte skulle kunna ta tillvara de fördelar som en digital
4402 utveckling på dricksvattensområdet kan medge, vore däremot ytterst anmärkningsvärt.

4403 [1] Sammanfattning av Dricksvattensutredningen 2016, regeringens slutbetänkande:
4404 [https://www.regeringen.se/contentassets/0b4b09576f1d460490443c48a2b1c197/en-trygg-](https://www.regeringen.se/contentassets/0b4b09576f1d460490443c48a2b1c197/en-trygg-dricksvattenforsorjning-sammanfattning-sou-2016_32.pdf)
4405 [dricksvattenforsorjning-sammanfattning- sou-2016_32.pdf](https://www.regeringen.se/contentassets/0b4b09576f1d460490443c48a2b1c197/en-trygg-dricksvattenforsorjning-sammanfattning-sou-2016_32.pdf)

4406

4407 [2] Rapport Sveriges livsmedelskontroll 2017, SLV:
4408 [https://www.livsmedelsverket.se/globalassets/publikationsdatabas/rapporter/2018/2018-nr-](https://www.livsmedelsverket.se/globalassets/publikationsdatabas/rapporter/2018/2018-nr-18-sveriges-livsmedelskontroll-2017.pdf)
4409 [18-sveriges-livsmedelskontroll-2017.pdf](https://www.livsmedelsverket.se/globalassets/publikationsdatabas/rapporter/2018/2018-nr-18-sveriges-livsmedelskontroll-2017.pdf)

4410

4411 [3] Värt att veta om vatten 2017: [http://www.svensktvatten.se/globalassets/fakta-om-](http://www.svensktvatten.se/globalassets/fakta-om-vatten/dricksvattenfakta/vart-att-veta-om-vatten_2017.pdf)
4412 [vatten/dricksvattenfakta/vart-att- veta-om-vatten_2017.pdf](http://www.svensktvatten.se/globalassets/fakta-om-vatten/dricksvattenfakta/vart-att-veta-om-vatten_2017.pdf)

4413

4414 [4] Klimatanpassad handbok för dricksvattenförsörjning, 2019 SLV
4415 [https://www.livsmedelsverket.se/produktion- handel--kontroll/dricksvattenproduktion/kaskad-](https://www.livsmedelsverket.se/produktion-handel--kontroll/dricksvattenproduktion/kaskad-handbok-for-klimatanpassning_dricksvattenproduktion)
4416 [handbok-for-klimatanpassning_dricksvattenproduktion](https://www.livsmedelsverket.se/produktion-handel--kontroll/dricksvattenproduktion/kaskad-handbok-for-klimatanpassning_dricksvattenproduktion)

4417

4418 Jag/vi föreslår partistämman besluta

4419 att utreda möjligheterna och effekterna på kort och lång sikt för att på nationell nivå kunna
4420 införa digital spårbarhet i realtid gällande vårt dricksvatten (från vattenkälla till vattenkran) på
4421 mellankommunal och kommunal nivå.

4422 att utreda en möjlig nationell digital harmonisering av dricksvattnet (från vattenkälla till
4423 vattenkran) till befintliga digitala system som berörs av till exempel GIS och Miljö & Hälsa
4424 på mellankommunal samt kommunal nivå.

4425

4426 **Distriktets yttrande**

4427 Motionärerna tydliggör en komplex och angelägen fråga om tryggt dricksvatten och
4428 möjligheten till en effektiv spårbarhet genom nya innovationer, förslag samverkan och en
4429 enklare och mer kontinuerlig uppföljning.

4430 Att säkerställa dricksvattnet i såväl Stockholms kommun, liksom i övriga Sverige bör vara en
4431 stående prioritering för ett parti som värnar miljö & hållbarhet men också ett spänstigt grönt
4432 innovationsklimat och näringslivets möjligheter att hitta samverkansmodeller med
4433 kommunala instanser.

Kommitté 2
Miljö och klimat

4434 Distriktsstyrelsen föreslår stämman besluta:

4435 Att bifalla motionen i sin helhet

4436 Distriktsstämmans beslut:

4437 Att bifalla motionen i sin helhet

4438

4439 Kommitté 2 - Miljö, klimat

4440 2.52 Byggsäckar

4441 *Peter Pettersson, Stockholms stad*

4442

4443 I dag så finns dessa "Big bags" runt om i vårt samhälle. De används flitigt och kan vara en
4444 utmärkt tillgång i återvinningen av material. Som situationen ser ut idag så är dessa säckar
4445 inte spårbara utan du kan gå in i vilken byggvaruaffär som helst och köpa dessa. När de väl
4446 står på en gata och inte hämtas under en lång tid - eller till att något granne tröttnar. Så blir det
4447 kommunens problem och vi skattebetalare får betala för detta eftersom inte säcken går att
4448 spåra till den som köpte de. Bortforslingen betalas heller inte för utan få göras av den som
4449 ringer in.

4450

4451 Jag/vi föreslår partistämman besluta

4452 att dessa ska vara spårbara, dvs man ska veta vem köpt säcken och vem som har ansvaret för
4453 att få den bortforslad

4454 att verkar för att ett mer hållbart och cirkulärt system införs

4455

4456 **Distriktets yttrande**

4457 Distriktsstyrelsens yttrande och förslag till beslut:

4458 Motionären skriver om en situation de flesta stockholmare nog kan känna igen sig i. "Big
4459 Bags" som tar plats från trottoarer och gräsmattor runt om i Stockholm. Det är inte bara ett
4460 förfulande inslag i stadsmiljön utan kan också vara ett framkomlighetsproblem, försvåra
4461 snöröjning osv. Men det finns också fördelar med dessa "Big-Bags", inte minst att en större
4462 mängd materiel kan bortforslas till återvinningen vid ett och samma tillfälle.

4463 Nationellt driver Centerpartiet att producentansvaret ska stärkas och utvecklas med högre mål
4464 för insamling, återvinning och service för hushållen samt stärkt inflytande för kommunerna.
4465 Insamlingen kan bli mer effektivt. För att tillvarata resurser behövs högre grad av insamling,
4466 men också ett stärkt producentansvar som skulle ge producenter ett större incitament att ta
4467 fram produkter som lättare går att återvinna, och därmed skapas förutsättningar också ett mer
4468 hållbart och cirkulärt system.

4469 Det kan dock finnas för- och nackdelar med att införa ett spårbarhetssystem för big-bags.
4470 Fördelarna är som motionären skriver att det går att veta vem som köpt säcken och vem som
4471 ansvarar för att få den bortforslad. Nackdelen är att det kan innebära ökad byråkrati. En annan
4472 kan vara att andra typer av säckar kommer att användas av personer som behöver samla och
4473 transportera bort stora mängder materiel vid exempelvis en renovering. Det kan ytterligare
4474 förfula stadsmiljön och göra ansvaret för bortforsel än mer otydligt. På så sätt skulle det
4475 motverka sitt syfte.

Kommitté 2
Miljö och klimat

- 4476 Big-bag-konceptet går ut på att företaget hämtar förpackningskärlen när kunden ringer och
4477 vill få dem bortforslade. Görs inte detta kan istället informationen behöva tydliggöras.
- 4478 Distriktsstyrelsen föreslår stämman
- 4479 Att instämna i motionens intentioner
- 4480 Att Centerpartiet ska arbeta för ett stärkt producentansvar för avfallssäckar (tex.
4481 ”Big Bags”) och för ett mer hållbart och cirkulärt system.
- 4482 Kommittén föreslår: Att instämna i motionens intentioner. Att Centerpartiet ska arbeta för ett
4483 stärkt producentansvar för avfallssäckar (tex. ”Big Bags”) och för ett mer hållbart och
4484 cirkulärt system
- 4485
- 4486 Stämman beslutade enligt kommitténs förslag.
- 4487

4488 Kommitté 2 - Miljö, klimat

4489 2.53 Läkemedel

4490 *Katarina Lundin, Göteborgs distrikt/krets*

4491

4492 Idag importeras mycket läkemedel från lågprisländer vilket innebär långa transportkostnader
4493 och därmed miljöpåverkan, då de transporteras till Sverige. Priset sätts ofta av dessa
4494 läkemedelsföretag strax under priset för lokala och närproducerade läkemedel vid
4495 upphandlingstillfället vilket gör att de konkurrerar ut närproducerade läkemedel. Apoteken tar
4496 inte heller hänsyn till dessa kostnader då de rekommenderar det läkemedel som har lägst pris.

4497

4498 Jag/vi föreslår partistämman besluta

4499 att transportkostnader och klimatkompensation ska räknas in i totalkostnaden av läkemedel
4500 för att ge en rättvis bild av kostnaden för läkemedel

4501

4502 **Distriktets yttrande**

4503 Distriktsstyrelsens yttrande:

4504 Vid upphandling av läkemedel, vilket sker enligt LOU är det upp till respektive
4505 region/landsting att specificera vilka krav man har på produkterna man ämnar köpa in.

4506 Där finns utrymme att ställa krav kopplat till miljö och utvärdera anbud utifrån det.

4507 Likt andra företag arbetar läkemedelsföretagen i olika utsträckning med hållbarhetsfrågor
4508 och tex klimatkompensering.

4509 Vad gäller skillnad i priser är det ofta så att generikaföretag kan sätta lägre priser än
4510 läkemedelsföretag som bedriver forskning. Detta pga att generikaföretagen inte behöver
4511 lägga resurser på forskning utan enbart kan fokusera på att tillverka. Ev skillnad i anbud
4512 är således inte kopplat till företagens geografiska läge utan beror på andra faktorer.

4513 Apoteken får inte ta hänsyn till transportkostnader eller annan eventuell miljöpåverkan.

4514 Det är myndigheten Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket (TLV) som bestämmer
4515 vilka priser apoteken ska sälja läkemedlen för och det är TLV som styr vilka läkemedel
4516 apoteken måste ha i lager och sälja till kund, vilket är de billigaste läkemedlen vid det
4517 aktuella tillfället. Priserna ändras ofta vilket gör att apoteken riskerar att ha lager av
4518 produkter de inte längre får sälja pga TLV:s regelverk, vilket leder till att mycket
4519 läkemedel kasseras i onödan och att apoteken ofta har minimala lager vilket kan drabba

Kommitté 2 Miljö och klimat

- 4520 patientsäkerheten.
- 4521 Varken landstingen eller apoteken betalar en direkt kostnad för transporter av läkemedel
- 4522 från utlandet, såsom frakt. Transportkostnaden är redan inräknad i priset. Den
- 4523 fraktkostnad som kan finnas är den från den svenska grossisten till kund, vilket därmed
- 4524 är oberoende av var läkemedlen tillverkats.
- 4525 Sammanfattningsvis, läkemedel köps i Sverige in i huvudsak på två olika sätt. Av
- 4526 regionernas direkt via sjukhusen samt av regionerna via att patienter hämtar ut
- 4527 läkemedel på apotek. Att ställa krav på klimatkompensering kan redan idag göras via
- 4528 regionernas egna upphandlingar för läkemedel som köps in direkt till sjukhusen.
- 4529 Vad gäller läkemedel som hämtas ut av patient på apotek krävs att TLV:s modell för
- 4530 prissättning görs om.
- 4531 Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman besluta:
- 4532 Att anse motionen vara besvarad.
- 4533 Att utreda om klimatkompensation kan inkluderas i TLV:s prissättningsmodell.
- 4534 Tilläggsyrkande: Maria Andersson föreslår distriktsstämman besluta:
- 4535 Att videsända motionen till regionstämman för beredning.
- 4536 Propositionsordning:
- 4537 Ordförande ställer först propositioner på ärendets avslag mot Marias förslag.
- 4538 Beslutar att: bifalla distriktsstyrelsens förslag samt att motionen skickas
- 4539 vidare till regionstämman.
- 4540

4541 Kommitté 2 - Miljö, klimat

4542 2.54 Laddinfrastruktur

4543 *Robert Boström Norsjö*

4544

4545 Idag har intresset för elbilar ökat väldigt mycket. Det som behövs för att få igång övergången
4546 till ett mer miljövänligt alternativ är en strategi för laddinfrastrukturen i hela landet, inte bara
4547 större städer. Bristen på möjligheter till laddning gör att många avstår det för miljön bättre
4548 alternativet. Jag vill att vi är offensiva från Centerpartiet och sätter upp mål om max.avstånd
4549 mellan laddstationer för offentlig laddning av elbilar.

4550

4551 Jag/vi föreslår partistämman besluta

4552 att en strategi för laddinfrastrukturen för elbilar i hela Sverige tas fram.

4553 att ett mål om max 10 mil mellan offentliga laddstationer för elbilar införs.

4554

4555 **Distriktets yttrande**

4556 Distriktsstyrelsen noterar att motionären lyfter en fråga som är av största angelägenhet för en
4557 nationell omställning till en fossiloberoende fordonsflotta. En omställning som kommer att
4558 kräva en mångfald av lösningar i hela landet men där elfordon kommer att ha en avgörande
4559 betydelse för att nå det nationella

4560 målet och för det behövs laddstationer i hela landet.

4561 Centerpartiet uppfattning är att en strategi för laddinfrastrukturen i hela landet behövs. I den
4562 nationella planen vill Centerpartiet se satsningar på alternativa drivmedelsstationer i hela
4563 landet och har därför uttryckt att en nationell plan behövs för elektrifiering av transportsektorn
4564 och föreslagit förenklade byggregler för laddstolpar vid nya parkeringar och bostadshus. Ett
4565 annat förslag som partiet vill realisera är att det ska bli möjligt att ladda bilen via
4566 gatubelysningen.

4567 För att möjliggöra att elfordon blir ett realistiskt alternativ delar distriktsstyrelsen motionärens
4568 uppfattning

4569 om vikten av laddstationer i hela Sverige.

4570 Distriktsstyrelsen föreslår därför distriktsstämman besluta

4571 att instämma i motionens intentioner.

4572 Kommittén föreslår distriktsstämman besluta enligt distriktsstyrelsens förslag.

4573 Distriktsstämman beslutar enligt kommitténs förslag.

4574

4575

4576 Kommitté 2 - Miljö, klimat

4577 2.55 Koldioxidskatt på nybyggnation

4578 *Johan Byttner, Linköping Östergötland.*

4579

4580 Fastighetsbyggnad och renovering står för cirka 15 % av Sveriges koldioxidutsläpp. Det är
4581 därför viktigt att minska dessa utsläpp, vilket enklast görs med en koldioxidskatt.

4582 Det är samtidigt viktigt att värna om energieffektiva fastigheter, som ofta har en högre initial
4583 miljökostnad men betalar sig över tid. Därför bör inte skatten vara sådan att den behöver
4584 betalas vid byggnadens slutförande, utan snarare över tid.

4585

4586 Jag/vi föreslår partistämman besluta

4587 att Centerpartiet verkar för en koldioxidskatt på nybyggda byggnader.

4588 att skatten utformas så att den betalas av byggnadens ägare över 30 år.

4589

4590 **Distriktets yttrande**

4591 Kretsstyrelsens svar på motionen

4592 Centerpartiet i Linköping arbetar aktivt för mer byggande i trä, framförallt för att binda CO2
4593 och bidra till att minska CO2 i atmosfären under lång tid. Ett antal andra punkter om hur vi
4594 arbetar med att nå klimatmålen i kommunen återfinns i det samverkansprogram vi skrivit
4595 under tillsammans med de övriga styrande partierna i Linköping, och som återfinns på
4596 kommunens hemsida.

4597 Som parti är kampen mot klimatförändringarna en del av vårt miljöarbete, som i sin tur är ett
4598 av partiets tre fundament. (De andra två är ju landsbygden och företagandet.)

4599 Samtidigt är byggandet i sig oerhört viktigt. Politiska initiativ som hotar att lägga hämskor på
4600 byggandet bör undvikas. Därför finns det anledning att vara mycket försiktig med att lägga
4601 avgifter på byggande generellt. Avgifter enligt principen bonus malus, alltså att klimatsmart
4602 byggande gynnas medan klimatdåligt byggande straffas är samtidigt en spännande tanke. Det
4603 är dock inte den tanke som vi kan se att motionen bärs av.

4604 Därför yrkar kretsstyrelsen på att motionen avslås.

4605 Kretsårsmötet beslutade att avstyrka motionen.

4606 Distriktsstyrelsen yttrande

4607 Centerpartiet är det parti som tydligast tar kampen mot klimatförändringarna. Avgifter enligt
4608 principen bonus malus, alltså att klimatsmart byggande gynnas medan klimatdåligt byggande
4609 straffas, kan vara en spännande tanke. Samtidigt står svenskt byggande inför enorma
4610 svårigheter och politiska initiativ som hotar att lägga hämskor på byggandet bör undvikas.

Kommitté 2
Miljö och klimat

- 4611 Därför finns det anledning att vara mycket försiktig med att lägga avgifter på byggande
4612 generellt.
- 4613 Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman besluta att avslå motionen.
- 4614 Distriktsstämmans beslut
- 4615 Stämman beslutade enligt distriktsstyrelsens förslag.
- 4616

4617 Kommitté 2 - Miljö, klimat

4618 2.56 Rörlig nätavgift

4619 *Ulf Eriksson, Vännäs Västerbotten*

4620

4621 En stor del av hushållens elkostnad består av fasta kostnader som konsumenterna i praktiken
4622 inte kan påverka genom att minska sin elanvändning. De fasta delarna av elräkningen
4623 försvagar därför prisincitamentet för energieffektivisering i hushållen. För att få en bättre
4624 styrning bör de fasta kostnaderna i stället bakas in i den rörliga kostnad som bolagen tar ut av
4625 sina kunder eller åtminstone minskas.

4626 Genom ett rakt elpris utan fasta kostnader blir åtgärder för energieffektivisering i hushållen
4627 med en gång lönsammare. En minskad elanvändning minskar också behovet av utbyggd
4628 distributionskapacitet, vilket sänker distributionskostnaderna. Det är därför också bra för
4629 samhällsekonomin. En större andel av elhandels- och nättariffer bör därför vara rörliga.

4630

4631 Jag/vi föreslår partistämman besluta

4632 att Centerpartiet arbetar för att en större andel av nätavgifterna blir rörliga.

4633 **Distriktets yttrande**

4634 Det är precis som motionären skriver att incitamentet att minska på elanvändningen i många
4635 fall blir väldigt svagt då den besparing som görs inte blir lönsam då de fasta avgifterna ändå är
4636 desamma.

4637 Det borde givetvis vara möjligt att slå ihop El och Nätavgiften till ett samlat elpris för att
4638 därigenom ge riktiga incitament att minska på den egna elförbrukningen.

4639 Distriktsstyrelsen föreslår därför distriktsstämman besluta

4640 att bifalla motionen.

4641 Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman besluta

4642 att bifalla motionen

4643 Kommittén föreslår distriktsstämman besluta enligt distriktsstyrelsens förslag.

4644 Reservation av Håkan Andersson för avslag på motionen.

4645 Under stämmans behandling yrkas:

4646 • Erik Fastevik, Vännäs, Sixten Jonsson, Vännäs, och Ulf Eriksson, Vännäs, bifall
4647 till kommitténs förslag.

4648 • Håkan Andersson, Skellefteå, avslag på motionen.

4649 Distriktsstämman beslutar enligt kommitténs förslag.

4650 Håkan Andersson anmäler reservation till förmån för avslag på motionen.

4651 Kommitté 2 - Miljö, klimat

4652 2.57 Miljöbrott

4653 *Peter Lundin, Henrik Arnesson, Karin Green & Sofie Sandell, Kungsbacka Halland*

4654

4655 I Centerpartiets miljöprogram skriver vi:

4656 "Hittills har mänskligheten sett alltför kortsiktigt på miljön och nyttjandet av naturens
4657 resurser. En allt dyrare räkning har ständigt skickats vidare till nästa generation."

4658 Centerpartiet är en ledande kraft i utformningen av vår svenska miljölagstiftning. Med tanke
4659 på miljöfrågornas gränsöverskridande karaktär är det hög tid att vi också stöder den rörelse
4660 som finns för införande av brottet Ecocide (ibland stavat Ekocid på svenska) i internationell
4661 lag.

4662 Ecocide kan definieras som: omfattande skadegörelse eller förstörelse av ekosystem inom ett
4663 givet område, i sådan omfattning att områdets livsmiljö allvarligt försämras. Begreppet har
4664 funnits länge och aktualiserades under 1980-talet då det fanns med i förarbetena till
4665 Romstadgan.

4666 Om straff för ecocide regleras i internationell och nationell lagstiftning blir det möjligt att
4667 ställa enskilda personer till svars för omfattande förstörelse av vår livsmiljö. Det skulle göra
4668 beslutsfattare över hela världen försiktigare i tillståndsgivande, projektering av
4669 miljöpåverkande byggnationer, utvinning av råvaror och utsläpp med omfattande
4670 miljökonsekvenser.

4671

4672 Jag/vi föreslår partistämman besluta

4673 att Centerpartiet ska verka för att ecocide inkluderas i internationell lag, t.ex. Romstadgan

4674 att Centerpartiet ska verka för att ecocide inkluderas i svensk lag

4675

4676 **Distriktets yttrande**

4677 Distriktsstyrelsens yttrande

4678 Motionären föreslår så kallade "Ecocide"-brott ska inkluderas i internationell lag för att
4679 komma åt gränsöverskridande miljöbrottslighet. Förslaget tar fasta på en problematik som
4680 finns inbakad i miljöfrågorna, nämligen att miljön inte känner några nationella gränser.
4681 Däremot är det så att lagstiftningen kring miljöfrågorna till stor del regleras nationellt även
4682 om exempelvis EU till del har en gemensam lagstiftning. Eftersom regelverken idag ser
4683 väldigt olika ut kan det vara svårt att komma överens på global nivå om gemensamma
4684 definitioner kring vad som är att betrakta som ett "omfattande miljöbrott". Icke desto mindre
4685 vore det eftersträvänsvärt att få till stånd en sådan lagstiftning i internationell lag. Skulle så bli
4686 fallet behöver anpassningar göras även av svensk lag.

4687 Distriktsstyrelsen föreslår stämman

Kommitté 2
Miljö och klimat

4688 att bifalla motionen.

4689 Centerpartiet Hallands årsstämmobeslut:

4690 Årsstämman beslutade i enlighet med distriktsstyrelsens förslag

4691 att bifalla motionen

4692

4693 Kommitté 2 - Miljö, klimat

4694 2.58 Laddlyktstolpar

4695 *Christian Ottosson, Kommunalråd Huddinge kommun Stockholms län*

4696

4697 Det är dags att göra oss av med en reglering som motverkar innovation för laddning av
4698 elfordon. Företrädare för Centerpartiet har också på nationell nivå lyft frågan. I dag innebär
4699 elnätsmonopolet att lyktstolpar bara får användas till så kallat belysningsändamål. På många
4700 platser kan dock lyktstolparna komma till stor användning framöver som en pusselbit i den
4701 gröna omställningen. Behovet av många och tillgängliga laddmöjligheter är stort, och även
4702 om denna laddning skulle vara långsam så kan den visa sig vara intressant.

4703

4704 Jag/vi föreslår partistämman besluta

4705 att Centerpartiet vill ändra lagstiftningen i syfte att kunna använda belysningsnätet för
4706 exempelvis laddning av fordon

4707

4708 **Distriktets yttrande**

4709 Bifall

4710

4711 Kommitté 2 - Miljö, klimat

4712 2.59 Insamling av avfall

4713 *Jenny Adolphson, Köpings C-krets Västmanland*

4714

4715 Genom att sortera olika sorters avfall separat blir det mycket lättare att återvinna dem. Desto
4716 renare dina sopor är desto större möjligheter finns det att använda materialen på nytt. Bäst
4717 resultat får man om soporna sorteras redan där de uppstår, till exempel hemma hos dig eller på
4718 din arbetsplats.

4719 Återvinning och återbruk sparar på både miljö och energi. Såhär mycket energi sparas genom
4720 materialåtervinning:

4721 En konservburk som återvinns spar energi som räcker till 7 timmars tv-tittande

4722 En återvunnen aluminiumburk spar energi som räcker till ett dygn vid datorn

4723 Du kan koka 38 koppar kaffe på din dagstidning

4724 En påse matavfall kan bli biogas som räcker till 2,5 kilometers bilkörning

4725 Återvinn cykeln så sparas lika mycket koldioxid som om du kört bil mellan Karlstad och
4726 Kumla – 12 mil

4727 Idag har alla har en skyldighet att sortera ut förpackningar, tidningar, elavfall, däck och
4728 batterier och lämna till särskild insamling. Om man saknar möjlighet att lämna exempelvis
4729 förpackningar och tidningar vid sin fastighet ska det lämnas vid återvinningsstationer eller
4730 andra insamlingsplatser som producenterna hänvisar till.

4731 Mängden hushållsavfall är dock ganska liten jämfört med de mängder som kommer från
4732 verksamheter. 2016 uppkom 27,5 miljoner ton avfall från verksamheter i Sverige.

4733 Hur arbetar då våra 290 kommuner med återvinning i sin egen verksamhet? Miljöbarometern
4734 ställde frågan: Har kommunen avfallssortering med minst fem fraktioner i 80 procent av de
4735 verksamheter som kommunen ansvarar för?

4736 47,2% svarade ja. 52,8% svarade nej! Då det är viktigt att påbörja arbetet i
4737 kommunalverksamhet för att visa på hur det ska se ut och göras.

4738 För att öka klimatambitionerna än mer är det viktigt att antalet fraktioner som samlas in och
4739 återvinns också ökar. Här kan vi bli bättre. Matavfall är ett exempel där mängden
4740 omhändertaget avfall kan öka betydligt, kläder och textilier likaså.

4741 Centerpartiet behöver göra mer för att öka takten och återvinningen.

4742

4743 Jag/vi föreslår partistämman besluta

4744 att skärpa lagstiftningen för insamling av avfall till fler fraktioner.

4745

4746 **Distriktets yttrande**

4747 Distriktsstämmans yttrande

4748 I motionen föreslås ”att skärpa lagstiftningen för insamling av avfall till fler fraktioner”.

4749 Minskad användning av våra resurser är en viktigt pusselbit för att minska vår klimatpåverkan
4750 och vårt ekologiska fotavtryck. Minskad mängd avfall och ökad återvinning är vägar dit.

4751 För att ta hela landet och alla Sveriges kommuner högre upp på avfallstrappan krävs, precis
4752 som motionären anför, tydligare och bättre lagstiftning. I dagens lagstiftning har alla hushåll
4753 en skyldighet att sortera ut returpapper, förpackningar, elavfall, batterier och grovsopor.
4754 Därtill ska kommunens regler för avfallshantering. Här har kommunerna olika ambitioner och
4755 hushållen har väldigt olika grad av uppfyllnad av såväl lagstiftning som det kommunala
4756 regelverket.

4757 En av anledningarna till den dåliga efterlevnaden kan vara otydligheten och att det fungerar så
4758 olika mellan kommuner. Därför är en skärpning av lagstiftningen enligt motionärens intention
4759 en framkomlig väg för att få fler att ta hand om sitt avfall och i slutändan att minska mängden
4760 avfall.

4761 Distriktsstämman beslutar att bifalla motionen.

4762

4763 Kommitté 2 - Miljö, klimat

4764 2.60 CO2-avtryck

4765 *Stefan K.O. Strömmer, Östersunds krets*

4766

4767 Problemet

4768 Världen har stora problem med klimatförändringar. Via EU har vi därför förbundit oss att
4769 kraftigt minska våra CO2e-utsläpp till år 2020 och ännu mer till år 2030, samt nationellt
4770 antagit mål av ännu högre ambitionsnivå. Man ser att 2045 bör utsläppen per person ligga
4771 kring 1ton/år.

4772 Världen och Sverige har stora problem att nå klimatmålen, något tex Greta Thunberg gör oss
4773 påmind om.

4774 För att nå målen behöver vi använda alla rimliga sätt att minska våra CO2e-utsläpp.

4775 Konsumtion

4776 En stor mängd av medborgarnas pengar går till konsumtion. Var pengar konsumeras spelar
4777 roll för klimatpåverkan, vilket följs allt noggrannare i miljödebatten.

4778 Man kan relativt enkelt se hur ens konsumtionsval påverkar ens klimatavtryck, vilket gör
4779 utsläppen styrbara genom ändrade konsumentval. Exempel: Medelsvenskens CO2e avtryck
4780 ~10ton/år, en bil i familjen ~2.5 ton, en enda Thailandsresa ~3 ton/person. Att ändra var
4781 pengar konsumeras har stor påverkan på medborgarens direkta vardag. Det handlar tex om
4782 hur man påverkas av att sälja sin bil och avstå från att flyga.

4783 Sparande

4784 En annan stor mängd av medborgarnas pengar ligger i privatsparande och pensionssparande
4785 på aktiemarknaden. Var detta sparande ligger spelar roll för klimatpåverkan men följs inte i
4786 miljödebatten till större grad. Att ändra var sparpengar ligger påverkar medborgarens direkta
4787 vardag ganska lite, det handlar mest om de få knapptryckningarna från soffan det tar att flytta
4788 pengar från en fond till en annan favoritfond med lägre CO2e-avtryck.

4789 Problemet med att påverka utsläppen mha spar- och pensionspengarna är att man inte enkelt
4790 ser hur valen påverkar klimatet.

4791 Syfte

4792 Syftet med motionen är att underlätta för medborgare och investerare att göra CO2e-smarta
4793 val. Det föreslås här ske genom att tydliggöra skillnader mellan olika aktier och fonder via
4794 redovisning av CO2e per spenderad krona i börsnoterade företag. På så sätt kan man enkelt se
4795 hur ens val av placeringar påverkar ens klimatavtryck.

4796 Några argument

4797 Det är enkelt för medborgarna att flytta stora kapital (tex pensionssparande) och därmed
4798 minska sin negativa klimatpåverkan.

Kommitté 2 Miljö och klimat

- 4799 Man låter alla börsnoterade bolag ta ansvar istället för enbart några få utpekade branscher som
4800 bil- och flygbranschen.
- 4801 Investeringarna flyttas till CO2e smarta företag
- 4802 Börsnoterade bolag kommer att ändra eller kompensera för sin CO2e förbrukning för att
4803 medborgarnas pengar inte ska flyttas bort från dem och istället omplaceras till andra bolag
4804 som är mer CO2e effektiva.
- 4805 Styrmedlet kommer leda till utsläppsminskningar, vilket kommer underlätta för Sverige och
4806 världen att nå sina klimatmål
- 4807 För att nå klimatmålen har vi inte råd att låta stora pengar vara ostyrbara vad gäller
4808 klimatpåverkan.
- 4809 Exempel på vad som kan övervägas är:
- 4810 Att göra en överlagsberäkning för att se hur stor skillnad en förflyttning av sparandekapital
4811 från CO2e tunga till CO2e lätta aktier innebär i CO2e utsläpp per person per år
- 4812 Att om överlagsberäkningen visar en betydande påverkan:
- 4813 ålägga varje börsnoterat aktiebolag att deklarerar nyckeltal som påvisar dess CO2e-avtryck
- 4814 ålägga aktörer på den finansiella marknaden att vid privathandel av börsnoterade aktier eller
4815 fonder att visa investeringars miljöpåverkan i form av ett annat nyckeltal baserat på det
4816 deklarerade nyckeltalet, förslagsvis en schablonsiffra för gram CO2e per investerad krona per
4817 person per år
- 4818 ålägga varje kontoutgivare av aktiekonton, sparkonton, depåkonton, eller dylikt, att ange
4819 totalsumman CO2e-påverkan för respektive konto
- 4820 utge riktlinjer för hur nyckeltalen ska beräknas och visas
- 4821
- 4822 Jag/vi föreslår partistämman besluta
- 4823 att Centerpartiet uttalar sig positiva till att stimulera och underlätta medborgares möjlighet att
4824 med konsumentmakt göra medvetna och klimatsmarta val
- 4825 att ett system för att CO2e-deklarerar aktier, fonder och sparkonton utreds
- 4826
- 4827 **Distriktets yttrande**
- 4828 Björn Skoog yttrar sig.
- 4829 Sol Wikström yttrar sig och yrkar bifall för distriktsstyrelsens förslag.
- 4830 Sven Nilsson yttrar sig.
- 4831 Bosse Svensson yttrar sig och yrkar bifall för distriktsstyrelsens förslag.
- 4832 Stämman beslutar:

Kommitté 2
Miljö och klimat

4833 att bifalla motionen.

4834

4835 Kommitté 2 - Miljö, klimat

4836 2.61 Vättern

4837 *Anders Agnemar, Vadstena C krets*

4838

4839 Tillgången till rent vatten minskar nu hela tiden. Nyligen fick vi höra hur man upptäckt att en
4840 stor mängd brunnar i Danmark inte längre ger tjänligt vatten. Under den senaste sommaren
4841 torka var det också i Sverige många som fick problem med sitt vatten. Vi måste naturligtvis
4842 omsorgsfullt sköta alla vattentillgångar i vårt land. Några tillgångar måste vi vara extra
4843 noggranna med och ha ett speciellt lagskydd för. En sådan är Vätterns vatten. Vätternsvattnet är
4844 unikt genom sin renhet (har varit ännu renare), låga omsättningshastighet, stora volym,
4845 lokalisering centralt i södra Sverige och att det redan används av så många
4846 människor. Vätternsvatten används i många kommuner från Skara och Falköping i väster till
4847 Linköping i öster. Från Jönköping i söder och snart upp till Örebro. Det är högst sannolikt att
4848 fler kommuner kommer att behöva få tillgång till Vätternsvatten. Kanske på lite sikt också
4849 Stockholms- och/eller Köpenhamnsområdet. Det är nu mycket hög tid att en lagstiftning
4850 kommer till stånd som innebär att inga nya föroreningar av Vätterns vatten tillåts och att
4851 pågående föroreningar avvecklas målmedvetet och enligt ambitiösa tidsplaner. Detta kommer
4852 naturligtvis att medföra avsevärda kostnader, men dessa kommer sannolikt att vara små
4853 jämfört med det värde ett rent Vätternsvatten kommer att ha i en nära framtid. Centerpartiet
4854 som är ett mycket miljöaktivt parti måste rimligtvis ta initiativ snarast för att få en sådan
4855 lagstiftning för värnandet av Vätterns vatten till stånd. Det är då också viktigt att Centerpartiet
4856 bevakar så att frågan inte grävs ner i någon mer allmän utredning om vattentillgångar, utan att
4857 fokus helt ligger på Vätterns vatten. Årsmötet för Vadstena Centerkrets biföll motionen 2019-
4858 02-10

4859

4860 Jag/vi föreslår partistämman besluta

4861 att Centerpartiet snarast tar initiativ till att en lagstiftning kommer till stånd, som innebär att
4862 inga nya föroreningar av Vätterns vatten tillåts och att pågående föroreningar avvecklas
4863 målmedvetet och enligt ambitiösa tidsplaner.

4864

4865 **Distriktets yttrande**

4866 Distriktsstyrelsen yttrande

4867 Frågan om Vätterns vatten har diskuterats under många år och krav på åtgärder har ställts.
4868 Vattenorganisationen i Sverige idag är rörig och ineffektiv. Det finns flera myndigheter på
4869 nationell nivå med ansvar för vattenfrågor. Det finns även åtgärdsprogram i de olika
4870 vattenmyndigheterna men det saknas finansiering vilket gör att de blir tämligen tandlösa. Idag
4871 bedrivs olika frågor i separata stuprör vilket försvårar arbetet med vattenfrågor. Staten har
4872 insett att dagens arbete med dricksvatten, vattenförvaltning, vattenbrist och klimatarbetet
4873 behöver samordnas bättre. Det pågår därför en statlig Vattenförvaltningsutredning som ska
4874 vara klar i slutet av oktober 2019.

Kommitté 2

Miljö och klimat

- 4875 Utredningen ska lämna förslag på en effektiv förvaltning av yt- och grundvatten som
4876 uppfyller kraven enligt EU:s vattendirektiv. De ska också föreslå hur finansieringen ska ske
4877 av de åtgärder som Sverige behöver göra enligt åtgärdsprogrammen. Det finns tankar om att
4878 dagens fem vattenmyndigheter ska avvecklas och att arbetet istället bör bedrivas av hav- och
4879 vattenmyndigheten och regionalt av länsstyrelserna på samma sätt som andra miljöfrågor.
4880 Kommunernas inflytande bör också utökas då de innehar en stor lokalkännedom.
- 4881 Distriktsstyrelsen delar motionärens oro över Vätterns vatten men tror inte att en speciell
4882 lagstiftning kring just Vättern är en framkomlig väg. Vättern och dess till- och
4883 avrinningsområden måste ingå i en samlad vattenförvaltning som har samma regelverk som
4884 vad övriga Sverige har. Däremot måste åtgärdsprogrammen självfallet fokusera på de
4885 vattentäkter som är i störst behov av åtgärder och där bör Vättern ha en given plats.
- 4886 Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman instämma i motionens intentioner.
- 4887 Distriktsstämmans beslut
- 4888 Stämman beslutade enligt distriktsstyrelsens förslag.
- 4889

4890 Kommitté 2 - Miljö, klimat

4891 2.62 Underlätta VA-investeringar

4892 *Christian Ottosson, Huddinge, Michaela Haga, Österåker, Björn Pålhammar, Österåker*

4893

4894 Idag står många VA-bolag (vatten och avlopp) inför en stor utmaning med att kunna göra
4895 reinvesteringar och bygga om vatten- och avloppsledningarna. Det är en väldigt viktig
4896 pusselbit för att kunna ha en långsiktig planering och nå upp till
4897 vattenkvalitetsnormerna. Enligt lagen om allmänna vattentjänster får medel dock bara fonderas
4898 till nya investeringar, alltså i nya anläggningar. Detta leder till att VA-taxan i många fall i
4899 dagsläget behöver chockhöjas runt om i landet, för att kunna finansiera dessa
4900 reinvesteringar. Det hade förstås inte behövt vara så här om lagstiftningen tillät att medel
4901 fonderas för reinvesteringar. Därför behöver lagen ändras så att VA-huvudmännen kan avsätta
4902 medel för att säkerställa framtida behov av reinvesteringar.

4903

4904 Jag/vi föreslår partistämman besluta

4905 att Centerpartiet vill ändra lagstiftningen i syfte att premiera de så kallade huvudmännens
4906 reinvesteringar i befintliga VA-ledningar (och inte bara nyinvesteringar)

4907

4908 **Distriktets yttrande**

4909 Bifall

4910

4911 Kommitté 2 - Miljö, klimat

4912 2.63 Parisavtalet

4913 *Hans Lindqvist samt kretsstyrelsen Värmdö, Stockholmslän.*

4914

4915 Klimatfrågan gäller jordens framtid. Den jord vi lever på och den värld vi lever i. Vi är alla
4916 ansvariga som världsmedborgare, men vi folkvalda har ett större ansvar. Vi är ansvariga för
4917 oåterkallelig miljöförstöring, förlust av biologisk mångfald och katastrofala
4918 klimatförändringar som leder till värmeböljor, översvämningar, vattenbrist, lidande, förödelse
4919 och massmigration. Detta i sin tur leder till konflikter mellan människor och länder om inte
4920 tillräckligt görs för att stoppa utsläppen av växthusgaser. Och detta måste ske nu. Nu.

4921 I oktober 2018 kom FN-rapporten som slog fast att det är stor skillnad på en uppvärmning
4922 med 1,5 grader jämfört med 2 grader. De gäller försvunna korallrev, nedsmälta havsisar och
4923 biologiska arter som växter, djur och insekter som skulle försvinna. Det handlar om mer än
4924 dubbla procentsiffror.

4925 För att nå den nollnivå som krävs senast till 2050 måste de svenska utsläppen av växthusgaser
4926 minska med mellan fem till tio procent per år. Sedan 2005 har minskningstakten varit
4927 omkring två procent och för de utsläpp som sker på svensk mark. Utsläppen från svensk
4928 konsumtion totalt är ungefär dubbelt så stora och har under motsvarande period knappt
4929 minskat alls.

4930 Enligt forskarna krävs att våra svenska medelutsläpp minskar från 10 till 3,5 ton per person
4931 och år. Det ska ske genom innovationer och ny teknik och genom en förändrad livsstil kring
4932 boende, transporter, matvanor, fritid. Produktion och konsumtion måste mer bygga på cirkulär
4933 ekonomi med effektivisering, bytessystem, förnybarhet, reparation, återbruk och återvinning.
4934 Industrikliv, klimatkliv, godsstrategier och lagrad koldioxid är goda exempel på samarbete
4935 mellan näringsliv, fack, politik och myndigheter.

4936 Staten kan föregå med gott exempel och föra fram Sverige som ett av världens första fossilfria
4937 länder. Förändringarna måste upplevas som rättvisa för att det engagemang i klimatfrågan
4938 som finns i dag från politik, industri, företag och enskilda ska upprätthållas och stärkas. Det
4939 kan ske genom koldioxidskatter, fler uppmuntrande system som Bonus-Malus,
4940 klimatkompensation och återbäring. I den världsutveckling vi har för klimatet kommer dessa
4941 satsningar också att vara konkurrenskraftiga och positiva för näringsliv och välfärd.
4942 Försumnings- och ozonkriserna löstes med handling och engagemang. Så kan klimatkrisen
4943 lösas också.

4944 Att klimatförändringen är verklighet råder det ingen tvekan om. Förra året sattes tragiska
4945 rekordnoteringar världen över som visar vad som pågår.

4946 Antalet orkaner över haven på norra halvklotet var över genomsnittet. Förra året rapporterades
4947 mer än 70 mot i genomsnitt 53. Värmen i haven har varit den högsta eller de näst högsta som
4948 uppmätts. Den globala havsnivån låg under första halvåret i genomsnitt 2 till 3 millimeter
4949 högre än under 2017.

Kommitté 2 Miljö och klimat

- 4950 Utbredningen av havsisen i Arktis har legat långt under genomsnittet under 2018. De tolv
4951 minsta utbredningarna av havsis i Arktis har inträffat de senaste tolv åren.
- 4952 Skyfall och översvämningar har drabbat stora delar av världen. Indiska delstaten Kerala
4953 drabbades i augusti av de värsta översvämningarna sedan 1920-talet, där över 1,4 miljoner
4954 människor fick lämna sina hem. I västra Japan omkom 230 personer och tusentals hem
4955 förstördes i månadsskiftet juni/juli. Kenya och Somalia som tidigare hade lidit av torka
4956 drabbades av kraftiga översvämningar i mars och april.
- 4957 Värme och torka drabbade östra Australien, särskilt i södra Queensland där nederbörden var
4958 hälften av den normala. Både Japan och Sydkorea satte nya värmerekord med över 41 grader.
4959 Kalifornien kämpade med flera stora skogsbränder där "Camp Fire" krävde drygt 80
4960 dödsoffer.
- 4961 Här kan vi lägga till värmeböljan i Sverige. Stockholm hade en medeltemperatur under
4962 sommaren med 22,5 grader i månaden, den högsta notering som har uppmätts i stadens 262-
4963 åriga mät historia. Torkan orsakade rekordstora skogsbränder där totalt 25 000 hektar brann.
4964 Sveriges högsta punkt glaciären på Kebnekaises sydtopp smälte fyra meter och blev en sorglig
4965 symbol för hela klimatförändringen.
- 4966 Vad handlar det om? Vad kan göras? Och hur och av vilka? Fossila bränslen som kol, olja och
4967 naturgas måste sluta subventioneras och ersättas med fossilfria och ny teknik med förnybara
4968 och effektiva processer inom byggande, transporter, uppvärmning och konsumtion måste
4969 fram. Återanvändning och återvinning måste öka.
- 4970 Teknikomställningen måste påskyndas. Ekonomi och marknad måste stimuleras med
4971 koldioxidskatter och skatteväxlingar som gör de dyrare med klimatutsläpp och billigare att
4972 använda det gröna miljövänliga. Handeln med utsläppsätter måste skärpas. Konsumtionen
4973 måste få samma inriktning och livsmönstren stimuleras att minska överkonsumtionen. Nya
4974 gröna framsteg måste belönas. Exportera vår gröna kunskap ut i EU, FN och världen.
- 4975 Insatserna måste ske från internationella överenskommelser över nationell lagstiftning, men
4976 kanske mest genom att tillvarata och uppmuntra det engagemang som finns, inte minst bland
4977 unga. Människor har rest sig. En av dem var då 15-åriga Greta Thunberg. Så fort det finns
4978 handling finns det hopp, sa Greta i Katowice.
- 4979 Vi vill ha fred på jorden, men vi vill också ha fred med jorden.
- 4980
- 4981 Jag/vi föreslår partistämman besluta
- 4982 att utarbeta en "Regelbok" enligt beslut på FN:s klimatomöte i Katowice om hur Parisavtalet
4983 från 2015 ska bli verklighet.
- 4984 att den gröna Regelboken ska visa hur vi, Sverige och Världen, uppfyller hur Parisavtalet från
4985 2015 ska uppnå målet om att jordens uppvärmning ska hejdas vid max 2, helst 1,5 grader.
- 4986 att Regelboken ska utgå från en meny av åtgärder som säkrar ambitionsnivån på alla nivåer
4987 globalt, nationellt, lokalt och i företag, organisationer och bland enskilda medborgare.
- 4988 att minskade klimatutsläpp öppet ska kunna mätas, redovisas och utvärderas

Kommitté 2
Miljö och klimat

4989 att åtgärderna ska ha som inriktning att uppfylla egna mål som bygger på att de samlade,
4990 gemensamma ländermålen uppfylls som leder till max 2-graders-, eller helst 1,5 gradersmålet.
4991 Målen kan uppnås genom allt från internationella överenskommelser, lagstiftning och
4992 frivilliga insatser.
4993

4994

4995 **Distriktets yttrande**

4996 instämma i motionens intentioner

4997

4998 Kommitté 2 - Miljö, klimat

4999 2.64 Energilagring

5000 *Arne Jonsson, Mattias Stjernström eskilstuna kommunkrets*

5001

5002 Vi föreslår att bidragsreglerna för lagring av egenproducerad elektricitet kraftfullt förbättras.

5003 Sedan ett antal år finns det som bekant ett stöd för produktion av solel. Detta har blivit en stor
5004 framgång och solel produceras nu såväl av företag som av privatpersoner. Dessutom finns det
5005 sedan 2016 även ett stöd till privatpersoner för lagring av egenproducerad elektricitet. Detta
5006 stöd har inte blivit samma framgång.

5007 Anledningen till att framgången uteblivit är sannolikt att stödet är begränsat och kostnaden är
5008 hög. Det finns anledning att ändra på detta, främst av nedanstående skäl:

5009 Den pågående energiomställningen gör att andelen väderberoende elproduktion ökar. Då
5010 finns det starka skäl att kunna lagra energi över tid, exempelvis mellan dag och natt.

5011 Ett utbyggt lagringssystem bidrar till ett stabilare elnät.

5012 Behovet av försörjningstrygghet avseende elförsörjningen uppmärksammas allt mera. Vi lever
5013 i ett samhälle som blivit extremt beroende av el. Att då kunna ha lagrad elektricitet i direkt
5014 anslutning till bostaden borde uppmuntras. Detta kan komma såväl den enskilde som
5015 samhället till del.

5016 Kretsårsmötet för Centerpartiet i Eskilstuna ställer sig bakom intentionerna i motionärernas
5017 förslag vid årsmötet den 25 februari 2019.

5018

5019 Jag/vi föreslår partistämman besluta

5020 att bidragsreglerna för lagring av egenproducerad elektricitet kraftfullt förbättras.

5021

5022 **Distriktets yttrande**

5023 Motionärerna pekar på att stödet till energilagring inte har gett samma effekt som stödet till
5024 produktionen av el. De visar också på varför det är så viktigt att energilagringen ökar.

5025 Distriktsstyrelsen vill att samhället ställer om till förnybar energi, där sol, vind och vatten är
5026 några av de källor som då finns. Då krävs det som motionärerna skriver ökad energilagring.
5027 Distriktsstyrelsen anser även att det är viktigt att se över hur vi kan bidra till att
5028 batteriproduktionen blir mer miljövänlig.

5029 Distriktsstyrelsens förslag till beslut:

5030 Bifall till motionen

5031 Beslut vid Eskilstuna kommunkrets årsstämma

5032 Stämman beslutar att ställa sig bakom intentionerna i motionärens förslag.

Kommitté 2
Miljö och klimat

5033 Distriktsstämman beslutar

5034 Bifall till motionen

5035

5036 Kommitté 2 - Miljö, klimat

5037 2.65 Utsläpp

5038 *Gustaf Forsberg, Enköping Uppsala län.*

5039

5040 Den klimatlag som antagits av den svenska riksdagen säger att Sverige skall ha nollutsläpp av
5041 koldioxid 2045. Sverige har också en indikativ utsläppsbana i klimatramverket för nollutsläpp
5042 2045 och nationella etappmål för minskade utsläpp från transporter. Centerpartiet ställer
5043 högre krav, att nettoutsläppen skall vara noll 2040, vilket är bra. Parisavtalets mål var att
5044 hamna på en temperaturökning under 1,5 grader. För att nå 1,5-gradersmålet krävs en
5045 reduktionstakt om minst 7 % per år, där 7 % utgör den gräns där vi vandrar på kanten till en
5046 okontrollerbar uppvärmning.

5047 För att klara målet om noll nettoutsläpp 2040 och ge goda förutsättningar för att undvika en
5048 självförstärkande uppvärmning krävs att vi är mycket offensiva och siktar ännu högre än
5049 tidigare. Framförallt måste vi nå stora sänkningar i början av perioden så att vi har
5050 marginalerna på rätt sida när vi närmar oss 2040. För att nå målet är det viktigt att ha vägen
5051 utritad för de årliga minskningar vi måste nå varje år, varje tvåårsperiod, varje fyraårsperiod
5052 etc, och att följa upp och styra så att vi når målet. Till buds har vi en rad kvantifierbara och
5053 planeringsbara verktyg för att nå högt uppsatta mål. I samband med detta är det av största vikt
5054 att undvika att stora grupper i samhället kommer i kläm och vänder sig emot klimatarbetet
5055 (jämför med ”gula västarna”).

5056

5057 Jag/vi föreslår partistämman besluta

5058 att Sverige skall sätta upp en skarpare målbana för minskningen av växthusgasutsläpp från
5059 hela samhället fram till nollutsläpp 2040, och till målbanan planera åtgärder som bedöms
5060 räcka till och dessutom skapa en marginal för att följa banan.

5061 att ambitionen skall vara en kraftig sänkning tidigt under perioden, och hämta igen en del
5062 förlorad tid genom att nettoutsläppen av växthusgaser i Sverige skall halveras till senast 2026
5063 i förhållande till nivån 2018.

5064 att en större revidering göras vartannat år för att justera styrmedlen för att se till att vi kommer
5065 i mål i god tid innan 2040.

5066 att åtgärder skall utarbetas för att undvika att villkoren för fattigare grupper i samhället
5067 försämras, och så att de grupperna istället skall stödja åtgärderna.

5068

5069 **Distriktets yttrande**

5070 Sverige ligger efter med att minska våra växthusgasutsläpp. Att hitta sätt för att ta igen den
5071 förlorade tiden är viktigt. Att sätta upp mål som medför kraftiga sänkningar i början av
5072 perioden kan kanske sporra till att vi snabbare får fram teknik som möjliggör en minskning.
5073 Att följa upp effekten av åtgärder mot uppsatta mål är en självklarhet. Dock att revidera

Kommitté 2
Miljö och klimat

- 5074 styrmedel för ofta kan leda till en mindre vilja att investera i ny teknik. Det är viktigt att vi
5075 inte bara har en hållbar utveckling utan att vi även ska ha hållbara spelregler så att vi når våra
5076 mål.
- 5077 Distriktsstyrelsen föreslår stämman besluta:
- 5078 Att bifalla att-sats 1, 2 och 4
- 5079 Att avslå att-sats 3
- 5080 Mötet biföll distriktsstyrelsens yrkande.
- 5081

5082 Kommitté 2 - Miljö, klimat

5083 2.66 Politik för ett grönare samhälle

5084

5085 Inledning

5086 Liberalismen är en grön ideologi. De negativa rättigheter som gör att man inte får förstöra
5087 andras liv innebär också rätt till en ren miljö. En av de största politiska utmaningarna är att
5088 skapa incitament för att skydda och bevara naturen och dess ekologiska system. Miljö är en
5089 fråga om rättigheter och om rättvisa. Rätten till liv, frihet och egendom är central, och
5090 förbjuder varje person att skada andra människor eller deras egendom.

5091

5092 Sverige har åtagit sig internationella förpliktelser och med detta följer ett stort ansvar att visa
5093 på verklig skillnad för klimatet, både nationellt och tillsammans med övriga länder i den
5094 Europeiska unionen. Den politiska inriktningen framöver måste ge resultat för ett grönare
5095 samhälle.

5096 Energi för ett grönare samhälle

5097 Sveriges energisystem är ett föregångsexempel på många sätt. Med en försvinnande liten del
5098 fossila bränslen släpper Sveriges elproduktion endast ut 13 g koldioxid per kWh, jämfört med
5099 över 400 g/kWh för ett genomsnittligt OECD-land. Globalt sett står elproduktion för 60
5100 procent av alla koldioxidutsläpp. Trots låga utsläpp från den svenska elproduktionen återstår
5101 områden att förbättra. Vindkraften står förutom vattenkraft för den mest kostnadseffektiva
5102 förnyelsebara elproduktionen. Trots detta är nybyggnation ofta en långsam, politiserad och
5103 oförutsägbart process. En broms i processen är kravet på kommunal tillstyrkan av vindkraft.
5104 Det kommunala vetot ger vindkraften en negativ särställning i miljöbalken. Det finns inga
5105 reglerande kriterier för på vilka grunder ett beslut om tillstyrkan ska grundas, besked kommer
5106 ofta sent i projekteringsprocessen och kommuner behöver inte heller motivera sitt beslut.
5107 Detta bidrar till oförutsägbart i processen och beslutet riskerar baseras på politiska
5108 ställningstaganden snarare än miljöskäl.

5109

5110 Prognoser pekar på att den svenska elkonsumtionen kommer att öka som en följd av visionen
5111 om att Sveriges industrier och transporter ska bli klimatneutrala år 2045. Om Sverige ska
5112 klara av att producera el med låga utsläpp och öka produktionskapaciteten krävs ett robust
5113 elsystem, en leveranssäkerhet och en fullskalig nyttjandegrad av samtliga fossilfria
5114 produktionstekniker. Svenskt överskott av el kan dessutom användas för att export på den
5115 europeiska marknaden. Sverige bör dra nytta av sin fossilfria elproduktion för att säkerställa
5116 ett leveranssäkert elsystem. Ökar andelen förnybara energikällor i Sverige kan vi bidra till
5117 klimatneutral elproduktion i hela Europa.

5118

5119 Integreringen av Europas elmarknader går fortfarande långsamt. Nationella särregleringar och
5120 begränsad överföringskapacitet mellan Europas länder är hinder som kvarstår för att integrera
5121 Europas elmarknader. På en integrerad europeisk elmarknad kan energikällor nyttjas mer

Kommitté 2 Miljö och klimat

5122 effektivt och systemets totala klimatpåverkan minskar. Sverige bör verka för att man inom EU
5123 öppnar upp och minimerar nationella stödsystem för förnybar energi så att investeringar sker
5124 där det finns störst potential och lönsamhet för att investera och producera förnybar el.
5125 Elcertifikatsystemet är ett exempel på ett nationellt styrmedel som haft stor betydelse för
5126 klimatomställningen, men som idag har spelat ut sin roll och utgör ett hinder för lyckad
5127 marknadsintegration i Europa.

5128

5129 Att kärnkraftverk nu avvecklas i Sverige innebär en rad olika konsekvenser för elsystemet.
5130 Svenska kraftnäts analyser visar att risken för perioder med effektbrist i det svenska
5131 elsystemet är hög. Ingen myndighet eller institution har idag ansvar för den långsiktiga
5132 effektförsörjningen i elsystemet och det finns inte heller något nationellt mål för
5133 leveranssäkerhet, d.v.s. tolerans för störningar i elsystemet, att styra efter. Elsystemets nya
5134 utmaningar innebär att en myndighet bör tilldelas ett regeringsuppdrag för den långsiktiga
5135 balansen i elnätet och att ett nationellt mål för leveranssäkerhet specificeras. I ett grönare
5136 samhälle är det inte heller godtagbart att den statligt finansierade effektreserven tillåts omfatta
5137 elproduktion med höga koldioxidutsläpp. Ett tak för produktionsteknikens koldioxidutsläpp
5138 bör därför införas på den svenska och europeiska effektreserven.

5139

5140 Integrationen av förnybara energikällor och elektrifiering av fordonsflottan ställer nya krav på
5141 elnätet. Sverige har ett av världens äldsta elnät och vi ser idag att det råder kapacitetsbrist i
5142 flertalet storstadsregioner i Sverige, vilket hindrar nyetableringar av företag och verksamheter
5143 runt om i Sverige. De närmaste åren kommer ställa stora krav på ökad överföringskapacitet i
5144 elnätet både nationellt och internationellt. Det kommer att krävas omfattande
5145 tillståndsprocesser för att bygga ut elnätet. Elnätets betydelse för energiomställningen bör tas
5146 hänsyn till i bedömningen och hållbarhetsaspekter bör även beaktas i miljöbalken. Jordbruk
5147 för ett grönare samhälle

5148 Det svenska jordbruket är ett av de grönaste i världen. En låg användning av växtskyddsmedel
5149 och antibiotika i kombination med hög produktivitet och effektivt nyttjande av mineralgödsel
5150 innebär att många länder kan lära sig av hur det svenska jordbruket arbetar med miljö- och
5151 klimatfrågor.

5152

5153 Jordbruket har dock i regel en negativ påverkan på klimatet, främst via nyttjandet av fossila
5154 bränslen för drivmedel och uppvärmning. Att på kort sikt öka andelen bibränslen och på
5155 längre sikt elektrifiera maskinparken skulle därför resultera i stor klimatnytta. Ny teknik,
5156 fördjupad kunskap och en förenklad handel har gjort att jordbruket kunnat öka produktionen
5157 samtidigt som insatser i form av arbetskraft och insatsvaror minskat rejält. Denna ständiga
5158 produktivitetshöjning måste fortgå dels då det globala behovet av livsmedel blir allt större,
5159 och dels då vi behöver minska klimatpåverkan per kilogram livsmedel. Ett sätt att bidra till
5160 denna produktivitetshöjning är genom att verka för att EU blir mindre restriktivt vid
5161 godkännandet av nya genmodifierade grödor och växtförädlingsmetoder. I dagsläget leder
5162 EU:s strikta regelverk till att växtförädlingsföretag lämnar EU och lantbrukare förhindras
5163 tillgång till de nyaste och högst avkastande grödorna.

Kommitté 2 Miljö och klimat

- 5164 Svenskt lantbruk är idag internationellt konkurrenskraftigt, främst inom växtodlingen.
5165 Samtidigt dras branschen med låg lönsamhet, dålig likviditet, ett stort stödberoende,
5166 krångliga regelverk och omfattande kontroller. En osund och protektionistisk internationell
5167 och europeisk politik ligger bakom detta stödberoende. Minskade och färre jordbruksstöd
5168 inom EU skulle leda till ett mer konkurrenskraftigt svenskt jordbruk, med en förbättrad
5169 lönsamhet och likviditet som följd. Mindre detaljstyrning av jordbruket och samordnade
5170 kontroller där en norm likt skogens "frihet under ansvar" blir vägledande skulle bidra till att
5171 lantbrukare kan sköta marker långsiktigt, till gagn för miljö och klimat. Precis som utsläpp av
5172 koldioxid ska beskattas borde kolsänkor premieras. En negativ koldioxidskatt skulle gynna
5173 lantbrukare som brukar sin mark hållbart och därmed lagrar kol i marken i stället för att
5174 släppa ut den. Ett grönnare samhälle är inte beroende av fossila bränslen
- 5175 Av världens totala energianvändning beräknas fossila energikällor stå för cirka 81 procent. Av
5176 världens totala koldioxidutsläpp, drygt 35 miljarder ton per år, står el och värmeproduktion
5177 för nästan 50 procent. Allra värst är kolet, som ensamt står för nästan hälften av världens
5178 utsläpp. Ska Sverige, EU och världen ha en chans att nå de uppsatta målen för
5179 utsläppsminskning måste förbränningen av fossila energikällor kraftigt reduceras och i
5180 förlängningen helt elimineras. I EU står kolkraften för 21 procent av all elproduktion. Denna
5181 produktion måste minska drastiskt, och det snart.
- 5182
- 5183 Sverige är, tack vare fjärr- och bergvärme i hushållen samt el från kärn- och vattenkraftverk,
5184 ett föregångsland i arbetet för att minska det fossila beroendet. Trots att Sverige har kommit
5185 långt i arbetet med att minska på utsläppen har vi fortfarande en bit kvar på vår gröna
5186 omställning. Tyvärr försvåras och förhindras denna omställning av att Sverige årligen
5187 subventionerar nyttjandet av fossil energi med 30 miljarder kronor. Dessa subventioner måste
5188 snarast fasas ut. De medel som frigörs som en följd av denna utfasning bör användas på ett
5189 sådant sätt att det kompenserar den som tidigare erhållit subventionerna samtidigt som det
5190 främjar dennes omställning till ett fossilfritt energianvändande.
- 5191
- 5192 En av de stora koldioxidsubventionerna i Sverige är reseavdraget. Tanken, att de som ska ha
5193 långt till arbetet ska kompenseras för det, är god och rätt utformat gör avdraget det enklare att
5194 leva på landsbygden där avståndet mellan hem och arbete ofta är längre. I sin nuvarande form
5195 gynnar avdraget dock de som pendlar kortare sträckor som tar lång tid, som pendlare från
5196 Stockholms kranskommuner in till Stockholms stad. Om avdraget var baserat på antalet
5197 kilometer mellan hem och arbete, snarare än tiden det tar att köra mellan hem och arbete,
5198 skulle fusket minska och avdragets träffsäkerhet bli högre. Om detta i sin tur kombineras med
5199 att storleken på avdraget styrs av klassificeringen av bilens utsläppsnivå, som med fördel kan
5200 vara densamma som i bonus-malussystemet, skulle utsläppen minska eftersom drivkraften för
5201 att byta till en bil med lägre utsläpp ökar.
- 5202
- 5203 Ett annat exempel är dieselskatten, som idag är lägre än bensinskatten. Syftet med denna
5204 skattelättnad var att subventionera buss- och lastbilstrafik. Konsekvensen blev i stället att små
5205 dieselbilar njutit stora skattefördelar, och att dieselbilers del av den totala andelen sålda bilar i

Kommitté 2 Miljö och klimat

- 5206 Sverige ökat stadigt under de senaste åren. Dessa bilar förbjuds dessutom i de miljözoner som
5207 Centerpartiet idag förespråkar vilket gör subventionen kontraproduktiv och ologisk.
- 5208 Oavsett om det gäller diesel eller etanol har staten en historia av att spendera enorma mängder
5209 skattepengar på subventioner och efter ett fåtal år kovända i frågan. Skattepengarna som
5210 kastats i sjön är en stor förlust. En potentiellt ännu större förlust är den uteblivna
5211 teknikutveckling av nya lösningar som skulle ha kunnat konkurrera med de subventionerade
5212 alternativen. För att ekonomiska styrmedel ska vara effektiva är det viktigt att de är
5213 teknikneutrala. När politiker försöker handplocka vinnare och förlorare, förlorar alla. Därför
5214 bör skatten på diesel såväl som bensin dieselskatten höjas till en nivå som motsvarar
5215 bensinskatten. Ett grönare samhälle kräver förändrade synsätt
- 5216 En effektiv klimatpolitik kräver en stark äganderätt och långsiktiga spelregler. Investerare
5217 måste veta att de kan räkna hem investeringar, skogsbrukare måste vara säkra på att staten
5218 inte tvångsinlöser skogen utan en erforderlig kompensation, och de som släpper ut måste
5219 betala för sig. Äganderätten behöver i Sverige stärkas, just för att skogs- och markägare ska
5220 vara säkra på att få behålla rätten att bruka sin mark. Långsiktiga spelregler behövs för att
5221 göra investeringar i fossilfri energiproduktion lönsam i större skala. Detta innebär även att
5222 minerallagen bör reformeras för att tydligare stärka markägarens rättigheter.
- 5223
- 5224 Att bygga i trä jämfört med att bygga i betong har stora klimatfördelar samtidigt som det
5225 skapar jobb och driver på utvecklingen i den svenska skogssektorn. I den nationella
5226 bioekonomistategin bör därför mål, medel och åtgärder för att främja klimatsmart byggande i
5227 trä finnas med. Vidare bör Centerpartiet verka för att det offentliga främjar hållbart byggande
5228 i trä, till exempel genom att besluta att bygga i trä och skapa incitament för att minimera
5229 klimatpåverkan från byggnadens livscykel.
- 5230
- 5231 I dag stoppas många klimatpositiva investeringar av långa tillståndsprocesser, utdragna
5232 överklaganden eller konflikter med riksintressen. För att snabba på energiomställningen,
5233 övergången till en biobaserad ekonomi och öka investeringstakten i Sverige bör därför
5234 tillståndsprocesser tidsbegränsas. Vidare bör tillståndsprocessen omarbetas för att minska
5235 antalet sakägare och säkerställa att endast de som direkt berörs av en investeringar ha rätt att
5236 överklaga, och detta enbart en gång. Antalet riksintressen bör reduceras och när två
5237 riksintressen står mot varandra bör de som skapar klimatnytta och hållbar tillväxt prioriteras.
- 5238
- 5239 Miljöbalkens nuvarande utformning och tillämpning bromsar möjligheter för nya
5240 investeringar och verksamheter i Sverige, utan att ge någon särskild miljönytta.
5241 Investeringsnyttan avseende minskad klimatpåverkan i samhället bör beaktas i den samlade
5242 bedömningen under tillståndsprocessen och även värderas i miljöbalken. Etablering av nya
5243 anläggningar kan bidra till både social- eller ekonomisk hållbarhet och samtidigt minska
5244 samhällets samlade klimatpåverkan. Möjlighet att öppna gruvor och industri i Sverige med låg
5245 klimatpåverkan ur ett internationell perspektiv, är trots detta mycket begränsade idag. Ett
5246 grönare samhälle kräver innovation och utveckling

Kommitté 2 Miljö och klimat

5247 En stor del av Sveriges koldioxidutsläpp kommer från tillverknings-, industri- och
5248 transportsektorn. Ska koldioxidutsläppen minska i dessa sektorer krävs forskning, innovation
5249 och effektiva styrmedel. Flertalet industrigrenar, såsom raffinaderier samt gruv-, cement- och
5250 mineralindustrin, efterfrågar storskaliga satsningar på teknik för att avskilja koldioxid och på
5251 så sätt minska sina processutsläpp. Koldioxiden som avskiljs kan sedan nyttjas på nytt eller
5252 komprimeras och lagras i jordskorpan på platser som tidigare lagrat naturgas. Tekniken kan
5253 även appliceras på stora punkutsläppskällor från biogena processer, till exempel
5254 pappersindustrin, och på så sätt minska atmosfärens koldioxidhalt. Dagens koldioxidskatt tar
5255 inte hänsyn till denna typ av åtgärder som leder till negativa utsläpp, trots att de är mycket
5256 fördelaktiga ur klimatsynpunkt. Anläggningar som idag är koldioxidneutrala och inte betalar
5257 koldioxidskatt, skulle med en negativ skatt få incitament att investera i att bli
5258 koldioxidnegativa och reducera utsläpp. Ett naturligt steg vore att integrera
5259 koldioxidreducerande tekniker i koldioxidskatten, vilket skulle innebära nya ekonomiska
5260 incitament för att minska samhällets totala klimatpåverkan.

- 5261 • att Klimatfrågan och den globala uppvärmningen ska ha högsta prioritet i
5262 Centerpartiets miljö- och klimatpolitik.
- 5263
- 5264 • att Centerpartiet ska verka för fullständig integration av Europas elmarknader.
5265
- 5266 • att Centerpartiet ska verka för att öka den nationella överföringskapaciteten i hela
5267 landet.
- 5268
- 5269 • att Centerpartiet ska verka för att Sverige och övriga europeiska länder ska öka den
5270 transnationella överföringskapaciteten i elsystemet.
5271
- 5272 • att Centerpartiet ska verka för att avskaffa nationella hinder för marknadsintegration i
5273 Europa, såsom det svenska elcertifikatsystemet.
5274
- 5275 • att Centerpartiet ska verka för ett avskaffande av kravet på kommunal tillstyrkan av
5276 vindkraft.
5277
- 5278 • att Centerpartiets mål för energipolitiken ska vara fossilfri elproduktion.
5279
- 5280 • att Centerpartiet ska verka för att avskaffa politiska hinder för att bygga ut eller
5281 underhålla fossilfria energikällor.
5282
- 5283 • att Centerpartiet inte ska motsätta sig utbyggnad av kärnkraft på marknadsmässiga
5284 villkor i Sverige.
5285
- 5286 • att Centerpartiet ska verka för att Svenska kraftnäts ansvar utökas till att omfatta den
5287 långsiktiga utvecklingen och balansen på elmarknaden.
5288
- 5289 • att Centerpartiet ska verka för att Sverige ska ta fram ett nationellt mål för
5290 leveranssäkerhet i elförsörjningen.
5291
- 5292 • att Centerpartiet ska verka för att ett tak för koldioxidutsläpp införs på den svenska
5293 och europeiska effektreserven.

Kommitté 2 Miljö och klimat

- 5294
- 5295 • att Centerpartiet bör ställa sig positivt till utredningar av, och vara öppna för, nya
- 5296 marknadslösningar vid sidan av ”Energy-only”.
- 5297
- 5298 • att Centerpartiet bör verka för att timdebitering införs som standard för elhandel.
- 5299
- 5300 • att Centerpartiet ska verka för att EU:s system för godkännande av genmodifierade
- 5301 grödor görs mer tillåtande.
- 5302
- 5303 • att Centerpartiet tar en tydligt vetenskapsförankrad och teknikpositiv ståndpunkt till
- 5304 nya växtförädlingsmetoder.
- 5305
- 5306 • att Centerpartiet ska verka för att EU:s system och regelverk för godkännande av nya
- 5307 växtförädlingsmetoder blir mer tillåtande
- 5308
- 5309 • att Centerpartiet ska verka för ett förbättrat företagsklimat för lantbrukare genom att
- 5310 minimera och effektivisera antalet jordbruksstöd, samt verka för ett förenklat
- 5311 regelverk.
- 5312
- 5313 • att Centerpartiet ska verka för att EU ska förbjuda utvinning och prospektering av nya
- 5314 kol- och oljekällor inom EEA.
- 5315
- 5316 • att Centerpartiet ska verka för att kompensation för indirekta effekter inom EU ETS
- 5317 ska harmoniseras och på sikt avvecklas.
- 5318
- 5319 • att Centerpartiet ska verka för att privatpersoner ges rätt att köpa och makulera
- 5320 utsläppsrätter inom EU ETS.
- 5321
- 5322 • att Centerpartiet ska verka för att avskaffa alla miljöskadliga subventioner genom grön
- 5323 skatteväxling.
- 5324
- 5325 • att Centerpartiet ska verka för att avskaffa samtliga subventioner av fossila bränslen.
- 5326
- 5327 • att Centerpartiet ska verka för att reseavdraget görs färdmedelsneutralt och baseras på
- 5328 avstånd mellan hem och arbete.
- 5329
- 5330 • att Centerpartiet ska verka för att reseavdraget differentieras baserat på utsläppsnivåer.
- 5331
- 5332 • att Centerpartiet ska verka för att alla klimatskatter ska vara teknikneutrala.
- 5333
- 5334 • att Centerpartiet ska verka för en harmonisering av skattenivåerna för bensin
- 5335 respektive diesel.
- 5336
- 5337 • att Centerpartiet ska motverka att det införs en avfallsförbränningsskatt.
- 5338
- 5339 • att Centerpartiet ska verka för att transportsektorn ska inkluderas i EU/ETS.
- 5340
- 5341 • att Centerpartiet ska verka för att avskaffa energiskatten.
- 5342

Kommitté 2

Miljö och klimat

- 5343 • att Centerpartiet ska verka för att äganderätten inom skogsbruket stärks.
5344
- 5345 • att Centerpartiet ska verka för att minerallagen omarbetas för att stärka markägarens
5346 rättigheter och möjlighet till kompensation.
5347
- 5348 • att Centerpartiet verkar för att kommuner främjar hållbart byggande samt att de
5349 hänsyn till klimatpåverkan från byggnadens livscykel vid nybyggnation.
5350
- 5351 • att Centerpartiet ska verka för att antalet riksintressen i Sverige ska minska.
5352
- 5353 • att Centerpartiet ska verka för att begränsa antalet sakägare med rätt att överklaga vid
5354 tillståndsprocesser inom ramen för miljöbalken.
5355
- 5356 • att Centerpartiet ska verka för att tillståndsprocesser inom ramen för miljöbalken ska
5357 tidsbegränsas.
5358
- 5359 • att Centerpartiet ska verka för att övergripande mål om minskad klimatpåverkan ska
5360 inkluderas i miljöbalken.
5361
- 5362 • att Centerpartiet ska verka för att utvidga koldioxidskatten så att den även omfattar
5363 koldioxidreduktion genom en negativ skatt för de som vidtar åtgärder eller utvecklar
5364 tekniker som reducerar koldioxidutsläpp.
5365
- 5366 • att Centerpartiet ska verka för att införa en gemensam EU-strategi för ökade anslag
5367 och satsningar på koldioxidavskiljning på EU-nivå.
5368
- 5369

5370 Kommitté 2 - Miljö, klimat

5371 2.67 Ftalater

5372 *Ann Alvenfors Degerfors Örebro län*

5373

5374 Det kemiska ämnet Ftalater förekommer som mjukgörare i olika plastprodukter. Det är känt
5375 sedan länge att människokroppen kan ta upp ämnet.

5376 Ftalater som tas upp gravida kvinnor under 10 graviditetsveckan har visat sig ge försenad
5377 språkutveckling hos barnen vid 2,5 års ålder. Kvinnor som utsätts för 30 % högre påverkan
5378 har en högre risk att få barn med större språkstörningar.

5379 Två parallella forskningar ha kommit till samma resultat. Dels en forskning vid Karlstads
5380 universitet och en amerikansk undersökning vid Icahn School of medicine at Mount i
5381 NewyorkTrots att industrin inte längre skall avända ämnet så förekommer det ändå i många
5382 produkter, leksaker m.m.

5383

5384 Jag/vi föreslår partistämman besluta

5385 att det kemiska ämnet Ftalater helt förbjuds och att produkter som innehåller ämnet ej får
5386 föras in i Sverige.

5387

5388 **Distriktets yttrande**

5389 Motionären tar upp en fråga som är av största vikt, nämligen kemikalier som finns i vår
5390 vardag och som idag är näst intill omöjligt att skydda sig ifrån. Högflourerade ämnen samt
5391 Ftalater är samlingsnamn för flera kemiska ämnen som fel använt kan ge allvarliga störningar
5392 på både människa och miljö. En del ämnen är förbjudna redan idag, men studier och
5393 uppföljning pågår och fler ämnen borde förbjudas. När räddningstjänster har brandövningar
5394 borde andra ämnen än PFAS kunna användas. Det ligger ett stort ansvar hos både producenter
5395 och konsumenter om information om en varas innehåll. Produkter som tillverkas utanför EU
5396 kan innehålla ämnen som är förbjudna inom EU. Distriktsstyrelsen förslår distriktsstämman
5397 besluta:

5398 Att avslå motionens att-satser

5399 Samt att tillägga följande att-satser:

5400 -Att Centerpartiet verkar för att förbjuda fler högflourerade ämnen som PFAS samt flera
5401 Ftalater.

5402 -Att Centerpartiet verkar för att Räddningstjänsten vid övningar använder ämnen som inte
5403 förgiftar människor eller miljö.

5404 Distriktsstämman beslutade:

5405 Att avslå motionen, samt

Kommitté 2
Miljö och klimat

5406 Att lägga till att-sats: centerpartiet verkar för att ämnen som är förbjudna i Sverige
5407 ej får föras in i landet.

5408

5409 Kommitté 2 - Miljö, klimat

5410 2.68 PFAS och brandskum

5411 *Ann Alvenfors Degerfors, Örebro län*

5412

5413 Vid Kallinge flygplats i Blekinge har försvaret haft brandövningar i närheten av
5414 Sänksjön. Man har hittat abborrar i Sänksjön som inte mår så bra. Immunförsvaret är inte så
5415 bra och sköldkörtelfunktionen är nedsatt. Joachim Struve vid institutionen biologi
5416 miljövetenskap misstänker att det kan vara ett ämne som heter PFAS som ingår i det
5417 brandskum som används vid brandövningar som är orsaken. Studier pågår om ämnet påverkar
5418 människor också.

5419

5420 Jag/vi föreslår partistämman besluta

5421 ämnet PFAS förbjuds.

5422

5423 **Distriktets yttrande**

5424 Motionären tar upp en fråga som är av största vikt, nämligen kemikalier som finns i vår
5425 vardag och som idag är näst intill omöjligt att skydda sig ifrån. Högflourerade ämnen samt
5426 Ftalater är samlingsnamn för flera kemiska ämnen som fel använt kan ge allvarliga störningar
5427 på både människa och miljö. En del ämnen är förbjudna redan idag, men studier och
5428 uppföljning pågår och fler ämnen borde förbjudas. När räddningstjänster har brandövningar
5429 borde andra ämnen än PFAS kunna användas. Det ligger ett stort ansvar hos både producenter
5430 och konsumenter om information om en varas innehåll. Produkter som tillverkas utanför EU
5431 kan innehålla ämnen som är förbjudna inom EU.

5432 Distriktsstyrelsen förslår distriktsstämman besluta:

5433 Att avslå motionernas att-satser

5434 Samt att tillägga följande att-satser:

5435 -Att Centerpartiet verkar för att förbjuda fler högflourerade ämnen som PFAS samt flera
5436 Ftalater.

5437 -Att Centerpartiet verkar för att Räddningstjänsten vid övningar använder ämnen som inte
5438 förgiftar människor eller miljö.

5439 Distriktsstämman beslutade:

5440 Att avslå motionen, samt

5441 Att lägga till att-sats: Centerpartiet verkar för att ämnen som är förbjudna i Sverige
5442 ej får föras in i landet

5443